gemeente **Roermond**

Programmabegroting 2022

Inhoudsopgave begroting 2022

1. *Voorwoord* 5

2. *Verloop financiële positie* 9

2.1 Financiële positie structureel **10**
2.2 Financiële positie incidenteel **12**
2.3 Structureel en reëel begrotingsevenwicht **15**
2.4 Planning en control cyclus 2022 **17**

3. *Programmabegroting 2022* 19

Thema Roermond van iedereen 21
3.1 Programma 1 Zorgzame gemeente **23**
3.2 Programma 2 Inclusieve samenleving **31**
3.3 Programma 3 Goed onderwijs **37**

Thema Groene Stad 41
3.4 Programma 4 Kansen voor klimaat **43**
3.5 Programma 5 Goede leefomgeving **49**

Thema Dynamische Stad 55
3.6 Programma 6 Toekomstbestendige Stad **57**
3.7 Programma 7 Ruimte en Wonen **63**
3.8 Programma 8 Levendige Stad **71**
3.9 Programma 9 Veilige Stad **77**

Thema Moderne Gemeente 83
3.10 Programma 10 Moderne gemeente **85**

4. *Overig / overzichten* 91

5. *Paragrafen* 99

Inleiding 100
5.1 Paragraaf Lokale heffingen **101**
5.2 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing **109**
5.3 Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen **127**
5.4 Paragraaf Financiering (treasury) **139**
5.5 Paragraaf Bedrijfsvoering **147**
5.6 Paragraaf Verbonden partijen en participaties **155**
5.7 Paragraaf Grondbeleid **186**

6. *Financiële begroting 2022* **193**

6.1 Algemeen **195**
6.1.1 Doelstelling **196**
6.1.2 Beleidskaders **196**
6.1.3 Grondslagen voor de begroting **196**

6.2 Overzicht baten en lasten met toelichting **197**
6.2.1 Raming baten en lasten **198**
6.2.2 Aanmerkelijke verschillen begroting 2022 – 2021 **199**
6.2.3 Incidentele lasten en baten **205**
6.2.4 Recapitulatie begrotingsevenwicht **209**

6.3 Uiteenzetting financiële positie en toelichting **211**
6.3.1 Geprognotiseerde begin- en eindbalans **212**
6.3.2 EMU-saldo **213**
6.3.3 Investeringsplanning 2022 – 2025 **214**
6.3.4 Verstrekte geldleningen **215**
6.3.5 Exploitatieovereenkomsten en gronden **216**
6.3.6 Reserves **218**
6.3.7 Voorzieningen **221**
6.3.8 Opgenomen geldleningen **222**

6.4 Geraamde baten en lasten per taakveld **223**
6.4.1 Geraamde baten en lasten per taakveld **224**
6.4.2 Geraamde baten en lasten per programma **229**

Colofon **233**

1.

Voorwoord

Voorwoord

Geachte raad,

Voor u ligt de laatste begroting die door ons college aan u wordt aangeboden; een begroting die daarmee deze collegeperiode overstijgt. Afgelopen periode zijn we aan de slag geweest en hebben wij er op een aantal terreinen voor gezorgd dat structurele uitgaven ook met structurele middelen worden gedekt, zoals bij de investeringen voor de huisvesting van ons onderwijs (IHP) en voor ons vastgoed.
De noodzakelijke doorontwikkeling van onze ambtelijke organisatie zijn in gang gezet en de benodigde investeringen hiervoor vrijgemaakt.
Om de basis op orde te krijgen zijn structurele middelen voor structurele investeringen het uitgangspunt. Om alles te financieren hebben we ook middelen uit de algemene reserve moeten aanspreken. Dat geeft aan dat we er nog niet zijn.

Tegelijkertijd bieden wij met deze meerjarenbegroting voldoende ruimte en mogelijkheden voor een volgend stadsbestuur om dié dingen te doen die belangrijk zijn voor de toekomst van onze stad.
We zijn blij met de positieve conclusies die het college van Gedeputeerde Staten trekt naar aanleiding van het verdiepingsonderzoek. Daarnaast voorzien wij nog positieve financiële effecten van de “hervormingsagenda Jeugd” en de herijking van het Gemeentefonds.

Sociaal, duurzaam en economisch aantrekkelijk

Dat ons college werk maakt van een nieuwe balans tussen sociaal, duurzaam en economisch aantrekkelijk mag geen verrassing meer zijn. Onze ambities waren én zijn hoog. Met vele projecten onder andere gericht op armoedebestrijding, betaalbare zorg, LHBT-acceptatie, dementie en eenzaamheid bij ouderen én jongeren hebben we samen met talloze partners gewerkt aan een socialer en inclusiever Roermond, waarin iedereen mee moet kunnen doen en zichzelf moet kunnen zijn.

Met het uitvoeringsprogramma duurzaamheid, bestaande uit grote en kleine projecten van een regionale warmtevisie tot de aanleg van een eerste Roermondse tiny forrest door inwoners van Maasniel, bouwen we aan een groenere en gezondere stad die steeds beter bestand is tegen de gevolgen van de klimaatverandering.

En natuurlijk werken we door aan de aantrekkelijkheid van Roermond als woon- en werkstad. Er werd en wordt volop gebouwd en nieuwe plannen staan al in de stijgers. Ook blijven we samen met alle belanghebbenden investeren in een compleet en compact centrum, waarbij de binnenstad veel meer is dan enkel winkelgebied.
Zo investeren we in Theater de Oranjerie en is de vaste collectie van het Cuypershuis en het Historiehuis volledig vernieuwd. Daarnaast werken we met onderwijs en het bedrijfsleven samen in Keyport om innovatie te stimuleren. Slechts een greep uit alle initiatieven die wij de afgelopen periode hebben genomen.

Bestuur, organisatie en financiën

Vanaf de start hebben wij werk gemaakt van het in balans brengen van ambities, euro’s en uren. Ambities zijn in onze stad hoog, maar de realiteit mag daarbij niet uit het oog worden verloren. En die realiteit is dat bij de start van deze raadsperiode sprake was van grote uitdagingen op het vlak van bestuur, organisatie en financiën; veelal uitdagingen met een lange historie. Daar kwam bij dat het hoge voorzieningenniveau van de stad veel van onze organisatie vraagt en dat de wettelijke basistaken van gemeenten verder zijn toegenomen.

Hoewel breed erkend werd dat verandering en vernieuwing nodig was, is ook gaandeweg gebleken dat de opgave groter was dan vooraf gedacht. Maar wij zijn hieraan blijven werken. Ook toen we geconfronteerd werden met een ongekend grote pandemie. We zijn de uitdaging aangegaan om de organisatie weerbaar en wendbaar te maken en daarmee klaar voor de toekomst.

Frisse start

Zoals gezegd vormt deze begroting de overgang naar een nieuwe raadsperiode. Daarmee is dit zoals gebruikelijk een ‘beleidsluwe’ begroting. Tegelijkertijd biedt zij volop mogelijkheden voor nu en voor de periode na de gemeenteraadsverkiezing in maart 2022.

Roermond, September 2021

Burgemeester en wethouders van Roermond,

De secretaris, De burgemeester,

Ir. J.A.G.M. van Aaken M.J.D. Donders – de Leest

2.

Verloop financiële positie

2.1 Financiële positie structureel

Klaar voor de Herstart

Het financiële vertrekpunt van deze begroting is anders dan andere jaren in verband met het traject Klaar voor de Herstart en de hierin gekozen oplossingsrichtingen. Op 8 juli jl. heeft uw raad de voorstellen “Klaar voor de herstart” en kadernota 2022 geamendeerd vastgesteld. Met het geamendeerde besluit heeft u besloten in te stemmen met de oplossingsrichtingen voor een meerjarig sluitende begroting 2023 en volgende. Voor het begrotingsjaar 2022 zijn onderstaande wijzigen uit het amendement aanvullend verwerkt. Dit heeft alleen voor het begrotingsjaar 2022 geleid tot de volgende aanpassingen:

- OZB: In Klaar voor de Herstart is in 2022 gerekend met een tariefstijging OZB van 10% (€ 1.500.000 extra opbrengst). Op basis besluitvorming college wordt uitgegaan van ingroeivariant met 5% (meeropbrengst van € 750.000) (boven inflatie). Het verschil met het bedrag uit “Klaar voor de herstart” (€ 1.500.000 -/- € 750.000) komt ten laste van het coronafonds.
- Meerkosten afval € 300.000 2022 komen ten laste van het tarief afvalstoffenheffing in plaats van het begrotingssaldo. Het college gaat hierbij uit van kostendekkende tarieven.
- Minder opbrengst rijwielstalling 2022: € 300.000 ten laste van coronafonds
- Evenementen: In “Klaar voor de herstart” is het evenementenbudget structureel verlaagd met € 220.000. Voor het jaar 2022 is er € 165.000 van deze bezuiniging teruggedraaid ten laste van het coronafonds.
- Parkeren blauwe zone; minderopbrengst 2022 ad € 140.000 ten laste van Coronafonds

De financiële gevolgen hiervan voor het begrotingssaldo en het coronafonds zijn in de tabel hieronder uiteengezet. Dit is het vertrekpunt voor de programmabegroting 2022-2025.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Meerjarig begrotingssaldo kadernota 2022 (totaal van de structurele opgave)	*- 4.543*	*- 4.460*	*- 5.466*	*- 5.806*
“Klaar voor de herstart” – voorgestelde maatregelen	1.995	4.470	6.279	5.965
Tussenstand	**-2.548**	**10**	**813**	**159**
Verwerking amendement (betreft onderdeel afval)	300			
Afrondings- en verwerkingsverschillen	3	32	-2	7
Meerjarig begrotingssaldo na verwerking “Klaar voor de Herstart” + amendement	**- 2.245**	**42**	**811**	**166**

De verwerking van het amendement “Klaar voor de herstart” leidt tot een extra uitname in deel 3 van het Coronafonds voor in totaal € 1.355.000. Na deze uitname is de omvang van het coronafonds nog circa € 1,9 mln.

Actualisatie financieel kader

In de begroting 2022 is rekening gehouden met een aantal actualisaties. Dit betreffen met name: Het effect van de meicirculaire 2021, de doorboeking van de loon-, prijs- en renteontwikkelingen 2022 (op basis van de meicirculaire 2021), de herrekening gesloten exploitaties (riool en afval) en tot slot de actualisatie van de jaarschijf 2025. In totaal leiden deze actualisaties tot een structureel voordeel van gemiddeld € 0,5 miljoen. De uitkomsten van deze actualisatie zijn verwerkt bij het opstellen van deze voorliggende programmabegroting.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Meerjarig begrotingssaldo na Klaar voor de Herstart	*- 2.245*	*42*	*811*	*166*
Effect meicirculaire (Rib 82222-2021 dd. 30 juni 2021)	151	- 204	- 563	14
Herrekening kapitaallasten (lagere rente)	108	440	561	390
Herrekening gesloten exploitaties (riool en afval)	580	195	182	168
Overige (actualisatie jaarschijf 2025)	6	6	-3	140
Bijgewerkt meerjarig begrotingssaldo	**- 1.400**	**479**	**988**	**878**

Na de actualisatie is het budgettaire beeld verder geactualiseerd op basis van de autonome ontwikkelingen en financiële borging structureel beleid en onontkoombaar. De uitkomsten hiervan zijn hieronder geschetst en zijn verwerkt in de voorliggende begroting:

Autonome ontwikkelingen die het structurele financiële beeld beïnvloeden
Autonome ontwikkelingen zijn ontwikkelingen die op ons af komen en waar we niet onderuit kunnen. Het zijn ontwikkelingen die we niet uit kunnen stellen en die ons overkomen. Voorbeelden hiervan zijn de loon- en prijsontwikkeling, de stijging van de energieprijzen, veranderde wet- of regelgeving waardoor we extra taken erbij krijgen, bijdragen aan verbonden partijen etc. Deze autonome ontwikkelingen leiden tot een extra structurele last van ci. € 0,5 miljoen. De belangrijkste autonome ontwikkelingen zijn

- de bijstelling van bijdrages aan verbonden partijen € 214.000 (Omnibuzz, BsGW, Veiligheidsregio) op basis van de vastgestelde begrotingen en;
- de inrichting van de werkmaatschappij groenonderhoud en reiniging (Overheid b.v.) € 434.000.

In het vervolg van dit boekwerk vindt u een uiteenzetting van de, op het betreffend programma betrekking hebbende, autonome ontwikkelingen.

Borging structureel beleid en onontkoombaar

In de voorliggende begroting 2022 is geen nieuw beleid opgenomen. Wel vindt er een aanpassing plaats in een aantal zaken, die structureel beleid betreffen en zaken die onontkoombaar zijn. Deze posten leiden tot een extra incidentele last van ci € 0,7 mln. in 2022 aflopend naar ci. € 0,4 mln. in 2025. Dit betreft met name:

- Transitiekosten organisatieontwikkeling € 330.000. In de begroting 2020 is door de gemeenteraad besloten tot een transitiekostenbudget voor 2 jaar. Hierbij is geen rekening gehouden, dat de transitie ook nog doorloopt naar het jaar 2022/2023.
- Beheer bomen € 303.000. In 2020 heeft er gunning naar aanleiding van de aanbesteding voor beheer bomen (o.a. snoeien) plaatsgevonden. Op basis daarvan is de verwachte kostenstijging opgevoerd.

In het vervolg van dit boekwerk vindt u een overzicht van de, op het betreffend programma betrekking hebbende, posten structureel beleid en onontkoombaar.

In onderstaande tabel is samengevat weergegeven hoe de meerjarenraming 2022 - 2025 zich ontwikkelt na autonome ontwikkelingen + borging structureel beleid en onontkoombaar:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Meerjarenraming na actualisatie financieel kader	**- 1.400**	**479**	**988**	**878**
Autonome ontwikkelingen	- 571	- 518	- 471	- 488
Borging structureel beleid en onontkoombaar	- 761	- 523	- 376	- 376
Saldo meerjarenraming autonoom en borging structureel beleid	**- 2.732**	**-562**	**141**	**14**

Met deze cijfers wordt een sluitende meerjarenbegroting gepresenteerd. Hierbij is het toegestaan de tekorten van de eerste twee jaar incidenteel af te dekken middels een onttrekking uit de algemene reserve.

2.2 Financiële positie incidenteel

Algemene Reserve

Voor de incidentele financiële positie wordt de vastgestelde stand van de algemene reserve (AR) bij de jaarrekening als uitgangspunt genomen. In onderstaand overzicht is de besluitvorming begroting 2020 verwerkt en tevens het resultaat van “Klaar voor de Herstart” 2021. Deze hebben beiden een negatief effect op de algemene reserve. Tenslotte is de prognose van het resultaat 2021 meegenomen in de prognosestand. Voor de negatieve stand begrotingssaldo 2022 en 2023 zal de dekking middels een onttrekking uit de algemene reserve als besluitpunt aan uw raad worden voorgelegd.

Het blijft zaak om de komende jaren de algemene reserve kritisch te blijven volgen. Dit vanwege de genoemde risico’s in de risicoparagraaf van deze begroting.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025
Saldo algemene reserve (na vaststellen jaarstukken 2020)	*18.267*	*13.358*	*13.158*	*13.158*	*13.158*
Besluitvorming resultaatbestemming jr 2020	- 3.793				
Besluitvorming begroting 2020 (Raad Juli 2019)	- 1.116	- 200			
Stand algemene reserve (middels besluitvorming)	**13.358**	**13.158**	**13.158**	**13.158**	**13.158**
(verwachte) Toevoeging overschot reserve SD naar Alg. Reserve		10.000			
Besluitpunt dekking meerjarenraming 2022+2023		- 2.732	- 562		
Meicirculaire 2021 (verwerking in eindejaarsrapp)	444				
Begrotingssaldo 2021 na Klaar v Herstart	-5.260				
Prognose stand algemene reserve	**8.542**	**15.610**	**15.048**	**15.048**	**15.048**

Minimumpositie algemene reserve

Het minimum van de algemene reserve is op nieuw bepaald. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is hierover een uitgebreide toelichting opgenomen. Hierin is aansluiting gezocht met de methode die landelijk breed wordt toegepast en wordt veel meer de relatie gelegd met de risicoanalyse.
Als basis voor het bepalen van het benodigde weerstandsvermogen worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Een actuele risico-inventarisatie
- Een weerstandsratio binnen de bandbreedte van 1,4 (minimaal) – 2 (ruim voldoende)
- Het streven naar een minimale solvabiliteit van 20%

Het minimum van de algemene reserve komt op basis hiervan op € 12,3 miljoen. Voor een verdere inhoudelijke toelicht wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Egalisatiereserve Sociaal Domein

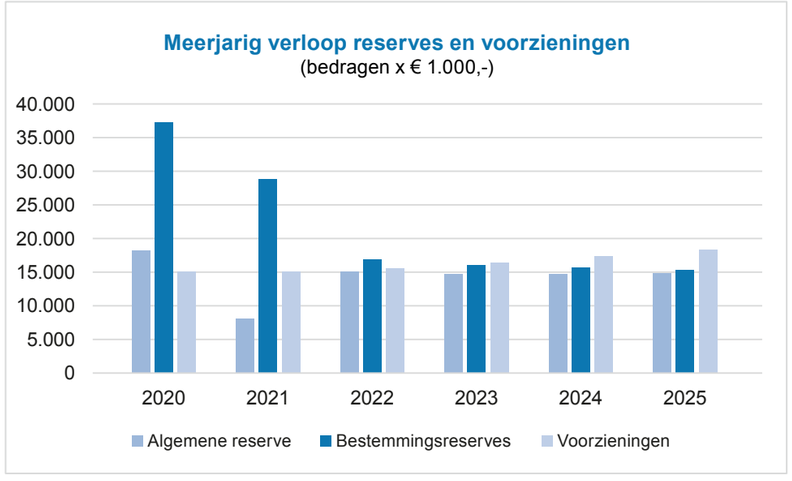
Naast de algemene reserve heeft Roermond nog reserve om risico’s - specifiek in het sociaal domein - op te vangen: ‘de egalisatiereserve Sociaal Domein’

Per 1 januari 2015 zijn door decentralisaties van de WMO, Jeugdzorg en Participatie nieuwe taken bij de gemeente belegd. Na de transitie in 2015 is het transformatieproces gestart. De gemeenteraad heeft destijds als uitgangspunt meegegeven, dat de uitvoering van de 3D’s moet plaatsvinden binnen de beschikbaar gestelde rijksmiddelen. Vooralsnog bleek dit niet mogelijk. Mede om die redenen heeft uw raad bij de vaststelling van de Kadernota 2019 besloten om het raadskader sociaal domein te verruimen met overige budgetten binnen het sociale domein. Deze budgetten hebben betrekking op de BUIG-gelden, de WMO 2007, bijzondere bijstand en armoedebeleid.
Ondanks de verruiming van het raadskader werden op dat moment nog aanzienlijke structurele tekorten voorzien. In de raadsvergadering van 13 december 2018 heeft u ingestemd met het plan van aanpak “Beter met Minder” voor het terugdringen van de tekorten binnen het sociaal domein. Het plan van aanpak was er mede op gericht om de (netto) lasten van het sociaal domein vanaf het jaar 2022 weer structureel passend te laten zijn binnen het raadskader. Gedurende een periode van 3 jaren (2019 tot en met 2021) werden de tekorten gedekt uit de reserves sociaal domein. Periodiek is uw raad op de hoogte gehouden van de voortgang van het plan van aanpak. Het transformatieproces binnen het sociale domein loopt ook na de afronding van het programma “Beter met minder” nog steeds door. Onze focus blijft zich richten op kwalitatief toekomstbestendige zorg binnen de daartoe beschikbaar gestelde middelen.

Een belangrijk element in de oplossingsrichtingen om te komen tot een meerjarig sluitende begroting is het beëindigen van het raadskader sociaal domein per 01.01.2022. Een maatregel die past binnen de met de provincie gemaakte afspraken. Bij het beëindigen van het raadskader sociaal domein dient er rekening te worden gehouden met een reserveclaim voor het sociaal domein. Dit om de risico’s binnen het sociaal domein op te kunnen vangen. In deze begroting is om die redenen een nieuw minimum voor de algemene reserve bepaald.

Ontwikkeling reserves en verloop solvabiliteit

De reserves zijn te beschouwen als het fundament voor de Roermondse financiële positie. De stand van de reserves einde boekjaar 2020 en de prognose in meerjarenperspectief is als volgt:

Uit de grafiek blijkt dat de vermogenspositie – met name de algemene reserve – in de jaren 2021 en 2022 sterk afneemt. Dit wordt veroorzaakt door genomen raadsbesluiten met incidentele dekkingsvoorstellen vanuit reserves. Grootste onttrekkingen zijn o.a. de tekorten veroorzaakt door de 1e begrotingswijziging voor het jaar 2021, de effecten zoals ze zijn voorzien in klaar voor de herstart, de kadernota en het amendement en de motie € 2,2 miljoen en de resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 3,7 miljoen. Daarnaast wordt ook voor het jaar 2022 het tekort op de begroting van € 2,7 miljoen afgedekt uit de algemene reserve.

De reservepositie van de gemeente heeft een sterke relatie met de solvabiliteitsratio. Dit is het deel van de balans dat met eigen vermogen is gefinancierd in plaats van schuld. Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen en niet begrote financiële tegenvallers kan opvangen, zonder de noodzaak om direct te bezuinigen. Hierbij geldt een ‘signaleringswaarde’ van 20%. Op basis van de prognose duiken we fors onder de norm en noteren in de begroting 2022 een solvabiliteit van 11,9%. Hiermee wordt de noodzaak onderstreept om in 2022 te komen tot voorstellen om naar de toekomst toe de vermogenspositie en daarmee de solvabiliteit weer op een gewenste niveau te brengen van minimaal 20%. Voor een meer uitgebreide toelichting op dit kengetal en het verloop van de solvabiliteitspositie wordt verwezen naar de paragraaf ‘Weerstandsvermogen en risicobeheersing’.

2.3 Structureel en reëel begrotingsevenwicht

In artikel 189 van de Gemeentewet is bepaald, dat de gemeenteraad er op toe ziet, dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan worden afgeweken, indien aannemelijk is, dat het structureel en reëel evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

Structureel evenwicht

Structurele baten en lasten zijn die baten en lasten die in beginsel jaarlijks in de begroting en meerjarenraming worden opgenomen. Voor het begrip structureel is aansluiting gezocht bij de 4 jaar van de begroting en meerjarenraming. Baten en lasten zijn in beginsel incidenteel wanneer deze baten en lasten het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken of om projecten of subsidies die tijdelijk zijn c.q. eindig zijn.Het structureel begrotingssaldo wordt bepaald door het begrotingssaldo te zuiveren van incidentele baten en lasten.
In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is dan ook opgenomen, dat in de toelichting op het overzicht van baten en lasten bij de begroting en bij de jaarrekening, een overzicht moet worden gevoegd van incidentele baten en lasten. Het structureel en reëel evenwicht is een belangrijk criterium voor een solide financieel beleid.

Het BBV geeft geen scherpe afbakening van het begrip structureel en incidenteel. De commissie BBV heeft in de Notitie incidentele en structurele baten en lasten van augustus 2018 een nadere duiding gegeven van deze begrippen. Ook de verduidelijking handreiking Structurele en incidentele baten en lasten 2021 van de provincies gaat daar verder op in. De aard van de begrotingspost is bepalend (dominante criterium) of een post als structureel of incidenteel wordt aangemerkt. Als hulpmiddel voor het begrip ‘incidenteel’ kan gedacht worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal 3 jaar voortdoen. Dit hulpmiddel is in voorliggende begroting gehanteerd.

Het structureel begrotingsevenwicht 2022 wordt berekend door begrotingssaldo te verminderen met de incidentele lasten en baten (conform het overzicht ‘incidentele baten en lasten’ in de financiële begroting). Het saldo dat over blijft moet op termijn positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten). Dit is uiteengezet in onderstaande tabel:

Tabel Structureel Begrotingsevenwicht (bedragen x € 1.000)	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Begrotingssaldo (concept begroting)	**- 2.732**	**- 561**	**141**	**14**
Besluitvorming dekking algemene reserve	2.732	561	0	0
Begrotingssaldo (na besluitvorming)	**0**	**0**	**141**	**14**
Bij: Incidentele lasten (conform financiële begroting; Overzicht Incidentele baten en lasten)	3.926	368	2.122	87
Af: Incidentele baten (conform financiële begroting; Overzicht Incidentele baten en lasten)	- 6.661	- 638	- 2.125	- 87
Saldo incidentele lasten minus baten	- 2.735	-270	- 3	0
Structureel Begrotingssaldo	**- 2.735**	**- 270**	**138**	**14**
Structureel evenwicht	NEE	NEE	JA	JA

Op basis van bovenstaand overzicht wordt aangetoond dat de begroting 2022 en meerjarenraming 2022-2025 conform de gehanteerde definitie van incidentele baten en lasten uit het BBV, structureel in evenwicht is. Er heeft aanvullende afstemming met de Provincie plaatsgevonden, wat ertoe leidt dat het minimaal wenselijk is om de laatste twee jaar een structureel sluitende begroting te hebben. Volledigheidshalve wordt verwezen naar de financiële begroting (onderdeel ‘Recapitulatie begrotingsevenwicht’). De tweede voorwaarde is dat de begroting ook reëel in evenwicht moet zijn.

Reëel evenwicht

Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen in voorliggende begroting van de Gemeente Roermond volledig, voldoende realistisch en haalbaar dienen zijn. Belangrijke onderwerpen om dit te kunnen toetsen zijn onder andere de realiteit van: ombuigingen, taakstellingen, loon- en prijsstijgingen, algemene uitkering, weerstandsvermogen en risico’s, ontwikkeling van de grondexploitatie en onderhoud van kapitaalgoederen (wegen, groen, gebouwen en riolering). Indien ramingen onvoldoende volledig, realistisch en haalbaar zijn, is de kans groot dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat.

De huidige ramingen in de begroting 2022 tonen aan dat een structureel evenwicht wordt behaald, doordat er middels het traject Klaar voor de herstart oplossingsrichtingen zijn ingebracht om de ontstane tekorten op het begrotingssaldo, gepresenteerd in de kadernota 2022, om te buigen.

Middels het raadsbesluit Klaar voor de Herstart (Juli 2021) heeft de gemeenteraad besloten tot enkele oplossingsrichtingen op hoofdlijn; - structureel meer inkomsten d.m.v. OZB toegroei naar Limburgs gemiddelde, - structurele ophoging toeristenbelasting, - herijking investeringsplanning, - een realistische taakstelling op de organisatie en - enkele maatregelen aan de uitgavenkant). Dit ten behoeve het realiseren van een meerjarig sluitende begroting en tevens een oplossing voor eerder ingeboekte niet realiseerbare taakstellingen op subsidies en organisatie.
De gemeenteraad heeft bij de vaststelling van de Kadernota en het voorstel klaar voor de herstart een motie en amendement aangenomen. Hierdoor worden op onderdelen reserves als dekkingsmiddel ingezet voor het begrotingsjaar 2022. De structurele dekkingsmiddelen blijven vanaf 2023 overeind. Dit maakt dat de meerjarenraming voor de jaren 2023 en 2024 structureel sluitend is.
Tot slot is een belangrijk element in de oplossingsrichtingen het beëindigen (per 1-1-2022) van het raadskader sociaal domein, wat past binnen de met de provincie gemaakte afspraken. Met het toevoegen van het geprognotiseerde restant van € 10 miljoen euro van de egalisatiereserve sociaal domein aan de algemene reserve wordt de positie van de algemene reserve, per genoemde datum aanzienlijk verbeterd. De totale reservepositie neemt als gevolg van het inzetten van incidentele dekkingsmiddelen af. De solvabiliteit komt daarmee onder het minimumniveau van 20%. In 2022 moet worden bezien hoe de reservepositie verbeterd kan worden.

De voortgang van de oplossingsrichtingen zal periodiek worden gemonitord, waarover ook de gemeenteraad via de P&C cyclus wordt geïnformeerd.

Voor een compleet overzicht van de risico’s en een meer inhoudelijke onderbouwing hiervan wordt verwezen naar paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

2.4 *Planning en control cyclus 2022*

De planning- en controlcyclus vindt zijn basis in de door de gemeenteraad vastgestelde Financiële verordening gemeente Roermond. Op grond van deze verordening biedt het college voor aanvang van het begrotingsjaar een overzicht aan, met daarin de data voor het vaststellen door uw raad van de jaarstukken, kadernota, tussentijdse rapportage en de begroting met de meerjarenraming.
Op 16 maart 2022 zijn er verkiezingen voor de gemeenteraad. In het jaar van de raadsverkiezingen wordt altijd maar een vergaderschema gemaakt dat loopt tot en met die verkiezingen. Het schema voor de rest van het jaar wordt pas gemaakt als de uitkomst van de coalitiebesprekingen, inclusief het systeem van vergaderen, bekend is. Concrete vergaderdata zijn daarmee nog niet bekend.
Op basis van de wettelijk verplichte data van vaststelling van begroting en jaarverantwoording, is onderstaand overzicht van de planning- en controlcyclus 2022 opgesteld.

Planning en control cyclus 2022		
Product	**Commissies**	**Raad**
Jaarverantwoording 2021	Nog niet bekend	Toezending aan provincie voor 15-07-2022
Kadernota 2023	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Bestuursrapportage 2022	Nog niet bekend	Nog niet bekend
Programmabegroting 2023 – 2026	Nog niet bekend	Toezending aan provincie voor 15-11-2022

3.

Programmabegroting 2022

Roermond van Iedereen

Over dit thema staat in het coalitieprogramma het volgende geschreven:

‘Roermond staat voor een inclusieve en zorgzame samenleving. Iedereen krijgt de kans om zich te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving. Waar dat niet vanzelfsprekend is, spant de gemeente zich in zodat iedereen kan meedoen op zijn of haar manier. Goede zorg, gezonde leefstijl, financiële zelfredzaamheid, goed onderwijs en werk zijn hiervoor belangrijke uitgangspunten. We maken Roermond toegankelijk voor iedereen en bevorderen ontmoetingen tussen onze inwoners.’

Het thema “Roermond van Iedereen” bevat de volgende programma’s:

1 Zorgzame gemeente
- Beter met Minder (strategische opgave)

2 Inclusieve samenleving

3 Goed onderwijs

Programma 1

3.1 *Zorgzame gemeente*

Producten:
Onder het programma “Zorgzame gemeente” brengen wij de volgende producten samen:

a) Informatie, advies en toeleiding
b) Maatschappelijke ondersteuning
c) Jeugdzorg
d) Arbeidsmarkt en participatie
e) Armoede, Inkomensregelingen en schuldhulpverlening
f) Preventie en Gezondheid

Beleidskaders:
- Uitgangspuntennotitie arbeidsmarkttoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, Arbeidsmarkt Midden-Limburg (2020 e.v.).
- Plan van aanpak Post Corona Arbeidsmarktregio Midden-Limburg (2020-2022).
- Meedoen naar vermogen, op weg naar een participatiesamenleving: welzijnsvisie gemeente Roermond (2012).
- Beleidskader Sociaal Domein Midden-Limburg Oost 2020-2028 (2019).
- Plan Versnelling transformatie jeugd ‘Doorbreek de cirkel in regie’ (2017).
- Visienota Jeugdhulp Midden-Limburg West en Oost (2013).
- Beleidsplan Armoedebeleid ‘Roermond, samen actief tegen armoede’ (2016).
- Uitvoeringsnota Preventief Armoedebeleid ‘Roermond, samen actief tegen armoede’ (2017).
- Beleidsplan schuldhulpverlening (2017-2020) ‘Weg uit de schulden’.
- Economische visie Roermond (2017).
- Roermond Gezond, Preventie- en gezondheidsbeleid 2017-2021 (2017).
- Regiovisie bijzondere doelgroepen (2017 – 2021).

Verbonden partijen:
- Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
- Omnibuzz
- Westrom

Strategisch doel programma

Inwoners leven gezond en ervaren hun gezondheid als positief. Wie langer gezond leeft, heeft minder maatschappelijke ondersteuning en intensieve zorg nodig en is beter in staat bij te dragen aan het maatschappelijk leven (werk, school, gezin, omgeving, et cetera).

We streven naar een sterke samenleving waarin iedereen zo volledig en volwaardig mogelijk mee kan doen en eigen regie heeft over zijn/haar leven. De gemeente investeert in preventie en een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig leven. Wanneer het zelfstandig leven (even) niet lukt, voorzien wij in een netwerk van passende laagdrempelige en/of geïndiceerde voorzieningen. We bevorderen burgerkracht en een zelfredzame samenleving, we geven advies en voorlichting en begeleiden naar de juiste vorm van hulp en ondersteuning.

De transformatie in het sociaal domein is verder doorgezet en in de aanpak kijken we breed naar de ondersteuningsbehoefte van inwoners met een zorg- en ondersteuningsvraag. Daarbij betrekken we alle leefdomeinen zoals gezondheid, onderwijs, werk en inkomen. Met partners geven wij binnen de gestelde kaders uitvoering aan de decentralisaties in het sociaal domein, waarbij wij adequate zorg en ondersteuning bieden aan de mensen die het nodig hebben.

Wat willen we bereiken

We beschermen en bevorderen de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen zoals bedoeld in de Wet publieke gezondheid (Wpg). Vanuit de visie van ‘positieve gezondheid’ werken wij aan het bevorderen van de gezondheid van onze inwoners, zodat zij actief mee kunnen doen in de samenleving en minder gebruikmaken van hulp en ondersteuning.

Roermondenaren die ondersteuning nodig hebben, kunnen rekenen op goede zorg en ondersteuning. De uitvoering van Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO) gaat hier een belangrijke bijdrage aan leveren. Zorg en Ondersteuning is vanaf 1 januari 2022 zoveel als mogelijk indicatievrij beschikbaar. Vijf zet in op de beweging van formele zorg (geïndiceerde voorzieningen) naar een nieuwe sociale basis waarin voorliggende ondersteuning aanwezig is: doen wat nodig is, snelheid van handelen, vermindering van administratieve lasten en een toegenomen tevredenheid bij inwoners en professionals.
De gemeente Roermond streeft naar een goed functionerende inclusieve arbeidsmarkt. Een (regionale) arbeidsmarkt waarin vraag en aanbod van arbeid met elkaar in evenwicht zijn en waar plek is voor iedereen die wil en kan werken, dus ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. We willen bereiken dat zoveel mogelijk inwoners mee kunnen doen in de samenleving: met werk, op school en stage, met een vrijwilligersbaan of andere vormen van participatie.

We willen dat zo min mogelijk mensen afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering. Het (preventieve) armoedebeleid is erop gericht de financiële zelfredzaamheid van mensen te vergroten om te voorkomen dat mensen in de armoede terecht komen. Inwoners die niet een eigen inkomen kunnen genereren en ook geen vermogen hebben, kunnen een beroep doen op de sociale voorzieningen van de gemeente (onder andere via de Participatiewet en bijzondere bijstand).

Onze jeugd krijgt alle kansen. Daarom geven we prioriteit aan het voorkomen van problemen bij kinderen en jongeren. In de jeugdhulp gaan we door met de ingezette ontschotting. De trend van armoede, ongezonde leefstijl, gezondheidsklachten of leerachterstanden die generaties lang in families voorkomen, wordt doorbroken. Zo min mogelijk kinderen die opgroeien in een gezin met een langdurig laag inkomen.

We willen kwalitatief goede zorg en ondersteuning bieden, waarbij we binnen het sociaal domein niet meer uitgeven dan we ontvangen van het Rijk. Binnen het programma herbezien we daarom onze aanpak. Doel hiervan is om integraal binnen het gehele sociaal domein bij te dragen aan het vergroten van maatschappelijke impact, tegen gereduceerde kosten.

Wat gaan we ervoor doen

A ***Regionale Wmo-taken***

B ***Arbeidsmarkttoeleiding***

C ***Doorontwikkeling Participatiewet***

D ***Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO)***

E ***Transformatie jeugd***

F ***Norm voor Opdrachtgeverschap en regionale governance jeugd***

G ***Hervormingsagenda jeugd***

H ***Effectief beleid voeren bij het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden***

Wat gaan we ervoor doen

A ***Regionale Wmo-taken***
Op 1 januari 2022 gaan de nieuwe Noord- en Midden-Limburgse samenwerkingsafspraken in voor de regionale Wmo-taken (MO, BW, BMZ en OGGz-preventie), op basis van de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). De samenwerking kent o.a. de volgende uitgangspunten: op orde brengen/houden sociale basis infrastructuur, focus op lokale toegang voor MO/BW, spreiding en financiële solidariteit.
Concreet betekent onder andere dat:
1) de prestatie Beschermd Thuis wordt opgevangen binnen TZO 2) de toegang tot BW lokaal i.p.v. regionaal wordt uitgevoerd 3) de gemeente een rol gaat nemen bij het voorkomen van instroom en het bevorderen van duurzame uitstroom i.r.t. MO 4) de focus bij daginvulling komt te liggen op normalisering. 4) gekeken wordt naar passende huisvesting en ondersteuning.

B ***Arbeidsmarkttoeleiding***
Opstellen van een regionale beleidsagenda om de doelstellingen van de Participatiewet te bereiken, op basis van de uitgangspuntennotitie Arbeidsmarkttoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2022 spelen we in ieder geval in op de volgende actualiteiten:

- Uitvoering maatregelen vanuit de Post Corona aanpak, Perspectief op Werk en Tasforce-aanpak ‘Met veerkracht uit de crisis’.
- De agenda van de staatssecretaris genaamd ‘Breed Offensief’ die leidt tot aanpassingen in de Participatiewet die op verschillende momenten in werking treden.

C ***Doorontwikkeling Participatiewet***
Het voornemen is om te komen tot een nieuwe entiteit (NE) voor de uitvoering van de participatiewet als het gaat om arbeidsinschakeling van werkzoekenden in het kader van de Participatiewet. Werkzoekendendienstverlening en werkgeversdienstverlening zullen door de gemeenten in Midden-Limburg Oost onder één aansturing worden gebracht. Hiertoe wordt een bedrijfsplan uitgewerkt en zal eind 2021 ter besluitvorming worden aangeboden

aan de gemeenteraad. Dit moet leiden tot een bedrijf dat toekomstbestendig is. De bedoeling is dat de NE vanaf 1-1-2022 operationeel is.

D ***Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO)***
Vanuit het programma Beter met Minder is in 2021 de opdracht Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO) gegund. Deze opdracht TZO behelst het versterken van de sociale basis en het bieden van ondersteuning aan inwoners op het gebied van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie (nu nog Wmo-begeleiding) vanuit een andere visie en werkwijze. Bij het versterken van de sociale basis wordt ingezet op Positieve Gezondheid en preventie: problemen van mensen zoveel mogelijk voorkomen en eerder signaleren, zorgen dat er meer naar elkaar wordt omgekeken, dat buurtinitiatieven gestimuleerd worden, mensen elkaar helpen, et cetera. De sociale basis is belangrijk voor de sociale kwaliteit van het leven van individuele inwoners, de verbanden waarvan zij deel uitmaken en de samenleving als geheel. Hierbij is 1 opdrachtnemer langjarig (5 jaar, met optie tot verlenging voor nog eens 5 jaar) gecontracteerd. Deze opdracht wordt taakgericht bekostigd waarbij het budget voor 2022 jaarlijks wordt geïndexeerd (OVA index) maar niet wordt bijgesteld op basis van toenemende zorgvraag en/ of demografische ontwikkelingen. Er zijn afspraken gemaakt m.b.t. het verzamelen en monitoren van managementinformatie. Daarnaast zullen in overleg met de opdrachtnemer KPI's worden bepaald. Deze zullen vanaf 2023 waar mogelijk en nodig in de gemeentebegroting landen. 2022 wordt het eerste uitvoeringsjaar van de nieuwe overeenkomst.

E ***Transformatie jeugd***
Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen geven verder richting aan de transformatie. Zo worden er extra middelen ter beschikking gesteld voor 2022 waaraan extra taken worden gekoppeld (worden nog concreter uitgewerkt), maar ligt er op de schaal van de jeugdhulpregio en de lokale gemeente nog steeds de opdracht om via inhoudelijke en financiële transformatie, kwaliteit van jeugdhulp te kunnen blijven borgen en kosten te beheersen. Landelijk onderzoek, zoals het AEF-rapport ''Stelsel in groei – Een onderzoek naar financiële tekorten in de jeugdzorg'', geeft richting welke transformatiemaatregelen een bijdrage kunnen leveren aan beheersing van kosten en terugdringen van tekorten. Deze worden afgewogen in concrete uitvoeringsacties in 2022. Daarnaast zal er ook gewerkt worden aan specifieke analyses en van de tekorten op het jeugddomein van de gemeente Roermond, om de genoemde maatregelen te vertalen en prioriteren naar de lokale situatie. Hierin zullen we ook verder moeten inzetten op het concretiseren van het transformatie-uitgangspunt 'normaliseren'. Niet alle zorgen hoeven te worden geproblematiseerd.

F ***Norm voor Opdrachtgeverschap en regionale governance jeugd***
Het gezamenlijk met de regiogemeenten opstellen van een regiovisie voor de jeugdhulp en de samenwerking op het gebied van jeugdhulp, die door de betrokken gemeenteraden worden vastgesteld. Komen tot een gemeenschappelijke regeling (niet-vrijblijvende governance) voor de samenwerking maakt hier onderdeel van uit.

G ***Hervormingsagenda jeugd***
Vertalen van de landelijke hervormingsagenda jeugd, opgesteld door Rijk en gemeenten, naar de Roermondse en regionale schaal. De hervormingsagenda is onderdeel van de afspraken over de extra middelen en vraagt een inspanning van alle gemeenten om deze afspraken na te komen. Uitvoering geven aan deze hervormingsagenda om de jeugdhulp beter te maken voor jeugdigen en gezinnen en beter beheersbaar voor de gemeente.

H ***Effectief beleid voeren bij het voorkomen en bestrijden van armoede en schulden***
Herformuleren van het beleidsplan armoede en schulden in 2022. Armoede en schulden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en hiervoor zou één missie, een visie en een plan op hoofdlijnen moeten gelden. Door het opstellen van één gezamenlijk beleidsplan armoedebeleid en schuldhulpverlening op hoofdlijnen willen we deze verbondenheid krachtiger laten zien en meer effectiviteit bereiken.
We zetten extra in op het versterken van de samenhang tussen armoedebeleid en schuldhulpdienstverlening. Dit moet ertoe leiden dat minder mensen langdurig in armoede leven en dat schulden in een zo vroeg mogelijk stadium worden gesignaleerd, om problematische schulden te voorkomen.

Wat levert het op (resultaten)

A ***Regionale Wmo-taken***
Normalisering van de situatie van de burger door 1) voorkomen van instroom in voorzieningen door te focussen op oplossingen in de sociale basis (ondersteuning zo lokaal en dichtbij mogelijk) 2) verblijf in voorzieningen zo kort mogelijk door bij start al de focus te leggen op uitstroom 3) vormgeven duurzame uitstroom (geen terugval).

B ***Arbeidsmarkttoeleiding***
Op basis van de Post Corona – plan van aanpak en het plan 'Met veerkracht uit de crisis' van de Taskforce Corona Midden-Limburg worden concrete projecten uitgevoerd om zoveel mogelijk (jeugd)werkloosheid te voorkomen, van werk(loosheid) naar werk te realiseren en zelfstandigen te ondersteunen. De resultaten hiervan worden in beeld gebracht en gemonitord via een daarvoor ontwikkeld dashboard.

C ***Doorontwikkeling Participatiewet***
De doorontwikkeling van de Participatiewet beoogd jaarlijks 150 banen te realiseren in de regio Midden-Limburg Oost voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
Vanaf 1 januari 2022 start de uitvoering op basis van een bedrijfsplan in een nieuwe samenwerking tussen de 5 gemeenten in Midden-Limburg Oost. De inzet is om te komen tot zoveel mogelijk dienstverbanden bij private en publieke werkgevers. Naast de ambitie van 150 banen is er ook nog een veranderkundige opgave gericht op een effectievere uitvoering van de Participatiewet. Het programma richt zich nadrukkelijk op het uitvoeren van het werkdeel van de Participatiewet, de re-integratie en arbeidsparticipatie. Het doel van dit programma is om te komen tot een betere dienstverlening, meer banen, minder maatschappelijke kosten en het hebben van een positief effect op de financiën van Westrom. De financiële effecten hiervan zijn nog niet vertaald in de begroting 2022 en het meerjarenperspectief van Westrom.

D ***Toekomstbestendige Zorg en Ondersteuning (TZO)***
Een duurzame samenwerkingsrelatie met de opdrachtnemer gericht op zelfredzame inwoners, vitale gemeenschappen en passende zorg en ondersteuning binnen de budgettaire kaders.

E ***Transformatie jeugd***
Landelijke maatregelen gekoppeld aan de extra financiële middelen die vanaf 2022 worden verwacht via de hervormingsagenda, gecombineerd met lokale acties, beogen meer grip op de financiële positie van onze gemeente op het jeugddomein. Hierbij blijven we oog houden voor behoud van kwaliteit van jeugdhulp en verbetering ervan. Kinderen moeten sneller op de juiste plek terecht komen, waarbij streven is om uithuisplaatsingen van kinderen te voorkomen. Een versterkte toegang zal hierin een bijdrage kunnen leveren (Expertteam voor de meest complexe, vastgelopen casuïstiek en een ondersteuner in de huisartsenpraktijk die kennis en tijd heeft voor een goede vraagverheldering bijv.). Het resultaat van verder concretiseren van het begrip 'normaliseren' maakt dat we niet alle hulpvragen tot inzet van (gespecialiseerde) jeugdhulp hoeven te leiden. Daarmee houden we (financiële) ruimte over voor kinderen die zorg en ondersteuning nodig hebben.

F ***Norm voor Opdrachtgeverschap en regionale governance jeugd***
Een regionale samenwerking op het gebied van jeugdhulp die voldoet aan de eisen van de 'wet beschikbaarheid zorg voor jeugdigen' en die bijdraagt aan een goed georganiseerde regionale jeugdhulp.

G ***Hervormingsagenda jeugd***
Het verbeteren en vergroten van de kwaliteit van jeugdhulp, terugdringen van gebruik van jeugdhulp en verminderen van de uitgaven aan jeugdhulp.

H ***Herformulering van het beleidsplan armoede en schulden***
Een daling van het aantal kinderen dat opgeroeid in een huishouden met langdurig laag inkomen.
Minder inwoners hebben problematische schulden.

Hoe monitoren we de resultaten en / of de effecten

Verplichte BBV indicatoren/kengetallen
Taakveld 6. Sociaal domein

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2020	Nederland
21	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15–64 jaar	LISA	932,50	925,00	946,90	963,40	982,30	795,90
22	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2,00	1,00	1,00	1,00		1,00
23	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	CBS	9,00	9,00	9,00			6,00
24	Nette arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	62,70	63,70	65,00	66,50	66,30	68,40
25	Vervallen								
26	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	2,00	3,00	3,00	2,00		2,00
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners (18j e.o.)	CBS	52,38	51,57	48,82	48,06	55,52	45,97
28	Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15–65 jaar	CBS	54,63	58,26	53,86	7,84	9,35	20,20
29	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	15,20	15,50	15,00	15,10	15,0	11,90
30	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	2,10	1,90	1,60	1,60	1,90	1,20
31	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS	0,70	0,50	0,60	0,50	0,50	0,40
32	Cliënten met een maatwerk-arrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	GMSD	70,00	73,00	75,00	79,00	81,00	70,00

Stand per 24-09-2021. Voor de meest actuele realisatiecijfers en ontwikkelingen in de beleidsindicatoren wordt verwezen naar www.waarstaatjegemeente.nl. De waarde in de kolom Nederland betreft informatie over het laatst gerapporteerde jaar.

Toelichting BBV indicatoren

#	Naam indicator	Eenheid
21	Banen	Het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 65 jaar. Een baan betreft een vervulde positie.
22	Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.
23	Kinderen in uitkeringsgezin	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
24	Netto arbeidsparticipatie	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.
25	Vervallen	
26	Werkloze jongeren	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
27	Personen met een bijstandsuitkering	Het gemiddeld aantal personen met een bijstandsuitkering per 1.000 inwoners (Wet werk en bijstand en Participatiewet).
28	Lopende re-integratie-voorzieningen	Het gemiddeld aantal re-integratievoorzieningen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
29	Jongeren met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
30	Jongeren met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
31	Jongeren met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12 tot 23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12 tot 23 jaar).
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Gemiddeld aantal per 1.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	100.785	104.132	95.898	94.956	94.384	93.934
Baten	-36.872	-31.366	-30.922	-31.701	-31.701	-31.671
Geraamd saldo van baten en lasten	**63.913**	**72.766**	64.976	**63.255**	**62.683**	**62.263**
Storting in reserves	7.185	3.653	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-6.428	-9.703	-276	-44	-44	0
Geraamd resultaat	**64.670**	**66.716**	**64.701**	**63.210**	**62.639**	**62.263**

Autonome ontwikkelingen en onontkoombaar (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Begroting 2022 veiligheidsregio	28	28	28	28
GR Omnibuzz	35	52	65	76
Doorontwikkeling beschermd wonen	385			
Regionale bijdrage doorontwikkeling beschermd wonen	-385			
	63	**80**	**93**	**104**

Investeringsplanning (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Zorgzame gemeente	800	800	800	800
De belangrijkste investeringen in 2022 hebben betrekking op:				
WMO hulpmiddelen	790			

De benodigde investeringskredieten zijn opgenomen onder de uiteenzetting financiële positie onderdeel investeringsplanning 2022-2025, die deel uitmaakt van de financiële begroting.

Programma 2

3.2 Inclusieve samenleving

Producten:
Onder het programma “Inclusieve samenleving” brengen wij de volgende producten samen:

a) Samenkracht en burgerparticipatie
b) Wijkontwikkeling en wijkbeheer
c) Diversiteit

Beleidskaders:
- Meedoen naar vermogen, op weg naar een participatiesamenleving: welzijnsvisie gemeente Roermond (2012).
- Beleidskader en beleidsplan Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 Regio Midden-Limburg Oost (2014).
- Visienota Jeugdhulp Midden-Limburg West en Oost (2013).
- Beleidsplan Jeugdhulp 2017-2019 (2016).
- Beleidsplan Armoedebeleid ‘Roermond, samen actief tegen armoede’ (2016).
- Uitvoeringsnota Preventief Armoedebeleid ‘Roermond, samen actief tegen armoede’ (2017).
- Kadernota regionaal arbeidsmarktbeleid Midden-Limburg (2012).
- Visienota werken naar vermogen in Midden-Limburg (2012).
- Beleidsplan schuldhulpverlening (2017 2020) ‘Weg uit de schulden’.
- Roermond Gezond, Preventie- en gezondheidsbeleid 2017-2021 (2017).
- Wijkontwikkelingsplan Donderberg 2012 – 2024 (2012).
- Uitvoeringsprogramma Fase 2 Wijkontwikkelingsplan Donderberg 2017-2020 (2016).
- VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (2016).
- Notitie Regenbooggemeenten Roermond en Weert 2019-2022.
- Subsidiëring Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg).

Strategisch doel programma

Roermond kent een grote diversiteit aan inwoners. We streven naar een inclusieve samenleving: een stad waar iedereen meedoet en zichzelf mag zijn. De gemeente investeert, samen met maatschappelijke partners, in een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig leven. We bevorderen, beschermen en waarborgen de rechten van mensen met een beperking, zodat ook zij optimaal mee kunnen doen.

De programma's Zorgzame gemeente en Inclusieve samenleving streven in hoge mate hetzelfde doel na. Kort gezegd: iedereen doet zoveel als mogelijk mee. De beleidskaders van beide programma's zijn daarom grotendeels overeenkomstig. Om overlap te voorkomen worden zij niet in beide programma's vertaald naar inzet. Het onderscheid zit, analoog aan het coalitieprogramma, in de rol van de gemeente. Bij het programma Inclusieve samenleving biedt de gemeente algemene - en basisvoorzieningen en stimuleert en ondersteunt ontwikkelingen bij en met maatschappelijke partners. Bij het programma Zorgzame gemeente zoomen we voornamelijk in op de gemeente die het (deels) overneemt als de inwoner zelf, met zijn/haar omgeving, niet meer eigenstandig kan participeren zoals hij/zij dat wil.

Wat willen we bereiken

Een sterke sociale basis die bijdraagt aan zelfstandig wonen en leven; dat willen we bereiken. We werken aan bewustwording en eigen kracht en bieden algemene voorzieningen die gericht zijn op zelfredzaamheid en participatie.

De verschillende Roermondse wijken en buurten hebben allemaal hun eigen karakter en in sommige gevallen verschillen ze beduidend van elkaar. We benutten de mogelijkheden om gerichter te werk te gaan, door accenten te leggen en ons beleid toe te spitsen op specifieke gebieden. Daarmee komt de gemeente optimaal tegemoet aan de behoeftes en wensen van de inwoners van Roermond. De gemeentelijke organisatie werkt zo veel mogelijk van buiten naar binnen en zoekt het contact met inwoners. Komend jaar werken we aan een eenduidige visie voor alle wijkteams, met daarbinnen voldoende ruimte voor maatwerk en het vergroten van betrokkenheid en verantwoordelijkheid van wijkpartners en bewoners. De wijkteams zijn herkenbaar aanwezig in de wijken. De gemeente is hierbij niet in de lead maar een van de partijen aan tafel. In Swalmen en in de Donderberg wordt al langere tijd geëxperimenteerd met verschillende vormen van wijkontwikkeling waarbij inwoners en wijkpartners zich inzetten om de leefbaarheid te verbeteren. In het kader van het nog op te stellen wijk- en kernenbeleid wordt onderzoek gedaan naar de leefbaarheid in Roermond en wordt de dialoog met de wijken en buurten aangegaan.

Ook in 2022 hechten we veel waarde aan goede voorzieningen in de wijk. Zo behouden we een optimaal en sluitend net aan wijkaccommodaties binnen de Roermondse wijken, met name gericht op multifunctionaliteit, de gemeenschap en de functie 'ontmoeten en contact'. Veranderingen in de maatschappij, technologie, economie, decentralisaties, et cetera, hebben ervoor gezorgd dat de vraag naar accommodaties dynamisch is. De hoofdfunctie 'ontmoeten en contact' blijft bestaan, maar de behoefte (aard en omvang van activiteiten) is veranderd. Om aan deze behoefte een juiste toekomstbestendige invulling te geven, is maatwerk essentieel. Het accommodatiebeleid geeft invulling aan dit maatwerk.

Een inclusieve samenleving, waarin iedereen meedoet en zichtzelf mag zijn, geldt ook voor nieuwe Roermondenaren, waaronder vluchtelingen en statushouders. We bevorderen hun integratie, inburgering en meedoen in de samenleving. Met betrokken partijen willen we de bewustwording van inwoners vergroten met betrekking tot het samen leven in de stad met mensen met verschillende culturele achtergronden. Roermond bouwt tevens verder aan de Regenbooggemeente en ondersteunt activiteiten die bijdragen aan de sociale acceptatie, veiligheid en emancipatie van lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender- en intersekse personen (LHBTI'ers). Ook de inclusieagenda met betrekking tot het VN-verdrag gehandicapten wordt verder met partners uitgevoerd.

Uiteindelijk zien we een Roermondse samenleving, waarin iedereen zich thuis voelt en meedoet.

Wat gaan we evoor doen

- **A** ***Dorpsplan Swalmen***
- **B** ***Wijkontwikkelingsplan Donderberg***
- **C** ***Wet Inburgering***
- **D** ***Doorontwikkelen wijkgericht werken***

Wat gaan we ervoor doen

A ***Dorpsplan Swalmen***
In 2021 is gestart met de evaluatie van het project Dorpsplan Swalmen en pilot burgerbegroting Dorpsplan Swalmen. Deze evaluatie wordt afgerond eind 2021 of begin 2022. Vanuit de lessons learned wordt in 2022 gekeken welke resultaten en oplossingsrichtingen in de actualisatie en/ of aanpassing van bestaand beleid/opstellen wijk- en kernenbeleid kan worden opgepakt.

B ***Wijkontwikkelingsplan Donderberg***
In 2022 starten we met fase 3 van het Wijkontwikkelingsplan Donderberg. Deze fase duurt tot en met 2025. Samen met de partners in de wijk wordt een uitvoeringsprogramma voor deze laatste fase opgesteld, waarbij naast de fysieke ontwikkeling sterk wordt ingezet op sociaaleconomische aspecten en op het verduurzamen van de wijkaanpak. Komend jaar geven we daarvoor verdere invulling aan een buurtonderneming, D'onderneming. Dit wordt een plek waar mensen die nu langs de kant staan (geen baan, klein sociaal netwerk) terecht kunnen voor een goed gesprek met een coach, ondersteuning kunnen krijgen bij problemen waar ze zelf niet het hoofd aan kunnen bieden en de mogelijkheid krijgen om letterlijk en figuurlijk in beweging te komen. Zo willen we de kracht van de mensen in de wijk optimaal inzetten voor de wijk.

C ***Wet Inburgering***
We voeren de nieuwe Wet Inburgering uit die op 1 januari 2022 ingaat. De klantmanagers brengen de nieuwkomers volledig in beeld waardoor zij hen op een passend inburgeringstraject kunnen plaatsen. Dat houdt in; de juiste combinatie van taal, participatie en ontzorging. De trajecten zijn gedeeltelijk samen met de regio ingekocht en deels lokaal. De nadruk ligt op de integrale aanpak waarbij we de 'best practices' van de pilots/projecten 'Up' en 'Next turn' inzetten. Deze succesvolle projecten hebben ons de afgelopen jaren bruikbare informatie geleverd wat het meeste bijdraagt aan succesvolle integratie en participatie van nieuwkomers. De gemeente neemt weer de regie op de inburgering

met als doel dat alle inburgeringsplichtigen zo snel mogelijk en volwaardig kunnen meedoen aan de Nederlandse samenleving, het liefst via betaald werk. Hierdoor krijgen we weer grip op de inburgering en kunnen we erop sturen dat inburgeringsplichtigen na hun huisvesting direct beginnen met hun integrale traject inburgering en participatie. We zetten in op een zo hoog mogelijk taal- en participatieniveau om de doelstelling te bereiken. Dit betekent dat onze nieuwkomers een passender traject krijgen en meteen kunnen starten. Dit zorgt voor eerdere integratie en vergroot de zelfredzaamheid van de nieuwkomers.

De belangrijkste KPI's uit het plan van aanpak:
- Wat willen we bereiken?
- 90% van alle nieuwkomers is binnen 3 maanden na huisvesting gestart met de inburgering.
- 90% van alle nieuwkomers op een inburgeringstraject is geslaagd binnen 3 jaar.
- 80% van alle nieuwkomers doet mee binnen 3 jaar.
- 40% van alle statushouders (in de bijstand) stroomt uit naar werk of studie binnen 2 jaar.

D ***Doorontwikkelen wijkgericht werken***
Wijkgericht werken is een continu ontwikkelproces. Bij dit doorontwikkelen zal in 2022 actief de verbinding worden gezocht met het opgavegericht werken. Daarnaast levert het uitvoeren van de motie wijk- en kernenbeleid zeer waarschijnlijk inzichten om het doorontwikkelen te bevorderen. Ook de Omgevingswet zal uiteindelijk op wijkniveau leiden tot andere vormen van wijkbetrokkenheid en rolverdeling tussen partijen in de wijk. De werkwijze van de wijkregisseurs zal in dit proces continu worden gemonitord en waar nodig bijgesteld om de doelen rondom wijkgericht werken te kunnen behalen. De beweging die vanuit wijkregie in ieder geval zal worden gemaakt is het nog actiever betrekken partners in de wijk en bewoners uit een wijk bij planvorming en initiatieven.

Wat levert het op (resultaten)

A ***Dorpsplan Swalmen***
Overzicht van de resultaten die de leefbaarheid van Swalmen hebben verbeterd en inzicht in mogelijke denkrichtingen bij het opstellen van wijk- en kernenbeleid.

B ***Wijkontwikkelingsplan Donderberg***
Verbetering van de leefbaarheid en het doorbreken van overerving van sociaaleconomische achterstanden op de Donderberg.

C ***Wet Inburgering***
De nieuwe Wet Inburgering is per 1 januari 2022 succesvol geïmplementeerd. Statushouders volgen kort na hun huisvesting in Roermond een inburgeringstraject op maat. Dat betekent dat zij door de taal te leren op school en bij hun participatietraject snel integreren en gaan participeren naar vermogen. Met als eindresultaat het behalen van het inburgeringsexamen en waar mogelijk betaald werk of uitstroom naar scholing voor het behalen van een startkwalificatie.

D ***Doorontwikkelen wijkgericht werken***
Toekomstbestendige procesafspraken tussen partners in de wijk (waaronder de gemeente) over de wijze van samenwerking (in wijkteams). Verbeteren van de betrokkenheid van inwoners bij het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van verbeteringen in de wijken op het gebied van leefbaarheid en veiligheid.

Hoe monitoren we de resultaten en / of de effecten

Er zijn geen verplichte BBV indicatoren.

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	6.384	6.308	6.832	6.632	6.372	6.363
Baten	-567	-242	-242	-235	-235	-235
Geraamd saldo van baten en lasten	**5.817**	**6.066**	**6.590**	**6.397**	**6.137**	**6.128**
Storting in reserves	600	87	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-890	-508	-155	-30	0	0
Geraamd resultaat	**5.527**	**5.645**	**6.435**	**6.367**	**6.137**	**6.128**

Investeringsplanning (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Inclusieve samenleving	42	0	0	0
De belangrijkste investeringen in 2022 hebben betrekking op:				
Investeringsplan wijkgebouwen	42			

Programma 3

3.3 *Goed onderwijs*

Producten:
Onder het programma “Goed onderwijs” brengen wij de volgende producten samen:

a) Onderwijsbeleid en leerlingzaken

b) Onderwijshuisvesting

Beleidskaders:

- Voor- en vroegschoolse educatie gemeente Roermond 2017-2021.
- Regionaal programma volwasseneneducatie en laaggeletterdheid 2021-2024.
- Lokaal uitvoeringsplan laaggeletterdheid Roermond 2021-2024.
- Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs gemeente Roermond 2020-2040.
- Programma Regionale aanpak voortijdig schoolverlaten 2020-2024.

Strategisch doel programma

Onderwijs vergroot de weerbaarheid van jeugdigen en helpt ze bij het ontdekken van hun passie en talent. Daarmee is het de basis voor een goede maatschappelijke participatie. Persoonlijke ontwikkeling van onze inwoners wordt bevorderd met onze jeugd als primaire doelgroep, maar met 'een leven lang leren en ontwikkelen' als uitgangspunt. Inwoners van Roermond kunnen kennis opdoen en een goede opleiding volgen en zijn daardoor beter in staat om mee te doen in de maatschappij.

Wat willen we bereiken

Mede door goed onderwijs ontwikkelen inwoners van Roermond zich tot zelfbewuste en zelfredzame burgers. Zoveel mogelijk jongeren verlaten succesvol het onderwijs met een diploma of anderszins. Achterstanden of stagnaties in de ontwikkeling onderkennen we zo vroeg mogelijk en bestrijden we maximaal. Daarmee fungeert het onderwijs (en de kinderopvang) tevens als belangrijke vindplaats voor vroegtijdige signalering van problematiek van jongeren en hun thuissituatie. In onze onderwijsinstellingen, scholen en (integrale) kindcentra past het stimuleren van een passend onderwijsaanbod voor álle jongeren, dus ook met een extra ondersteuningsbehoefte. Dit alles bereiken we samen met onze partners, onder meer op het gebied van voor- en vroegschools educatie en kinderopvang, de verbinding passend onderwijs en jeugdhulp, de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt, leerplicht/RMC, de aanpak van jongeren in een kwetsbare positie, voortijdig schoolverlaten, laaggeletterdheid en volwasseneducatie, bibliorura en leerlingenvervoer.

Verder kennen we in Roermond kwalitatief goede en toekomstbestendige onderwijshuisvesting met een meerjarig financieel perspectief op (ver) nieuwbouw, onderhoud en vervanging.

Wat gaan we ervoor doen

A ***Strategisch onderwijsbeleid***

B ***Onderwijshuisvesting***

Wat gaan we ervoor doen

A ***Strategisch onderwijsbeleid***
Het team onderwijs van de gemeente Roermond is een strategische gesprekspartner voor partijen in onderwijs en kinderopvang. We blijven investeren in de samenwerking en partnerschap met partijen. We weten elkaar te vinden en voeren frequent overleg over (complexe) vraagstukken en nemen (nieuwe) inzichten mee in beleid. Een dergelijk overleg is gewaarborgd in overlegstructuren als de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) in het kader van de Wet op passend onderwijs en Jeugdwet. Gericht op het herstel en de ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona vindt structureel overleg plaats in het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en de regionale Taskforce Post-Corona Midden-Limburg.

B ***Onderwijshuisvesting***
De gemeente Roermond heeft samen met schoolbesturen (en partners) in het funderend onderwijs een integraal huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs in Roermond ontwikkeld. Het IHP bepaalt op basis van visie, gerichte analyses, scenario-ontwikkeling en financiële vertaling de kaders waarbinnen de gemeente Roermond samen met de schoolbesturen investeert in de onderwijshuisvesting. Het IHP vormt het strategisch beleidskader voor het onderwijshuisvestingsbeleid voor de periode 2020-2040 en bestaat uit een uitvoeringsprogramma voor de komende 5 jaar en een doorkijk tot 20 jaar. Conform uitvoeringsprogramma zijn en worden projecten afgerond en/of in uitvoering gebracht en wordt vanaf 2022 gestart met de haalbaarheidsonderzoeken voor nieuwe projecten als OBS De Brink, BS Willem de Zwijger en BS Sint Theresia. Verder vindt constructief overleg plaats met partners in het kader van de scenarioanalyse inzake (ver)nieuwbouw van ROER College Schöndeln.

Wat levert het op (resultaten)

A ***Strategisch onderwijsbeleid***
Een stevige basis voor verdere duurzame samenwerking en partnerschap met onderwijs- en kinderopvangpartijen met (nieuwe) inzichten voor beleid. Dat is nodig om samen te kunnen blijven werken aan goed onderwijs in Roermond, dat voorbereidt op de uitdagingen van de toekomst. Ter bestrijding van de gevolgen van corona hebben we samen met onze partners een (uitvoerings)plan opgesteld en activiteiten ontplooid in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en de regionale Taskforce Post-Corona Midden-Limburg.

B ***Onderwijshuisvesting***
Conform uitvoeringsprogramma in het IHP wordt passende en kwalitatief goede onderwijshuisvesting gerealiseerd die onderwijsinstellingen ondersteunt bij de ontwikkeling van goed onderwijs, aansluit bij de behoeften van morgen en bijdraagt aan een leefomgeving die sociaal, vitaal en duurzaam is. Projecten als BS De Kasteeltuin, Vrijeschool Christophorus en SO Herman Broeren worden afgerond en/of in uitvoering gebracht en haalbaarheidsonderzoeken voor nieuwe projecten als OBS De Brink, BS Willem de Zwijger en BS Sint Theresia zullen starten vanaf 2022. Verder werken we toe naar besluitvorming in het kader van de scenarioanalyse inzake (ver)nieuwbouw van ROER College Schöndeln.

Hoe monitoren we de resultaten en / of de effecten

Verplichte BBV indicatoren/kengetallen
Taakveld 4. Onderwijs

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2020	Nederland*
17	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	4,7	5,6	1,2	3,4	~	2,4
18	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	37,0	50,0	38,0	49,0	~	26
19	Voortijdig schoolverlaters (vsv-ers)	% van het totaal aantal leerlingen en studenten in VO en MBO	DUO/Ingrado	2,1	2,5	3,2	2,6	2,3	1,7

~ Stand per 24-09-2021. Voor de meest actuele realisatiecijfers en ontwikkelingen in de beleidsindicatoren wordt verwezen naar www.waarstaatjegemeente.nl. De waarde in de kolom Nederland betreft informatie over het laatst gerapporteerde jaar.

Toelichting BBV indicatoren

#	Naam indicator	Eenheid
17	Absoluut verzuim	Er wordt gesproken van absoluut verzuim als een leerplichtige en/of kwalificatieplichtige jongere niet op een school of instelling staat ingeschreven. De periodeaanduiding ‘2019’ staat voor schooljaar ‘2018/2019’.
18	Relatief verzuim	Er is sprake van relatief verzuim als een jongere wel op een school staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde tijd de lessen/praktijk verzuimt. Ook veelvuldig te laat komen kan hiertoe worden gerekend. De periodeaanduiding ‘2019’ staat voor schooljaar ‘2018/2019’.
19	Voortijdig school-verlaters (vsv-ers)	Het percentage van het totaal aantal leerlingen en studenten van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat. De periodeaanduiding ‘2019’ staat voor schooljaar ‘2018/2019’.

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	6.878	6.300	8.105	8.512	8.863	9.094
Baten	-3.274	-1.383	-3.536	-3.539	-3.539	-3.539
Geraamd saldo van baten en lasten	**3.604**	**4.917**	**4.569**	**4.973**	**5.324**	**5.555**
Storting in reserves	465	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-142	-557	-194	-193	-120	-119
Geraamd resultaat	**3.927**	**4.360**	**4.375**	**4.780**	**5.204**	**5.436**

Investeringsplanning (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Goed onderwijs	7.900	8.560	7.000	7.000
De belangrijkste investeringen in 2022 hebben betrekking op:				
Investeringsplan schoolgebouwen	7.900			

De benodigde investeringskredieten zijn opgenomen onder de uiteenzetting financiële positie onderdeel investeringsplanning 2022-2025, die deel uitmaakt van de financiële begroting.

Groene Stad

Over dit thema staat in het coalitieprogramma het volgende geschreven:

‘Roermond staat voor een groene, gezonde en aangename gemeente om te wonen, te werken en te leven. Wij zien kansen om onze stad nog mooier en aantrekkelijker te maken zodat we Roermond als een krachtige, prachtige en leefbare stad kunnen doorgeven aan de volgende generatie. Die kansen pakken we op. We maken ons sterk om de leefomgeving te verbeteren in het belang van de gezondheid en veiligheid van onze inwoners. Tegelijkertijd versterken we daarmee de economische potentie van Roermond. Lucht, water en bodem moeten van goede kwaliteit zijn. We grijpen de bestaande mogelijkheden en de nieuwe Omgevingswet aan om onze ambities te realiseren.’

Het thema “Groen Stad” bevat de volgende programma’s:

4 Kansen voor klimaat

5 Goede leefomgeving

Programma 4

3.4 *Kansen voor klimaat*

Producten:
Onder het programma 'Kansen voor klimaat' brengen wij de volgende producten samen:

a) Klimaatadaptie en energietransitie

b) Milieubeleid- en beheer

Beleidskaders:
- Natuurvisie Roermond Oost (2000), Roermond West en natuurbeleid heel Roermond (2004).
- Groenvisie (2016).
- Duurzaamheidsvisie (2017).
- Dassenbeleidsplan (2013).
- Nota Bodembeheer regio Maas & Roer (inclusief bodemkwaliteitskaart).

Verbonden partijen:
- RUD Limburg-Noord
- Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
- Samenwerking Midden-Limburg (SML)

Strategisch doel programma

Roermond is een stad waar zowel huidige als toekomstige generaties zich prettig en veilig voelen. De gemeente Roermond is in 2050 een klimaatneutrale en klimaatadaptieve gemeente en de gemeentelijke organisatie werkt al in 2030 klimaatneutraal. Ook past de gemeente steeds meer klimaatadaptieve maatregelen toe in de openbare ruimte. Als gemeente geven wij het goede voorbeeld op het gebied van duurzaamheid en energietransitie, maar de opgaven realiseren we samen met partners en burgers. Daarbij hebben we oog voor de ruimtelijke impact van deze energietransitie als ook de sociale aspecten.

Wat willen we bereiken

Roermond staat voor een groene gemeente. In de komende periode werken we aan kansen voor het klimaat. Klimaatverandering vraagt niet alleen om mitigerende maar ook om adaptieve maatregelen, die beide onderdeel uitmaken van dit hoofdstuk. Daarnaast worden ook in andere hoofdstukken kansen voor klimaat benut en omschreven, twee voorbeelden zijn de ambities op het gebied van circulaire economie en schoon vervoer die in de andere programma's zijn omschreven.

De beleidsdoelen zijn duidelijk. De gemeentelijke organisatie is in 2030 klimaatneutraal en de volledige gemeente is dat in 2050. Om deze doelstellingen te halen werken we aan de energietransitie. Dat doen we lokaal en samen met partners in de regio binnen de RES (Regionale Energie Strategie). We nemen ook onze eigen verantwoordelijkheid om snelheid en kwaliteit te borgen.

Steeds vaker zorgt extreem weer voor wateroverlast, droogte en hittestress. Dit hebben we recent ervaren met de watersnood. In 2022 worden, samen met onze partners, op strategisch niveau stappen uitgewerkt die een dergelijke ramp moeten voorkomen of onze stad moeten beschermen. Ook projecten zoals de verlaging van het Dam lateraalkanaal dragen daaraan bij.

Maatregelen in de openbare ruimte en op particulier eigendom zijn eveneens nodig om goed met deze extremen om te gaan. De ambitie van gemeente Roermond is om klimaatbestendig en waterrobuust te zijn in 2050. Vergroening helpt om de gevolgen te dempen en draagt eveneens bij aan het klimaatneutraal maken van de gemeente.

De basis van een gezonde leefomgeving is een goede kwaliteit van lucht, water en bodem. Deze kwaliteit waarborgen we.

Wat gaan we ervoor doen

A ***Energietransitie***

B ***Klimaatadaptie***

C ***Vergroening***

D ***Bodem, geluid, luchtkwaliteit***

E ***Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving***

Wat gaan we ervoor doen

A ***Energietransitie***
Regionaal werken we verder aan de uitvoering van de op 7 juni 2021 vastgestelde Regionale Energie Strategie 1.0 (RES1.0). De samenwerking wordt doorontwikkeld en een regionaal uitvoeringsplan opgesteld. Lokale basis voor de energietransitie zijn de vastgestelde Duurzaamheidsvisie Roermond 2017, het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2020-2024 en de resultaten van de Studie energiepotentieel gemeente Roermond. Op basis van de eind 2021 vast te stellen Transitievisie Warmte Roermond (TVW) en communicatiecampagnes gaat de energietransitie via wijkgerichte plannen landen bij de inwoners van Roermond. Hierbij zoeken we actief de samenwerking op met onze verschillende partners in de wijken. Acties die (vanuit het Uitvoeringsprogramma) bijdragen aan de transitie zijn bijvoorbeeld de onderzoeken naar de realisatie van het duurzaamheidscentrum en het project zonnepanelen op het dak van particulieren. In 2022 ondersteunen we, mede vanuit het Duurzaamheidsfonds Roermond 2021-2022, acties vanuit de inwoners die een bijdrage leveren aan de realisatie van de klimaatdoelstellingen.
Voor het thema duurzame mobiliteit wordt verwezen naar programma 5.

We werken met verschillende partners aan de verdere doorontwikkeling van het Slim Energienet Roermond (SER) waarbij industriële restwarmte wordt benut en waarmee bij realisatie tevens een bijdrage geleverd wordt aan de klimaatopgaves. Tevens is er steeds aandacht voor verdere benutting van restwarmte bijvoorbeeld in relatie tot projectontwikkeling en onze mogelijkheden om daarop in te springen. In 2022 voeren we een analyse uit van onze klimaatdoelstellingen en de scenario's om die doelstellingen te bereiken (CO2-reductiedoelstellingen en de haalbaarheid).

B ***Klimaatadaptie***
In het Waterpanel Noord werken we samen met regiogemeenten aan klimaatadaptatie (onder andere de water-klaar-regeling). Zo werken we aan de uitvoering van het lokale- en regionale uitvoeringsprogramma ruimtelijke adaptatie. We onderzoeken hierbinnen welke bestaande en nieuwe projecten in aanmerking komen voor een Rijksbijdrage. Indien dit een extra investering vraagt worden deze voorbereid voor de kadernota 2023.
De overlast en schade veroorzaakt door hoogwater in juli 2022 brengt ook de noodzaak van klimaatadaptieve maatregelen nog beter in het vizier. Hoogwaterveiligheid is in dit kader (dit programma) geen onderwerp, maar klimaatadaptieve maatregelen dragen wel bij om de overlast en schade te beperken.

C ***Vergroening***
Bij renovaties en omvormingen onderzoeken we welke gazons we kunnen omvormen tot extensieve vegetaties. Op het gebied van natuur- en milieueducatie realiseren we in 2022 het derde en dus laatste Tiny Forest. In 2021 is een subsidie aangevraagd voor deelname aan het 1 miljoen bomenplan. Onder voorbehoud van het verkrijgen van een subsidie starten we in 2022 met de realisatie hiervan. Samen met stakeholders werken we aan de transitie van het Nationaal Park de Meinweg. Om de status Nationaal Park op termijn te behouden is een uitbreiding van de begrenzing en daarmee ook een uitbreiding van het aantal functies noodzakelijk.

D ***Bodem, geluid, luchtkwaliteit***
In het kader van de toekomstige Omgevingswet komen er diverse taken en bevoegdheden op het bordje van de gemeente. Sommige van deze taken hebben relatie met de thema's duurzaamheid en leefbaarheid/gezondheid. In programma 7 Omgevingswet wordt daarop nader ingegaan.

E ***Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving***
We werken samen met onze partners in de regio aan een veilige en gezonde leefomgeving, waarbij we de kwaliteit bevorderen en samenwerken bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht. Onderdeel daarvan is de relatie met het aspect energie en energiebesparing waardoor bijgedragen wordt aan onze klimaatdoelen en leefbaarheid van de omgeving. De regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD Limburg-Noord) ondersteunt ons bij het behalen van deze doelstellingen.

Wat levert het op (resultaten)

A ***Energietransitie***
Onze deelname aan regionale acties vanuit het Uitvoeringsplan RES in combinatie met ons lokale uitvoeringsprogramma versterkt de transitie in Roermond. Dit levert concrete projecten op met, door en voor inwoners die helpen bij besparen en duurzaam opwekken van energie.
Door de vertaling van de Transitievisie Warmte in wijkuitvoeringsplannen en communicatie daarover landt de energietransitie bij de inwoners van Roermond. De doorontwikkeling van het Slim Energienet Roermond (SER) leidt tot besluitvorming over de realisatie.
Alle voorgaande acties leveren een bijdrage aan de Roermondse klimaatdoelen (CO2-reductiedoelstellingen).
De analyse in 2022 van onze klimaatdoelstellingen en de scenario's levert een beeld op van de bereikbaarheid van de doelstellingen en de haalbaarheid van de scenario's.

B ***Klimaatadaptie***
We verkrijgen inzicht in de eerste te ondernemen acties en de mogelijkheden voor een Rijksbijdrage om Roermond (en de regio) meer klimaatadaptief te maken. Op het bedrijventerrein maar ook elders in de stad beperken we, waar noodzakelijk, wateroverlast en eventuele schade en wordt eveneens een bijdrage geleverd aan het tegengaan van verdroging. Tevens creëren en promoten we in dit project bewustwording van klimaatadaptieve maatregelen die de werknemers zelf kunnen nemen.

C ***Vergroening***
Het omvormen van gazon naar een extensieve vegetatie levert een bijdrage aan biodiversiteit en klimaatadaptatie.
Eén Tiny Forests wordt gerealiseerd, de samenwerking tussen basisschool, buurt en gemeente staat hierbij centraal. Bij uitvoering van het 1 miljoen bomenplan worden solitaire bomen, bosplantsoen en kleine bosjes aangeplant. Op een aantal locaties betrekken we leerlingen en inwoners. Samen met stakeholders bepalen we de koers voor het Nationaal Park de Meinweg en werken we aan behoud van de status Nationaal Park.

D ***Bodem, geluid, luchtkwaliteit***
Door toepassing van ons beleid, aangevuld met toetsing en advisering borgen en verbeteren we de kwaliteit van de leefomgeving en maken we plannen haalbaar. Hierbij zorgen we ook voor duurzaam hergebruik van de bodem. Onderzocht wordt hoe de overgehevelde taken en bevoegdheden naar de gemeente in het kader van de toekomstige Omgevingswet worden geborgd.
In programma 7 Omgevingswet is meer informatie opgenomen.

E ***Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH)***
We geven op een kostenefficiënte wijze uitvoering aan wettelijke taken in samenwerking met de RUD Limburg-Noord, waardoor we vanuit deze aspecten een bijdrage leveren aan de realisatie van onze klimaatdoelen en de leefbaarheid.

Hoe monitoren we de resultaten en/of de effecten

Verplichte BBV indicatoren / kengetallen
Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2022	Nederland*
34	Hernieuwbare elektriciteit (basisjaar 2019 Klimaatmonitor)	%	RWS	1,6%	1,9%	2,7%	3,1%	n.n.b.	20,1

Stand per 24-09-2021. De percentages geven het aandeel hernieuwbare elektriciteit t.o.v. het totaalverbruik over alle sectoren weer. Dit betekent dat een toename van hernieuwbare elektriciteit teniet gedaan kan worden door een hoger verbruik van "fossiele" elektriciteit in een of meerdere sectoren. De cijfers zijn gebaseerd op de Klimaatmonitor, basisjaar 2019 (meest recente gegevens). Voor de meest actuele realisatiecijfers en ontwikkelingen in de beleidsindicatoren wordt verwezen naar www.waarstaatjegemeente.nl. De waarde in de kolom Nederland betreft informatie over het laatst gerapporteerde jaar.

Toelichting BBV indicatoren

#	Naam indicator	Eenheid
34	Hernieuwbare elektriciteit	Dit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	1.069	1.648	1.453	1.279	1.161	1.161
Baten	-30	-165	-255	-165	-165	-165
Geraamd saldo van baten en lasten	**1.039**	**1.483**	**1.198**	**1.114**	**996**	**996**
Storting in reserves	254	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-524	-358	-260	-118	0	0
Geraamd resultaat	**769**	**1.125**	**938**	**996**	**996**	**996**

Autonome ontwikkelingen en onontkoombaar (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijdrage Roermond aan RES	90	0	0	0
Rijksbijdrage RES	-90	0	0	0
	0	**0**	**0**	**0**

Programma 5

3.5 *Goede leefomgeving*

Producten:
Onder het programma 'Goede leefomgeving' brengen wij de volgende producten samen:

a) Mobiliteit

b) Beheer openbare ruimte

Beleidskaders:
- Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (2017).
- Verkeersveiligheidsplan 2020.
- Evaluatie Fietsnota, Ontwikkeling Robuuste Structuren voor de fiets in Roermond (2011).
- Beheerplannen: Kadernota Beheer 2017 – 2026.
- Waterketenplan waterpanel noord 2021 – 2025.
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2017 - 2021 (2017).
- Groenvisie 2016.
- Notitie groenadoptie (2012).
- Bomenplan gemeente Roermond beleid en beheer 2012 - 2024 (2012).
- Speelruimteplan Gemeente Roermond; Beleid in de periode 2013 – 2017 (2013).
- Duurzaamheidsvisie Roermond (2017).
- Grondstoffenplan 2014-2017.
- Parkeervisie (2020).
- Parkeerbeleidsplan en Nota parkeernormen (vast te stellen 2e helft 2021).
- Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren 2021 (AVOI).

Vigerende beheerplannen:
- Algemeen
- Verhardingen
- Civieltechnische kunstwerken
- Riolering
- Havens en waterpartijen
- Groen en bomen
- Bossen en natuurterreinen
- Reiniging
- Openbare verlichting
- Wegmeubilair
- Verkeersvoorzieningen
- Speelvoorzieningen
- Begraafplaatsen
- Kunstobjecten

Verbonden partijen:
- Enexis Holding N.V.
- Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
- Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
- Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)
- N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- Veiligheidsregio Limburg-Noord
- Expertise Centrum GEO (ECGEO)

Strategisch doel programma

Ten aanzien van mobiliteit is onze leidraad de visie en doelstellingen uit het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan (GVVP). We zetten hierbij met name de komende jaren in op uitvoering van de lopende infraprojecten en het stimuleren van duurzame en actieve mobiliteit. CO2-reductie en het stimuleren van lopen en fietsen zijn daarbij speerpunten.

Daarnaast houdt Roermond zijn fysieke leefomgeving in de openbare ruimte duurzaam in stand. De openbare ruimte in onze gemeente nodigt uit tot wandelen, fietsen, buitenspelen en ontmoeten. Bij nieuwe ontwikkelingen sturen we op een passende openbare ruimte en waar mogelijk faciliteiten voor ongeorganiseerd sporten. We beschermen de volksgezondheid, het milieu en de ont- en afwatering van het stedelijk gebied met een goed functionerend rioleringsstelsel.
De gemeente heeft bovendien als doel afval te voorkómen en om afval dat ontstaat, te scheiden voor een zo hoogwaardig mogelijke verwerking. Daarmee wordt een bijdrage beoogd aan een schone-, veilige- en gezonde leefomgeving

Wat willen we bereiken

In het coalitieakkoord hebben we duurzaamheid breed omarmd. In het kader van een goede leefomgeving streven we naar meer duurzame mobiliteit om daarmee een bijdrage te leveren aan het behalen van de luchtkwaliteitsnormen en om de leefbaarheid in brede zin te verbeteren. Meer gebruik van de fiets en het openbaar vervoer en minder gebruik van de auto door zowel inwoners als bezoekers, moet bijdragen aan minder CO2-uitstoot en dus aan een leefbare, verkeersveilige en toch bereikbare stad. We willen de gevolgen van klimaatverandering zoals wateroverlast, droogte en hittestress verkleinen. Daarom nemen we maatregelen in de openbare ruimte en op particulier eigendom. In programma 4 wordt ook over klimaatverandering gesproken.

Wat gaan we ervoor doen

A ***Mobiliteit***

B ***Beheer Openbare Ruimte***

Wat gaan we ervoor doen

A *Mobiliteit*

1. We stimuleren actief vervoersmiddelen zoals de fiets en het openbaar vervoer. Met een aantal partners zijn al concrete afspraken gemaakt voor het gebruik van de elektrische deelauto's en deelfietsen. Verder dragen we bij aan de 'mobiliteitstransitie' door middel van fysieke maatregelen zoals langzaam verkeer verbindingen, fiets parkeren in de binnenstad en meer aandacht voor lopen en fietsen bij diverse herinrichtingsprojecten en gebiedsontwikkelingen.

2. Het samenwerkingsverband Roermond Bereikbaar eindigt formeel per 31-12-2021. Op dit moment wordt gewerkt aan een verlenging van de bestaande samenwerkingsovereenkomst voor de duur van 1 jaar, waarna voorzien is dat Roermond Bereikbaar opgaat in Midden-Limburg bereikbaar. Hoewel via de Provincie Limburg rijksmiddelen beschikbaar komen via de Slim, Veilig, Duurzaam agenda wordt aan gemeenten ook gevraagd in hoeverre zij kunnen bijdragen aan gedragsverandering. Voorstel is dat financiering voor projecten/ maatregelen etc. komt uit onderuitputting van het programma en dat financiering van programmamanagement komt vanuit de provincie via de Slim, Veilig, Duurzaam Agenda van het Ministerie (BO-MIRT).

3. Eind 2021 volgt een raadsvoorstel waarin de realisatie van het Busstation, als onderdeel van de uitvoering van de Stationsvisie, wordt afgerond. In hetzelfde raadsvoorstel wordt een Programma van Eisen in functionele, duurzame en esthetische zin aan de raad voorgelegd voor een nieuwe invulling van het pand Godsweerdersingel 10, inclusief de verkoopprocedure. In 2022 zullen we uitvoering geven aan het besluit terzake.

B *Beheer Openbare Ruimte*

4. Projecten met impact op de omgeving in uitvoering of voorbereiding 2022:
   - Renovatie overkluizing Maasnielderbeek Maasniel;
   - Wijkrenovatie Groene Kruisbuurt Swalmen;
   - Uitvoering herinrichting Kapellerlaan;
   - Renovatie viaduct Venloseweg;
   - Voorbereiding reconstructie singelring Fase 3 (Minderbroedersingel, Zwartbroekplein);
   - Voorbereiding Oranjelaan;
   - Herinrichting Emmalaan;
   - Baggerwerkzaamheden stadswateren;
   - Asfaltrenovatie parkeerterrein Wilhelminaplein;
   - Inrichten van een nieuwe inzamelmethodiek voor huishoudelijk afval;
   - Bomenprogramma;
   - Vervanging en investering van spelen in Roermondse Veld, Herten en Oolderveste;
   - Vervanging VRI Swalmen.

Voor een aantal langzaam verkeer verbindingen geldt dat we aan het prille begin staan en dat er nog veel besluitvorming, lobby en voorbereiding nodig is. Om de kansen (cofinanciering) die er de komende jaren zijn niet te missen willen we de volgende projecten op de agenda houden:
- Binnenstedelijke IJzeren Rijn;
- Vervolg door de Meinweg richting Mönchengladbach;
- Verbinding naar Leudal;
- Linne-Merum;
- Dam Lateraalkanaal; (Het college is een intentieovereenkomst aangegaan met maatschappelijke partners om de haalbaarheid te onderzoeken. Het college heeft in maart 2020 besloten een procesregisseur aan te stellen, zodat er vanuit onze gemeentelijke regie meer kon worden gestuurd op de draagvlak en financiële haalbaarheid. Het Rijk heeft eind 2020 50%/ 3,2mln cofinanciering toegezegd. De provincie heeft 1,9 mln in voorbereiding).

5. In 2022 actualiseren we de beheerplannen. Dit is een wettelijke verplichting. Binnen BOR kennen we 15 beheerplannen. Belangrijkste doelstellingen van de beheerplannen zijn:
   - Het in beeld brengen van het areaal;
   - Het in beeld brengen van de te verwachten kosten voor beheer en onderhoud de komende jaren;
   - Het vastleggen van het kwaliteitsniveau waaraan het beheer moet voldoen, gerelateerd aan de verschillende gedefinieerde onderhoudsscenario's;
   - Het in beeld brengen van de inrichting en toekomstvisie van het beheerproces;
   - Het evalueren van samenwerkingsovereenkomsten.

6. **Plannen afval, inclusief afvalstoffenheffing**
   Door huishoudelijk afval goed te scheiden kunnen materialen zoals papier, glas en plastic voor een groot deel hergebruikt worden. Dat bespaart nieuwe grondstoffen, energie en geld. Gemeente Roermond heeft daarom ten doel gesteld om in 2025 het restafval per inwoner te reduceren naar maximaal 50 kg en ruim 75% van het huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen en te recyclen. Het nieuwe inzamelingssysteem zal hier in 2022 verder aan gaan bijdragen. De ontwikkeling van de nieuwe inzamelstructuur valt samen met goede communicatie richting inwoners om zo de tevredenheid en effect rondom afval scheiden te vergroten. Naast de aanpak van huishoudelijk afval wordt ook het zwerfafvalprobleem evenals bij plaatsingen aangepakt. Uitgangspunt is een gedegen bron aanpak waarbij wordt gekeken naar gedrag van inwoners. De overheid stimuleert recycling en ontmoedigt restafval d.m.v. regels, heffingen en belastingen, hierdoor stijgen de kosten met betrekking tot afvalinzameling.

   In 2021 is een nieuw systeem voor afvalinzameling ingevoerd. Doe hiervan was een betere scheiding van afvalstromen en daarmee de verwerkingskosten te reduceren. In dat kader wordt het restafval en GFT één keer per 2 weken in plaats van elke week opgehaald. Het PMD wordt wekelijks opgehaald. Ondanks het feit dat de monocontainers per medio 2022 in ingezet zullen worden laten de eerste ervaringen met de nieuwe afvalinzamelsystematiek al een reductie het aangeboden restafval zien van 34%. Hiermee zijn al de eerste forse stappen gezet in de uiteindelijke doelstelling om in 2025 het restafval per inwoner te reduceren naar maximaal 50kg en ruim 75% van het huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen. Er is sprake van een duidelijk reductie van restafval (hoge verwerkingskosten) naar meer aanbod van GFT en PMD.

De prijzen van afvalverwerking worden op mondiaal niveau bepaald. Dit betekent dat de mogelijkheden om op lokaal niveau te kunnen sturen op de kosten zeer beperkt zijn. Als gevolg van deze mondiale ontwikkelingen is er sprake van structurele daling van de opbrengsten van grondstoffen en kostenstijging van verwerking van de verschillende afvalstromen. Deze ontwikkelingen hebben tot gevolg dat de afvalkosten de laatste jaren steeds meer zijn gestegen en dat deze stijging zich de komende jaren nog zal voortzetten. De hoogte van de afvalstoffenheffing is de laatste jaren niet aangepast aan deze ontwikkelingen. Dit maakt het noodzakelijk om de afvalstoffenheffing op een dusdanig niveau te brengen dat de opbrengsten van de afvalstoffenheffing toereikend zijn om de kosten te dekken. Dit betekent dat, ondanks alle reeds genomen maatregelen, de afvalstoffenheffing in 2022 zal toenemen.
Voor een meer uitgebreide toelichting op de berekening van de afvalstoffenheffing 2022 wordt verwezen naar de paragraaf "Lokale heffingen".

Wat levert het op (resultaten)

1. **Duurzame mobiliteit**
   De inspanningen om te komen tot meer duurzame mobiliteit levert onder meer de volgend resultaten op:
   - Behalen van de luchtkwaliteitsnormen;
   - Meer gebruik van het openbaar vervoer;
   - Minder gebruik van de auto door zowel inwoners als bezoekers;
   - Stad is leefbaarder, verkeersveiliger en bereikbaarder;
   - Meer bezoekers in Roermond;
   - Minder CO2-uitstoot door een lager aandeel van de auto in het totaal aantal verplaatsingen;
   - Meer meters fietspad;
   - Meer gebruik van elektrische deelauto's en deelfietsen;
   - Meer fietsers en voetgangers op straat;
   - Minder verkeersslachtoffers (objectief) en minder gevoel van verkeersonveiligheid (subjectief);
   - Reëel en begrijpelijk parkeren voor iedereen: de juiste doelgroep op de juiste plek;
   - Meer ruimtelijke kwaliteit op straat.

2. **Samenwerkingsverband Roermond bereikbaar wordt verlengd**
   Continueren van het samenwerkingsverband Roermond Bereikbaar levert concreet op dat verwachte hinder als gevolg van infrastructurele projecten wordt verminderd door informatie, communicatie en maatregelen om gebruik van fiets en OV te stimuleren voor zowel inwoners, werkers als bezoekers.

3. **Ontwikkeling stationsgebied en busstation Roermond**
   Afhankelijk van de besluitvorming inzake Godsweerdersingel 10 en de beschikbare middelen, is de ambitie om Station Roermond hét mobiliteitsknooppunt in Midden-Limburg en een volwaardige, aantrekkelijke entree naar de stad te laten zijn. Dit moet leiden tot meer gebruik van bus, trein en fiets in Roermond.

4. **Voorbereidingen grootschalig onderhoud tunnels A73 in 2023**
   Hiermee hebben we invloed op de verkeerskundige effecten van de werkzaamheden en kunnen we de voorbereidingen voor dit project optimaliseren, waarbij we zoeken naar manieren om verkeershinder te mitigeren en verkeersveiligheid te verbeteren.

5. **Projecten uitvoeren**
   Het voorbereiden en uitvoeren van de diverse projecten levert concreet onder meer op:
   - Betere langzaam verkeer verbindingen;
   - Meer fietsverkeer;
   - Minder auto's in het straatbeeld;
   - Betere bereikbaarheid;
   - Beter gebruik van bestaande parkeercapaciteit;
   - Minder CO2-uitstoot;
   - Betere verkeersveiligheid;
   - Betere doorstroming van het verkeer;
   - Efficiënter inzamelen van huishoudelijk afval.

6. **Beheerplannen actualiseren**
   Actuele beheerplannen geven de kaders voor het (plannen van) uit te voeren beheer en onderhoud. De werkzaamheden worden beter op elkaar afgestemd. Hierdoor werken we efficiënter en doelmatiger.

7. **Plannen afval inclusief afvalstoffenheffing**
   In 2025 bedraagt de hoeveelheid huishoudelijk restafval in Roermond 100 kg per persoon per jaar. In 2025 wordt ruim 75% van het huishoudelijk afval gescheiden ingezameld en hergebruikt. In 2022 zorgen de kostenstijgingen in de afvalverwerking en de daling van de opbrengsten van grondstoffen voor een nadelig effect op de kostendekkende tarieven.

Hoe monitoren we de resultaten en / of de effecten

Verplichte BBV indicatoren / kengetallen
Taakveld 7. Volksgezondheid en milieu

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2022	Nederland*
33	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/ inwoner	CBS	189,0	189,0	197,0	194,0	185,0	161,0

Stand per 24-09-2021. Voor de meest actuele realisatiecijfers en ontwikkelingen in de beleidsindicatoren wordt verwezen naar www.waarstaatjegemeente.nl. De waarde in de kolom Nederland betreft informatie over het laatst gerapporteerde jaar.

Toelichting BBV indicatoren

#	Naam indicator	Eenheid
33	Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	27.489	30.653	30.098	29.193	29.736	30.306
Baten	-17.164	-19.701	-21.148	-20.568	-20.680	-20.864
Geraamd saldo van baten en lasten	**10.325**	**10.952**	**8.950**	**8.625**	**9.056**	**9.442**
Storting in reserves	532	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-1.549	-1.339	-544	-78	-78	-78
Geraamd resultaat	**9.308**	**9.613**	**8.406**	**8.547**	**8.978**	**9.364**

Autonome ontwikkelingen en onontkoombaar (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Overheids B.V.	434	434	434	434
Begroting 2022 BsGW	47	47	47	47
Areaaluitbreiding onderhoud N280 / Looskade	23	23	23	23
Actualisering beheerplannen BOR	50	0	0	0
Bestrijding eikenprocessierups	35	35	35	35
Beheer bomen	300	298	298	298
	889	**837**	**837**	**837**

Investeringsplanning (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Goede leefomgeving	**10.991**	**12.187**	**5.967**	**2.805**
De belangrijkste investeringen in 2022 hebben betrekking op:				
Verhardingen	2.872			
Verkeersinstallaties	1.046			
Vervanging riolering	3.732			
WOP Donderberg	2.000			

De benodigde investeringskredieten zijn opgenomen onder de uiteenzetting financiële positie onderdeel investeringsplanning 2022-2025, die deel uitmaakt van de financiële begroting.

Dynamische Stad

Over dit thema staat in het coalitieprogramma het volgende geschreven:

‘Roermond is een aantrekkelijke gemeente waarin inwoners graag wonen, leven, werken en verblijven. Hiermee trekken we nieuwe inwoners en bezoekers aan. We leggen slimme verbindingen in ons economisch beleid en bouwen aan een sterke arbeidsmarkt. Met goede woningen, een levendige stad, mooie kernen en buurten, uitstekend onderwijs en veiligheid versterken we het aantrekkelijke en dynamische karakter van Roermond.’

Het thema “Dynamische Stad” bevat de volgende programma’s:

6 Toekomstbestendige Stad
- Vitale Stad (strategische opgave)

7 Ruimte en Wonen

8 Levendige Stad

9 Veilige Stad

Programma 6

3.6 *Toekomstbestendige Stad*

Producten:
Onder het programma 'Toekomstbestendige Stad' brengen wij de volgende producten samen:

a) Vrijetijdseconomie

b) Algemene economie en werklocaties

Beleidskaders:
- Economische Visie Roermond (2017).
- Regionaal Beleidskader Werklocaties (2019).
- Handelingsperspectief kantoren Roermond (2020).
- Ruimtelijk Detailhandelsbeleid Gemeente Roermond 2015-2020 (2015).
- Nota Integraal Horecabeleid Gemeente Roermond (2007).
- Hotel- en Bed & Breakfastbeleid (2017).
- Evenementennota (2016).
- Intergemeentelijke Structuurvisie Maasplassen 2030 (2014).
- Ontwikkelkader Stedelijke Maasplassen (2019).
- Visie en Actieprogramma Recreatie en Toerisme Midden-Limburg. Verbinden Vertellen Verrijken (2019).

Verbonden partijen:
- Grenspark Maas-Swalm-Nette
- Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.
- Stichting Keyport 2020

Strategisch doel programma

Roermond is een krachtige centrumstad die inzet op het versterken van de binnenstad in relatie tot de unieke ligging aan de Maasplassen en het Designer Outlet Roermond (DOR) op loopafstand. De coronapandemie en veranderingen in het bezoekersgedrag vragen om een herstelaanpak. Zowel de evaluatie Vitale Stad 1.0 als de Rekenkamercommissie geven hier handvaten voor mee. Roermond maakt tevens werk van haar vitale werklocaties, verblijfstoerisme en evenementen. Wij geven uitvoering aan de gemeentelijke economische visie en zetten daarbij in op het behouden en versterken van een sterke positie in het stedelijk netwerk van Zuidoost- Nederland. We besteden ook aandacht aan het bevorderen van de circulaire economie. Dit alles tot doel de brede welvaart van de inwoner te versterken door het bieden van werk, inkomen, maatschappelijke betrokkenheid en een gezond milieu.

Wat willen we bereiken

Het programma economische ontwikkeling draagt bij aan het versterken van het aantrekkelijke en dynamische karakter van Roermond. Bij economische ontwikkeling is samenwerking evident, het is strategisch van belang een vitale positie te houden in het stedelijk netwerk van Zuidoost-Nederland. Met lokale partners zijn we samen verantwoordelijk voor welvaart en welzijn (ook wel ‘brede welvaart’) in onze gemeente.
De economische visie is de leidraad voor de economische ontwikkeling van Roermond. Er wordt een verdieping en vertaling gemaakt van de vier geformuleerde actielijnen:

- Versterken van de complete stad;
- Investeren in menselijk kapitaal;
- Ondersteunen van innovatie en ondernemerschap;
- Samenwerken voor een vitale economie.

De werkzaamheden binnen programma 6 “Toekomstbestendige Stad’’ bestaan uit de economische visie als leidraad, opgaven uit de samenleving met een economische component. Corona en het herstel na corona heeft invloed op de werkzaamheden.

Wat gaan we ervoor doen

A ***Vrijetijdseconomie***

B ***Toekomstbestendige werklocaties & circulaire economie***

C ***Menselijk kapitaal***

D ***Dienstverlening en ondersteuning MKB***

E ***Evenementen***

Wat gaan we ervoor doen

A *Vrijetijdseconomie*

Retail en horeca

- Horecabeleid en detailhandelsbeleid ontwikkelen we als onderdeel van grotere opgaves, zoals de binnenstad, en instrumenteel aan die opgave.
- Meetgegevens over bezoek aan en gebruik van de binnenstad ondersteunen ons.
- Voor retail en horeca in wijk- en buurtwinkelcentra zal aandacht zijn als er initiatieven of projecten in deze gebieden worden opgestart.

Vanuit het voormalig Vitale Binnenstad vloeien enige activiteiten over in de opgaven c.q. de algemene dienst.

- Het programma wordt in Q1 van 2022 financieel afgerond;
- Inzet op het verminderen/ transformeren van leegstand en transformatie van de binnenstad;
- Streetwise ondersteunt de aanpak van leegstand en de ontwikkeling van nieuw ondernemend potentieel;
- Indien de ondernemers en vastgoedeigenaren in de Hamstraat de lead nemen in de ontwikkeling van de Hamstraat faciliteren wij hen daarbij;
- Transformatie van leegstaand commercieel vastgoed naar wonen blijven wij mogelijk maken buiten het kernwinkelgebied. Zo nodig herzien wij het kernwinkelgebied en wordt het kleiner gemaakt;
- Toekomstbestendigheid van de binnenstad en de gebiedsontwikkeling V&D (hart van de binnenstad) pakken we samen met de omgeving door deelname aan een landelijke regeling die bestemd is voor herstructurering van winkelgebieden.

Recreatie en toerisme

- Ons speerpunt is de combi binnenstad, Designer Outlet en Maasplassen.
- Wij werken volgens kaders die zijn gesteld voor de ontwikkeling van toerisme in Roermond en aan de Maasplassen. Daarbij zijn de verhaallijnen uit de regionale visie ons behulpzaam. Hiermee geven wij uitvoering aan de intentieovereenkomst met Ondernemersnetwerk Toeristisch Limburg.

Promotie

- De regiopromotie wordt door de VVV Midden-Limburg uitgevoerd op basis van een meerjarenplan.
- Lokaal verzorgt de VVV voor de gemeente Roermond de informatiefunctie voor bezoekers aan onze gemeente. Dit vindt plaats met VVV-winkel/balie, brochures en stadsgidsen.
- De Stichting Citymanagement Roermond verzorgt de specifieke promotie voor de binnenstad van Roermond als winkellocatie en bestemming voor recreatieve en toeristische vrijetijdsbesteding. Onderlegger hiervoor is een uitvoeringsovereenkomst met de stichting en BIZ Binnenstad.

- In 2022 wordt besluitvorming voorbereid over de huisvesting van de VVV-winkel.
- Vanwege budgettaire redenen zullen wij geen deelopdracht voor ondersteuning van social media campagnes van Citymanagement door VVV verstrekken.

B *Toekomstbestendige werklocaties & circulaire economie*

- Samen met ondernemers uitvoering geven aan de BIZ-plannen op alle bedrijventerreinen.
- In samenwerking met de BIZ, Parkmanagement en OML werken aan de kwaliteit van bestaande bedrijventerreinen en aanleg van nieuwe terreinen. Hiertoe behoort ook het onderzoeken van herstructureringsopgaven.
- Speciale aandacht voor Willem-Alexander in het kader van hoogwaterbescherming, waarin de planvorming wordt uitgewerkt om kades aan te leggen die zowel water keren en dienen als logistieke kades. Wij zijn in dit proces afhankelijk van bijdragen van Waterschap, Provincie en de bedrijven.
- Aanjagen Circulaire economie door middel van projecten op meerdere bedrijventerreinen.
- Aanjagen Circulaire economie in regionaal verband via Keyport-projecten.

C *Menselijk kapitaal*

- We blijven Roermond actief positioneren als aantrekkelijke woon- en werkomgeving voor de jeugd en carrièrekansen zichtbaar maken met stakeholders (Bedrijveninvesteringszones/Parkmanagement Midden-Limburg, Keyport en werkgeversdiensten Midden-Limburg).
- We zetten in op de ingezette lijn om samenwerking met MBO/HBO/WO instellingen en bedrijfsleven te versterken.

D ***Dienstverlening en ondersteuning MKB***

- We gaan het contact met het bedrijfsleven intensiveren door inzet van strategisch accountmanagement, waarbij dit tot uitdrukking komt in het gezamenlijk werken aan opgaven en de nadruk ligt op de relatie.
- Uitvoering geven aan routeplan Keyport Next Level 2021-2024, waarbij Keyport als verlengstuk van de gemeente innovatie, arbeidsmarkt en ondernemerschap aanjaagt.
- We ondersteunen startende ondernemers door activiteiten, inzet Starterscentrum, Stichting Streetwise en inzet van social media.

E ***Evenementen***

- Met ingang van jaarschijf 2022 wordt uitvoering gegeven aan het in 2021 vastgestelde evenementenbeleid. Zo zal de evenementenkalender worden gehanteerd. Eveneens zal het in 2021 vastgestelde subsidiebeleid voor evenementen en de gedragslijn facilitering evenementen vanaf 2022 worden toegepast.

Wat levert het op (resultaten)

A ***Vrijetijdseconomie***

Retail en horeca

We willen ondanks alle ontwikkelingen in de sectoren aantrekkelijke en functionele winkel- en horecagebieden blijven houden voor onze inwoners en bezoekers. Daarom is er grote behoefte om het ruimtelijk detailhandelsbeleid en het horecabeleid met onze partners te herijken. We zorgen ervoor dat het daar waar nodig is wordt ontwikkeld. Het wordt instrumenteel in onze aanpak van de vraagstukken in de ontwikkeling van de binnenstad (structureel of als gevolg van Corona waaronder leegstand en horeca).

Recreatie en toerisme

Roermond kent drie prioritaire toeristisch aantrekkelijke gebieden voor inwoner en bezoeker. De Maasplassen, de binnenstad en het Designer Outlet. Met onze inspanningen willen het potentieel van de Maasplassen inzetten en de drie speerpunten Maasplassen, binnenstad en Designer Outlet in relatie met elkaar laten renderen.

Promotie

Gerichte promotie van het recreatief en toeristisch aanbod van gemeente Roermond is van belang voor de ontwikkeling en continuering van de lokale bedrijvigheid en werkgelegenheid in de sector. De schakels provinciale promotie, regiopromotie en Roermond-promotie komen in maximaal verband.
De instandhouding van de promotieorganisaties en de gekozen structuren rendeert door dit verband extra. Dit geld ook voor de medefinanciering van private partijen.
De rol van de gemeente in de promotie zal worden geprofessionaliseerd door dit vorm te geven in jaarafspraken en jaarterugblikken. Relevante opgaves en hun aanpak kunnen hierin bijdragen. De aanpak van de opgaves zal ook de plek worden waarin de promotieorganisaties en de gemeente hun contact met elkaar vormgeven.

Routenetwerken

Voor de ondersteuning van verblijf en vrijetijdsbesteding heeft de gemeente routenetwerken georganiseerd. Dit zijn de wandel-, fiets- en ruiterroutenetwerken. Uitbreidingen worden niet gezocht. Bewegwijzering is een vorm van gastvrijheid.

Gebiedsontwikkelingen voor de vrijetijdseconomie

Het Designer Outlet hoort een herkenbaar en éénduidig onderdeel van het gehele aanbod van Roermond te zijn. De begeleiding van ontwikkelingen binnen het Designer Outlet moet resulteren in samenhang en daarin koesteren wij de uitgangspunten die vastliggen.

Voor de realisatie van investeringen in de Maasplassen en eveneens voor hoogwaterproblematiek is de verlaging van de Dam Lateraalkanaal een essentiële voorwaarde. De verlaging heeft een vliegwieleffect. Een overheidsinvestering van rijk, provincie en gemeenten kan voor een langdurige periode de ontwikkeling van bedrijvigheid, verblijfskwaliteit en werkgelegenheid mogelijk maken. Het eerste resultaat hiervan is naar verwachting de herinrichting van het gebied Noorderplas. Besluitvorming inzake de verlaging van het Dam lateraalkanaal en investeringsverzoeken hiermee samenhangend worden in 2022 voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.

In de binnenstad is de zuidkant van het Munsterplein (omgeving V&D) nu zonder invulling. Het Munsterplein als doelbestemming en verdeelpunt van bezoekersstromen heeft volgens ons een zuigende werking op bezoekers.

Toeristenbelasting en watertoeristenbelasting

In de afgelopen jaren zijn de toeristenbelasting en watertoeristenbelasting telkens geïndexeerd. Voor de belasting over 2020 is er gekozen om een sterkere verhoging door te voeren. Daarnaasis ervoor gekozen om het verblijven voor families met jonge kinderen in Roermond aantrekkelijker te maken door voortaan geen belasting te heffen op het verblijf van kinderen tot dertien jaar.

Bij de toeristenbelasting is het van belang om het aanbod, de kwaliteit en de prijs van het aanbod in balans te brengen met het tarief. Met aanbod wordt bedoeld het aanbod van logies in combinatie met wat er op toeristisch vlak te doen is. De verhoging van de toeristenbelasting noopt tot een verdere ondersteuning en ontwikkeling van de Maasplassen, het Munsterplein en het herstel na corona om de goede balans na te streven.

B ***Toekomstbestendige werklocaties & circulaire economie***

Toekomstbestendige bedrijventerreinen zijn tenminste schoon, heel en veilig. Om aantrekkelijk te blijven voor bedrijven en werknemers is dit niet voldoende. Ruimte om te groeien, bereikbaarheid, ruimtelijke uitstraling en de transitie naar circulaire economie zijn dé onderscheidingsfactoren. Circulaire economie is gericht op het zoveel mogelijk vermijden van eenmalig gebruik van grondstoffen en energie. Dit maakt de economie minder kwetsbaar, aangezien toegang tot grondstoffen door geopolitieke ontwikkelingen of wereldwijde verstoringen (zoals Corona) onzeker is. Met toekomstbestendige werklocaties behouden wij onze concurrentiepositie als vestigingslocatie voor het bedrijfsleven en hiermee arbeidsplaatsen.

C ***Menselijk kapitaal***

Het menselijk kapitaal is een steeds grotere factor voor bedrijven en hun concurrentiepositie. Bedrijven hebben moeite met het vullen van hun vacatures. Deze druk neemt steeds meer toe omdat er de komende jaren meer mensen met pensioen gaan dan er aan schoolverlaters bij komen. Het is van belang dat er een goede aansluiting is tussen de arbeidsmarkt en het onderwijs. Wij moeten aantrekkelijk zijn en blijven voor werkenden en starters op de arbeidsmarkt.

Regionale partners uit het onderwijs, het bedrijfsleven en de overheid slaan de handen ineen om vanuit de bestaande netwerken en expertises cross-overs te realiseren die leiden tot vernieuwende projecten die jongeren aan ons bedrijfsleven én aan de stad weten te binden. We werken aan een opleidingsaanbod passend bij de behoeften van het bedrijfsleven. Op deze manier binden wij jongeren aan de stad, heeft het bedrijfsleven voldoende geschikte medewerkers en wordt de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven versterkt.

D ***Dienstverlening en ondersteuning MKB***

Ondernemers zijn de motor van onze lokale economie. Onze banen en welvaart zijn voor een groot deel te danken aan ons MKB-bedrijfsleven. De Roermondse economie bestaat voornamelijk uit het MKB-bedrijfsleven, enkele grote bedrijven en een steeds grotere groep zelfstandigen. Een aantal van deze startups kunnen doorgroeien naar scale-ups, oftewel naar toekomstig gevestigd MKB. Om die reden is het belangrijk startende ondernemers te ondersteunen bij een goede start.
Een goede sterke mix van bedrijfsgroepen maakt onze economie robuust. Strategisch accountmanagement is een instrument om de behoefte van het bedrijfsleven in beeld te brengen en hierop te anticiperen.

Diverse maatschappelijke, technologische en economische ontwikkelingen stellen ondernemers bijna dagelijks voor nieuwe vraagstukken, zoals de overgang naar een circulaire economie. Innovatie en ondernemerschap zijn nodig om bij te blijven en nog liever om een paar stappen extra naar voren te zetten. Dit is van belang voor het voortbestaan van deze bedrijven en het behoud van werkgelegenheid.

E ***Evenementen***

Evenementen vormen een vliegwiel voor de economie. Ze zijn een promotie voor de gemeente en vormen vermaak voor haar inwoners. Door het nieuwe vastgestelde evenementenbeleid bieden we een balans tussen levendigheid en leefbaarheid en geeft het organisaties duidelijkheid hoe een evenement veilig en duurzaam georganiseerd kan worden.

Hoe monitoren we de resultaten en/of de effecten

Verplichte BBV indicatoren / kengetallen
Taakveld 3. Economie

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2022	Nederland*
14	Functiemenging	%	LISA	56,2	56,0	56,3	56,9	57,1	53,2
15	Indicator is vervallen								
16	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 - 65 jaar	LISA	132,3	134,4	140,0	144,9	150,9	158,4

Stand per 24-09-2021. Voor de meest actuele realisatiecijfers en ontwikkelingen in de beleidsindicatoren wordt verwezen naar www.waarstaatjegemeente.nl. De waarde in de kolom Nederland betreft informatie over het laatst gerapporteerde jaar.

Toelichting BBV indicatoren

#	Naam indicator	Eenheid
14	Functiemenging	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
15	Indicator is vervallen	
16	Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	3.992	4.540	3.750	3.356	3.267	3.144
Baten	-1.783	-1.895	-1.855	-2.555	-2.555	-2.555
Geraamd saldo van baten en lasten	**2.209**	**2.645**	**1.895**	**801**	**712**	**589**
Storting in reserves	290	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-1.237	-766	-208	-2	-2	-2
Geraamd resultaat	**1.262**	**1.879**	**1.687**	**799**	**710**	**587**

Autonome ontwikkelingen en onontkoombaar (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Beheer en onderhoud projecten Vitale Stad	28	28	28	28
	28	**28**	**28**	**28**

Investeringsplanning (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Toekomstbestedige stad	**86**	**0**	**0**	**0**
De belangrijkste investeringen in 2022 hebben betrekking op:				
Toerisme	86			

Programma 7

3.7 Ruimte en Wonen

Producten:
Onder het programma 'Ruimte en wonen' brengen wij de volgende producten samen:

a) Ruimtelijke ordening
b) Wonen en Bouwen
c) Grondexploitatie
d) Vastgoed

Beleidskaders:
- Structuurvisie 2001.
- Toekomstvisie Swalmen 2004.
- Structuurvisie Wonen Midden-Limburg (2018 – 2021).
- Structuurvisie Kwaliteitsbijdrage (2012).
- Nota vastgoed (2013).
- Nota beeldkwaliteit (2015).
- Nota Grondbeleid gemeente Roermond 2021.
- Nota Bovenwijkse Voorzieningen gemeente Roermond 2011.
- Intergemeentelijke Structuurvisie Maas en Maasplassen (2014).
- Ontwikkelingskader Stedelijke Maasplassen 2020
- Gebiedsvisie Vrijveld 2021
- Groenvisie (2016).
- Economische visie (2017).
- Duurzaamheidsvisie (2017).
- Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) (2017).
- Parkeervisie (2020).
- Parkeerbeleidsplan en Nota parkeernormen (vast te stellen 2e helft 2021).

Verbonden partijen:
- RUD Limburg-Noord
- Expertise Centrum Geo (ECGeo)

Strategisch doel programma

Roermond is en blijft een prachtige stad met aantrekkelijke woon-, verblijfs- en werkmilieus voor inwoners, ondernemers en bezoekers. Wij hebben de juiste mix aan woningen beschikbaar en zetten in op een leefbare en bereikbare stad voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers.

Wat willen we bereiken

We willen een onderscheidend profiel in de regio ontwikkelen, als moderne stad voor jong en oud. Daarom werken we aan een evenwichtige bevolkingsopbouw, door een aantrekkelijke stad voor jongeren te zijn. Ook voor langer zelfstandig wonende ouderen moet de stad een prettige leefomgeving zijn.
De plannen voor onderwijslocaties, nieuwe woningen, werkgelegenheid en maatschappelijke voorzieningen sluiten hierop aan. De beschikbare ruimte wordt zo ingezet dat er een kwalitatieve en toekomstbestendige leefomgeving wordt gerealiseerd waarin ruimte is voor groen, spelen, fietsen en lopen.

Wat gaan we ervoor doen

A ***Uitvoering omgevingsvisie***

B ***Opstellen van deelbeleid***

C ***Grote projecten en grondbeleid***

D ***Bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen***

E ***Woonbeleid***

F ***Vastgoed***

Wat gaan we ervoor doen

A ***Uitvoering omgevingsvisie***
Op basis van de vastgestelde omgevingsvisie stellen we in 2022 een uitvoeringsprogramma op waarmee we uitvoering en invulling geven aan de uitgangspunten van de omgevingsvisie. Daarnaast bekijken we welke aanvullende kaders (deelbeleid) noodzakelijk zijn.

B ***Opstellen van deelbeleid***
Vanuit de Samenwerking Midden-Limburg (SML) werken we in 2022 verder aan de bestuursopdracht ‘Laat het landschap u verrassen’. Als gevolg van de watersnoodramp in juli 2021 werken we verder aan een voorstel voor intensivering en versnelling van de aanpak van (hoog)waterveiligheid. In de begroting zijn voor inzet van extra capaciteit of nieuwe investeringen nog geen middelen opgenomen.

C ***Grote projecten en grondbeleid***
De gemeente voert een faciliterend grondbeleid en laat de realisatie van projecten hoofdzakelijk over aan marktpartijen. Dit op basis van (en binnen) de randvoorwaarden die volgen uit het gemeentelijk beleid.
Met het faciliteren van ruimtelijke projecten geven we invulling aan onze beleidskaders en uitgangspunten. Hierbij gaat het vooral om doelstellingen op het gebied van woningbouw, herstructurering en bedrijventerreinen.

Voor Roerdelta Fasen 2 en 3 wordt in 2022 de planologische procedure opgestart
Nu er voorlopig geen sprake is van een hotelfunctie in Jazz City wordt in overleg met ontwikkelaar Jazz City BV bezien wat de gevolgen hiervan voor het plan zijn voor de korte en middellange termijn.
In 2022 wordt het bestemmingsplan Melickerveld ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.
In Oolderveste worden in 2022 de eerste woningen van het deelplan ‘Aan het park’ opgeleverd en start de bouw van de woningen in het deelplan ‘Drusus en de laatste dijkwoningen’. Het plan nadert daarmee na ruim 20 jaar zijn voltooiing.
Begin 2022 ligt er een stedenbouwkundigplan voor de toekomstige ontwikkeling van het voormalige Philipsterrein. Vervolgens zal de juridisch/planologische procedure worden voorbereid.

In 2022 voorzien we dat we onze faciliterende rol met betrekking tot de planvorming voor de locatie voormalige V&D-locatie zullen voortzetten.

D ***Bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen***
In voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet is een pilot gestart voor de opstelling van een omgevingsplan. Dit zetten we in 2022 verder voort. In de aanloop naar de Omgevingswet vindt geen actualisatie van bestemmingsplannen meer plaats, tenzij daarvoor een inhoudelijke noodzaak bestaat.

E ***Woonbeleid***
De in de regionale Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018-2021 opgenomen afspraken en kaders vormen de basis van toetsing van nieuwe plannen, waarbij we met aanvullende woningbouwplannen inspelen op een gebleken grotere woningbehoefte. Dit aspect wordt ook betrokken bij de in 2022 te actualiseren Structuurvisie Wonen Midden-Limburg.

In 2022 leggen we de lokale woonvisie ter vaststelling aan de raad voor.

In 2022 zetten we de uitvoering van de in de samenwerkingsagenda Kwaliteit Limburgse Centra (KLC) vastgelegde afspraken met de provincie om in harde (financiële) toezeggingen van de provincie en inzet van de provinciale en gemeentelijke middelen voor de met de provincie afgesproken doelen.

F ***Vastgoed***
Het uitgangspunt in het vigerende vastgoedbeleid is dat het gemeentelijk vastgoedbezit dient te zijn afgestemd op de diverse gemeentelijke beleidsdoelstellingen (vastgoed als middel) alsmede de huisvestingsbehoefte van de ambtelijke organisatie (bedrijfsmiddel). Deze huisvestingsbehoefte zal volgens een nog te ontwikkelen plan (naar verwachting fasegewijs) moeten worden aangepast aan het nieuwe werken.

Wat levert het op (resultaten)

A ***Een uitvoeringsprogramma waarin de Omgevingsvisie wordt uitgewerkt***
Op basis van de vastgestelde omgevingsvisie stellen we in 2022 een uitvoeringsprogramma op waarmee we uitvoering en invulling geven aan de uitgangspunten van de omgevingsvisie.
Er zijn nog geen middelen voor dit uitvoeringsprogramma opgenomen in de begroting.

B ***Opstellen van deelbeleid***
Het resultaat van de bestuursopdracht 'Laat het landschap u verrassen' wordt gebruikt bij aanpak van de meerjarige transitie van het Nationaal Park de Meinweg.

C ***Grote projecten en grondbeleid***
Door het faciliteren van ruimtelijke projecten worden beleidsdoelstellingen en ambities van de gemeente op het gebied van woningbouw, herstructurering en bedrijventerreinen en actieve en duurzame mobiliteit gerealiseerd. We verwijzen hiervoor naar de paragraaf Grondbeleid.

D ***Bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen***
Door te oefenen met een omgevingsplan krijgen we input voor de wijze waarop binnen de Omgevingswet een omgevingsplan vormgegeven kan worden en welke aandachtspunten hierbij van belang zijn.
In dialoog met initiatiefnemers werken we initiatieven uit van idee naar concreet plan.

E ***Woonbeleid***
De aanpak is gericht op het bereiken van meer evenwicht tussen vraag en aanbod op de woningmarkt, naar typologie en huur versus koop. Dit gebeurt zowel kwantitatief als kwalitatief en voor de verschillende doelgroepen. Ook leveren we een bijdrage aan een duurzamere woningvoorraad.

F ***Vastgoed***
We willen het gemeentelijk vastgoed op een slagvaardige en professionele wijze beheren. Daartoe wordt onderhoud uitgevoerd conform het meerjarig technische onderhoudsplan, gebaseerd op een gemiddeld onderhoudsniveau. Vastgoed dat niet meer past binnen de gemeente beleidsdoelstellingen zal zo snel mogelijk worden verkocht dan wel een andere bestemming worden gegeven.
Daarnaast zal het op basis van de EED (Energie audit) opgestelde plan van aanpak worden uitgevoerd om verdere verduurzaming van een deel van het gemeentelijk (bebouwd) vastgoed in eigendom en eigen gebruik te realiseren.

Het maatschappelijk vastgoed in eigendom van de gemeente zal moeten worden aangepast aan de doelstellingen van de klimaatwet (55% CO^2 - reductie in 2030 en 95% CO^2 - reductie in 2050 ten opzichte van 1990). Hiervoor zal een strategische plan inclusief de uitvoeringskosten worden uitgewerkt.

Hoe monitoren we de resultaten en/of de effecten

Effect indicatoren / kengetallen

		Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
A	Toevoeging van de woningvoorraad (langjarig gemiddelde)	175	175	175
B	Nieuw te bouwen grondgebonden koopwoningen (langjarig gemiddelde)	80	80	80
C	Toename van het aantal sociale huurwoningen (langjarig gemiddelde)	25	25	25
D	Toename aantal nultredewoningen (langjarig gemiddelde)	60	60	60

Verplichte BBV indicatoren/kengetallen
Taakveld 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (Vhrosv)

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2022	Nederland*
35	Gemiddelde WOZ waarde	in € 1.000	CBS	174	178	185	198	212	270
36	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	ABF - systeem woningvoorraad	3,1	4,7	6,1	5,6	4,0	8,9
37	Demografische druk	%	CBS	65,9	67,3	68,3	68,8	70,1	70
38	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	in €	COELO	620	634	647	667	728	733
39	Gemeentelijke woonlasten meer-persoonshuishouden	in €	COELO	620	634	647	667	728	810

Stand per 24-09-2021. Voor de meest actuele realisatiecijfers en ontwikkelingen in de beleidsindicatoren wordt verwezen naar www.waarstaatjegemeente.nl. De waarde in de kolom Nederland betreft informatie over het laatst gerapporteerde jaar.

Toelichting BBV indicatoren

#	Naam indicator	Eenheid
35	Gemiddelde WOZ waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen.
36	Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen.
37	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.
38	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuisouden betaalt aan woonlasten.
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	10.863	11.528	8.014	7.146	9.064	7.015
Baten	-7.793	-7.155	-4.720	-4.402	-6.451	-4.413
Geraamd saldo van baten en lasten	**3.070**	**4.373**	**3.294**	**2.744**	**2.613**	**2.602**
Storting in reserves	722	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-1.388	-833	-232	-213	-15	-15
Geraamd resultaat	**2.404**	**3.540**	**3.062**	**2.531**	**2.598**	**2.587**

Autonome ontwikkelingen en onontkoombaar (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Bijstellen opbrengst wabo-leges	-200	-200	-200	-200
	-200	**-200**	**-200**	**-200**

Invoering Omgevingswet

Op 12 maart 2019 heeft het college de programma-opdracht ‘Invoering Omgevingswet Roermond’ vastgesteld. Deze programma-opdracht is een verdere uitwerking van een in 2017 vastgesteld plan van aanpak, gericht op de implementatie van de Omgevingswet. Vanuit de gemeenteraad is een begeleidingsgroep ingesteld. De invoeringsdatum van de Omgevingswet is uitgesteld. Op dit moment is de datum vastgesteld op 1 juli 2022.

Programmadoelen

1. *Op 1 juli 2022 voldoen aan de wettelijke verplichtingen conform de Omgevingswet.*
2. *Werken en handelen conform de uitgangspunten en het gedachtengoed van de Omgevingswet. De Omgevingswet vraagt een manier van werken die voor de gemeente, ambtelijk en bestuurlijk, anders is: integraal, in samenhang en afstemming. Het vraagt flexibiliteit met oog voor wat kan en mag. Het is de bedoeling dat de gemeente plannen en beleid maakt, uitvoert en evalueert in samenwerking met de samenleving.*
3. *De processen en de organisatiestructuur ondersteunen het werken conform de Omgevingswet.*

*Om de doelen te bereiken zijn er **5 programmalijnen** noodzakelijk die onderling een samenhangende en versterkende functie hebben.*

***Programmalijn 1 De Instrumenten.** Deze programmalijn richt zich met name op het tijdig kunnen voldoen aan de wettelijke verplichtingen van de Omgevingswet en het aanpassen van de gemeentelijke regelgeving.*

***Programmalijn 2 ’Change’.** Deze programmalijn is met name gericht op de houding en werkwijze van de gemeente ten aanzien van initiatieven en de omgeving en heeft met name ook een duidelijk verband met de totale organisatieontwikkeling.*

***Programmalijn 3 Processen.** Deze programmalijn is vooral ondersteunend. Vanwege het belang van duidelijke processen en standaardisatie in het licht van de digitalisering, wordt deze lijn specifiek benoemd. Bij deze programmalijn verdienen twee onderdelen bijzondere aandacht; het proces van het inrichten van toezicht en handhaving (in relatie tot de aandacht voor integrale handhaving) en het participatieproces (in relatie tot burgerparticipatie, breed in de organisatie).*

***Programmalijn 4 Digitalisering en ICT.** Deze programmalijn is weliswaar ondersteunend maar belangrijk vanuit een breder perspectief van de organisatie. Met name zaakgericht werken, dienstverlening, I-strategie en gegevensbeheer maken het noodzakelijk extra aandacht te besteden aan dit onderdeel.*

***Programmalijn 5 Organisatie.** Last but not least, moet de nieuwe werkwijze worden verankerd in de organisatie en de samenwerking met ketenpartners is daarbij een belangrijke onderdeel. Ook de gevolgen voor de gemeentelijke organisatie moeten we in beeld brengen. En dat allemaal vanuit de centrale visie op het doorontwikkelen van de organisatie.*

Wat gaan we ervoor doen

A. Gebruik makende van het overgangsrecht, aanpassing regelgeving gericht op invoering Omgevingswet.

B. Omgevingsplan

C. Vooroverleg en participatie

D. Opleiden en structuur/formatie

E. ICT-aanpassingen en implementeren

F. Wet kwaliteitsborging bouwen en overdracht bodemtaken

A. Gebruik makende van het overgangsrecht, aanpassing regelgeving gericht op invoering Omgevingswet.
De gemeentelijke regelgeving, dient ’omgevingswetproof’ te zijn om juridische risico’s zoveel mogelijk te vermijden. Uiterlijk 1 juli 2022 is, daar waar nodig, de lokale regelgeving aangepast.

B. Omgevingsplan
Na inwerkingtreding van de Omgevingswet beschikt de gemeente over een omgevingsplan van rechtswege als vervanger van de bestaande bestemmingsplannen (het zogenaamde ‘tijdelijk omgevingsplan’). De wetgever geeft ons tot eind 2029 de tijd om het tijdelijk omgevingsplan te vervangen door een eigen Roermonds omgevingsplan. In het Plan van Aanpak worden keuzes gemaakt over de overgangsfase, de fasering, en de inhoudelijke uitgangspunten van het Roermondse omgevingsplan.

C. Vooroverleg en participatie
Met het inrichten van het vooroverleg en het participatieproces oefenen we in de eerste helft van 2022, zodat we bij het inwerking treden van de Omgevingswet op 1 juli 2022 voldoende voorbereid zijn om deze nieuwe instrumenten te gebruiken. We zorgen dat initiatiefnemers de benodigde informatie kunnen vinden

D. Opleiden en structuur/formatie
2022 staat in het teken van het oefenen met de nieuwe werkwijze en het nader ontwikkelen van de medewerkers. Afhankelijk van de bestuurlijke keuzes wordt duidelijk welke gevolgen de implementatie heeft voor de formatie.

E. ICT-aanpassingen en implementeren
We zijn op 1 juli 2022 gereed voor de ontwikkeling en de koppeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) dat de uitvoering van de Omgevingswet vanaf 2022 moet ondersteunen. De nieuwe werkprocessen en instrumenten moeten geïmplementeerd zijn in bestaande en nieuwe ICT-toepassingen.

F. Wet kwaliteitsborging bouwen en overdracht bodemtaken
In 2022 hebben we in beeld welke gevolgen de wijzigingen in het bouwproces hebben voor de gemeente, onder andere de personele en financiële gevolgen. Daarnaast borgen we een zorgvuldige overdracht van de bodemtaken in samenwerking met de Provincie Limburg en de RUD Limburg-Noord.

Wat levert het op

De resultaten van ‘wat we gaan doen’ (output) zijn extern zichtbaar, deels in de bovenstaand beschreven acties maar vooral doordat:

1. inwoners, ondernemers en instellingen zich vanaf 2022 gemakkelijk kunnen informeren over de fysieke leefomgeving en geldende regels (via het DSO);
2. inwoners, ondernemers en instellingen vroeger worden betrokken bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving;
3. de gemeente zorgvuldig belangen kan afwegen op basis van de beschikbare informatie en adviezen en hierbij rekening houdt met de lokale situatie;
4. het voor alle betrokkenen helder is wat de visie van de gemeente op de fysieke leefomgeving is.

Hoe monitoren we de resultaten en / of de effecten

In het kader van de reguliere P&C-cyclus wordt gerapporteerd over de voortgang van het programma.

Programmaverdeling

Het programma Invoering Omgevingswet en de effecten hiervan raken diverse programma’s/thema’s binnen deze begroting en wel de volgende:

- Ruimte en wonen
- Kansen voor klimaat
- Goede leefomgeving
- Toekomstbestendige stad
- Vitale stad

Financiën

De kosten die gepaard gaan met de uitvoering van het programma zijn in 2019 geraamd op € 900.000 voor twee jaar. Doordat de datum van uitvoering is uitgesteld met een half jaar, wordt waarschijnlijk ook in 2022 het bestaande budget/ reserve ingezet.

Risico's

Financieel

In het programma zijn (eenmalig) middelen voorzien voor 2019, 2020 en 2021 om te komen tot de implementatie van de Omgevingswet. In 2022 maken we indien mogelijk nog gebruik van deze bestaande middelen.
De omvang van de structurele effecten hangt af van de keuzes die bestuurlijk gemaakt worden in het gebruik van de decentrale ruimte.
Er zijn echter risico's die mogelijk structureel kunnen doorwerken.

1. **Legesinkomsten:** Naar verwachting kunnen meer bouwwerken vergunningsvrij of middels algemene regels gerealiseerd worden, mede door de Wet kwaliteitsborging bouwen. Dit heeft dan gevolgen voor de legesinkomsten van de gemeente. Dit wordt in het kader van de uitwerking van het programma verder onderzocht, zodat bij de benodigde besluitvorming een prognose kan worden gemaakt voor de structurele doorwerking.
2. **Personele kosten:** De Omgevingswet vraagt competenties van medewerkers die wellicht kunnen leiden tot een aanpassing van functies, hetgeen financiële consequenties kan hebben. Dit dient in relatie gebracht te worden met het verminderen van het aantal aanvragen voor een vergunning. Daarnaast kunnen bestuurlijke keuzes bij de diverse instrumenten (b.v. het omgevingsplan) gevolgen hebben voor de benodigde formatie.
3. **Uitvoeringskosten lange termijn:** Zoals aangegeven heeft de gemeente tot 2029 de tijd om het omgevingsplan stapsgewijs aan te passen. De uitvoeringskosten die hiermee gemoeid zijn nog onvoldoende inzichtelijk. Daarnaast is het nog niet duidelijk in hoeverre deze kosten terugverdiend kunnen worden, gelet op de bestuurlijke keuzes die nog gemaakt moeten worden.
4. **Overdracht bodemtaken:** Tegelijkertijd met het in werking treden van de Omgevingswet worden ook de bodemtaken aan de gemeenten overgedragen. Ook hiervoor geldt dat de uitvoeringskosten die hiermee gemoeid zijn nog onvoldoende inzichtelijk zijn. Mogelijk komen hiervoor nog aanvullende financiële middelen beschikbaar.

Digitalisering en ICT

Er komen landelijke richtlijnen waar de gemeente aan moet voldoen, wil de gemeente digitaal kunnen blijven communiceren met alle basisadministraties en bijvoorbeeld gegevensbanken. Essentieel daarbij zijn twee uitgangspunten: alle informatie rondom de fysieke leefomgeving moet digitaal worden aangeboden en raadpleegbaar zijn. In het programma is hierin voorzien, maar het blijft (gelet op de opgave) een risico. ▪

Programma 8

3.8 Levendige Stad

Producten:
Onder het programma 'Levendige stad' brengen wij de volgende producten samen:

a) Sportbeleid en activering
b) Sportaccommodaties en sportieve openbare ruimte
c) Kunst- en cultuurbeleid
d) Culturele organisaties en instellingen
e) Cultuurbehoud

Beleidskaders:

- Nota Sport- en beweegbeleid 2017-2022 Roermond beweegt (2017).
- Sportaccommodatiebeleid Evaluatie visie 2020 en Update 2017 (2017).
- Startnotitie Sport- en Beweegbeleid 2017-2022 (2016).
- Nog vast te stellen meerjaren Cultuurbeleid.

Strategisch doel programma

De coronapandemie heeft ons allen nog meer dan voorheen het belang van sport en cultuur doen inzien. Cultuur is de basis van ons zijn, het maakt de samenleving. Het zit intrinsiek in mensen. De gemeente blijft sport en cultuur stimuleren. Deelname aan sport en cultuur is niet alleen een zinvolle vrijetijdsbesteding; deelnemen en actief zijn (soms onbewust) draagt bij aan thema's als leefbaarheid, positieve gezondheid, respect en bestrijden van eenzaamheid. Vanuit het sport- en beweegbeleid is het van belang dat ook de openbare ruimte voldoende mogelijkheden biedt om te sporten en bewegen. En voorziet in de toename van andere vormen van sportbeoefening (zoals de urban-sports).
Cultuur brengt mensen dichter bij elkaar, stimuleert participatie en leert mensen zich beter tot elkaar verhouden. Cultuur geeft uiting aan onze gezamenlijke geschiedenis, aan de ontwikkeling van onze waarden en perspectief op de samenleving. Cultuur is nodig om het heden te begrijpen en de toekomst vorm te kunnen geven. Cultuur draagt bij aan het verbeeldings- en inlevingsvermogen van mensen. Roermond kiest in het cultuurbeleid voor het verbinden van inwoners. Cultuur wordt steeds meer verbonden aan andere domeinen zoals onderwijs, welzijn, economie of zorg. Binnen cultuurbeleid hebben musea, archief en monumenten een duidelijke positie. Cultuur is de samenleving en draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen, het welzijn van ouderen en de aantrekkelijkheid van de stad. Roermond brengt cultuur naar de mensen toe.

Wat willen we bereiken

Roermond beschikt over een op de behoefte afgestemde sportinfrastructuur om inwoners te laten sporten en bewegen met oog voor nieuwe inzichten. Sportaccommodaties zijn afgestemd op de behoefte van het georganiseerde sportaanbod en worden daarnaast ingezet voor bewegingsonderwijs en overig sportaanbod.
Hiermee bereiken we een breder gebruik van sportaccommodaties die daarmee ook nog meer bijdragen aan de leefbaarheid in de wijk. Hoofddoel is een verhoging van het aantal burgers in Roermond dat structureel sport of beweegt. Het sport- en beweegbeleid draagt verder integraal bij aan het bereiken van doelstellingen van beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Sportservice Roermond draagt hierin bij door te werken vanuit het in 2021 opgestelde 'doelendocument 2021-2022' waarin de focus ligt op regie en verschillende beleidsdoelen zoals gezonde leefstijl, eenzaamheid, leefbaarheid in de wijk, zelfredzaamheid/weerbaarheid en armoede. Dit versterkt het inzetten van de integrale waarde van sport en bewegen binnen terreinen van het sociaal domein.
In Roermond heerste een bruisend cultureel klimaat waarbij de intrinsieke, maatschappelijke en economische waarden van cultuur centraal staan. Dit is door de coronacrisis op drastische wijze tot stilstand gekomen. Wat de schade in de sector precies is en hoe groot die is, is nu nog niet volledig inzichtelijk. In 2022 zetten wij in op het versterken en verrijken van de sector en op het stimuleren, ondersteunen en faciliteren van actieve en passieve cultuurbeleving van inwoners en bezoekers. We faciliteren dit door de ondersteuning van culturele instellingen, verenigingen, evenementen en initiatieven met een divers aanbod. Hierbij streven we naar een balans tussen meer centrale voorzieningen en cultuur in de wijken. Het historische en monumentale karakter, de rijks- en gemeentelijke monumenten en de beschermde stads- en dorpsgezichten van Roermond worden versterkt en meer zichtbaar gemaakt voor publiek.
Zo dragen sport en cultuur onder andere bij aan de ontwikkeling van kinderen, het welzijn van ouderen en aan een aantrekkelijke en levendige stad.
In 2022 zijn de uitkomsten van het onderzoek naar Verzakelijken, Verzelfstandigen, Vervreemden (VVV-onderzoek) bekend. Op basis van die uitkomsten kunnen uitgangspunten en/of rollen van de huidige organisatiestructuur wijzigen. Die wijzigingen dienen een verbetering te zijn in het realiseren van de doelstellingen en zo ten gunste te komen voor de uitvoering van dit programma ten behoeve van onze burgers.

Wat gaan we ervoor doen

A ***Sportbeleid en activering***
B ***Sportaccommodaties en sportieve openbare ruimte***
C ***Uitvoering cultuurbeleid***
D ***Revitalisatie theater De Oranjerie***
E ***Cultuurlandschappen***
F ***Erfgoedvisie***
G ***Erfgoedverordening***
H ***Toekomstplan Cuypershuis***
I ***Collectieplan***

Wat gaan we ervoor doen

A ***Sportbeleid en activering***
Het sport- en beweegbeleid wordt in 2022 geactualiseerd met inbreng van al onze partners. Vanuit de regierol zetten we in op een sterke verankering van het 'lokaal sportakkoord'.

B ***Sportaccommodaties en sportieve openbare ruimte***
Het (geactualiseerde) sport- en beweegbeleid vormt de basis voor de daarvoor benodigde sportinfrastructuur. De sportaccommodaties zijn op basis van behoefte, laagdrempelig toegankelijk en zijn minimaal op het kwaliteitsniveau 'voldoende'. Op basis van de uitkomsten van het sport- en beweegbeleid bezien we de (her) inrichting van de sportieve openbare ruimte.

C ***Uitvoering cultuurbeleid***
Eind 2021 wordt het nieuwe meerjaren cultuurbeleid ter vaststelling voorgelegd. In 2022 starten we met de uitvoering van het nieuwe beleid. Hierbij hebben we onder andere aandacht voor de opbouw van de sector na corona, de positionering van Roermond, start de uitvoering van de communicatiecampagne en herijken we de subsidieregelingen.

D ***Revitalisatie theater De Oranjerie***
In 2021 is de gemeentelijke subsidie aan de revitalisatie toegekend en wordt deels in 2022 uitbetaald. In 2021 is tevens de Samenwerkingsagenda Kwaliteit Limburgse Centra tussen gemeente en Provincie Limburg ondertekend. Hierin zegt de provincie onder andere een bijdrage toe aan de revitalisatie van het theater. Naar verwachting ontvangen we die middelen in 2022. Deze middelen verstrekken wij als subsidie aan Theater De Oranjerie b.v. De planning van start van de revitalisatie is maart 2022. Naar verwachting is dit eind 2022 gereed.

Wat levert het op (resultaten)

E ***Cultuurlandschappen***
We ontwikkelen op basis van de bestuursopdracht 'Laat het landschap u verrassen' vanuit de Samenwerking Midden-Limburg (SML) een landschapsvisie gericht op kwaliteit van landschap en leefomgeving. Doel is om de kwaliteit en de eigenheid van het landschap en de fysieke leefomgeving in Midden-Limburg te beschermen, beleefbaar te maken, te vertellen en te versterken. Daarmee wordt een bijdrage geleverd aan duurzame ontwikkeling en wordt de aantrekkingskracht van de regio Midden-Limburg als bijzonder woon/- werk- en vrijetijdsregio vergroot.

F ***Erfgoedvisie***
Er wordt in 2022 een (op hoofdlijnen opgestelde) erfgoedvisie vastgesteld.

G ***Erfgoedverordening***
De Erfgoedverordening 2018 wordt, na een evaluatieronde in 2021, aangepast aan het nieuwe Erfgoedbeleid en aangepast aan de eisen van de nieuwe Omgevingswet.

H ***Toekomstplan Cuypershuis***
In 2022 wordt een start gemaakt met de uitvoering van het toekomstplan, waarover eind 2021 een besluit wordt genomen. Het toekomstplan geeft antwoord op de vraag hoe het Cuypershuis de komende jaren een betekenisvolle plek kan hebben in Roermond en hoe het Cuypershuis kan aansluiten bij de actuele lokale en landelijke ontwikkelingen.

I ***Collectieplan***
In 2022 starten we met de uitvoering van het collectieplan, waarover eind 2021 een besluit wordt genomen. Het doel van dit collectieplan is om keuzes te maken welke collecties, die momenteel door het Cuypershuis worden beheerd, belangrijk zijn binnen de kaders van het cultuurbeleid in Roermond en het beleid van het Cuypershuis en Historiehuis. Deze collectiewaardering resulteert in een beter beheer(s)bare, zichtbare en bruikbare collectie.

A ***Sportbeleid en activering***
Een geactualiseerd sport- en beweegbeleid 2023-2026.
Een door de betrokken partners gedragen uitwerking van het 'lokaal sportakkoord' dat bijdraagt aan sterke sport- en beweegstructuurmet als resultaat bij te dragen aan het verhogen van het aantal sportende/bewegende burgers in Roermond.

B ***Sportaccommodaties en sportieve openbare ruimte***
Een vertaalslag en toets van het geactualiseerde sport- en beweegbeleid naar de aanwezigheid en toekomstige behoefte aan sportinfrastructuur. Sportaccommodaties minimaal op het kwaliteitsniveau 'voldoende'. Laagdrempelig beschikbare sportaccommodaties voor burgers die van belang zijn om laagdrempelig te kunnen sporten/bewegen en bijdragen aan het behalen van de doelstellingen van het sport- en beweegbeleid en overige beleidsterreinen.
Inzicht in de behoefte aan de wijze waarop de openbare ruimte is in te richten op gebied van sporten en bewegen.

C ***Uitvoering cultuurbeleid***
Met de uitvoering van het nieuwe beleid geven we onder andere concreet vorm aan de profilering van Roermond als cultuurstad in de provincie Limburg en in de Cultuurregio Noord-Limburg. Ook definiëren we de rol en taak van de gemeente, waarbij het PCR (Platform Cultuur Roermond) een uiting is van het 'in gesprek zijn met de stad'. We maken cultuur in Roermond meer zichtbaar, waardoor op termijn de culturele sector verder kan groeien. Voor het eind van het jaar zijn de subsidieregels herijkt, waardoor we onze geldstromen gerichter in kunnen zetten voor het realiseren van doelstellingen.

D ***Revitalisatie theater De Oranjerie***
Na de revitalisatie heeft Roermond weer een theater dat aan de eisen van deze tijd voldoet. Door de revitalisering van het theater kan De Oranjerie ook in de toekomst zorgdragen voor een breed en kwalitatief aanbod van podiumkunsten en het faciliteren van amateurkunstverenigingen en maatschappelijke initiatieven.

E ***Cultuurlandschappen***
Doel van fase 1 van de bestuursopdracht, de landschapsvisie, is om de intrinsieke kwaliteit en de eigenheid van het landschap van Midden-Limburg in beeld te brengen. Het gaat dan om cultuurlandschappelijke, ecologische en natuurlandschappelijke kwaliteiten. Doel is om deze te beschermen, beleefbaar te maken en te versterken zodat bij toekomstige projecten de juiste afweging gemaakt kan worden in welk landschap ontwikkelingen het beste passen. Ook leren we het landschap beter kennen waardoor de vele verhalen en aanknopingspunten beter benut kunnen worden in kader van educatie, recreatie en toerisme. De aantrekkingskracht van de regio Midden-Limburg als bijzonder woon/- werk- en vrijetijdsregio wordt daarmee vergroot.

F ***Erfgoedvisie***
Een eigentijdse, toekomstbestendige erfgoedvisie die vanuit het bewustzijn dat Erfgoed voor Roermond een belangrijke onderscheidende kwaliteit vormt en vanuit het streven naar behoud van monumentale waarden en het archeologisch bodemarchief deelneemt aan de ontwikkeling van belangrijke thema's als de ontwikkeling van de binnenstad en de buitengebieden, de energietransitie, burgerparticipatie en hoogwaterveiligheid.

G ***Erfgoedverordening***
Een volledig actueel beleidsinstrument dat de monumentale waarden beschermt en initiatieven tot behoud van dat erfgoed ondersteunt.

H ***Toekomstplan Cuypershuis***
Een scenario waarin het Cuypershuis een meer betekenisvolle culturele, economische en sociaal-maatschappelijke plaats in de Roermondse samenleving kan krijgen.

I ***Collectieplan***
Een gemeentelijke kunst- en erfgoedcollectie, die beter beheer(s)baar, zichtbaar en bruikbaar is.

Hoe monitoren we de resultaten en/of de effecten

Verplichte BBV indicatoren / kengetallen
Taakveld 5.Sport, cultuur en recreatie

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	2016	2017	2018	2019	2022	Nederland*
20	GGD monitor	%	Gezondheids-enquête (CBS,RIVM)	61,5					

Stand per 24-09-2021. Voor de meest actuele realisatiecijfers en ontwikkelingen in de beleidsindicatoren wordt verwezen naar www.waarstaatjegemeente.nl. De waarde in de kolom Nederland betreft informatie over het laatst gerapporteerde jaar.

Toelichting BBV indicatoren

#	Naam indicator	Eenheid
20	GGD monitor	Het percentage volwassen burgers dat voldoende sport/beweegt.

Eens per 4 jaar werd de verplichte RIVM-indicator 'niet sportende burgers' gemeten. De wijze waarop de indicator tot stand komt is gewijzigd. De RIVM voert deze landelijk niet meer uit, dit is overgenomen door de Gezondheidsmonitor. Deze geeft het % burgers aan dat voldoende sport/beweegt. De gegevens uit de Gezondheidsmonitor gebruiken we voortaan voor het meten van de sportparticipatie.

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	11.574	13.305	15.286	12.576	12.525	12.592
Baten	-2.079	-2.086	-4.522	-2.034	-2.034	-2.034
Geraamd saldo van baten en lasten	**9.495**	**11.219**	**10.764**	**10.542**	**10.491**	**10.558**
Storting in reserves	95	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-751	-684	-236	-236	-236	-235
Geraamd resultaat	**8.839**	**10.535**	**10.528**	**10.306**	**10.255**	**10.323**

Autonome ontwikkelingen en onontkoombaar (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Herijking onderhoudsvoorziening sport	30	30	30	30
Correctie budget inkomsten schoolzwemmen	25	25	25	25
	55	**55**	**55**	**55**

Investeringsplanning (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Levendige stad	**210**	276	921	783
De belangrijkste investeringen in 2022 hebben betrekking op:				
Sportaccommodaties	210			

De benodigde investeringskredieten zijn opgenomen onder de uiteenzetting financiële positie onderdeel investeringsplanning 2022-2025, die deel uitmaakt van de financiële begroting.

Programma 9

3.9 Veilige Stad

Producten:
Onder het programma 'Veilige Stad' brengen wij de volgende producten samen:

a) Sociale veiligheid

b) Fysieke veiligheid

Beleidskaders:
- Integraal veiligheidsbeleid 2020-2023.
- Uitvoeringsplan Integrale Veiligheid 2020.
- Regionaal beleidsplan 2016-2019 Veiligheidsregio Limburg-Noord.
- Brandweerbeleidsplan 2020-2023.

Verbonden partijen:
- Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
- Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)

Strategisch doel programma

Roermond is een veilige stad waar iedereen zich thuis en welkom voelt. Samen met onze inwoners, ketenpartners, ondernemers en bezoekers werken wij aan het versterken van het huidige veiligheidsniveau.

Wat willen we bereiken

In het afgelopen jaar werden we geconfronteerd met Covid-19 en is al onze capaciteit op de vele facetten van aanpak daarvan gericht geweest. Desondanks zijn onze veiligheidsambities onverminderd groot en streven wij naar het verder integraal terugdringen van overlast en criminaliteit. Veiligheid is immers de constante randvoorwaarde voor het waarborgen van ons welzijn en onze welvaart.
Het gemeentelijk veiligheidsbeleid draagt daarmee bij aan de doelstellingen uit het coalitieakkoord. Wij gaan ervoor zorgen dat veiligheid beleidsmatig verder wordt verankerd in alle domeinen van de gemeente. Met het integrale veiligheidsbeleid 2020-2023 als basis, willen we verbreden en verdiepen ten einde een beter netwerk in te richten voor het voorkomen van, en het anticiperen op, ongewenste ontwikkelingen. De ondermijningsproblematiek vraagt hierbij extra aandacht. Een aandacht die wij, door middel van de aanstelling van een Regisseur Ondermijning in september 2021, extra kracht willen geven. In ieder geval gaat ondermijning meer en integrale inhoud krijgen. Daarnaast verzamelen en ontsluiten we informatie optimaal en versterken we de verbinding met onze inwoners in de verschillende wijken en buurten.
Op het gebied van brandweerzorg, crisisbeheersing en rampenbestrijding treedt de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) op als verlengd lokaal bestuur en samenwerkende partij van de 15 gemeenten in deze regio. De VRLN draagt zorg voor een vermindering in het aantal incidenten en beperking van de mogelijke impact daarvan. Daarnaast is de VRLN verantwoordelijk voor het leveren van geoefende, parate en professionele hulpverlening (brandweerzorg en crisisbeheersing), die op deze wijze adequaat en effectief optreedt bij ongevallen en rampen van uiteenlopende aard.

Wat gaan we daarvoor doen

A ***Veiligheidsbeleid 2020-2023 en integrale handhaving***

B ***Zorg- en Veiligheidshuis***

C ***Crisisbeheersing en brandweerzorg***

Wat gaan we daarvoor doen

A ***Veiligheidsbeleid 2020-2023***
In 2022 blijven we ons inzetten op de eerder vastgestelde veiligheidsplannen. De nieuwe ambities die in 2020 en 2021 zijn afgesproken, hebben mede door de Coronacrisis vertraging opgelopen. In de komende periode blijft de aandacht gericht op het verwezenlijken van deze ambities. Daarbij is in het bijzonder aandacht voor de implementatie van onze ondermijningsaanpak, voor een daadkrachtige uitvoering van de Wet Bibob, en de verdere invulling van het thema integrale handhaving.

B ***Zorg- en Veiligheidshuis***
Wij gaan in samenwerking met de partners verder met de doorontwikkeling en de uitvoering van integraal toezicht en integrale handhaving.

C ***Crisisbeheersing en brandweerzorg***
Keuzes binnen de kerntakendiscussie waarbij alle programma's van de veiligheidsregio (Publieke Gezondheid, Brandweerzorg en Crisisbeheersing) en de bedrijfsvoering tegen het licht worden gehouden, vertalen zich eind 2021 naar een eerste wijziging van de begroting voor het jaar 2022.

Daarbij staat het VRLN - naast de uitvoering van wettelijke taken - voor een paar grote uitdagingen:
- een toekomstbestendige brandweerzorg waarbij nieuwe wetgeving en maatschappelijke veranderingen grote invloed hebben;
- verschuivende taken en rollen van de GGD en de doorontwikkeling van (de visie) op crisisbeheersing onder invloed van de lessen uit de coronapandemie en de evaluatie wet op de Veiligheidsregio's.

D ***Crisisbeheersing en brandweerzorg***
Keuzes binnen de kerntakendiscussie waarbij alle programma's van de veiligheidsregio (Publieke Gezondheid, Brandweerzorg en Crisisbeheersing) en de bedrijfsvoering tegen het licht worden gehouden, vertalen zich eind 2021 naar een eerste wijziging van de begroting voor het jaar 2022.

Daarbij staat het VRLN - naast de uitvoering van wettelijke taken - voor een paar grote uitdagingen:
- een toekomstbestendige brandweerzorg waarbij nieuwe wetgeving en maatschappelijke veranderingen grote invloed hebben;
- verschuivende taken en rollen van de GGD en de doorontwikkeling van (de visie) op crisisbeheersing onder invloed van de lessen uit de coronapandemie en de evaluatie wet op de Veiligheidsregio's.

Wat levert het op (resultaten)

A ***Veiligheidsbeleid 2020-2023 en integrale handhaving***
Met het uitvoeringsplan veiligheid 2022 worden de doelen uit het integraal veiligheidsbeleid verder geconcretiseer en wordt uitgevoerd wat we ons hebben voorgenomen, afhankelijk van de ruimte die Covid-19 ons geeft. Meer in het bijzonder zal:
- een plan van aanpak ondermijning tot stand komen en gestart worden met de verbreding en verdieping op dit onderwerp;
- in het kader van deze ondermijningsaanpak het Bibob-beleid worden geactualiseerd, zodat er een actueler en integraler kader ontstaat in welke gevallen dit effectieve instrument breder wordt toegepast, met name ook in de bouw- en renovatiesector;
- in 2022 drugsoverlast verder wordt aangepakt, onder andere door middel van een geactualiseerd Damoclesbeleid;
- het traject verplaatsing van de coffeeshops worden voortgezet.

B ***Integrale handhaving***
Door integraal te werken wordt de veiligheidsketen versterkt.

C ***Zorg- en Veiligheidshuis***
De actiepunten uit de meerjarenagenda leiden in 2022 tot een verbeterde gezamenlijke aanpak met een passendere zorg en/of straf. Daarmee wordt uiteindelijk criminaliteit en overlast voorkomen.

D ***Crisisbeheersing en brandweerzorg***

We blijven gegarandeerd van:

- hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om risico's (op het gebied van gezondheid en veiligheid) te beperken en te beheersen;
- adequate controles in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties;
- snelle en adequate opschaling en (repressieve) inzet van vakbekwame medewerkers die zijn belast met GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio) en multidisciplinaire processen (crisisbeheersing).

Hoe monitoren we de resultaten en/of de effecten

Verplichte BBV indicatoren / kengetallen

Taakveld 1. Veiligheid

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	2017	2018	2019	2020	Nederland
6	Verwijzingen Halt	Absoluut aantal in Roermond	Bureau Halt	59	49	39	24	13421
7	Overvallen	Aantal per 10.000 inw.		1.57	1.21	1.03	1.72	0.52
8	Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 inw.	CBS	66	73	67	58	20
9	Geweld- en seksuele misdrijven	Aantal per 10.000 inw.	CBS	63	60	62	52	46
10	Diefstallen uit woning	Aantal per 10.000 inw.	CBS	30	33	29	17	18
11	Vernielingen beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 inw.	CBS	54	56	63	74	62

Stand per 24-09-2021: www.waarstaatjegemeente.nl

Toelichting BBV indicatoren

#	Naam indicator	Eenheid
6	Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt in de leeftijd van 12 – 18 jaar.
7	Overvallen	Het aantal overvallen per 10.000 inwoners
8	Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 10.000 inwoners.
9	Geweldsmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven per 10.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
10	Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 10.000 inwoners.
11	Vernielingen beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en misdrijven tegen de openbare orde per 10.000 inwoners. Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag (opruiing, huis-, computervredebreuk, openlijke geweldpleging etc.).

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	8.702	9.192	8.962	9.043	9.005	8.836
Baten	-1.067	-1.112	-893	-893	-893	-855
Geraamd saldo van baten en lasten	**7.635**	**8.080**	**8.069**	**8.150**	**8.112**	**7.981**
Storting in reserves	157	0	0	0	0	0
Onttrekking uit reserves	-245	-225	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**7.547**	**7.855**	**8.069**	**8.150**	**8.112**	**7.981**

Autonome ontwikkelingen en onontkoombaar (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Begroting 2022 veiligheidsregio	46	46	46	46
Correctie budget dierenasiel	-15	-15	-15	-15
	31	**31**	**31**	**31**

Investeringsplanning (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Veilige stad	**25**	0	0	0
De belangrijkste investeringen in 2022 hebben betrekking op:				
ICT	25			

Moderne Gemeente

Over dit thema staat in het coalitieprogramma het volgende geschreven:

‘Roermond staat voor een moderne gemeente die weet wat er van haar gevraagd wordt en die zich aanpast aan de veranderingen in de samenleving. Daarbij wordt ruimte gegeven aan initiatieven uit de samenleving en wordt onze gemeentelijke organisatie hierop aangepast. De gemeentelijke organisatie verandert mee en bouwt aan toekomstbestendigheid. Inwoners weten wat ze van de gemeente kunnen verwachten. De gemeente communiceert respectvol en op een duidelijke, begrijpelijke manier.’

Het thema “Moderne Gemeente” bevat de volgende programma’s:

10 Moderne Gemeente

Programma 10

3.10 *Moderne gemeente*

Producten:
Onder het programma ‘’Moderne gemeente’ brengen wij de volgende producten samen:

a) Dienstverlening aan burgers

b) Bestuur en organisatie

Beleidskaders:
- Toekomstvisie Roermond 2030 (2016).
- Euregiovisie 2014-2020+ (2013).
- Bestuursovereenkomst Samenwerking Midden-Limburg (2014).
- Agenda van Midden Limburg (2016).
- Communicatievisie gemeente Roermond (2015).
- Nota actief burgerschap (2015).

Verbonden partijen:
- Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord
- Samenwerking Midden-Limburg (SML)

Strategisch doel programma

Roermond staat voor een moderne gemeente die weet wat van haar wordt gevraagd en die zich aanpast aan de veranderingen in de samenleving. Daarbij geven we ruimte aan initiatieven uit de samenleving. De gemeentelijke organisatie verandert mee en bouwt aan toekomstbestendigheid. Inwoners weten wat ze van de gemeente kunnen verwachten.

Wat willen we bereiken

Roermond maken we samen en niet alleen vanuit het stadhuis. In onze stad is veel kennis en expertise die we willen benutten. Waar inwoners verantwoordelijkheid willen nemen en de inrichting van hun leefomgeving mee willen bepalen of taken van ons willen overnemen, werken we (waar mogelijk) mee (overheidsparticipatie). Daarnaast betrekken we onze inwoners verdergaand bij beleidsvorming en –uitvoering (burgerparticipatie). Wij innoveren onze beleidsprocessen overigens niet alleen door meer burgerparticipatie, maar ook door de inzet van data die een feitelijke onderbouwing van beleid en besluiten mogelijk maken.

Participatie en communicatie gaan hand in hand. Zonder duidelijke, open en transparante communicatie is succesvolle participatie niet mogelijk. Voor het realiseren van ambities op het gebied van meer dialoog en samenwerking en actief burgerschap is een communicatieve organisatie een noodzakelijke randvoorwaarde en daarmee voor ons een belangrijke doelstelling. We zijn transparant en communiceren op een moderne wijze.

Een aantal opgaven die op ons bord liggen zijn te omvattend om als lokale overheid zelfstandig op te kunnen pakken. Soms zijn er ook andere omstandigheden die om samenwerking vragen (slagkracht in lobby, grensoverschrijdende projecten of bovenlokale subsidiemogelijkheden bijvoorbeeld). Wij zetten daarom in op de kansen die (EU)regionale samenwerking ons biedt en hebben daarbij een voortrekkersrol.

In 2022 brengen we de dienstverlening verder op orde binnen de eisen die de samenleving vandaag de dag aan ons stelt.
Roermond beschikt over een wendbare organisatie die faciliteert, ruimte geeft en het vizier voortdurend op innovatie heeft gericht.

Wat gaan we ervoor doen

A ***Burgerparticipatie***

B ***Communicatie***

C ***Regionale samenwerking***

D ***Klantcontacten***

E ***Vergadersystematiek commissies en gemeenteraad***

Wat gaan we ervoor doen

A ***Burgerparticipatie***
Onze beleidsvorming gaan we opgavegericht doen. Wat is van belang voor onze samenleving, waar vraagt onze samenleving om en wat voor rol pakken we daar (beiden) in? Steeds vaker vragen we onszelf af in welke rol we de meeste toegevoegde waarde kunnen creëren. Burgers/ partners betrekken we eerder bij vraagstukken, we werken samen aan vraagstukken, we kunnen complexe vraagstukken namelijk niet meer alleen. Opgavegericht werken (werken daar waar dat van ons gevraagd wordt en daar waar we de meeste waarde leveren en creëren) is in 2022 een belangrijk uitgangspunt waarmee een invulling wordt gegeven aan burgerparticipatie en actief burgerschap.

B ***Communicatie***
We blijven werken aan de uitvoering van de communicatievisie, door de organisatie communicatiever te maken. Uitgangspunt is open en toegankelijke communicatie met inwoners van Roermond. Met de Roermond Academie ontwikkelen we jaarlijks nieuwe trainingen en opleidingen om de communicatieve vaardigheden van onze medewerkers structureel te vergroten. Factor C blijft een belangrijk instrument dat bijdraagt aan communicatief beleid. Ook denken we momenteel na over de ontwikkeling van een nieuw online contentplatform om, in het verlengde van Roermond.nl, onze inwoners nog beter te kunnen informeren over actuele onderwerpen, beleidsontwikkelingen en projecten op basis van daadwerkelijke maatschappelijke informatiebehoefte. Roermond.nl als toptakenwebsite (de online winkel) biedt voor deze specifieke informatie onvoldoende mogelijkheden.

C ***Regionale samenwerking***
Op verschillende terreinen wordt regionaal samengewerkt zoals binnen SML, WMO, Jeugdzorg, arbeidsmarkt, Keyport etc.
Vanuit de netwerksamenwerking SML geven we samen met partners uitvoering aan de door het SML netwerkberaad vastgestelde bestuursopdrachten en de in 2021 opgestelde regionale Investeringsagenda. Daar waar zich kansen voordoen participeren we in euregionale projecten.

D ***Klantcontacten***
We blijven de koers volgen om de digitale dienstverlening daar waar mogelijk verder uit te breiden, naast de bestaande reguliere aanvraag van diensten en producten aan de balie, zodat blijvend aan de eisen van optimaal gebruikersgemak kan worden voldaan.

E ***Vergadersystematiek commissies en gemeenteraad***
In deze bestuursperiode is het meermaals voorgekomen dat de agenda van commissie- en raadsvergaderingen niet binnen de reguliere tijd afgehandeld kon worden. Voor raadsleden (met name kleine raadsfracties), collegeleden en de daarbij betrokken ambtelijke medewerkers vraagt dit een aanzienlijke tijdsinvestering in tijd en een aanslag op de toch al drukke agenda's. In 2022 start een nieuwe bestuursperiode. Een goed moment om verbeteringen aan te brengen in de huidige vergadersystematiek.

Wat levert het op (resultaten)

A ***Burgerparticipatie***
Draagvlak en het begrijpen van complexe vraagstukken en de rol van de verschillende partijen hierin.
Omarming van initiatieven vanuit de samenleving en monitoring daarvan zodat beleidsontwikkeling met burgerparticipatie verloopt.
Een resultaat met een hogere succesbeleving door elkaars rol duidelijk te benoemen en elkaar hierop aan te spreken en hiermee ook meer tevredenheid en acceptatie bij inwoners door de zeggenschap die zij over hun leefomgeving krijgen.
Verder maken we in 2022 de concrete vertaalslag van het in 2021 opgesteld meldpunt facilitair en ondersteunend beleid bewonersparticipatie/burgerparticipatie in een concreet opgavegericht proces.

B ***Communicatie***
Een communicatief krachtige organisatie en een effectievere gemeentelijke communicatie die nog meer aansluit bij de informatiebehoefte van onze inwoners.

C ***Regionale samenwerking***
Een meer resultaatgerichte regionale samenwerking waarbij de maatschappelijke opgaven centraal staan op de schaal waar het probleem of de behoefte zich het meest manifesteert. Dit vertaalt zich concreet in de (regionale) projecten zoals opgenomen in de regionale investeringsagenda.

Wat betreft grensoverschrijdende samenwerking kunnen we constateren dat ook de relatie met onze Duitse buren heeft geleden onder de coronapandemie. Dit terwijl de coronapandemie heeft aangetoond hoe belangrijk het is om 'ín der krise köpfe zu kennen'. Dat hebben we op verschillende momenten gemerkt tijdens de coronapandemie (testbeleid, coronamaatregelen, recreatie, in- en uitgaande

verkeersstromen, etc.). Voor een goede inhoudelijke samenwerking over de grens, moet je elkaar ook persoonlijk leren kennen. Dat geldt ook voor onze stedenband met Mönchengladbach, waar vorig jaar een nieuwe burgemeester is gekozen. Persoonlijk contact was nog niet mogelijk. In 2022 zetten we in op het herstellen van de persoonlijke contacten met onze Duitse collega's binnen de Euregio Rijn Maas Noord. We dienen ons bewust te zijn van het feit dat grensoverschrijdende samenwerking niet alleen vanwege de ligging voor de hand ligt, maar dat deze samenwerking ook economisch en cultureel een meerwaarde kan hebben.

Binnen de samenwerking Midden-Limburg (SML) wordt op diverse beleidsterreinen op een goede wijze samengewerkt in onze regio. Daar gaan we in 2022 mee verder. Daarnaast heeft in 2021 de evaluatie plaatsgevonden van SML en is die samenwerking herijkt. In 2022 zal onder andere met het provinciaal bestuur samengewerkt worden aan de ambities van SML. Ook op andere beleidsterreinen, onder andere in de jeugdzorg, WMO en arbeidsmarkt wordt regionaal samengewerkt.

Dit zal gecontinueerd en ook steeds doorontwikkeld en verbeterd worden (doen we de goede dingen en doen we deze goed).

Tenslotte is de zogenaamde Lobby agenda van belang. De Lobby agenda is gericht op de ambities en doelen van de gemeente (en niet op de waan van de dag).

D ***Klantcontacten***
Onze inwoners en ondernemers kunnen steeds meer producten digitaal aanvragen waardoor de dienstverlening wordt uitgebreid. In 2022 zal toegevoegd worden het digitaal aanvragen van het rijbewijs, het digitaal vorm geven van het huwelijksproces en de pilot rondom digitaal registeren overlijden. Als burgers van de digitale dienstverlening gebruik maken kan er sprake zijn van administratieve lastenverlichting en worden de wachttijden aan de balies verkort. Via "mijn loket" kan de burger alle lopende en afgehandelde zaken en contacten volgen en inzien.

E ***Vergadersystematiek commissies en gemeenteraad***
Een vergadersystematiek die aansluit bij de sturingsbehoefte, de ontwikkelingen (flexibel en wendbaar) en die past bij een modern en efficiënt bestuursorgaan.

Hoe monitoren we de resultaten en/of de effecten

A ***Burgerparticipatie***
We bouwen stapsgewijs een monitor die ons inzicht verschaft in actief burgerschap. De monitor geeft ons in ieder geval inzicht in het aantal participatietrajecten en inwonersinitiatieven, de onderwerpen (vakgebieden) en de uitkomsten/resultaten.

B ***Communicatie***
Via online statistieken en tussenevaluaties monitoren we de effectiviteit van onze content en kanalen. Op basis van behoefte ontwikkelen we interne trainingen en opleidingen, om de communicatieve vaardigheden van onze medewerkers te versterken. Via interne evaluaties sturen we op de kwaliteit van het aanbod.

C ***Regionale samenwerking***
Via de jaarverantwoording en tussentijdse rapportages vanuit de Samenwerking Midden-Limburg (SML) monitoren we of de gewenste resultaten, zoals opgenomen in de regionale investeringsagenda worden bereikt. Via de collegevertegenwoordiging in het netwerkberaad van de Samenwerking Midden-Limburg oefenen we onze invloed uit en brengen we onze standpunten over.

Financiële vertaling programma

Wat mag het kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	MJB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Lasten	4.338	4.454	4.519	4.616	4.474	4.521
Baten	-1.070	-720	-729	-737	-837	-837
Geraamd saldo van baten en lasten	**3.268**	**3.734**	**3.790**	**3.879**	**3.637**	**3.684**
Storting in reserves	0	0	0	0	1	2
Onttrekking uit reserves	0	-145	0	0	0	0
Geraamd resultaat	**3.268**	**3.589**	**3.790**	**3.879**	**3.638**	**3.686**

4.

Overig / Overzichten

4. Overig / Overzichten

Producten:
Onder het programma ''Overig'
brengen wij de volgende producten samen:

a) Algemene dekkingsmiddelen

b) Overhead

c) Heffing Vennootschapsbelasting

d) Onvoorzien

Verbonden partijen

- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
- Enexis Holding N.V.• Verkoop Vennootschap B.V.
- Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V.
- ICT Noord en Midden-Limburg (ICT NML)
- Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
- Coöperatieve vereniging Dimpact

Overzicht 1: Algemene dekkingsmiddelen

Wat mag het in totaal kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten:						
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	540	430	503	523	536	548
Algemene uitkeringen	179	207	210	210	210	210
Dividend	9	8	5	5	5	5
Saldo van de financieringsfunctie	-308	-308	212	31	-123	-130
Overige algemene dekkingsmiddelen	0	-104	-390	1.643	3.627	6.770
Totaal lasten	**420**	**233**	**540**	**2.412**	**4.255**	**7.404**
Baten:						
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	-15.533	-15.922	-17.227	-18.191	-18.264	-18.264
Algemene uitkeringen	-117.260	-119.495	-119.047	-119.409	-121.051	-123.549
Dividend	-333	-416	-345	-345	-345	-345
Saldo van de financieringsfunctie	-89	-31	-70	-68	-67	-38
Overige algemene dekkingsmiddelen	-1	0	-106	-507	-985	-1.463
Totaal baten	**-133.216**	**-135.864**	**-136.795**	**-138.520**	**-140.712**	**-143.659**
Geraamd saldo van baten en lasten	-132.796	-135.631	-136.255	-136.108	-136.457	-136.255
Stortingen/onttrekkingen reserves	522	463	-237	98	98	98
Saldo algemene dekkingsmiddelen	**-132.273**	**-135.167**	**-136.493**	**-136.010**	**-136.359**	**-136.157**

Autonome ontwikkelingen en onontkoombaar (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lager dividend BNG en Essent	71	71	71	71
Begroting 2022 BsGW	58	58	58	58
	129	**129**	**129**	**129**

Specificatie lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Wat mag het in totaal kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten:						
OZB woningen	211	233	270	281	286	290
OZB niet-woningen	179	183	214	222	227	234
Belastingen overig	150	14	18	20	23	24
Totaal lasten	**540**	**430**	**503**	**523**	**536**	**548**
Baten:						
OZB woningen	-7.955	-8.205	-8.827	-9.332	-9.385	-9.385
OZB niet-woningen	-6.778	-7.138	-7.665	-8.089	-8.110	-8.110
Belastingen overig	-801	-579	-735	-769	-769	-769
Totaal baten	**-15.533**	**-15.922**	**-17.227**	**-18.191**	**-18.264**	**-18.264**
Saldo lokale heffingen	**-14.993**	**-15.492**	**-16.725**	**-17.668**	**-17.728**	**-17.716**

Algemene en overige uitkeringen Gemeentefonds (begrote bedragen o.b.v. meicirculaire 2021)

Wat mag het in totaal kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Inkomensmaatstaven	-8.194	-8.257	-8.504	-8.603	-8.703	-8.805
Uitgavenmaatstaven waarop uitkeringsfactor van toepassing is	107.531	109.250	110.673	111.602	113.694	116.726
Uitgavenmaatstaven waarop de uitkeringsfactor niet van toepassing is	121	0	0	0	0	0
Integratie en decentralisatie-uitkeringen	2.844	3.004	1.349	1.112	1.112	1.092
Deelfonds Sociaal Domein	14.958	15.498	15.529	15.298	14.948	14.536
Afwikkeling voorgaande jaren	0	0	0	0	0	0
Totaal algemene uitkeringen	**117.260**	**119.495**	**119.047**	**119.409**	**121.051**	**123.549**

Overzicht 2: Kosten van overhead

Wat mag het in totaal kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten:						
D-111001 Organisatie	451	493	421	420	473	474
D-111002 Personeel	17.340	19.105	19.203	18.748	18.541	18.542
D-111003 huisvesting	2.187	2.869	2.659	2.667	2.726	2.725
D-111004 ICT	3.729	5.126	4.202	4.413	4.436	4.358
D-111005 Informatiebeleid	515	591	735	753	772	693
D-111006 Communicatie	168	49	50	50	50	50
D-111007 Juridische zaken	347	167	170	170	170	170
Totaal lasten	**24.736**	**28.399**	**27.440**	**27.222**	**27.169**	**27.012**
Baten:						
D-111001 Organisatie	-10	0	0	0	0	0
D-111002 Personeel	-1.066	-166	-167	-193	-193	-193
D-111003 huisvesting	-186	-97	-98	-98	-98	-98
D-111004 ICT	-53	-1	-1	-1	-1	-1
D-111005 Informatiebeleid	0	0	0	0	0	0
D-111006 Communicatie	0	0	0	0	0	0
D-111007 Juridische zaken	-5	-3	-3	-3	-3	-3
Totaal baten	**-1.320**	**-268**	**-270**	**-296**	**-296**	**-296**
Geraamd saldo van baten en lasten	**23.416**	**28.132**	**27.170**	**26.926**	**26.873**	**26.716**
Stortingen/onttrekkingen reserves	**-1.395**	**-2.454**	**-15**	**0**	**0**	**0**
Saldo kosten van overhead	**22.021**	**25.677**	**27.155**	**26.926**	**26.873**	**26.716**

Autonome ontwikkelingen en onontkoombaar (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Transitiekosten boventalligen en inhuur	330	146	0	0
Opleidingsbudget OR	5	5	5	5
	335	**151**	**5**	**5**

Investeringsplanning (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Kosten van overhead	**721**	165	165	165
De belangrijkste investeringen in 2022 hebben betrekking op:				
ICT	121			
Kantoorinrichting en interieur	600			

Definitie overhead

Overhead betreft alle kosten die samenhangen met sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Uitvloeisel hiervan is, dat kosten zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/ activiteiten. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/ producten die gericht zijn op de externe klant, op de betreffende taakvelden moeten worden verantwoord. De overhead wordt centraal begroot en verantwoord op het overzicht overhead via taakveld 0.4 Overhead[1].

Kostprijsberekening

Waar een integrale kostprijs berekend dient te worden, zal overhead extracomptabel verdeeld worden op basis van Fte inzet per taakveld.

[1] Overhead mag nog wel worden toegerekend aan grondexploitatie, investeringen en andere (subsidie)projecten en lokale heffingen.

Overzicht 3: Bedrag van de heffing voor de Vennootschapsbelasting

Wat mag het in totaal kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten:						
Heffing VPB	65	78	79	79	79	79
Totaal lasten	**65**	**78**	**79**	**79**	**79**	**79**
Saldo kosten heffing vennootschapsbelasting	**65**	**78**	**79**	**79**	**79**	**79**

Bedrag van de heffing voor de Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet Modernisering Vennootschapsplicht Overheidsondernemingen in werking getreden. Daarmee is onze gemeente per die datum ook belastingplichtig op grond van de Wet Vennootschapsbelasting (Vpb). In dit overzicht wordt het verwachte bedrag van de verschuldigde heffing over het betreffende begrotingsjaar tot uitdrukking gebracht. Op basis van onze inventarisatie van activiteiten is helder welke activiteiten c.q. clusters onder de belastingplicht zouden kunnen vallen. Voor een beperkt aantal activiteiten c.q. clusters is de belastingplicht echter niet eenduidig te bepalen, daartoe dient de Belastingdienst nog uitspraken te doen.

Rondom het cluster industriële havens heeft de gemeente haar zienswijze en standpunten gedeeld en heeft de Belastingdienst bevestigd dat op de activiteit “industriële havens” de overheidstakenvrijstelling van toepassing is. Over het fiscale resultaat van deze activiteit is geen vennootschapsbelasting verschuldigd.
Voor de activiteit “het zich ontdoen van huishoudelijk afval tegen een positieve opbrengst” heeft de gemeente inmiddels met de Belastingdienst een vaststellingsovereenkomst ondertekend. De gemeente heeft daarmee tot 1 januari 2021 zekerheid verkregen over (de hoogte van) de belastingplicht. De fiscale winst voor deze activiteit bedraagt jaarlijks 1,0% van de behaalde omzet voor huishoudelijke afvalactiviteiten.

De Belastingdienst neemt ten aanzien van de activiteit ”het geven van gelegenheid tot het doen van reclame-uitingen middels privaatrechtelijke contracten met derden” een ander standpunt in dan de gemeenten in Nederland. De gemeenten, waaronder ook Roermond, nemen namelijk het standpunt in dat sprake is van normaal vermogensbeheer, waardoor er geen sprake is van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid, zodat in fiscale zin geen sprake kan zijn van een onderneming. De Belastingdienst is echter van mening dat deze activiteit zelfstandig getoetst dient te worden aan de ondernemingscriteria. Tussen de VNG en de Belastingdienst is afgesproken dat er een aantal proefprocedures gevoerd zullen gaan worden. Deze gerechtelijke procedures zullen naar verwachting enkele jaren in beslag nemen, waardoor gedurende deze tijd onzekerheid zal blijven bestaan rondom de belastingplicht van deze activiteit. De uiteindelijke uitspraken kunnen leiden tot naheffingen Vennootschapsbelasting voor de gemeente Roermond. De gemeente zal de ontwikkelingen goed blijven volgen en daar waar nodig verbeterde aangiften Vennootschapsbelasting indienen.

De gemeente maakt gebruik van de uitstelregeling. De gemeente zal voor het einde van het begrotingsjaar volledig bij zijn met het indienen van de aangiften vennootschapsbelasting. De definitieve vaststelling van de aanslagen vennootschapsbelasting door de Belastingdienst zullen naar verwachting nog een aanzienlijke periode duren. Het maximale risico van de te betalen Vennootschapsbelasting wordt voor 2022 geraamd op € 79.000.

Met de Belastingdienst wordt van gedachten gewisseld om te komen tot horizontaal toezicht. Bij deze vorm van toezicht wordt de relatie tussen de Belastingdienst en de gemeente gelijkwaardig vormgegeven. Niet langer is sprake van de controleur (de Belastingdienst) en de gecontroleerde (de gemeente), maar is sprake van een samenwerking op basis van vertrouwen. Het traject van horizontaal toezicht kent een doorlooptijd van enkele jaren. De gemeente zal pas overgaan tot het sluiten van een overeenkomst horizontaal toezicht nadat de onderliggende processen adequaat zijn ingericht en geborgd.

Overzicht 4: Onvoorziene uitgaven

Wat mag het in totaal kosten (bedragen x € 1.000)	Rekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Lasten:						
Onvoorzien	1	1	1	1	1	1
Totaal lasten	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
Saldo onvoorziene uitgaven	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**

Onvoorziene uitgaven
Conform artikel 8 BBV is de gemeente verplicht om een bedrag voor onvoorzien te ramen in haar begroting. In de (meerjaren)begroting 2022 heeft Roermond dit bedrag niet per programma, doch voor de begroting als geheel geraamd en voldoet daarmee aan artikel 8 BBV.

De geraamde post voor de gemeentelijke begroting is erg laag (€ 1.000), omdat gekozen is om de onvoorziene uitgaven integraal te verantwoorden en toe te lichten onder de programma’s waar deze onvoorziene uitgaven zich in het verslagjaar zullen voor doen. Dit bevordert de transparantie en leesbaarheid in de jaarverantwoording.

5.

Paragrafen

Inleiding

In het BBV is voorgeschreven dat in de begroting en het jaarverslag een aantal paragrafen
opgenomen moet worden.
Deze paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting. Het gaat met name om de beleidslijnen voor beheersmatige aspecten die grote financiële gevolgen kunnen hebben en/of van belang zijn voor het realiseren van de programma's. Deze informatie komt in de begroting veelal versnipperd voor en is daardoor minder inzichtelijk voor de gemeenteraad. Het is de bedoeling van de paragrafen dat de raad de juiste en integrale informatie krijgt om zijn kaderstellende en controlerende rol ook op de beheersmatige aspecten waar te maken.

Volgens het BBV dient de begroting tenminste de volgende paragrafen te bevatten:
- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid

In deze begroting is ervoor gekozen alleen de verplichte paragrafen op te nemen en de bovenstaande volgorde hierbij aan te houden.

5.1 Paragraaf Lokale heffingen

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:
- de visie van de gemeente Roermond ten aanzien van lokale heffingen;
- beleidskeuzes en onderbouwing berekening van tarieven;
- ontwikkelingen op het gebied van lokale heffingen;
- belastingdruk;
- belastingopbrengsten.

Visie lokale heffingen

In het coalitieakkoord 'Roermond maken we samen' is als algemeen uitgangspunt geformuleerd, dat de lasten voor burgers zo laag mogelijk worden gehouden en dat alleen voor verhoging van de lokale lastendruk wordt gekozen als er geen andere financieringsmogelijkheden beschikbaar zijn.
Onze gemeente slaagt er al jaren in om de belastingdruk relatief zeer laag te houden.
In de publicatie van vergelijkende cijfers van de lastendruk (de som van rioolheffing, onroerende zaakbelastingen en afvalstoffenheffing) ten opzichte van andere gemeenten[1], blijkt onze gemeente al jaren bij de top drie van goedkoopste gemeenten te behoren.

Onze gemeente heft de volgende belastingen (op basis van de Gemeentewet):
- onroerende zaakbelastingen;
- hondenbelasting;
- (water-)toeristenbelasting;
- parkeerbelasting;
- precariobelasting.

Daarnaast heft de gemeente afvalstoffenheffing op grond van de Wet milieubeheer.

Kenmerk van deze belastingen is dat het een verplichte bijdrage van de burgers, bedrijven en instellingen aan de gemeente betreft. Hier hoeft geen rechtstreekse individuele tegenprestatie tegenover te staan.

Dit is anders voor de zogenaamde retributies en vergoedingen die door de gemeente worden gevraagd voor concreet bewezen diensten, zoals lijkbezorgingsrechten, rioolheffing, markt- en havengelden. Daarvoor hanteert onze gemeente als algemeen uitgangspunt dat de tarieven maximaal kostendekkend zijn. Dat geldt ook voor leges, de vergoeding voor administratieve diensten die door de gemeente worden verricht, zoals voor (omgevings-) vergunningen, burgerlijke stand, identiteitsbewijzen en rijbewijzen. Tot slot is er de Bedrijven Investeringszone (BIZ), een bestemmingsbelasting die op verzoek van ondernemers wordt geheven om met de opbrengst activiteiten in de openbare ruimte van en voor deze ondernemers te realiseren.

[1] *Belastingoverzicht 2021 van de provincie Limburg*

Beleidskeuzes en berekening van tarieven

In de kadernota is het uitgangspunt voor de indexering van de tarieven aangegeven. Deze wordt bepaald op basis van enerzijds de prijsindex materiële overheidsconsumptie (de zogenaamde IMOC)
en anderzijds de loonontwikkeling voor gemeenteambtenaren conform CPB. Hiermee komt de inflatiecorrectie voor 2022 op 1,40 %.
Eveneens zijn er in de kadernota een aantal maatregelen bepaald om tot een meerjarig sluitende begroting te komen.
Het uitgangspunt voor de berekening van de tarieven voor zowel de afvalstoffenheffing als de riool-heffing is, dat ze kostendekkend zijn. Dat wil zeggen dat in beginsel alle kosten die de gemeente in dat kader moet maken, worden doorbelast via het tarief. Door de stijging van de kosten, waarmee wij binnen de riool- en ook de afvalstoffenheffing worden geconfronteerd, worden ook onze tarieven hoger.
Op de lastendruk, die bestaat uit het totaal van rioolheffing, afvalstoffenheffing en onroerende zaakbelasting, heeft dit een navenant opwaarts effect.
Op de onroerende zaakbelastingen is de genoemde indexering van 1,4% van toepassing. Daarnaast is er een opslag van 5% van toepassing om meerjarig tot een sluitende begroting te komen. Hierdoor is er sprake van een totale indexering van 6,4% op de onroerende zaakbelastingen voor het jaar 2022.

Ontwikkelingen

Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ)
Bij de tariefbepaling voor 2022 is uitgegaan van een totaalopbrengst, gebaseerd op de OZB-opbrengsten over 2020 en het eerste halfjaar 2021, vermeerderd met de areaal-uitbreidingen en de indexering ad 6,4%. Bovenstaande wijzigingen leiden tot de volgende OZB-tarieven:

Percentage van de heffingsmaatstaf (WOZ-waarde) voor berekening	2022	2021
Woningen eigenaren	0,1234%	0,1260%
Niet-woningen eigenaren	0,2290%	0,2128%
Niet-woningen gebruikers	0,1947%	0,1808%

Met bovenstaande tarieven wordt de nagestreefde totale indexering ad 6,40% op de onroerendezaakbelastingen gerealiseerd. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren.
Op basis van de informatie van de waarderingskamer wordt de marktontwikkeling tussen 1 januari 2020 en 1 januari 2021 bij woningen geschat op 9%. Voor niet-woningen wordt geen waardeontwikkeling genoemd. Voor niet- woningen wordt de waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op -1,0%. De precieze OZB-tarieven woningen en niet-woningen worden door het college vastgesteld, na afronding van de WOZ-waarderingsprognoses door BsGW, een en ander conform de afgesproken systematiek.

Macronorm OZB
In 2008 is de maximering van de OZB-tarieven afgeschaft. Gemeenten mochten zelf hun tarieven bepalen. De macro-opbrengst van de OZB (de opbrengst in alle gemeenten samen) mocht echter niet meer stijgen dan de som van de reële trendmatige groei van het bruto binnenlands product en de prijsontwikkeling van de nationale bestedingen (de zogenoemde macronorm). Met ingang van 2020 is de macronorm OZB ook vervallen en is de 'Benchmark gemeentelijke belastingen' ingevoerd om jaarlijks de ontwikkeling van de lokale woonlasten inzichtelijker te maken. In deze benchmark, worden naast de OZB ook de riool- en afvalstoffenheffing vergeleken. Door een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de tariefontwikkeling met landelijke en provinciale gemiddelden, moeten de onderlinge verschillen tussen gemeenten nog inzichtelijker worden. Ook moet de benchmark het lokale debat over de keuzes voor ontwikkelingen, zoals stijging van de lasten, bevorderen.

Afvalstoffenheffing
De afvalstoffenheffing is een heffing ter dekking van kosten van beheer van huishoudelijke afvalstoffen. De heffing komt ten laste van gebruikers van percelen waarvoor de gemeente een inzamelverplichting voor huishoudelijk afval heeft. Het tarief voor de afvalstoffenheffing wordt in beginsel kostendekkend vastgesteld. Ten opzichte van 2021 stijgt het tarief in 2022 met 25,01%.

In onderstaande tabel zijn de tarieven voor 2022 weergegeven:

Omschrijving	Tarief 2022	Tarief 2021
Tarief per aansluiting	€ 312,87	€ 250,28

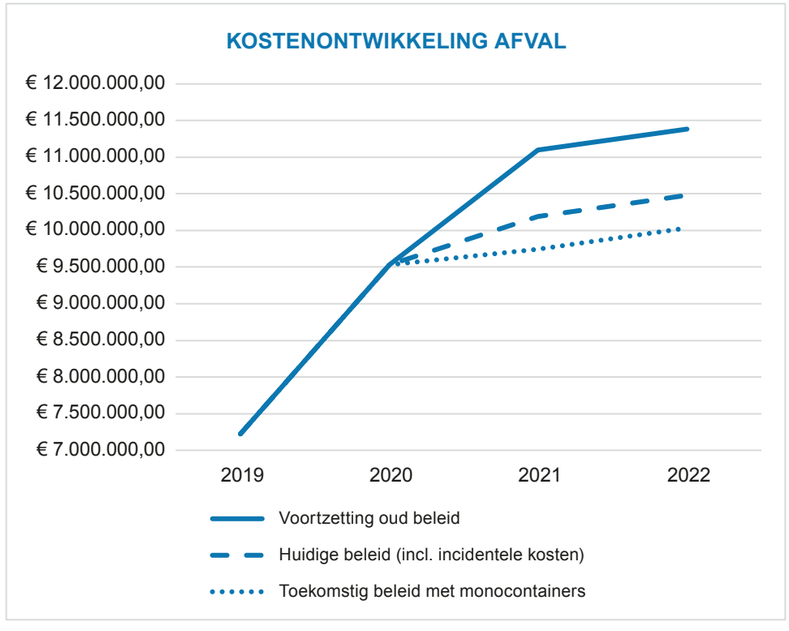
Op basis van het BBV moet de gemeente inzichtelijk maken dat de totaal geraamde baten niet uitgaan boven de geraamde lasten en in welke mate de tarieven kostendekkend zijn. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de mate van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing.

Overzicht kostendekkendheid afvalstoffenheffing (bedragen x € 1.000)	2022	2021
Kosten taakveld afval (inclusief omslagrente)	€ 8.213	€ 6.717
Inkomsten taakveld afval (exclusief afvalstoffenheffing)	€ 1.324	€ 1.322
Netto kosten taakveld	€ 6.889	€ 5.395
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 355	€ 326
BTW	€ 1.466	€ 1.159
Totale kosten	€ 8.710	€ 6.880
Opbrengst heffingen	€ 8.710	€ 6.876
Dekkingspercentage	100,00%	99,95%

De prijzen van afvalverwerking worden op mondiaal niveau bepaald. Dit betekent dat de mogelijkheden om op lokaal niveau te kunnen sturen op kosten zeer beperkt zijn. Als gevolg van deze mondiale ontwikkelingen is er de laatste jaren sprake van structurele daling van de opbrengsten van grondstoffen en kostenstijging van verwerking van de verschillende afvalstromen. Deze ontwikkelingen hebben tot gevolg dat de afvalkosten de laatste jaren steeds meer zijn gestegen en dat deze stijging zich de komende jaren nog zal voortzetten.

Met oog op het vorenstaande is in 2021 een nieuw systeem voor afvalinzameling ingevoerd. Doel hiervan was een verdere kostenstijging van de afvalinzameling te beperken door o.a. betere scheiding van afvalstromen en reductie van verwerkingskosten. In dat kader wordt het restafval en GFT één keer per 2 weken ingezameld in plaats van elke week. Het PMD wordt wekelijks opgehaald. Door de inzet van monocontainers zou de reductie van de afvalstromen verder afnemen. Vanwege omstandigheden is het helaas nog niet mogelijk de beoogde inzet van monocontainers in plaats van de huidige duobakken in te kunnen zetten. De periode van gebruik van duobakken is verlengd tot medio 2022. Dit brengt tijdelijk extra kosten met zich mee.

Desondanks laten de eerste ervaringen met de nieuwe afvalinzamelsystematiek al een reductie van het aangeboden restafval zien van 34%. Hiermee zijn al de eerste forse stappen gezet in de uiteindelijke doelstelling om in 2025 het restafval per inwoner te reduceren naar maximaal 50kg en ruim 75% van het huishoudelijk afval gescheiden in te zamelen. Er is sprake van een duidelijk reductie van restafval (hoge verwerkingskosten) naar meer aanbod van GFT en PMD. Wanneer deze maatregelen niet zouden zijn genomen zouden de kosten van afvalinzameling aanzienlijk hoger zijn dan thans het geval is. Alleen al het wijzigen van de ophaalsystematiek van één keer per week naar één keer in de twee weken heeft geleid tot een substantiële kostenreductie. Bovendien zou bij oude systematiek er geen sprake zijn geweest van reductie van restafval. Dit zou betekenen dat wanneer deze maatregelen niet zouden zijn genomen de werkelijke meerkosten de komende jaren nog hoger zouden zijn geweest van thans het geval is. De genomen maatregelen leiden bij benadering tot onderstaand overzicht.

De hoogte van de afvalstoffenheffing is de laatste jaren niet aangepast aan deze ontwikkelingen. Omdat het uitgangspunt van de afvalstoffenheffing is dat deze in beginsel kostendekkend is, is het noodzakelijk om deze op een dusdanig niveau te brengen dat de opbrengsten van de afvalstoffenheffing toereikend zijn om de kosten te dekken.
Met in acht neming van de nieuwe afvalinzamelsystematiek en alle reeds geschetste maatregelen kan de verhoging van de afvalstoffenheffing thans beperkt blijven tot 25%.

Rioolheffing

Het uitgangspunt van de rioolheffing is om gemeenten in staat te stellen de kosten te verhalen die gepaard gaan met de gemeentelijke wateropgave. De gemeentelijke watertaken die uit de heffing bekostigd mogen worden, zijn de taken die onder andere betrekking hebben op:

- de inzameling, de berging en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater en op de zuivering van huishoudelijk afvalwater door middel van kleinere individuele installaties voor de behandeling van afvalwater (IBA);
- de inzameling en de verdere verwerking van afvloeiend hemelwater;
- het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming.

Ook voor de rioolheffing geldt dat deze in beginsel kostendekkend behoort te zijn. De rioolheffing wordt geheven van eigenaren van percelen die bij aanvang van het belastingjaar direct of indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering. Een perceel is volgens artikel 3 van de verordening een roerende of onroerende zaak of een gedeelte daarvan. De belasting wordt geheven voor een vast bedrag per perceel. Percelen met een WOZ-waarde die lager is dan € 40.000 worden aangeslagen voor een verlaagd tarief (50% van het volledige tarief).

Ook voor de rioolheffing geldt dat deze in beginsel kostendekkend behoort te zijn. Met het oog op de toekomstige investeringen is echter, bij het vaststellen van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP), afgesproken om vanaf 2018 jaarlijks een stijging van 1% (exclusief prijsindex) door te voeren en dit bedrag te storten in de voorziening riolering. Via dit 'spaarsysteem' bereiken we dan in 2036 een kostendekkend tarief van € 202 voor de langere termijn. Per saldo daalt het tarief voor een rioolaansluiting in 2022 met 1,6%.

In onderstaande tabel zijn de tarieven voor 2022 weergegeven:

Omschrijving	Tarief 2022	Tarief 2021
Voor percelen	€ 188,26	€ 191,32
Voor percelen met een WOZ waarde die minder is dan € 40.000	€ 94,14	€ 95,67

Uitgangspunt is dat we werken met een voorziening om schommelingen in rioolheffing op te vangen. Aan het einde van de beschouwde periode in het GRP is de voorziening 0, er wordt geen winst gemaakt. In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de mate van kostendekkendheid van de rioolheffing.

Overzicht kostendekkendheid rioolheffing (bedragen x € 1.000)	2022	2021
Kosten taakveld riolering (incl. omslagrente)	€ 4.382	€ 4.663
Inkomsten taakveld riolering (excl. rioolheffing)	€ 61	€ 115
Netto kosten taakveld	€ 4.321	€ 4.548
Toe te rekenen kosten		
Overhead	€ 951	€ 873
BTW	€ 528	€ 541
Totale kosten	€ 5.800	€ 5.961
Opbrengst heffingen	€ 5.798	€ 5.812
Dekkingspercentage	99,97%	97,00%

Bedrijven Investeringszones (BIZ)

Een BIZ is een afgebakend gebied zoals een winkelstraat of een bedrijventerrein, waarbinnen de ondernemers en/of de eigenaren samen investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving.
Alle ondernemers betalen mee aan een gemeentelijke heffing om activiteiten te financieren.
De activiteiten kunnen bijvoorbeeld gericht zijn op veiligheid (toezicht, verlichting, hekwerken of camerabewaking), bereikbaarheid (bewegwijzering en verkeersvoorzieningen), aantrekkelijkheid (schoonmaak, promotie, onderhoud, groenvoorziening en evenementen), et cetera. De BIZ-heffing wordt gebruikt om deze plannen te kunnen uitvoeren. Dit middel van belastingheffing maakt het mogelijk dat alle ondernemers in het betreffende gebied ook daadwerkelijk meebetalen. Er bestaan in Roermond tien BI-zones:

- BI-zone binnenstad Roermond zone A
- BI-zone binnenstad Roermond zone B
- BI-zone binnenstad Roermond zone C
- BI-zone bedrijventerrein Merum
- BI-zone bedrijventerrein Roerstreek
- BI-zone bedrijventerrein Stadsrand-Noord
- BI-zone bedrijventerrein Swalmen
- BI-zone bedrijventerrein Willem Alexander
- BI-zone centrum Swalmen
- BI-zone Retailpark

De looptijd van de bovenstaande BIZ'en is van 2021 tot en met 2025, behalve voor de BIZ Retailpark: deze loopt van 2017 tot en met 2021. In de tweede helft van 2021 wil de BIZ Retailpark Roermond de draagvlakmeting houden voor de periode 2022 -2026.
De BIZ voor de Binnenstad, die bestond uit twee verschillende gebieden (de zone A en de zone B), is vanaf 2021 uitgebreid met een derde zone (zone c).
Voor de begroting van de gemeente zijn de BIZ'en financieel neutraal, dat wil zeggen dat de BIZ-belastingen die door BsGW worden geheven en geïnd, één op één als subsidie aan de diverse BIZ'en wordt uitgekeerd.

Kwijtschelding

De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid is opgedragen aan Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW). BsGW schakelt hiervoor het Inlichtingenbureau (IB) in. Dit is een door de overheid opgericht bureau dat gemeenten helpt op het gebied van de uitvoering van onder andere het bijstands- en kwijtscheldingsbeleid. Het IB toetst de gegevens die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de voorwaarden om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Het gaat hierbij om gegevens van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW).

Huishoudens met een inkomen en vermogen onder een bepaalde norm hebben recht op kwijtschelding. Vaak komen deze huishoudens meerdere jaren achter elkaar hiervoor in aanmerking. Alle burgers die in 2021 kwijtschelding hebben ontvangen, worden geautomatiseerd getoetst en krijgen bij een positief advies automatisch kwijtschelding. In alle andere gevallen zal een burger nog het gebruikelijke kwijtscheldingsformulier moeten invullen en inzenden. Deze worden individueel door BsGW getoetst.

Kwijtschelding is onder voorwaarden mogelijk voor:

- onroerende zaakbelastingen
- rioolheffing
- afvalstoffenheffing (Hoofdstuk I van de tarieventabel verordening afvalstoffenheffing)

Veruit de belangrijkste heffing waarvoor kwijtschelding wordt verleend is de afvalstoffenheffing.

	2020		2021		2022
(bedragen x € 1.000)	Begroot	Realisatie	Begroot	Realisatie per 30 juni 2020	**Begroot**
Afvalstoffenheffing	€ 6.412	€ 6.457	€ 6.889	€ 6.859	**€ 8.328**
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	€ 510	€ 504	€ 510	€ 475	**€ 510**
Netto	€ 5.902	€ 5.953	€ 6.379	€ 6.384	**€ 7.818**
Kwijtschelding overige	€ 0	€ 5	€ 0	€ 3	**€ 0**

De prognose kwijtschelding is bepaald aan de hand van de realisatiecijfers van 2020 en op basis van de tussentijdse realisatie per 30 juni over 2021.

Belastingsamenwerking

BsGW voert de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen voor ons uit, evenals de WOZ-waarderingstaken. BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie de zorg voor het volledig, rechtmatig, juist, tijdig en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. Eén van de doelen van de Gemeenschappelijke Regeling is het minimaliseren van de kosten door middel van schaalvergroting. Per 1 januari 2022 zijn, op 2 gemeenten na, het Waterschap Limburg en alle overige 30 Limburgse gemeenten aangesloten bij de BsGW. Totale bijdrage voor onze gemeente aan BsGW in 2022 zal € 887.000 bedragen.

Belastingdruk

In het coalitieakkoord is ten aanzien van de lokale lastendruk als algemeen uitgangspunt opgenomen, dat deze voor de burgers zo laag mogelijk wordt gehouden, waarbij slechts wordt gekozen voor verhoging van de lokale lastendruk als er geen andere financieringsmogelijkheden beschikbaar zijn en de verhoging direct is gekoppeld aan een specifiek en concreet doel.

Belastingsoort	2022	2021
OZB eigenaren woningen	0,1234% van de WOZ waarde	0,1260% van de WOZ waarde
OZB eigenaren niet woningen	0,2290% van de WOZ waarde	0,2128% van de WOZ waarde
OZB gebruik niet-woningen	0,1947% van de WOZ waarde	0,1808% van de WOZ waarde
Afvalstoffenheffing	€ 312,87	€ 250,28
Rioolheffing	€ 188,26	€ 191,32

De gemiddelde lastendruk voor woningeigenaren stijgt in 2022, bij een (gemiddelde) woningwaarde van € 248.469 (2020 € 227.953) voor een huishouden tot een bedrag ad € 807,67 ten opzichte van € 728,82 in 2021, een stijging met € 78.84 per jaar, oftewel 10,82% ten opzichte van 2021.

Belastingdruk 2021	€ 728,82
Belastingdruk 2022	€ 807,67
Stijging belastingdruk t.o.v. 2021 inclusief prijsindex	10,82%
Loon/prijsindex 2022 (cf. Meicirculaire)	1,40%
Stijging belastingdruk t.o.v. 2021 excl. prijsindex	**9,42%**

Zoals al is aangegeven (zie ‘beleidskeuzes en berekening tarieven’), is nagestreefd om bij het berekenen van de tarieven, deze gelijkelijk over alle drie de categorieën (lees: eigenaren woningen en voor de niet-woningen, zowel eigenaren als gebruikers) te verdelen. De verhoging van de onroerende zaakbelasting voor de niet-woningen, stijgt aldus eveneens met 6,4%. Dit geldt zowel voor de gebruikers als voor de eigenaren. Hierbij is uiteraard ook rekening gehouden met hogere WOZ-waarden dan in 2021.

Belasting- en legesopbrengsten

De tarieven van de OZB worden berekend op basis van de totale opbrengst onroerende zaakbelasting en de waarde van de objecten. De uitgangspunten daarbij zijn hierboven beschreven. Dat geldt ook voor de tarieven van de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Het voorstel is om de overige tarieven trendmatig aan te passen met de in de kadernota aangegeven prijsindex. Voor 2022 betekent dit een verhoging van de tarieven met 1,4%. De belasting- en legesopbrengsten worden meerjarig als volgt geraamd over de jaren 2022 - 2025:

Belastingbaten (bedragen x € 1.000)		MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Onroerend Zaakbelasting	*eigenaar woningen*	8.827	9.332	9.385	9.385
	eigenaar niet-woningen	4.365	4.606	4.616	4.616
	gebruiker niet-woningen	3.301	3.483	3.494	3.494
Afvalstoffenheffing		8.710	8.692	8.759	8.861
Rioolheffing		5.798	5.949	5.961	5.964
Hondenbelasting		397	397	397	397
BIZ-belasting		798	798	798	798
Toeristenbelasting		791	1.491	1.491	1.491
Lijkbezorgingsrechten		259	259	259	259
Leges WABO		1.321	1.321	1.321	1.321
Havengelden		462	468	468	468
Marktgelden		111	111	111	111
Precario		386	421	421	421
Leges		586	594	694	694
Parkeren	*(incl. parkeerheffingen)*	3.401	3.427	3.462	3.462
Totale Belastingbaten		**39.513**	**41.349**	**41.637**	**41.742**

Kostendekkendheid leges

Voor het onderbouwen van tarieven is in het BBV bepaald, dat de gemeente hiervoor extracomptabel een berekening wordt geacht te geven over de mate van kostendekkendheid. De berekening zelf is niet expliciet voorgeschreven, maar wel dat de wijze van toerekening op een consistente wijze moet worden toegepast. De berekening moet vervolgens worden aangevuld met een inhoudelijke toelichting over de totstandkoming van de tarieven en de beleidskeuzes die daaraan ten grondslag liggen.
Uit oogpunt van transparantie is in de toelichting op het Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV voorgeschreven dat deze toelichting niet alleen op het niveau van de verordeningen moet plaatsvinden. Dit dient tevens plaats te vinden op een meer gedetailleerd niveau, zijnde de onderliggende hoofdstukken of onderdelen. Ook de mate van kruissubsidiëring tussen de hoofdstukken of onderdelen binnen een verordening en binnen de hoofdstukken of onderdelen, moet worden toegelicht. Bij de onderdelen riolering en afval is een overzicht opgenomen van de geraamde lasten en baten en in welke mate de tarieven kostendekkend zijn.

Het onderzoek voor het bepalen van de kostendekkendheid van leges (verdeeld naar algemene dienstverlening, dienstverlening fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning en dienstverlening Europese dienstenrichtlijn) is in 2018 voor het eerst opgesteld. Voor de begroting van 2022 is de kostendekkendheidsberekening van de leges wederom uitgevoerd. De conclusie per titel van de legesverordening luidt als volgt:

Titel 1: algemene dienstverlening

Er weinig ruimte is om de tarieven van de leges algemene dienstverlening te verhogen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de maximaal toegestane hoogte van de tarieven van paspoorten en rijbewijzen.

Titel 2: dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving /omgevingsvergunning
De kostendekking van de leges dienstverlening fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning zich net onder de 100% kostendekkendheid bevindt. Er is beperkte ruimte om de tarieven te verhogen. Advies is echter om hiervan af te zien in verband met een mogelijke toename van beroepsprocedures, dit als gevolg van gewijzigde jurisprudentie met betrekking tot kruissubsidiering.

Titel 3: dienstverlening vallende onder de Europese Dienstenrichtlijn
De leges dienstverlening Europese dienstenrichtlijn is een klein gedeelte van de legesverordening en bestaat voor een groot deel uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis is dit, zoals bij veel gemeenten, niet kostendekkend. Denk hierbij o.a. aan de APV en horecavergunning.

De voornaamste conclusie is dat de gemeente Roermond voldoet aan de wettelijk gestelde eisen en hiermee voldoet aan de gestelde richtlijnen van het BBV.

5.2 Paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing

De paragraaf gaat in op het gemeentelijk weerstandsvermogen. We kijken naar de betekenis van risico's en de beheersing hiervan gezien vanuit de begroting 2022.
In juni heeft de raad ingestemd met het voorstel "klaar voor de herstart" (55571-2021). In deze vergadering zijn de oplossingsrichtingen die noodzakelijk zijn om meerjarig tot een sluitende begroting te komen vastgesteld. De voorgestelde maatregelen hebben ook als effect dat de minimumpositie van de algemene reserve op een gewenst niveau wordt gebracht. Het in 2022 toevoegen van de reserve sociaal domein zorgt er ook voor dat het risicoprofiel en de minimumpositie opnieuw berekend moet worden.

Het verloop van de algemene reserve, het opnieuw bepalen van de minimum positie en het verloop van de totale vermogenspositie wordt verder uitgewerkt in deze begroting, in deze paragraaf. Waarbij tevens wordt gekeken naar de wijze waarop we de benodigde weerstandscapaciteit (waaronder de algemene reserve) bepalen.

Opbouw paragraaf
Deze paragraaf bestaat uit de volgende onderdelen:
- een inleiding
- het bepalen van de uitgangspunten
  - weerstandsratio
  - solvabiliteit
  - Risicoanalyse
- Samenvattende cijfers
- Conclusie tevens advies m.b.t. het bepalen minimum positie algemene reserve
- Vergelijk met andere gemeenten

Onderbouwingen
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- een toelichting op relevante risico's ;
- financiële kengetallen.

Inleiding

Minimumpositie algemene reserve in relatie tot het weerstandsvermogen
In het coalitieakkoord zijn de financiële kaders opgenomen voor de periode 2018-2022. Daarin staat als uitgangspunt, dat we kiezen voor realistisch begroten. Het vertrekpunt daarbij is een meerjarenbegroting die structureel en reëel in evenwicht is. Ook moet de gemeente voldoende weerstandscapaciteit hebben om risico's op te vangen. Een financieel degelijk en evenwichtig beleid is de randvoorwaarde voor de uitvoering van dit coalitieakkoord.
De basis voor de paragraaf weerstandsvermogen ligt opgesloten in de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen (uit 2012). Bij het stellen van de kaders heeft de raad destijds uitgesproken dat onze gemeente geen risicomijdende gemeente mag zijn; het risico moet aanvaardbaar zijn voor het doel waarvoor het wordt gelopen. De gemeente Roermond streeft daarin tot op heden naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1,0. Dit betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit minstens even groot moet zijn als de benodigde weerstandscapaciteit.
Naast het feit dat de nota geactualiseerd dient te worden is er natuurlijk veel veranderd. De ene verandering volgt de andere op. De financiële positie is vanaf 2012 natuurlijk veranderd. Ook het risicoprofiel is anders als gevolg van bijvoorbeeld de decentralisaties op het gebied van het sociaal domein en ook de invoering van de omgevingswet. Daarmee verandert ook de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit vraagt om een herziening. Ook in relatie tot de ontwikkeling rondom het raadskader sociaal domein.

De term weerstandsvermogen heeft betrekking op de weerstandscapaciteit van de gemeente in relatie tot het totaal aan (financiële) risico's dat de gemeente loopt. Voor een evenwichtig financieel beleid is het nodig om inzicht te hebben in de mate waarin de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen, zonder dat dit onmiddellijk leidt tot structurele ombuigingen of een aantasting van de gemeentelijke reservepositie. Het begrip risico wordt omschreven als een kans op het optreden van een gebeurtenis met een bepaald gevolg dat een positief of negatief effect (= schade) kan veroorzaken. De kans dat een gebeurtenis zich voordoet en de mate waarin het gevolg zich voordoet, zijn onzeker.
Bij de vaststelling van de kadernota 2020 heeft de gemeenteraad ook ingestemd met een herziening van het raadskader algemene reserve. Hier is aangegeven dat in de nota Risicomanagement en weerstandsvermogen een methode is beschreven om de risico's te kwantificeren. Op basis hiervan is het mogelijk om de benodigde weerstandscapaciteit te bepalen. De invulling en met name de kwantificering van risico's is nog in ontwikkeling en zal

in de toekomst verder verbeterd worden. Een eerste belangrijke basis is echter gelegd welke naar de toekomst toe dus verder verfijnd zal gaan worden. Bij het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit is het advies om hier rekening mee te houden.

In het verleden gaf het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK) de norm aan voor het minimum niveau van de algemene reserve. De kern van het huidige GTK is, dat vanuit de toezichthouder geen norm meer geldt voor de omvang van de algemene reserve.
De algemene reserve (buffervermogen) wordt gerekend tot de vrij besteedbare reserves en kan daarom tot de beschikbare weerstandscapaciteit worden gerekend.

Om te voorkomen dat de algemene reserve als buffer niet meer toereikend is, wordt tot op heden vastgehouden aan de gehanteerde minimumpositie. Het incidentele weerstandsvermogen en het raadskader algemene reserve is bij het vaststellen van de kadernota 2020 opnieuw bepaald op een bedrag ter hoogte van € 9 miljoen op basis van:

- Een herrekening van de minimale norm van 10% van het genormeerde uitgavenpatroon (gun) voor de algemene reserve. De in het verleden door de provincie Limburg gehanteerde norm van 10% van het gun wordt gehanteerd als ondergrens van de algemene reserve ter dekking van de algemene risico's en risico's in de risicoparagraaf.
- De risico's grondexploitatie

Dit minimum is exclusief de risico's binnen het raadskader sociaal domein. Hiervoor is een afzonderlijke reserve beschikbaar.

De in het verleden door de provincie gehanteerde gun bestaat niet meer. Ook binnen andere gemeenten wordt inmiddels een andere systematiek gehanteerd. Meestal gerelateerd aan risicomanagement. Dit alles samen, in combinatie met het opheffen van het raadskader sociaal domein, zorgt ervoor dat nu het moment is om hier hernieuwde afspraken over te maken.

Uitgangspunten Kadernota 2022

In de Kadernota zijn in relatie tot het onderwerp weerstandsvermogen en reservepositie een aantal uitgangspunten opgenomen. Ook deze maken onderdeel uit van het bepalen van de minimumpositie en worden in de deze context ook opnieuw bekeken.

Raadskader sociaal domein

Het raadskader sociaal domein is in 2014 ingesteld om de begroting te ontlasten voor de tekorten binnen het sociaal domein. Dit raadskader sociaal domein is in 2019 verbreed. Uitgangspunt van het raadskader is budgettaire neutraliteit binnen het sociaal domein. In 2019 zijn op basis van het plan Beter met Minder afspraken gemaakt met de provincie om de tekorten tot en met 2021 uit de egalisatiereserve sociaal domein te dekken. Per 1 januari 2022 moet de begroting sociaal domein structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit geldt overigens voor de gehele begroting conform het BBV. De huidige tekorten binnen het sociaal domein worden met name veroorzaakt door de open eind regelingen (verstrekkingen in het kader van de jeugd-, wmo(HBH)- en participatiewet). Daarnaast is per 1 januari 2019 de Integratie Uitkering sociaal domein voor een groot deel overgeheveld naar de algemene uitkering.

De belangrijkste risico's binnen het sociaal domein zijn het gevolg van het open eind karakter van de regelingen. Deze regelingen hebben betrekking op een totaal budget van ongeveer € 70 miljoen.
Per 1 januari 2022 wordt het raadskader sociaal domein opgeheven en zal het restant van de egalisatiereserve sociaal domein worden toegevoegd aan de algemene reserve. Bij het bepalen van het "nieuwe" minimumniveau van de algemene reserve zal nadrukkelijk rekening moeten worden gehouden met de risico's sociaal domein en in het bijzonder de open eind regelingen.

Uitgangspunten opnieuw bepalen

Ratio's en kengetallen

Het BBV kent een aantal verplichte ratio's en kengetallen. Deze getallen geven een goed inzicht in (het verloop) van de financiële positie. Het is goed om hier ook een norm aan te koppelen. Hiervoor is de gemeente zelf verantwoordelijk.

Uitgangspunten en normen

De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het bepalen van de minimum norm m.b.t. het weerstandsniveau en de overige financiële ratio's. Voor de waardering van de weerstandsratio wordt binnen gemeenten veelal gebruik gemaakt van de normtabel die door de Universiteit van Twente is ontwikkeld.

Weerstandsratio	Waardering
> 2,0	Uitstekend
1,4 – 2,0	Ruim voldoende
1,0 – 1,4	Voldoende
0,8 – 1,0	Matig
0,6 – 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Tabel 1

Gezien de ontwikkeling die risicomanagement nog moet doorlopen is het advies voor de gemeente Roermond om te streven naar een waarde die binnen de marges van Ruim voldoende ligt (1,4-2,0).

Op het moment dat de ratio onder de 1,4 komt is het zaak de reservepositie en daarmee het weerstandsvermogen op te hogen.

Ook voor alle andere financiële kengetallen hanteren gemeenten vaak de normeringen die zijn opgesteld door het ministerie van BZK:

	Normen	CATEGORIE A Minst risicovol	CATEGORIE B Gemiddeld risicovol	CATEGORIE B Gemiddeld risicovol
		GOED	VOLDOENDE	ONVOLDOENDE
1a	Netto schuld quote	< 90%	90% - 130%	> 130%
1b	Netto schuld quote excl. leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
2	Solvabiliteitsratio	>50%	20% - 50%	< 20%
3	Grondexploitatie	<20%	20% - 35%	> 35%
4	Structurele exploitatieruimte	>0%	0	<0%
5	Belastingcapaciteit	<95%	95% - 105%	>105

Tabel 2

Omdat de solvabiliteitsratio een sterke relatie heeft met de reservepositie en het weerstandsvermogen is het advies om deze te betrekken bij het bepalen van het minimumniveau van de algemene reserve.
Hier is het uitgangspunt dat de solvabiliteit niet onder de 20% mag komen. Op het moment dat (uit de meerjarenbegroting) blijkt dat de solvabiliteit onder de 20% dreigt te zakken is het zaak om hier actie in te ondernemen (maatregelen nemen om het eigen vermogen / de reservepositie te versterken).

Risicomanagement en weerstandsratio

Zoals vastgelegd in de kadernota is het wenselijk om de minimumpositie opnieuw te bepalen.

Belangrijk daarbij is om te kijken welke methode hierin gehanteerd moet gaan worden en dat er rekening wordt gehouden met het beëindigen van het raadskader sociaal domein.

Kijkend naar andere gemeenten dan wordt veelal gebruik gemaakt van en de relatie gelegd met de risicoanalyse. Ook komen we gemeenten tegen waar het risicomanagement in ontwikkeling is. Daar zie je dat de risicoanalyse als een basis wordt gebruikt, maar dat tegelijkertijd met een opslag wordt gewerkt door weerstandsratio te koppelen aan de waardering ruim voldoende (ratio van 1,4 – 2.0).

Inventarisatie van risico's

Tegenover de weerstandscapaciteit staat een aantal risico's, die niet (geheel) gedekt zijn en van substantieel belang (kunnen) zijn om de financiële positie van de gemeente (meerjarig) te kunnen beoordelen. Bij de bepaling van de omvang van het risico is rekening gehouden met de frequentie dat het risico zich voordoet (jaarlijks, 5 of 10 jaarlijks). Naar mate een risico vaker optreedt, weegt het risico zwaarder. Hierdoor kan de omvang van het risico afwijken van de gekwantificeerde risicobedragen. Reguliere risico's, waarvoor verzekeringen zijn afgesloten of voorzieningen zijn gevormd, maken geen onderdeel uit van de risico-inventarisatie.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio laat zien welk deel van het vermogen niet met schulden is belast. Er is geen standaardnorm aan te geven voor een 'gezonde solvabiliteit' omdat dit per organisatie sterk kan verschillen. Als signaalwaarde voor de solvabiliteitsratio geldt een percentage van 20%. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% bevindt de gemeente zich op glad ijs. Uit de geprognosticeerde balans in de begroting 2021 wordt een daling van de solvabiliteit verwacht. Als gevolg van de geraamde onttrekkingen in het jaar 2021 (± € 14 miljoen) en 2022 zakt de solvabiliteit naar 11,9% en dus onder de 20%. Hiermee komt de financiële gezondheid en weerbaarheid van de gemeente Roermond verder onder druk te staan.

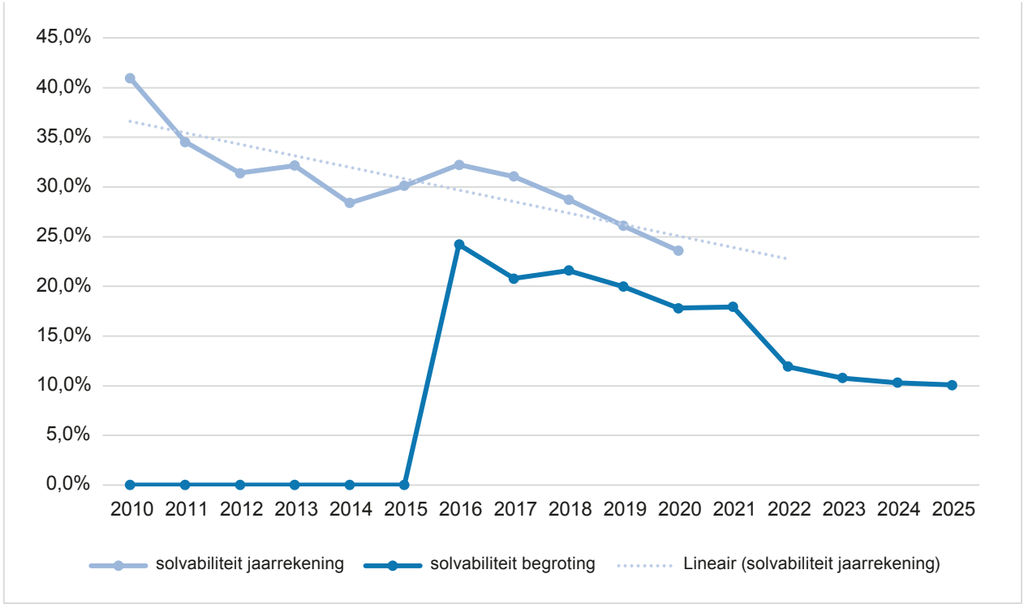
Berekening solvabiliteitsratio

Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves: zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves. Ook het resultaat uit het overzicht van baten en lasten (het rekeningresultaat) is hier onderdeel van.

A Eigen vermogen (volgens artikel 42 BBV)
B Balanstotaal
Solvabiliteit (A/B) x 100%.

Onderstaand het meerjarig verloop solvabiliteitsratio in de periode 2008/2020 aangevuld met de geprognosticeerde cijfers vanaf de begroting 2016:

Meerjarig verloop solvabiliteitsratio – Begroot en Werkelijk

Grafiek 1: Pas vanaf 2016 wordt er een geprognotiseerde balans opgesteld. Uitgangspunt voor de tabel is de primitieve begroting.

Conclusie solvabiliteit

Op basis van de prognose daalt de solvabiliteit naar 11,9% voor het jaar 2022 en dus onder het minimumniveau van 20%. De forse daling van de solvabiliteit wordt enerzijds veroorzaakt door genomen raadsbesluiten met incidentele dekkingsvoorstellen vanuit reserves in het jaar 2021,.anderzijds een stijgend balanstotaal als gevolg van een stijgend investeringsvolume.

De belangrijkste onttrekkingen (conform raadsbesluit) uit de reserves in 2021 zijn de volgende:

2021
- Besluitvorming resultaatbestemming jaarrekening 2020 € 3,8 miljoen
- Besluitvorming begroting 2020 (Raad juli 2019) € 1,1 miljoen
- Begrotingssaldo na klaar voor de herstart € 5,3 miljoen

2022
- Besluitvorming dekking meerjarenraming 2022+2023 € 2,7 miljoen

Daarnaast wordt ook voor het jaar 2022 het tekort op de begroting van € 2,7 miljoen afgedekt uit de algemene reserve. De belangrijkste onttrekkingen komen ten laste van de algemene reserve, de egalisatie reserve sociaal domein en het coronafonds.

Stijging investeringsvolume

Het stijgen van je investeringsvolume zorgt ook voor een stijging van je balanstotaal. Dit zorgt samen met de daling van je eigen vermogen voor een versterkt negatief effect op de solvabiliteit. De stijging van het investeringsvolume wordt met name veroorzaakt door:
- Onderwijshuisvesting (IHP) € 7,9 miljoen
- Verhardingen € 2,9 miljoen
- Verkeersinstallaties € 1 miljoen
- Aanleg en onderhoud riolering € 3,7 miljoen
- WOP donderberg € 2 miljoen
- Diverse overige investeringen (zie onderdeel 8.3.3 Investeringsplanning 2021 – 2024)

Binnen de ontwikkeling van de organisatie zijn planmatig- en projectmatig werken belangrijke aandachtspunten. Hier lopen de verbetertrajecten en hier gaan we de komende jaren ook profijt van krijgen. Dit zorgt ook voor een verbeterde en meer realistische inschatting van het investeringsvolume.
Dit zorgt ook voor een verbeterde balansprognose en daarmee een goede basis voor de bepaling van de solvabiliteit.

Verdere afname reservepositie

Het is zaak om de prognose naar de toekomst toe goed te bewaken. Hierbij moet zeker ook rekening worden gehouden met reserves die het karakter hebben om naar de toekomst toe "leeg te lopen". We hebben het dan over de bestemmingsreserves inclusief de reserves gekoppeld aan de dekking van kapitaallasten.

Er ligt een noodzaak om in 2022 te komen tot voorstellen om naar de toekomst toe de vermogenspositie en daarmee de solvabiliteit weer op een gewenste niveau te brengen van minimaal 20%.

Zoals reeds eerder vermeld zal het restant van de egalisatiereserve sociaal domein per 31-12-2021 (prognose € 10 miljoen) worden overgeheveld naar de algemene reserve.

De meerjarige prognose van de solvabiliteit ziet er als volgt uit:

(bedragen in miljoenen)	Solvabiliteit	Totaal vermogen	Eigen vermogen
Begroting 2022	11,9%	€ 269	€ 32
Begroting 2023	10,8%	€ 285	€ 31
Begroting 2024	10,3%	€ 295	€ 30
Begroting 2025	10,1%	€ 299	€ 30

Uitgangspunten

Kijkende naar de analyse en de wijze waarop andere gemeenten hun weerstandsvermogen bepalen dan zit daar een nadrukkelijke koppeling met de geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's. Op pagina 115 (tabel 'vergelijk en voorbeelden van andere gemeenten') zijn een aantal voorbeeldgemeenten opgenomen.

Daar waar het risicomanagement nog niet voor de volle 100% geborgd is zie je dat gemeenten er voor kiezen om het weerstandsratio omhoog te brengen naar een minimum van 1,4 of hoger. Daarnaast lijkt het logisch en wenselijk om ook de relatie te leggen met het solvabiliteitsratio.

Dit wordt dan ook als uitgangspunt gehanteerd voor het bepalen van het minimum weerstandsvermogen en daarmee ook de minimumpositie van de algemene reserve.

Wat betekent dit?

Dit betekent dat de basis risicoanalyse gekwantificeerd en vertaald gaat worden naar benodigde middelen. Het risicomanagement zal de komende jaren verder geprofessionaliseerd worden en zal steeds meer onderdeel worden van het reguliere proces. Tot die tijd wordt voorgesteld om het incidentele weerstandsratio op een minimum van 1,4 te zetten en dit jaarlijks te evalueren op basis van de risicoanalyse bij de begroting.
Daarnaast wordt de koppeling gelegd met het minimum van de solvabiliteit. Hier wordt als uitgangspunt genomen dat de gemeente een gezonde solvabiliteit nastreeft en de norm van de solvabiliteitsratio op een minimum van 20% wordt gezet.
Deze laatste zorgt er voor dat de totale vermogenspositie en daarmee de solvabiliteit goed wordt bewaakt. Forse onttrekkingen uit reserves (bestemmingsreserves) kunnen er daarmee voor zorgen dat de eigen vermogenspositie moet worden versterkt zodat de solvabiliteit boven de 20% blijft of weer op dat niveau komt.

Samenvattend betekent dit dat voor het bepalen van het weerstandsvermogen en de minimumpositie van de algemene reserve de volgende uitgangspunten worden gehanteerd:
- Gekwantificeerde risicoanalyse
- Streven naar een solvabiliteitsratio van minimaal 20%
- Weerstandsratio bandbreedte 1,4 tot 2,0 (minimaal 1,4)

Samenvattende cijfers

1. **Risicoanalyse inclusief sociaal domein**
   Het benodigde weerstandsvermogen vanuit de risicoanalyse komt op afgerond € 8,8 miljoen (pagina 119).
2. **Effect weerstandsratio bandbreedte 1,4 – 2,0 (minimaal 1,4 – maximaal 2,0)**
   Vanwege het feit dat de risicoanalyse een momentopname is en het risicomanagement nog niet volledig is geborgd, is het zaak om hier via de ratio een extra buffer op te nemen.
   Uitgaande van een minimum weerstandsratio ter hoogte van 1,4 komt het benodigde weerstandsvermogen op ongeveer € 12,3 miljoen.
3. **Solvabiliteitsratio op basis van prognose meerjarig verloop reservepositie**
   Een gezonde vermogenspositie komt ook tot uitdrukking in de solvabiliteitsratio. Daalt deze onder de 20% dan is er een onvoldoende vermogenspositie. Het is dan zaak om het eigen vermogen (de algemene reserve) op termijn weer op het niveau van minimaal 20% te brengen.

   Minimaal twee keer per jaar, bij de begroting en jaarrekening, wordt de solvabiliteit berekend en wordt op basis van geprognotiseerde onttrekkingen uit reserves (bestemmingsreserves en de algemene reserve) meerjarig in beeld gebracht wat het effect is op de solvabiliteit zodat hier tijdig op kan worden geanticipeerd.

Conclusie tevens voorstel voor het bepalen minimum positie algemene reserve

Gezien het bovenstaande is het voorstel om het bepalen van de minimumpositie van de algemene reserve en het weerstandsvermogen te koppelen aan de volgende uitgangspunten:
- Gekwantificeerde risicoanalyse
- Streven naar een solvabiliteitsratio van 20%

Er zijn weinig gemeenten die ook een structureel weerstandsvermogen hanteren. Dit omdat de BBV qua structurele financiële positie al strenge uitgangspunten hanteert, waardoor je verplicht bent een structureel sluitende begroting te presenteren. Op het moment dat een gemeente geen sluitende begroting presenteert, moet een gemeente maatregelen nemen. Dat kan door te bezuinigen aan de uitgavenkant of inkomstenverhogende maatregelen te nemen zoals het verhogen van belastingen. Hiervoor kan dan mogelijk de ongebruikte belastingcapaciteit voor worden ingezet. Voorstel is om enkel en alleen nog te werken met een incidenteel weerstandsvermogen en de ongebruikte belastingcapaciteit wel jaarlijks in beeld te brengen en dit onderdeel te laten zijn van de paragraaf lokale heffingen.

Toezichthouder van de Provincie

In het kader van het financieel verdiepingsonderzoek heeft er in augustus een gesprek plaatsgevonden met de nieuwe gedeputeerde en de toezichthouder van de Provincie Limburg. Op basis van het concept rapport werden een aantal belangrijke aandachtspunten besproken:
- Het presenteren van een reëel en structureel sluitende meerjarenraming
- De afnemende solvabiliteitspositie
- Het weerstandsvermogen en daarmee samenhangend de hoogte van de algemene reserve.

De provincie gaf aan dat de dalende solvabiliteit als gevolg van het inzetten van incidentele dekkingsmiddelen zorgen baart. Naast een reëel sluitende meerjarenraming is een goed weerstandsvermogen dan ook van groot belang. De dalende solvabiliteit is des te meer een aanleiding om van een weerstandsratio van minimaal 1, 4 en maximaal 2,0 uit te gaan en ook de relatie te leggen met de solvabiliteitsratio.

Vanuit provinciaal toezicht zijn een reëel structureel sluitende meerjarenraming en een afdoende weerstandsvermogen de belangrijkste meetpunten om te komen tot de toezichtsvorm op de begroting. De solvabiliteit is vooralsnog geen meetpunt voor de provincie in het beoordelen van de toezichtsvorm. Naar verwachting zal dit naar de toekomst toe wel veranderen.

Vergelijk en voorbeelden andere gemeenten

Basis is begroting 2021

Gemeente Aantal inwoners	Uitgangspunten	Begrotings-totaal	Reserves weerstands-capaciteit	Risico-bedrag	Weer-stands-ratio	Solva-biliteits-ratio
Venlo (102.000)	Risicomanagement Bandbreedte weerstandsratio 1,4 – 2,0	± € 435 milj.	€ 82 milj.	€ 40 milj.	2,09	23%
Deurne (32.000)	Weerstandsratio 1 10% begrotingsuitgaven	± € 120 milj.	€ 18,9 milj.	€ 6,9 milj.	2,7	32%
Helmond (92.600)	Risicomanagement Ratio weerstandsvermogen minimaal 1,5	± € 524 milj.	€ 107 milj.	€ 50,5 milj.	2,17	41,1%
Weert (50.017)	Risicomanagement Ratio minimaal 1	± € 240 milj.	€ 35,4 milj.	€ 24,1 milj.	1,47	30,6%
Peel en Maas (± 43.300)	Weerstandsratio groter dan 1 Gekwantificeerde belangrijkste risico's	± € 100 milj.	€ 8.3 milj.	€ 6,2 milj.	1,4	24%
Leudal (± 35.900)	Risicomanagement als basis Ideale bandbreedte 1,2 en 1,6 Weerstandvermogen bepaald op basis van algemene reserve (AR)	± € 96 milj.	€ 7 milj. (AR € 4,3 milj.)	€ 5,3 milj.	0,78	38%
Kerkrade (± 45.368)	Risicoanalyse	± € 217 milj.	€ 8,6 milj.	€ 7,6 milj.	1,1	10,2%
Maasgouw (23.947)	Risico-inventarisatie Signaleringsfunctie bij een ratio van 8 en een minimum van 4	± € 110 milj.	€ 18,8 milj.	€ 1,5 milj.	12,4	35,9%
Sittard-Geleen (± 91.724)	Geïnventariseerde en gekwantificeerde risico's; Weerstandsratio 1	± € 337 milj.	€ 12,8 milj.	€ 12,8 milj.	1	10%
Venray (± 43.706)	Risicomanagement Weerstandsratio van minimaal 1 Minimale streefwaarde weerstandscapaciteit € 12 miljoen	± € 165 milj.	€ 20 milj.	€ 9,0 milj.	2,22	21%
Horst a/d Maas (± 42.497)	Risico-inventarisatie Ratio van minimaal 1	± € 122 milj.	€ 8,1 milj.	€ 9,3 milj.	0,87	21%
Roermond * (± 58.800)	GUN norm en risico's grondexploitatie	± € 243 milj.	± € 26,3 milj.	€ 1,3 milj	20,2	18%

Tabel 3

**Roermond wijkt in de overzicht qua uitgangspunten nog af van de overige gemeenten. De waarde van het ratio weerstandsvermogen is gebaseerd op onvolledige risicoanalyse. Voor de begroting 2022 is hier een eerste aanzet in gemaakt om een verbetering aan te brengen. Daarmee wordt ook aansluiting gezocht bij de werkwijze zoals deze landelijk bijna overal is ingeburgerd.*

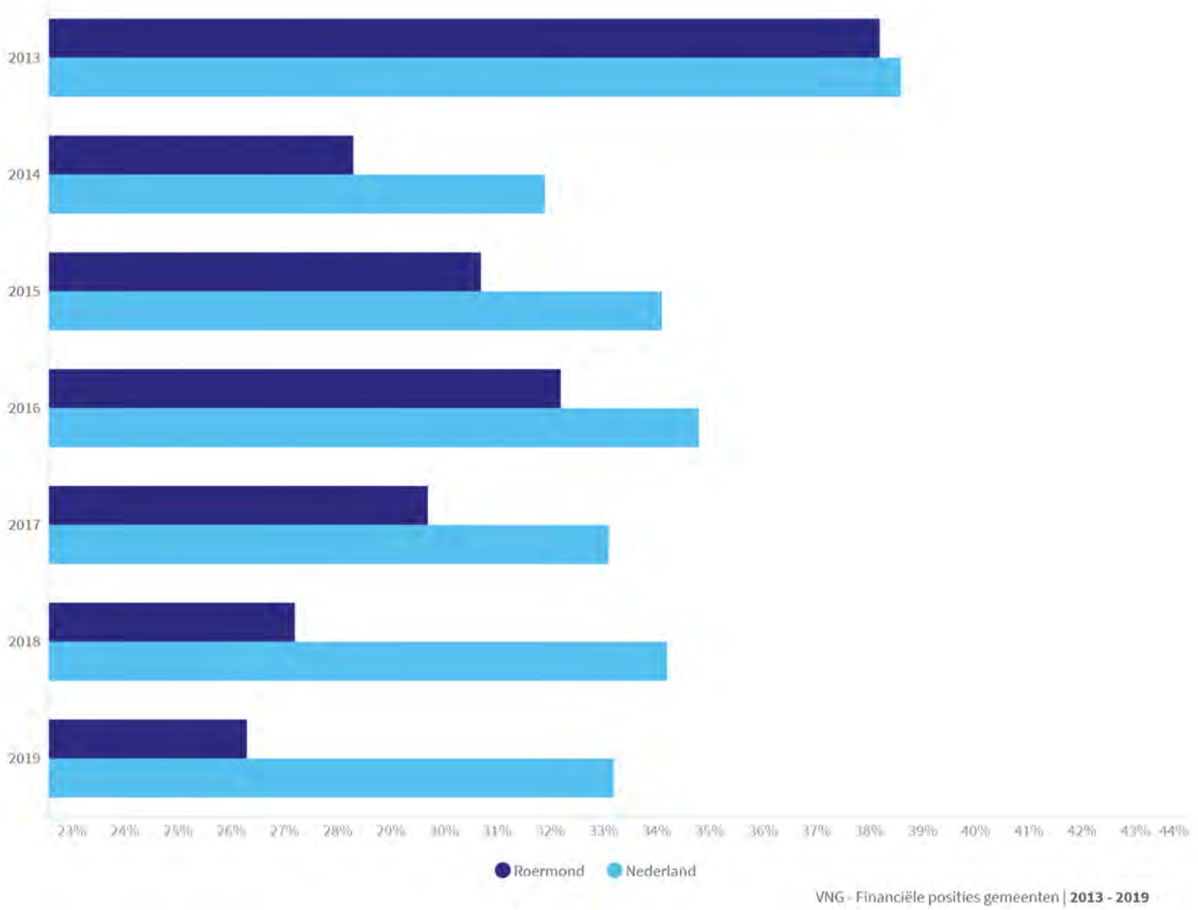
Solvabiliteit vergelijk landelijk en provinciaal

Solvabiliteit

Landelijk ligt de solvabiliteit (basis 2019) op een gemiddelde van ruim 33%. Voor de provincie Limburg lag in 2019 het gemiddelde op 29,6%. Voor Roermond op 26,3%. Op de volgende pagina zie je het verloop van de solvabiliteit voor de jaren 2013 t/m 2019 landelijk en provinciaal in vergelijking met Roermond.

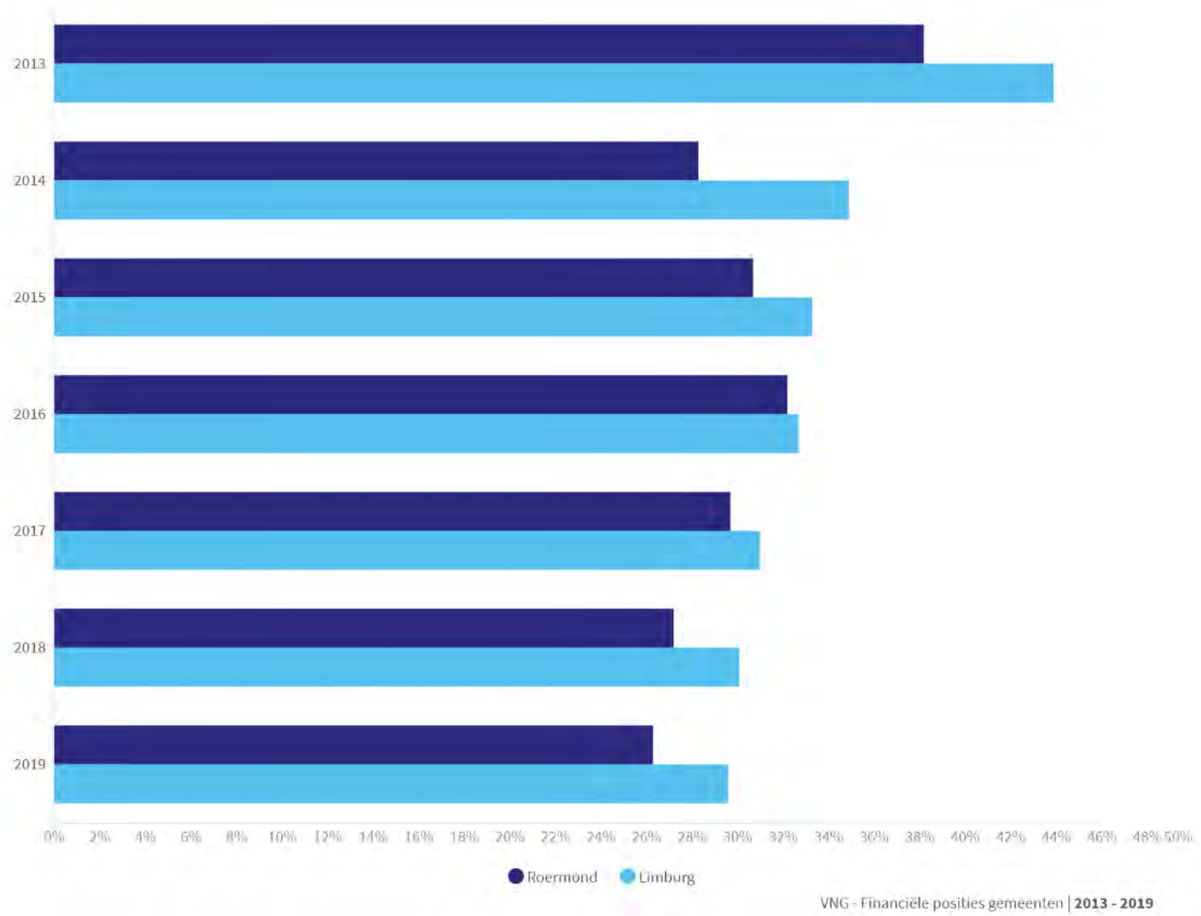
Vergeleken met de landelijke tendens daalt de solvabiliteit vele malen sterker. Binnen Limburg daalt de solvabiliteit breed erg sterk. De daling zet voor Roermond verder door. In de begroting 2022 daalt deze tot ver onder het gewenste minimumniveau van 20% naar een niveau van 11,9%.

Solvabiliteit Roermond vergeleken met Nederland

VNG - Financiële posities gemeenten | **2013 - 2019**

Solvabiliteit Roermond vergeleken met Limburg

VNG - Financiële posities gemeenten | **2013 - 2019**

Relatie solvabiliteit, weerstandsratio en belastingcapaciteit

De solvabiliteit en de weerstandscapaciteit staat onder druk en zal naar de toekomst toe verder onderdruk komen te staan. Hier tegenover staat echter dat de onbenutte OZB capaciteit in vergelijk met Limburgse gemeenten hoog is. Landelijk zit Roermond echter iets onder het gemiddelde.

Hieronder een vergelijk van de lastendruk en de OZB capaciteit van Roermond met die van Limburg en Nederland:

Onbenutte OZB capaciteit **	Onbenutte OZB capaciteit
Roermond	1,7%
Nederland	1,8%
Limburg	0,5%

Woonlasten ***	Roermond	Nederland	Limburg
éénpersoonshuishouden	728	733	766
meerpersoonshuishouden	728	810	834

**** naast OZB maken ook de afvalstoffenheffing en de rioolheffing onderdeel uit van de gemiddelde woonlasten.*

Onderbouwingen

De totale woonlasten van Roermond zijn laag vergeleken met het gemiddelde van Limburg en voor wat betreft meerpersoonshuishoudens ook laag landelijk gezien.
Daar waar we te maken hebben met een solvabiliteit en reservepositie die onder druk staat, zit er de belastingcapaciteit nog steeds (structurele) ruimte om mogelijke tegenvallers op te kunnen vangen.

** De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente binnen het zogenaamde belastingpakket (ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing) heeft om voor de norm voor toelating van een zogenoemde artikel 12 aanvraag bij het gemeentefonds in aanmerking te kunnen komen. Dit laatste betekent (voor 2021) concreet dat afvalstoffenheffing en rioolheffing kostendekkend moeten zijn en dat het gewogen gemiddelde ozb-tarief (van woningen en niet-woningen) ten minste 0,1809 procent van de WOZ-waarde moet bedragen. Niet-kostendekkende tarieven voor riool en reiniging zijn alleen toegestaan voor zover deze door een hoger ozb-tarief worden gecompenseerd.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die kunnen worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen. Naast de reserves, waaronder de algemene reserve, zijn dit onder andere de onbenutte belastingcapaciteit en de vrije begrotingsruimte. Bij de berekening van de weerstandscapaciteit kan onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Met incidentele weerstandscapaciteit wordt bedoeld het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortzetting van de uitvoering van gemeentelijke taken en gemeentelijk beleid.
Tot de incidentele weerstandscapaciteit kunnen worden gerekend:

1. Algemene reserve
2. De bestemmingsreserves waar nog geen ‘harde’ verplichtingen aan ten grondslag liggen
3. Stille reserves
4. Incidentele begrotingsruimte

In het (nieuwe) Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader 2020, dat de colleges van Gedeputeerde Staten gebruiken voor het financieel toezicht op de gemeenten vanaf het begrotingsjaar 2020, is opgenomen dat bestemmingsreserves niet worden gekwalificeerd als incidentele weerstandscapaciteit. Een belangrijk deel van de bestemmingsreserves van onze gemeente bestaat uit de reserves Sociaal Domein. Deze reserves zijn van 2019 tot en met 2021 ingezet voor dekking van de (incidentele) tekorten voor een periode van 3 jaar. Doordat per 1-1-2022 er geen sprake meer is van een raadskader sociaal domein, wordt het resterende deel van de reserve sociaal domein toegevoegd aan de algemene reserve.

De betekenis die stille reserves (nota stille reserves 2015) hebben voor de gemeentelijke weerstandscapaciteit blijkt in de praktijk beperkt en zijn daarom, conform de gedragslijn van afgelopen jaren, ‘PM’ opgenomen in onderstaand overzicht. Stille reserves komen vooral voor in gemeentelijk onroerend goed. Staand beleid is dat onroerend goed, zodra dit niet meer noodzakelijk is voor de gemeentelijke bedrijfsvoering of voor de uitvoering van gemeentelijke taken, wordt afgestoten.

Structurele weerstandscapaciteit
Er zijn weinig gemeenten die ook een structureel weerstandsvermogen hanteren. Dit omdat de BBV met betrekking tot de structurele financiële positie al strenge uitgangspunten hanteert, waardoor je verplicht bent een structureel sluitende begroting te presenteren. Op het moment dat een gemeente geen sluitende begroting presenteert, moet een gemeente maatregelen nemen. Dat kan door te bezuinigen aan de uitgavenkant of inkomstenverhogende maatregelen te nemen zoals het verhogen van belastingen. Hiervoor kan dan mogelijk de ongebruikte belastingcapaciteit voor worden ingezet. Voorstel is om enkel en alleen nog te werken met een incidenteel weerstandsvermogen en de ongebruikte belastingcapaciteit wel jaarlijks in beeld te brengen en dit onderdeel te laten zijn van de paragraaf lokale heffingen.

Weerstandscapaciteit

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Weerstandscapaciteit:				
Algemene reserve	15.611	15.049	15.049	15.049
(na overheveling reserve sociaal domein)				
Totaal weerstandscapaciteit	**15.611**	**15.049**	**15.049**	**15.049**

Inventarisatie van risico’s

Tegenover de weerstandscapaciteit staat een aantal risico’s, die niet (geheel) gedekt zijn en van substantieel belang (kunnen) zijn om de financiële positie van de gemeente (meerjarig) te kunnen beoordelen. In onderstaand overzicht worden de belangrijkste risico’s naar categorie samengevat. Verderop in deze paragraaf zijn deze risico’s toegelicht.

Bij de bepaling van de omvang van het risico is rekening gehouden met de frequentie dat het risico zich voordoet (jaarlijks, 5 of 10 jaarlijks). Naarmate een risico vaker optreedt, weegt het risico zwaarder. Hierdoor kan de omvang van het risico in onderstaande tabel afwijken van de bedragen genoemd in de toelichting.

Reguliere risico’s, waarvoor verzekeringen zijn afgesloten of voorzieningen zijn gevormd, maken geen onderdeel uit van de risico-inventarisatie.

Omschrijving risico’s (bedragen x € 1.000)	Incidenteel	Structureel
Corona pandemie	PM	PM
Grond(exploitatie)	789	415
Sociaal Domein		4.930
Taakstellingen en organisatie		1.625
Overige risico’s	187	895
Totaal	977	7.865
Totaal incidenteel + structureel		**8.841**
Minimaal benodigd weerstandsvermogen (ratio 1,4)		**12.378**

Bij het bepalen van de totaal benodigde weerstandscapaciteit worden de incidentele en structurele risico’s bij elkaar opgeteld. Structurele risico’s kunnen mogelijk leiden tot meerjarige tekorten. Deze moeten dan ook structureel worden opgelost. In het jaar dat ze zich voor doen zul je dit incidenteel moeten opvangen totdat er besloten is tot structurele oplossingen.

Conclusie ratio weerstandsvermogen

Zoals eerder aangegeven, gaat het bij het weerstandsvermogen om de robuustheid van de financiële positie. Om hier goed inzicht in te krijgen, is hierboven de samenstelling van de beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit (onderverdeeld in incidentele en structurele componenten) opgenomen. Incidentele risico's zijn risico's die een eenmalige last tot gevolg kunnen hebben. Ter dekking hiervan kan een beroep worden gedaan op de algemene reserves. Structurele risico's kunnen leiden tot meerjarige lasten en raken daarmee het begrotingsevenwicht. De verhouding tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit geeft inzicht in het gemeentelijk weerstandsvermogen. Het minimaal benodigde weerstandsvermogen komt daar mee op € 12,3 miljoen.

Omschrijving (bedragen in miljoenen euro's)	
Beschikbare weerstandscapaciteit	15,6
Benodigde weerstandscapaciteit op basis van risicoprofiel	8,8
Ratio weerstandsvermogen Begroting 2022	**1,8**

Normeringstabel NAR en Universiteit Twente t.b.v. het weerstandsvermogen: >2,0 Uitstekend, 1,4 <2,0 Ruim voldoende, 1,0 < 1,4, Voldoende, 0,8 < 1,0 Matig, 0,6 < 0,8 Onvoldoende en <0,6 Ruim onvoldoende.

Uitgaande van een minimaal gewenste ratio van 1,4 en een maximum van 2,0 (verhouding beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit) blijkt uit bovenstaande tabel dat het incidentele weerstandsvermogen van 1,8 op dit moment valt binnen de bandbreedte van de categorie ruim voldoend. Deze is dus afdoende om de risico's af te dekken, op basis van de normeringstabel van de NAR en Universiteit Twente wordt deze als ruim voldoende te omschrijven.

Toelichting op de risico's

Algemeen

In de inleiding van deze paragraaf hebben wij al aangegeven dat de Corona pandemie grote onzekerheid en daarmee ook een belangrijke risico's voor de financiële positie van de gemeente met zich meebrengt. De gemeenteraad heeft in de vergadering van 28 mei 2020 besloten een bedrag van € 5 miljoen te reserveren (Coronafonds), bedoeld voor de volgende doeleinden: ondersteuning inrichten 1,5 m samenleving, ondersteuning maatschappelijke organisaties (noodfonds) en opvangen tekorten binnen de begroting.
Een voorstel over het beëindigen van het coronafonds en de middelen gebruiken voor een herstelfonds is in voorbereiding. Na de vaststelling van de begroting 2022 is de prognose van het saldo van het coronafonds afgerond € 1,8 miljoen.

Thema Roermond voor iedereen

Programma's 1 Zorgzame gemeente; 2 Inclusieve samenleving; 3 Goed onderwijs

Programma 1 Zorgzame gemeente - Sociaal domein

Per 1 januari 2015 zijn door decentralisaties van de WMO, Jeugdzorg en Participatie nieuwe taken bij de gemeente belegd. Na de transitie in 2015 is het transformatieproces gestart. Dit proces loopt nog steeds door.

De prognoses uit de midterm review en de kwartaalrapportage van het 2e kwartaal 2021 laten zien dat, bij ongewijzigde omstandigheden, het vanaf 2022 mogelijk is binnen het raadskader te blijven. Vanaf 2022 wordt het raadskader beëindigd en wordt de egalisatiereserve sociaal domein toegevoegd aan de algemene reserve. Er zijn echter ook nog behoorlijke onzekerheden (risico's) die het eindresultaat kunnen beïnvloeden. In de begroting 2022 wordt ervan uitgegaan dat de incidentele extra middelen voor de jeugdzorg, die voor de jaren 2019 tot en met 2021 aan het gemeentefonds zijn toegevoegd, een structureel karakter zullen krijgen en zijn als stelpost opgenomen. Dit is de lijn die Gedeputeerde Staten ook hanteren bij de uitoefening van het begrotingstoezicht. Pas na de vorming van het nieuwe kabinet zal hierover een besluit worden genomen en zal definitief duidelijk worden hoeveel Roermond extra toegewezen krijgt m.b.t. de Jeugdzorg. Daarnaast zal in de loop van het jaar inzichtelijk worden wat dit ook gaat betekenen voor de hervormingsagenda en de maatregelen die daar uit voortvloeien. Uiteindelijk zal duidelijk worden of dat hier ruimte overblijft die uiteindelijk incidenteel dan wel structureel aan de reguliere exploitatie kan worden toegevoegd.
Daarnaast kunnen de gevolgen van de Corona crisis aanmerkelijke impact hebben op de uitgaven binnen het sociaal domein.

Bij de kwantificering van de risico's zijn we uitgegaan van een risico van 20% van de incidentele extra gelden voor de jeugdzorg (ca. € 1,1 miljoen) die in de begroting zijn opgenomen als algemeen dekkingsmiddel.

Open eind regelingen sociaal domein

Daarnaast hebben we in het sociaal domein hebben we te maken met ongeveer € 70 miljoen aan open eind regelingen en € 15 miljoen aan verbonden partijen (Westrom,Omnibuzz en Veiligheidsregio). Dit is inclusief (€ 10,2 miljoen) WSW die aan de Westrom wordt verstrekt. Deze regelingen zijn ingedeeld in hoog, midden en laag risico.
Voor de risicoanalyse ten aanzien van het sociaal domein, is uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

1. 10% van de open eind budgetten wordt aangemerkt als risico.
1. Indien een risico zich voordoet is naar verwachting langer dan een jaar nodig om maatregelen te effectueren om dit risico af te dekken.

Vanuit deze opbouw houden we rekening met een risicobedrag ter hoogte van ruim € 6,9 miljoen (= € 4,7 miljoen vermenigvuldigd met de factor 1,4). Dit is inclusief het onderdeel jeugdzorg.

Programma 3 Goed onderwijs - Onderwijshuisvesting

De gemeenteraad heeft ingestemd met een Integraal Huisvestingsplan (IHP) Onderwijs. Het IHP vormt het strategisch beleidskader voor het onderwijshuisvestingsbeleid voor de periode 2020-2040 en bestaat uit een uitvoeringsagenda voor de komende 5 jaar en een doorkijk tot 20 jaar. Het IHP wordt elke 4 á 5 jaar herijkt, zodat het beleidskader blijft aansluiten bij de vragen en behoeften van dat moment. Het IHP is door de gemeenteraad vastgesteld op 4 juni 2020.
In de begroting 2020-2023 zijn middelen opgenomen voor de uitvoering van het IHP. Het uitvoeringsplan leidt tot een additionele budgetbehoefte aan kapitaallasten vanaf het begrotingsjaar 2022. Daarnaast vindt er nog een haalbaarheidsonderzoek plaats naar de revitalisatie van de locatie Jagerstraat 2. Voor de uitvoering van dit project is in de voorliggende meerjarenbegroting rekening gehouden met de kapitaallasten van een investering van € 3 miljoen.

De projecten uit het uitvoeringsprogramma worden op basis van haalbaarheidsstudies nader geconcretiseerd. Daaruit moet blijken in hoeverre deze passen binnen het investeringskader. Uitgangspunt daarbij is dat eventuele afwaarderingen van de huidige gebouwen daar onderdeel van uit maken. Vanuit dit perspectief is het maximale risico van € 1,1 miljoen op afwaarderingen, zoals eerder in de begroting 2020 werd opgenomen, afgedekt.

Thema Groene Stad

Programma's; 4 Kansen voor klimaat; 5 Goede leefomgeving

Programma 4 Kansen voor klimaat - Programma Aanpak Stikstof

Het PAS (Programma Aanpak Stikstof) vormt de basis voor het verlenen van natuurvergunningen voor activiteiten die stikstof uitstoten en daarmee schadelijk kunnen zijn voor natuurgebieden. Het PAS biedt ruimte om de extra stikstofuitstoot vooraf te compenseren met reducerende maatregelen. Door de recente uitspraak van de Raad van State mag het PAS niet langer worden gebruikt als basis voor het verlenen van vergunningen voor activiteiten die belastend kunnen zijn voor natuurgebieden.
Binnen de gemeente is een taskforce aan het werk om impact en gevolgen voor de gemeentelijke projecten in beeld te brengen. Ook de impact en gevolgen voor projecten in uitvoering binnen de openbare ruimte (wegen, riolering, parken, bruggen etc.) worden hierbij nadrukkelijk betrokken. Dit omdat ook de stikstof uitstoot tijdens de uitvoering van deze projecten in beeld moet worden gebracht op mogelijke gevolgen voor omliggende natuurgebieden. Momenteel worden voor verschillende projecten deze stikstof uitstoot berekeningen uitgevoerd of ingepland. Voor meerdere projecten in uitvoering alsmede projecten in voorbereiding heeft dit invloed op tijd, capaciteit en op onderzoekskosten. Op dit moment zijn de risico's nog niet kwantificeerbaar.

Programma 5 Goede leefomgeving - Invoering Omgevingswet

Op 12 maart 2019 heeft uw raad de programma-opdracht 'Invoering Omgevingswet Roermond' vastgesteld. Deze programma-opdracht is een verdere uitwerking van een in 2017 vastgesteld plan van aanpak, gericht op implementatie van de Omgevingswet. Vanuit de gemeenteraad is een begeleidingsgroep ingesteld. De invoeringsdatum van de Omgevingswet is nu voorzien op 1 januari 2022.
Het implementatietraject verloopt volgens 5 programmalijnen: 1. De instrumenten; 2. 'Change' 3. Processen; 4. Digitalisering en ICT en 5. Organisatie. In het programma zijn (eenmalig) middelen voorzien voor 2019 en 2020 om te komen tot de implementatie van de Omgevingswet.

Er zijn echter nog twee risico's die mogelijk structureel kunnen doorwerken.

a. **Legesinkomsten**
   Naar verwachting kunnen meer bouwwerken vergunningsvrij of middels algemene regels gerealiseerd worden. Dit heeft dan gevolgen voor de legesinkomsten van de gemeente. Dit wordt in het kader van de uitwerking van het programma verder onderzocht, zodat bij de begroting 2022 een prognose kan worden gemaakt voor de structurele doorwerking.
b. **Personele kosten**
   De Omgevingswet vraagt competenties van medewerkers die wellicht kunnen leiden tot een aanpassing van functies, hetgeen financiële consequenties kan hebben. Dit dient in relatie gebracht te worden met het verminderen van het aantal aanvragen voor een vergunning.
   De nog te maken en keuzes en de besluitvorming hierover zal bepalen welke mogelijke risico's we lopen. Dit is nu nog niet kwantificeerbaar.

Programma 5 Goede leefomgeving - Beheerplannen
Op 14 juli 2017 heeft u de Kadernota Beheer en de onderliggende beheerplannen (op enkele na) vastgesteld en de daarvoor benodigde middelen structureel in de begroting opgenomen. Vervolgens zijn in de begroting 2019 de middelen opgenomen voor de ontbrekende beheerplannen Havens en waterpartijen, Verkeersvoorzieningen en Civieltechnische kunstwerken. Daarmee is voorzien in de structurele dekking van alle beheerplannen.

De aanbesteding van de meerjarige onderhoudscontracten heeft plaatsgevonden in een periode van economische recessie. Sommige van deze onderhoudscontracten lopen binnen afzienbare periode af.
De verwachting is dat de nieuwe onderhoudscontracten een hoger budget vergen dan de huidige. Bij de vaststelling van de begroting 2021 is daarom rekening gehouden met een (structureel) bedrag van € 1 miljoen aan autonome ontwikkeling. In het jaar 2022 is een herijking van de beheersplannen voorzien.

Thema Dynamische Stad

Programma's; 6 Toekomstbestendige stad; 7 Ruimte en Wonen; 8 Levendige Stad; 9 Veilige Stad

Programma 7 Ruimte en Wonen - Grondexploitaties
Grondexploitaties kenmerken zich door het feit dat in een vroeg stadium investeringen worden gedaan, waarbij inkomsten en dus de dekking van de exploitatie – soms – veel later kunnen worden ingeboekt. Grondexploitaties zijn per definitie meerjarig en zijn daarmee risicovol. Conform de Nota Grondbeleid 2016 voert de gemeente Roermond over het algemeen een faciliterend grondbeleid. Dit betekent dat de realisering van projecten wordt overgelaten aan marktpartijen die ook de financiële risico's dragen. Overeenkomstig de in de nota Grondbeleid Gemeente Roermond 2016 opgenomen uitgangspunten, is voor de begroting 2021 het weerstandsvermogen voor de grondexploitaties bepaald en op basis daarvan kan het risico op € 415.000 worden gesteld. Kortheidshalve wordt ook verwezen naar paragraaf 7 Grondbeleid.

Overige gronden
In 2010 is een perceel gemeentegrond nabij de parkeergarage Stationspark geleverd aan een ontwikkelaar voor de realisatie van een kantoorcomplex. Dit perceel is geleverd op basis van een zogenaamde Groningerakte: levering met uitgestelde betaling. De koopsom bedroeg € 1.214.000. Tot het moment van betaling van de koopsom is de ontwikkelaar jaarlijks een rentevergoeding verschuldigd. De opbrengsten zijn oorspronkelijk gestort in de reserve Bereikbaarheid NS Station Oost. Wij hebben deze gelden overgeheveld naar de algemene reserve. Het mogelijke risico van het niet ontvangen van de koopsom (onder gelijktijdige terug levering van de grond) beschouwen we als een risico waarvoor de algemene reserve kan worden aangesproken.

Vastgoed
In 2017 heeft de gemeenteraad een geactualiseerd beheerplan onderhoud gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Op basis van dit beheerplan werd de jaarlijkse storting in de voorziening bepaald op basis van een ingroeivariant. In de notitie Materiële vaste activa van de commissie BBV is aangegeven, dat de jaarlijkse storting in een onderhoudsvoorziening gelijkmatig over de looptijd van het plan moet worden verdeeld. Het beheerplan is in 2021 geactualiseerd. Is aan de hand van het geactualiseerde plan is ook de nieuwe jaarlijkse storting in de voorziening bepaald. Op basis van het huidige beheerplan moet de komende jaren de jaarlijkse storting verhoogd worden met circa € 450.000. Hier is inmiddels in de begroting rekening mee gehouden. Daarmee komt dit risico te vervallen.

In het bovengenoemde beheerplan is het groot onderhoud van de parkeergarages die eigendom zijn van de gemeente (nog) niet meegenomen. De jaarlijkse kosten zijn becijferd op € 77.000.

Met het oog op de herinrichting van het busstation is medio 2017 het pand Godsweerdersingel 10 aangekocht. Omdat destijds uitgegaan werd van sloop van het pand werd bij het aankoopbesluit een voorziening getroffen ter hoogte van het aankoopbedrag van € 2,1 miljoen voor de afwaardering van de boekwaarde. In het kader van de jaarrekening 2017 is deze voorziening omgezet in een egalisatiereserve voor de dekking van de uit deze investering voortvloeiende kapitaallasten. De toekomstige invulling van het pand wordt nog onderzocht.

Thema Moderne Gemeente

Overig / Overzichten

Algemene dekkingsmiddelen - Ontwikkeling uitkering gemeentefonds
Voor het gemeentefonds, de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente, geldt het principe van 'gelijk trap op, gelijk trap af' (normeringssystematiek). Dit betekent dat het fonds groeit of krimpt met de rijksuitgaven. Geeft het Rijk meer uit, dan groeit het gemeentefonds met hetzelfde percentage. De uiteindelijke uitkering is daardoor niet op voorhand vast te stellen, maar afhankelijk van de gerealiseerde rijksuitgaven. Bovendien leidt de ontwikkeling van de maatstaven (bijvoorbeeld het aantal uitkeringsgerechtigden), waarop de verdeling van het gemeentefonds over alle gemeenten is gebaseerd, tot verdeeleffecten die niet altijd kunnen worden voorzien.
Het rijk bereidt een algemene herijking van de verdeelsystematiek binnen het gemeentefonds voor. Aanvankelijk was het de bedoeling de nieuwe verdeling te laten ingaan met ingang van het jaar 2021. De eerste uitkomsten van een nieuwe verdeling leiden tot aanmerkelijke herverdeeleffecten. De minister van BZK heeft geconcludeerd dat aanvullend onderzoek gewenst is en daarom de invoering uitgesteld tot 1 januari 2023.
Als onderdeel van de compensatiemaatregelen, die het rijk vanwege de coronapandemie heeft genomen, wordt het accres 2020 en 2021 bevroren op de stand Voorjaarsnota 2020, zodat de gemeenten dit en komende jaar meer zekerheid hebben over de hoogte van de uitkering.
Hier tegenover staat, op basis van laatste berichtgevingen, dat de gemeente Roermond er bij de herijking van het gemeentefonds op vooruit zal gaan. Hier is het echter wachten op een nieuw kabinet tot hier definitieve besluitvorming over zal plaatsvinden.

Het beschreven risico en het te verwachten voordeel op basis van de herijkingen vallen daarmee tegen elkaar weg. We hanteren op basis hiervan dan ook geen risicobedrag.

Organisatie
In het voorjaar 2019 heeft ons college besloten een organisatieontwikkelingstraject in gang te zetten en drie jaar uit te trekken om de organisatie toekomstbestendig te maken.
Het doel van deze organisatieverandering is een duurzame en toekomstbestendige organisatie te vormen die soepel inspeelt op ontwikkelingen. Dit vraagt meer flexibiliteit van de organisatie en medewerkers. We moeten beter en sneller schakelen tussen een faciliterende, participerende en innovatieve rol. De organisatieverandering verhoogt de kwaliteit én leidt tot een besparing.
Als onderdeel van dit ontwikkelingstraject hebben wij op 9 november 2019 een voorgenomen besluit genomen om de organisatiestructuur aan te passen. Definitieve besluitvorming daarover heeft door ons plaatsgevonden op 18 februari 2020.

Bij de vaststelling van het voorstel "klaar voor de herstart", de kadernota inclusief de aangenomen motie en amendement, zijn er nieuwe keuzes gemaakt. Deze keuzes zorgen er voor dat er nu nog een taakstelling op personeel resteert ter hoogte van € 1,5 miljoen. Hier is rekening mee gehouden binnen de risicoanalyse.

Taakstellingen
Bovenstaande taakstelling op de organisatie is onderdeel van een groter pakket aan maatregelen die we in het kader van de begroting 2020 hebben voorgesteld (Begroting in Transitie). Deze maatregelen zijn in de meerjarenbegroting als taakstellingen opgenomen oplopend tot een totaalbedrag van € 8 miljoen in 2023.
De realisatie van deze taakstellingen wordt gemonitord en hierover rapporteren wij periodiek aan uw raad. Voor de bepaling van de risicopositie hebben wij het bedrag meegenomen van de maatregelen die op dit moment nog niet in uitvoering zijn genomen. Uitgangspunt is echter dat de voorgestelde maatregelen alsnog tot uitvoering worden gebracht en wanneer dit niet haalbaar blijkt te zijn er alternatieven voor in de plaats komen.
Voor een groot deel zijn de taakstellingen gerealiseerd. Bij de bestuursrapportage zal een geactualiseerde monitor worden gepresenteerd. De inschatting is echter dat een groot deel is gerealiseerd. We gaan uit van een nog te realiseren bedrag ter hoogte van € 1.000.000 en nemen dit mee in de risicoanalyse.

Fiscale risico's - Vennootschapsbelasting
Met ingang van 2016 is de Vennootschaps-belastingplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. De gemeente Roermond heeft de gevolgen hiervan in kaart gebracht en verwerkt in de jaarrekening c.q. aangifte Vennootschapsbelasting. Zowel door de gemeente zelf als ook op landelijk niveau vindt er nog nadere afstemming plaats met de Belastingdienst over een aantal vraagstukken en ingenomen standpunten en over de uitleg van de nieuwe wetgeving. Op een aantal onderdelen lijkt de Belastingdienst vooralsnog andere standpunten in te nemen dan dat gemeenten dit doen. Zo corrigeert de Belastingdienst de aangifte Vennootschapsbelasting bijvoorbeeld voor de fiscale winst behaald over de privaatrechtelijke reclameactiviteiten bij de gemeenten, waarvan de gemeente het standpunt heeft ingenomen dat deze niet belast zijn voor de Vennootschapsbelasting. In Nederland hebben diverse gemeenten beroep hiertegen ingesteld. Roermond zal de Belastingdienst verzoeken om het bezwaar aan te houden en aan te sluiten bij de beroepsprocedures. Het is niet duidelijk binnen welke termijn deze procedures zullen zijn afgerond.

Fiscale risico's - Btw sport
De bestaande btw-sportvrijstelling is per 2019 uitgebreid als gevolg van Europese jurisprudentie. De dienstverlening van gemeenten die bestaat uit het geven van gelegenheid tot sportbeoefening wordt daarmee vrijgesteld van de heffing van btw. Middels een Specifieke Uitkering is voorzien in een compensatie voor het wegvallen van het recht op btw aftrek.
Desondanks blijven er vooralsnog risico`s bestaan. Zo is nog niet duidelijk of alle extra btw lasten voor de compensatie in aanmerking komen. Tevens is de Specifieke Uitkering gemaximeerd. Landelijk bezien overstijgt het aantal aanvragen het bedoelde maximum, met als risico een (voor iedereen) lagere uitkering. De huidige regeling specifieke uitkering stimulering sport loopt tot 1-1-2024. Het is niet bekend of en onder welke voorwaarden de regeling zal worden voortgezet.

Fiscale risico's - Btw straatparkeren
Er zijn een aantal rechtszaken aanhangig (geweest) over de vraag of het aanbieden van straatparkeren door gemeenten moet worden onderworpen aan de heffing van btw. De gevolgen hiervan voor gemeenten zijn omvangrijk, zowel voor de omzetbelasting als de vennootschapsbelasting. Begin 2018 zijn twee van die zaken door de Hoge Raad afgehandeld op formele gronden, doch zonder
beantwoording van het fiscale vraagstuk. De Advocaat-Generaal van de Hoge Raad was in die zaken overigens eerder tot de conclusie gekomen dat gemeenten voor deze activiteit inderdaad als btw-ondernemer moeten worden aangemerkt. Er loopt momenteel nog een andere procedure waarin de Hoge Raad naar verwachting wel een inhoudelijk oordeel zal moeten geven.

Fiscale risico's - Btw afval
Het Ministerie heeft, met terugwerkende kracht tot 2015, een standpunt ingenomen rondom de afvalinzameling. Dit betekent dat de gemeenten tegen vergoeding een op een derde rustende taak (het scheiden, monitoren en rapporteren van het reguliere afval) uitvoert en dus een dienst in de zin van de btw verricht. Over de ontvangen vergoedingen van o.a. Stichting Afvalfonds (Nedvang) en Stichting Open (WeCycle) is btw verschuldigd. De aan deze activiteiten toe te rekenen btw kan in aftrek genomen worden.
In het verleden is deze btw door de gemeenten, waaronder Roermond, gecompenseerd bij het Bcf, waardoor vanaf boekjaar 2015 een correctie van Bcf naar Btw plaats dient te vinden en door de Belastingdienst rente in rekening wordt gebracht over de aanslagen. Over 2015 zijn inmiddels aanslagen opgelegd. Een analyse over de jaren 2016 t/m 2020 dient nog plaats te vinden. De uitkomst en financiële impact inclusief belastingrente van deze analyse is op dit moment nog niet bekend.

Verbonden partijen
De gemeente hanteert ten aanzien van het eigen vermogen bij de verbonden partijen als uitgangspunt dat de verbonden partij als organisatie zelf verantwoordelijk is voor een inventarisatie van de bedrijfsrisico's van de onderneming, en de vertaalslag ervan naar de omvang van het eigen vermogen. De weerstandscapaciteit van de verbonden partij dient voldoende te zijn om de risico's af te dekken. Uw raad is in de gelegenheid gesteld om de zienswijze kenbaar te maken op de begrotingen van de belangrijkste verbonden partijen (Veiligheidsregio, Westrom, BsGW, Omnibuzz, RUD Limburg Noord en ICT-NML).
De Veiligheidsregio, RUD Limburg Noord en ICT-NML voldoen in 2022 niet aan de norm dat het weerstandsvermogen voldoende dient te zijn voor de afdekking van de risico's. Met de Veiligheidsregio en ICT NML zijn afspraken gemaakt om het weerstandsvermogen op korte termijn op peil te brengen. De Veiligheidsregio komt met de laatste tranche van de overeengekomen extra storting in 2021 weer op het afgesproken niveau. Bij de RUD Limburg Noord is er voor gekozen om, buiten een post onvoorzien, geen weerstandscapaciteit op te bouwen. Tekorten groter dan de post onvoorzien dienen door de deelnemende gemeenten aangevuld te worden.

Overige risico's
Voor het overige zijn er een aan kleine risico's geïnventariseerd die samen tot een bedrag ter hoogte van ongeveer 7 ton zijn gekwantificeerd. Hieronder vallen een aantal financieel technische risico's zoals renterisico, het risico van toerekenen van uren aan projecten en een aantal ramingen met een taakstellend karakter.

Financiële kengetallen

Begroting 2021	Verloop van de kengetallen					
	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
netto schuldquote	55%	73%	82,55%	90,59%	93,08%	93,99%
netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	53%	71%	80,91%	88,98%	91,53%	92,47%
solvabiliteitsratio	23,6%	23%	11,9%	10,8%	10,3%	10,1%
structurele exploitatieruimte	0%	-0,47%	-1,3%	-0,3%	0,1%	0,0%
grondexploitatie	1,5%	1,8%	1,5%	1,8%	0,9%	1,0%
belastingcapaciteit	89,7%	93,8%	99,6%	99,6%	99,6%	99,6%

Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
De schuldquote geeft een beeld van de relatie tussen de gemeentelijke schuldenpositie en de totale baten zoals opgenomen in de begroting. Opgenomen geldleningen brengen rentekosten en aflossingsverplichtingen met zich mee. Omdat op begrotingsniveau wordt uitgegaan van een volledige uitvoering van de investeringsplanning ligt deze ratio hoger dan op het niveau van de jaarrekening. De uitvoering van de investeringsraming kan zijn vertraagd. Uit cijfers van de VNG blijkt dat Roermond een lagere netto schuldquote heeft dan vergelijkbare gemeenten van dezelfde omvang. (50.000-100.000 inwoners). Volgens het model houdbare gemeentefinanciën is een schuldquote tot 100% normaal en ontstaat vanaf een schuldquote van meer dan 130% gevaar.

Solvabiliteitsratio;
De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen van de gemeente uit als percentage van het totale vermogen. Zoals verwacht daalt de solvabiliteitsratio. Een score lager dan 20% wordt als risicovol gezien.

Structurele exploitatieruimte;
Het financiële kengetal "structurele exploitatieruimte" geeft aan hoe groot de structurele ruimte binnen de vastgestelde begroting is. Hierbij worden de structurele baten gerelateerd aan de structurele lasten. Dit saldo wordt weergegeven in een percentage van de totale baten.

Grondexploitatie;
De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. Indien gemeenten of provincies leningen hebben afgesloten om grond te kopen voor een (toekomstige) woningbouwproject hebben zij een schuld. Bij de beoordeling van een dergelijke schuld is het van belang om te weten of deze schuld kan worden afgelost wanneer het project wordt uitgevoerd. Van de opbrengst van de woningen kan immers de schuld worden afgelost. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale baten. Wanneer de grond tegen de prijs van landbouwgrond is aangekocht, loopt een gemeente relatief gering risico. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd, dan leidt dit tot een lager eigen vermogen en dus een lagere solvabiliteitsratio. De gemeente Roermond kent een zeer beperkt aantal grondposities, als gevolg hiervan is het kengetal zeer gering.

Belastingcapaciteit;
Deze ratio geeft inzicht hoe de belastingdruk van de gemeente Roermond zich verhoudt tot het landelijke gemiddelde. In de voorgaande jaren werd de lastendruk van Roermond afgezet tegen het landelijk gemiddelde van het voorgaande jaar. Vanaf 2019 mag vergeleken worden met het laatst bekende landelijk gemiddelde (Coelo 2020). Als gevolg hiervan daalt het percentage, waardoor de belastingruimte tot aan het landelijk gemiddelde toeneemt.

Betekenis van de kengetallen;
De bovenstaande kengetallen moeten in samenhang worden bezien om daar duiding aan te geven. De financiële positie van de gemeente Roermond kan als “voldoende” worden gekwalificeerd. De meeste van de kengetallen bevinden zich in de range, die als minst risicovol wordt beoordeeld. Aandacht behoeven de solvabiliteit (de verhouding van het eigen vermogen in relatie tot het totale vermogen) en de structurele begrotingspositie. Voor dit laatste is vooral van belang dat de taakstellingen, zoals in de begroting 2022-2025 zijn opgenomen, ook daadwerkelijk worden gerealiseerd.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte

De gemeente bezit een groot vermogen aan kapitaalgoederen zoals verhardingen, openbare verlichting, riolering, groen en gebouwen. Het is cruciaal deze kapitaalgoederen in goede staat te houden voor het functioneren van onze samenleving op het terrein van vervoer, recreatie, welzijn en economie, en voor het in de hand houden van de beheers- en onderhoudskosten. Het totale bezit waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, duiden we aan met de term ‘areaal’. Het onderhoud baseren we op de keuzes van de raad over het onderhouds- en kwaliteitsniveau.

In het beheer is aandacht voor duurzame oplossingen en de mogelijkheden voor wijkgericht en projectmatig onderhoud. Door jaarlijkse prioritering en herijking van vervangingsinvesteringen en onderhoudsmaatregelen, sluit het beheer en onderhoud aan op begroting en beleid. Kaders hierbij zijn het vastgestelde onderhoudsniveau, budgetten, participatie, het rapport ‘Beheerst investeren’ en beleid betreffende de openbare ruimte. In 2022 wordt verder gewerkt aan een integrale aanpak waarin de uitbreiding van areaal bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen wordt meegenomen in de besluitvorming en welke consequenties dit heeft voor de begroting.

In deze paragraaf worden de volgende onderdelen besproken:

1. algemeen
2. verhardingen
3. civieltechnische kunstwerken
4. riolering
5. havens en waterpartijen
6. groen en bomen
7. bossen en natuurterreinen
8. reiniging
9. openbare verlichting
10. wegmeubilair
11. verkeersvoorzieningen
12. speelvoorzieningen
13. begraafplaatsen
14. sportlocaties
15. kunstobjecten
16. onderhoud gebouwen

Algemeen

In 2017 is de kadernota beheer 2017– 2026 vastgesteld, inclusief de vigerende beheerplannen. In de beheersplannen zijn de geactualiseerde beleidskaders, onderhoudsscenario’s en een vertaling van de hieraan gekoppelde financiële consequenties opgenomen. In 2022 worden de beheerplannen geactualiseerd.
De leefruimte wordt op een sobere en verantwoorde wijze beheerd en onderhouden, gericht op het borgen van een schone en groene woon- en leefomgeving op het vastgestelde kwaliteitsniveau.
Tot 2020 vanuit het onderhoudsscenario Basiskwaliteit, vanaf 2020 is dit als onderdeel van de taakstellende bezuinigingen voor het cosmetisch onderhoud naar beneden bijgesteld naar het onderhoudsscenario Nul-kwaliteit: het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen.

In 2021 is een vennootschap opgericht met als enige aandeelhouder de gemeente Roermond. Deze vennootschap gaat vanaf 1 januari 2022 groen- en reinigingsonderhoud uitvoeren in geheel Roermond dat nu in 3 grote integrale contracten en één contract voor begraafplaatsen is opgenomen. Medewerkers van de voormalig Westrom Groen BV voeren vanuit deze vennootschap werkzaamheden uit.

In 2022 worden de beheerplannen van de diverse beheerdisciplines binnen BOR geactualiseerd. Hiertoe is een autonome ontwikkeling opgevoerd. Daarbij wordt per vakdiscipline bekeken hoe meer planmatig gewerkt kan worden.

Voor verhardingen wordt wat betreft wijkgericht groot onderhoud en groot onderhoud doorgaande wegen geïntegreerd met andere beheergroepen opgepakt. Het overige onderhoud aan verhardingen gebeurt op basis van klachten, meldingen van buitendienst en waarnemingen tijdens de visuele weginspecties.

Voor Civiele kunstwerken worden maatregelen en risico’s worden heroverwogen vanuit reguliere inspecties met de prioriteit bij hoog-risico kunstwerken.
Voor Riolering is vanaf 2023 de planning van de werkzaamheden gebaseerd op cyclische inspecties van de ondergrondse infrastructuur en de technische staat van de voorzieningen.

Voor Havens en waterpartijen is in 2020 het meerjaren baggerplan vastgesteld, op bassi van periodiek onderzoek, meting en ervaring.

Voor de beheergroep Groen & Bomen is de conclusie dat de langjarige kwaliteit van het areaal een blijvend aandachtspunt is, waarbij het niveau aan vervangingen een sterk bepalende factor is. Dit vanuit het feit dat groen werkt met levend materiaal wat een snelle onderhoudscyclus met zich meebrengt. Voor Bomen en natuur is de planning van de werkzaamheden vastgelgd in het beheerplan. Bij de evaluatiemomenten wordt de ambitie opnieuw afgezet tegen de kosten. Waar nodig is dan een bijstelling van de planning aan de orde. Ambitie en middelen worden dus met elkaar verenigdoor Bomen en natuur

Reiniging wordt op basis van beeldkwaliteit gedaan. Dat betekent dat de werkzaamheden niet gepland worden, maar op basis van noodzaak worden uitgevoerd. De aannemer kan zelfstandig ervoor kiezen om toch op vaste momenten te reinigen.

Voor openbare verlichting worden de beheerwerkzaamheden uitgevoerd op basis van technische staat. De gemeente voert de regie op een vervangings en onderhoudscontract.

Reparatie of vervanging van wegmeubilair wordt vanuit klachten gestuurd. Dit is afdoende gezien de vastgestelde kwaliteit. Speelvoorzieningen worden op basis van de technische staat vervangen. Er is geen actueel speelruimtebeleidsplan. Er wordt daardoor geen sturing gegeven om aan te sluiten bij doelgroepen. Bestaande voorzieningen worden een op een vervangen

Ook worden samenwerkingsovereenkomsten geëvalueerd en herijkt. In de organisatieontwikkeling wordt gezocht naar een oplossing om alle beheerdisciplines voldoende sturing te kunnen geven. Op dit moment is deze sturing onvoldoende geborgd voor het beheer van straatmeubilair, reinigen, kunstobjecten en havens en waterpartijen.

Verhardingen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: onderhoud verhardingen is grotendeels technisch beheer, gericht op het veilig in stand houden van het areaal waarbij via risicogestuurd beheer de afweging wordt gemaakt tussen repareren of vervangen. Bij Nul-kwaliteit zijn met name onkruidbestrijding en schoonhouden verhardingen tot het minimum beperkt en wordt later tot vervangen overgegaan.

Actuele staat van onderhoud

Uit de reguliere kwaliteitsinspectie blijkt dat de verhardingen nog voldoen en er een geringe toename van het achterstallig onderhoud is

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het voldoen aan de vastgestelde kwaliteit is het belangrijk dat vervangingsinvesteringen tijdig worden uitgevoerd. Op dit moment is er nog een redelijk tot goede balans tussen beschikbare reguliere middelen en investeringen. De kadernota Beheer geeft aan dat als vervangingsinvesteringen niet tijdig worden uitgevoerd, dit meer regulier onderhoud vergt. Bij de herprioritering in de begroting zijn vervangingsinvesteringen naar achter verschoven. Risico's zijn achteruitgang in de kwaliteit van de verhardingen en stijgende onderhoudskosten. Ook de onderhoudskosten van toevoegingen van verhard oppervlakte aan de openbare ruimte via ruimtelijke ontwikkelingen moeten in de begroting worden opgenomen.

Voor het onderhoud aan de verhardingen zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud verhardingen	1.594	1.717	1.717	1.717
Vervangingsinvestering verhardingen	5.042	8.742	252	1.961

Programma begrotingsjaar 2022

In 2022 worden verder groot onderhoud uitgevoerd in de Kastelenbuurt en groot onderhoud aan de Oranjelaan (gedeelte Stationsplein- Bredeweg), de Kapellerlaan en wordt gestart met de voorbereiding van groot onderhoud in Roer-Zuid.

Civieltechnische kunstwerken

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: Het geactualiseerde beheerplan heeft het onderhoudsscenario Nul-kwaliteit vertaald en het areaal opgedeeld in kunstwerken met een hoog, gemiddeld en laag risico. Zowel financiële als maatschappelijke risico's zijn meegenomen in deze beoordeling. Onkruidbestrijding en schoonhouden kunstwerken zijn tot het minimum beperkt op basis van het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Actuele staat van onderhoud

De onderhoudsstaat van de kunstwerken is over het algemeen redelijk tot goed te noemen. Een definitief kwaliteitsoordeel kan echter pas worden gemaakt als ook de risicovolle kunstwerken (zoals grote (fiets)bruggen) zijn geïnspecteerd en de restlevensduren zijn vastgesteld. De voortgang van deze onderzoeken loopt nog enkele jaren door en is afhankelijk van de beschikbare middelen.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het onderhoud van kunstwerken zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud kunstwerken	156	156	156	156
Vervangingsinvesteringen kunstwerken		200	200	200

Het geactualiseerde beheerplan geeft inzicht in het benodigde niveau in maatregelen, exploitatiekosten en investeringen bij het onderhoudsscenario Nul-kwaliteit. De kosten betreffen uitsluitend de kale materiaal- en uitvoeringskosten en zijn exclusief bijkomende projectkosten zoals kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht, engineering, verkeersmaatregelen, inzet van bijzonder materieel en milieumaatregelen.

Programma begrotingsjaar 2022

In 2022 wordt onderhoud uitgevoerd aan de onderkant van dit viaduct. Het viaduct in de Koninginnelaan/Gebroek en het viaduct bij de Sint Wirosingel/Heidebaan wordt geïnspecteerd om de restlevensduur en het noodzakelijke onderhoud te bepalen. De aanvullende constructie- en restlevensduuronderzoeken aan risicovolle kunstwerken loopt nog enkele jaren door.

Riolering, hemelwaterafvoer en grondwater

Beleidskader

Aanvullend op het Beheerplan riolering is in 2021 binnen samenwerkingsverband Waterpanel Noord een gezamenlijk waterketenplan opgesteld. in 2017 is het Gemeentelijk Rioleringsplan vastgesteld. Dit heeft een looptijd van 2017-2021, In 2022 stellen we een nieuw GRP op. De mogelijkheid tot duurzame omgang met (hemel)water (afkoppelen), wordt in de voorbereiding van nieuwe projecten onderzocht en bij investeringskeuzes separaat inzichtelijk gemaakt.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Het beheer van de goede riolering en de daarvoor aanwezige infrastructurele ondergrondse openbare ruimte - in hoofdzaak bestaande uit riolering, gemalen, bergbezinkbassins, retentie- en infiltratievoorzieningen - worden onderhouden zodat wordt voldaan aan de wettelijke zorgplicht.

Actuele staat van onderhoud

De toestand van de riolering is, zoals dat op grond van de leeftijd mag worden verwacht, in redelijk goede staat.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het onderhoud aan de rioleringen zijn in 2022 de hieronder genoemde bedragen beschikbaar:

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud riolering	1.453	1.453	1.457	1.457
Vervangingsinvestering riolering	3.732	1.945	4.837	1.120

Programma begrotingsjaar 2022
Grootschalige projecten waarin water integraal wordt meegenomen zijn: de Kapellerlaan, de Groene Kruisbuurt Swalmen, de Slachthuisstraat, wijkonderhoud Kastelenbuurt en de in voorbereiding zijnde reconstructies Oranjelaan en singelring Fase 3. We starten met de voorbereiding van rioolvervanging op de Heinsbergerweg die gepland staat voor uitvoeringsstart in tweede helft 2023.

Havens en waterpartijen

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Nul-kwaliteit: Het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen.

Actuele staat van onderhoud
Op dit moment is voldoende diepgang in de havens Op termijn zijn verdere baggerwerkzaamheden noodzakelijk om voldoende diepgang te behouden. Voortgezet wordt het baggeronderhoud in de waterpartijen naast overige onderhoudswerkzaamheden. Binnen de oeververdedigingen is onderscheid te maken in natuurlijke oevers en harde oevers. De oeververdedigingen voldoen aan het kwaliteitsniveau. De natuurlijke oevers worden beheerd vanuit de meerjarige onderhoudsbestekken. Daardoor is de kwaliteit ervan geborgd.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting
Voor het regulier onderhoud en baggeren van de havens en waterpartijen zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Onderhoud havens	256	256	256	256
Onderhoud waterpartijen	439	439	439	439

Programma begrotingsjaar 2022
Onderhoudsbaggerwerkzaamheden worden uitgevoerd in de waterpartijen Maasnielderbeek en Hattem.

Groen en bomen

Beleidskader
Naast het Beheerplan Groen en Bomen vormt de Groenvisie het beleidskader. Doorlopend stellen we burgers in gelegenheid om openbaar groen te adopteren, zelf in te richten en te onderhouden.

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Nul-kwaliteit: Het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen. In onze onderhoudscontracten is het vastgesteld kwaliteitsniveau ‘Nul-kwaliteit’ verwerkt. Hierin is in het promenadegebied van de binnenstad voor het groen een hogere beeldkwaliteit vastgesteld dan in de overige gebieden.

Actuele staat van onderhoud
Het groenonderhoud is op orde. Het onderhoud is vastgelegd in de onderhoudscontracten.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting
Op basis van het beheerplan Groen en Bomen worden groeninvesteringen integraal binnen de projecten meegenomen in de meerjarige onderhouds- en investeringsplanning. Ook de jaarlijkse vervanging van niet-vitale bomen is onderdeel van de investeringsplanning. Daarnaast blijft vanuit de exploitatie, jaarlijkse vervanging en renovatie van groen noodzakelijk voor een vitaal areaal.

Voor het onderhoud van de groenvoorzieningen zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud groen	2.796	2.822	2.823	2.823
Vervangingsinvesteringen groen	383	488	129	259

Programma begrotingsjaar 2022
Het openbaar groen wordt beheerd op het kwaliteitsniveau zoals dat is vastgesteld en in de kadernota Beheer en het bijbehorende beheerplan is omschreven. Ook in 2022 worden diverse groenvoorzieningen die niet meer voldoen aan de vastgestelde kwaliteit vervangen c.q. aangepast. Op basis van reguliere inspecties geven we invulling aan het snoeiprogramma, andere onderhoudswerkzaamheden en mogelijke vervolgonderzoeken.

Grootschalige projecten waarin groen integraal wordt meegenomen zijn onder andere: de Kapellerlaan, wijkonderhoud Kastelenbuurt en de in voorbereiding zijnde reconstructies Oranjelaan en singelring Fase 3.

Zoals eerder vermeld in het algemene deel zijn de onderhoudscontracten aanbesteed. Diverse onderhoudscontracten van groen maken hier ook onderdeel van uit. In de begroting van 2021 is in de autonome groei voorgesorteerd op de geprognotiseerde kostprijsstijgingen van de diverse contracten. Voor de contracten ten aanzien van onderhoud bomen én bestrijding eikenprocessierupsen is de geprognotiseerde kostprijsstijging niet toereikend gebleken. Het tekort wordt in de autonome ontwikkeling voor 2022 opgevoerd. Ten aanzien van het contract voor het onderhoud van Bermen is een overschot.

Bij de geprognotiseerde kosten voor 2022 is bij de bestrijding van de eikenprocessierupsen uitgegaan van de doorvoering van een kostenbesparende taakstelling op service.

Bossen en natuurterreinen

Vastgesteld kwaliteitsniveau
De Nul-kwaliteit voor het bosbeheer past binnen de principes voor duurzaam bosbeheer.

Actuele staat van onderhoud
Uit het beheerplan blijkt dat voor de beheergroep Bos en Natuur geen grote afwijkingen worden geconstateerd. Om invulling te geven aan de visie en doelstellingen van de gemeente Roermond is het gedurende de komende beheerperiode zaak om bosverjonging als beheermaatregel uit te voeren. In 2022 wordt in een verdere bosverjonging voorzien. We proberen daarbij zoveel mogelijk gebruik te maken van natuurlijke verjonging en jonge bestaande houtopstanden. Op delen planten we een structuurrijk en klimaatbestendig bos aan.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting
In het beheer en onderhoud is houtproductie geen doel op zichzelf, maar dient het economisch en ecologisch duurzaam beheer met versterking van de natuurwaarden.

Door de langere omlooptijd van bos en natuurterreinen en werkjaren binnen het bos en natuurbeheer die niet aansluiten op de boekjaren, is naast de reguliere budgetten een reserve voor bos en natuurbeheer aanwezig. Deze reserve is nu en in de toekomst noodzakelijk om fluctuatie in jaarlijkse kosten op te vangen en het bos en natuurbeheer te kunnen organiseren met de huidige reguliere middelen.

Voor het onderhoud van bossen en natuurterreinen zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud bossen en natuurterreinen	92	92	92	92
Vervangingsinvesteringen bossen en natuurterreinen	0	0	0	0

In 2022 proberen we de reserve conform het financieel meerjarenplan aan te vullen door de opbrengsten uit de geplande houtoogst zodat de reserve weer zodanig is aangevuld dat in de daaropvolgende jaren in het gewenste onderhoud kan worden voorzien.

Reiniging

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Nul-kwaliteit voor Reinigen betekent schoonhouden op basis van minimale visuele eisen volgens het onderhoudsbeeld ‘Minimum; minimaal verantwoord visueel onderhoud met aandacht om problematische vervuiling te voorkomen’, zoals opgenomen in de Kadernota Beheer 2017-2026. Alleen voor de structuurgebieden binnenstad en begraafplaatsen is het onderhoudsbeeld ‘basiskwaliteit’.
Reinigen betreft in de kern ‘visueel beheer’ en bestaat uit het schoonhouden van voorzieningen zoals verhardingen, kunstwerken, groen.

Actuele staat van onderhoud
De huidige visuele kwaliteit van de openbare ruimte is structureel op het vastgestelde beeldkwaliteitsniveau. Tijdens bepaalde piekmomenten wordt incidenteel de vastgestelde kwaliteit niet gerealiseerd

Financiële consequenties en vertaling in de begroting
Voor de beheergroep Reiniging speelt dat het onderhoud via beeldkwaliteitscontracten op de markt is gezet. Voor reiniging zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier reiniging	1712	1712	1712	1712
Vervangingsinvesteringen reiniging	0	0	0	0

Programma begrotingsjaar 2022
Het zwerf- en veegvuil en onkruid op verhardingen in de openbare ruimte wordt beheerd op Nul-kwaliteit. Dit is opgenomen in de integrale onderhoudscontracten.

Openbare verlichting

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Het beheer van de openbare verlichting heeft als doelstelling te allen tijde een veilig gebruik van de openbare ruimte mogelijk te maken. Voorzieningen hiervoor (masten en armaturen) worden op een sobere en verantwoorde wijze beheerd. Het centrum kent een hoger kwaliteitsniveau.

Actuele staat van onderhoud
De verlichting voldoet minimaal aan de eisen van de Nederlandse Stichting Voor Verlichtingskunde (NSVV), zoals vastgesteld in het actuele beheerplan Openbare Verlichting.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting
De ombouw naar ledverlichting zorgt voor minder storingen, remplacering en onderhoudskosten. De besparing die dit oplevert, wordt ingezet voor extra vervangingen om budgetneutraal de komende 10 jaar het OVL-areaal te moderniseren. Dit resulteert in een structurele verlaging van de energie- en onderhoudskosten. Daarnaast heeft dit een gunstige invloed op de eisen van het Energieakkoord.
Voor het onderhoud van de openbare verlichting zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud en energie verlichting	1.018	1.004	1.004	1.004
Vervangingsinvesteringen verlichting	182	200	200	200

Programma begrotingsjaar 2022
Ook in 2022 loopt de structurele vervanging van openbare verlichting door, naast de vervangingen binnen projecten. De vervangingen worden in nauw overleg met de contractaannemer voor het onderhoud aan de Openbare Verlichting opgesteld. In 2022 zal in de Groene Kruisbuurt en de Musschenberg de armaturen en een deel van de lichtmasten vervangen worden. Daarnaast zullen er op diverse locaties in de gemeente Roermond nog grootverbruikers (SOX-armaturen) worden vervangen.

Wegmeubilair

Vastgesteld kwaliteitsniveau
Nul-kwaliteit: het minimaal verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen. Dit betreft visuele kwaliteit en technische kwaliteit.

Actuele staat van onderhoud
Er wordt gewerkt aan ‘de basis op orde’ krijgen. Hierbij zetten we de middelen in die beschikbaar zijn gesteld bij het vaststellen van het beheerplan.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting
Voor wegmeubilair zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud wegmeubilair	67	67	67	67
Vervangingsinvesteringen wegmeubilair	0	0	0	0

Programma begrotingsjaar 2022
Het onderhouden en plaatsen van wegmeubilair wordt, waar mogelijk, afgestemd met overig onderhoud binnen de gemeente. In 2022 worden kleinschalige onderhoudsmaatregelen uitgevoerd en vindt kleinschalige vervanging plaats.

Verkeersvoorzieningen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: het gemeentelijk openbaar verkeer wordt op een sobere en verantwoorde wijze beheerd. Het voorkomen van juridische aansprakelijkheid en verkeersonveilige situaties staat hierin voorop, echter wel binnen de besteedbare middelen die ter beschikking zijn gesteld.

Actuele staat van onderhoud

De afgelopen jaren is eraan gewerkt om de basis op orde te krijgen van het verkeersareaal. In 2022 zal deze op orde zijn.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het onderhoud van de verkeersvoorzieningen zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud verkeersvoorzieningen*	589	580	570	560
Vervangingsinvesteringen verkeersvoorzieningen	1.417	412	150	354

**incl. budget voor verkeersveiligheid*

Programma begrotingsjaar 2022

Er is een vervangingsplanning van maatregelenplanning voor de werkzaamheden van 2022. De actuele beheergegevens en inventarisatie van noodzakelijke maatregelen is hiervoor de basis Vastgesteld kwaliteitsniveau

Op de planning staan de asfaltrenovatie van het parkeerterrein Wilhelminaplein, kruispunt Heinsbergerweg-Kitskensdal en renovatie parkeerterrein Maashaven. In diverse projecten wordt de aanpassing van de verkeersinrichting meegenomen, zoals de Kapellerlaan, Kastelenbuurt, Oranjelaan en Singelring.

Speelvoorzieningen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit:Het beheer van speel- en sportvoorzieningen is erop gericht om op een sobere en verantwoorde wijze te beheren en gericht op het blijven boven de ondergrenzen van normen, waardoor ook risico's en klachten worden beperkt. Hierbij wordt een afschrijvingstermijn van 15 jaar gehanteerd.

De speelvoorzieningen dienen wettelijk te voldoen aan de Europese Normen met betrekking tot veiligheid en functionaliteit: NEN-EN 1176 voor speeltoestellen en NEN-EN 1177 voor valdempende ondergronden conform het Warenbesluit Attractie en Speelvoorzieningen.

Actuele staat van onderhoud

De voorzieningen zijn te allen tijden schoon, heel en veilig conform de vastgestelde normen.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor speelvoorzieningen zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud speelvoorzieningen	140	140	140	140
Vervangingsinvesteringen speelvoorzieningen	200	200	200	200

Programma begrotingsjaar 2022

De speelvoorzieningen worden conform beheerplan geïnspecteerd op functionaliteit en veiligheid waarbij gebreken worden verholpen.

In 2022 zullen achterstanden in vervangingen in Roermondseveld worden afgerond. Ook worden diverse overige oude voorzieningen vervangen.

Daarnaast wordt er gestart met de voorbereiding van enkele wijkprojecten om het speelareaal in de betreffende wijk te actualiseren. Het gaat hierbij onder andere om voorzieningen in de wijken Oolderveste en Herten.
Door een bezuiniging op de investeringsplanning van spelen in 2020 ten gunste van het corona fonds loopt de herijkte investeringsplanning voor spelen niet meer gelijk met de budgetruimte in de komende jaren. Mogelijk leidt dat tot tekorten ten behoeve van vervangingen in de komende jaren. Dit zal niet leiden tot onveilig speelareaal.

Begraafplaatsen

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Hiervoor geld kwailteitsniveua A. Dit levert een uitstekend beeld op.

Actuele staat van onderhoud

Voor de meeste onderdelen is de huidige kwaliteit goed.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor begraafplaatsen zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud begraafplaatsen	418	418	418	418
Vervangingsinvesteringen begraafplaatsen	0	0	0	0

Programma begrotingsjaar 2022

In 2022 vindt het beheer en onderhoud plaats volgens het vigerende beheerplan.

Sportlocaties

Beleidskader

In juli 2017 is het beheerplan Sportlocaties 2017-2026 vastgesteld, waarin het geactualiseerde beleidskader, het kwaliteitsniveau (basiskwaliteit) en een vertaling van de hieraan gekoppelde financiële consequenties zijn opgenomen.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit is nauwelijks van invloed op het in stand houden van de sportvoorzieningen die moeten blijven voldoen aan de daarvoor geldende eisen. Wel wordt het visueel onderhoud (reiniging, onkruid) in overeenstemming gebracht met het vastgestelde onderhoudsniveau Nul-kwaliteit.

Actuele staat van onderhoud

Er is geen achterstallig onderhoud op de sportlocaties.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor het reguliere onderhoud, het groot onderhoud sportlocaties zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025
Regulier onderhoud sportlocaties	326	326	326	326
Vervangingsinvesteringen sportlocaties	0	0	0	0

De geraamde vervangingsinvesteringen in de periode 2022 e.v. zijn opgenomen in de investeringsplanning van de begroting 2022.

Programma begrotingsjaar 2022

In 2022 vindt het beheer en onderhoud plaats volgens het vingerende beheerplan en het vastgestelde kwaliteitsniveau.

Herijking MeerJarenOnderhoudsPlanning (MJOP) Groot (Gebruikers)onderhoud Sportlocaties

Middels raadsbesluit Vaststellen begroting 2021, (punt 6) is besloten tot het vormen van een voorziening gebruikersonderhoud Sportlocaties. De hoogte van de onderhoudsvoorziening groot (gebruikers) onderhoud Sportlocaties dient gevormd te zijn o.b.v. geactualiseerde beheerplannen. Iedere vijf jaren dient er een actualisatie plaats te vinden, zo ook in 2021. Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke richtlijnen van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV).

Vastgesteld Kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit is nauwelijks van invloed op het in stand houden van de sportvoorzieningen die moeten blijven voldoen aan de daarvoor geldende eisen. Wel wordt het visueel onderhoud (reiniging, onkruid) in overeenstemming gebracht met het vastgestelde onderhoudsniveau Nul-kwaliteit.

Actualisatie MJOP Groot (gebruikers) Onderhoud Sportlocaties

In 2021 zijn er nieuwe beheerplannen voor de sportlocaties opgesteld. Deze zijn de basis voor de herijking van de voorziening. Indien gewenst is het geactualiseerde onderhoudsplan van de onderhoudsvoorziening Sport in te zien.

Onderstaande tabel geeft de financiële gevolgen van het geactualiseerde beheerplan van de onderhoudsvoorziening sport op hoofdlijnen weer.

Locatie	Onderdeel	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Jo Gerrishal	Schilderwerk		59								
Jo Gerrishal	Schoonmaak buitenkant		11						11		
Gymzaal Hoogvonderen											
Sporthal Herteheym	Toplaag sportvloer			33							
Sporthal Herteheym	Aandrijfaggregaten				13						
Roerdomp	Schilderwerk						29				
Roerdomp	Reiniging ventilatiekanalen luchtbehandeling					25					25
Roerdomp	Centrale electrische voorzieningen								13		
Roerdomp	Regeling klimaat en sanitair		70				4				6
Roerdomp	Warmtedistributie	37	86		7		4			10	
Roerdomp	Warmteopwekking	19									
Roerdomp	Waterinstallaties			2		120	67		2		
Roerdomp	Schilderen en coaten buitenbaden				122						122
Totaal		**56**	**225**	**34**	**141**	**145**	**102**		**26**	**10**	**152**

Totaal benodigd 10 jaar **890**
Jaarlijkse dotatie voorziening **89**

Voorziening	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Beginsaldo	169	202	66	121	69	13	0	89	152	232
Vermeerdering	89	89	89	89	89	89	89	89	89	89
Onttrekking	56	225	34	141	145	102	0	26	10	152
Eindsaldo	**202**	**66**	**121**	**69**	**13**	**0**	**89**	**152**	**232**	**169**

Financiële dekking

De financiële dekking Vermeerderingen Voorziening Onderhoud Sport 2022 en volgende is meegenomen in de voorliggende meerjarenbegroting. Voor 2021 zal bij de eindejaarrapportage een eenmalige extra storting van ci. 1 ton worden gerapporteerd.

Kunstobjecten

Beleidskader

De raad heeft in 2017 het beheerplan Kunstobjecten 2017-2026 vastgesteld, waarin het geactualiseerde beleidskader, de kwaliteitsniveaus en een vertaling van de hieraan gekoppelde financiële consequenties zijn opgenomen.

Vastgesteld kwaliteitsniveau

Nul-kwaliteit: het minimaal nog verantwoorde beheer gelet op zaken zoals veiligheid, voorkomen kapitaalsvernietiging, functionaliteit, ingrijpen bij klachten en minimale visuele eisen. In hoofdzaak betreft dit het schoon en heel houden van de kunstobjecten.

Actuele staat van onderhoud

In 2020 is het achterstallig onderhoud aan kunstobjecten weggewerkt. Het areaal is in redelijk tot goede staat van onderhoud.

Financiële consequenties en vertaling in de begroting

Voor kunstobjecten zijn in 2022 de volgende bedragen beschikbaar.

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Regulier onderhoud kunstobjecten	32	32	32	32
Vervangingsinvesteringen kunstobjecten	-	-	-	-

Programma begrotingsjaar 2022

Het beheer en onderhoud vindt plaats conform beheerplan Kunstobjecten 2017-2026 en op basis daarvan afgesloten meerjarige beheeroverkomst.

5.4 Paragraaf Financiering (treasury)

Bij financiering gaat het om de vraag hoe de gemeente zo adequaat mogelijk omgaat met de financieringsbehoefte en hoe daarin zo goed mogelijk kan worden voorzien. Hiervoor gelden niet alleen wettelijke kaders en regels, zoals vastgelegd in onder andere de Wet FiDo (Financiering Decentrale Overheden) en RUDDO (Regeling Uitzettingen Derivaten Decentrale Overheden), maar ook interne richtlijnen. Deze interne richtlijnen zijn vastgelegd in het treasurystatuut. Dit statuut wordt periodiek geactualiseerd en vastgesteld, voor het laatst in de raadsvergadering van 28 september 2017. Eind 2021, begin 2022 zal een geactualiseerd statuut ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Ook werden beleidsregels opgesteld ten aanzien van het verstrekken of garanderen van leningen. Samen geven zij de kaders aan waarbinnen de gemeente het financieringsbeleid uitvoert, en de wijze waarop de gemeente met voorkomende financieringsrisico's omgaat.

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:
- externe en interne ontwikkelingen, waaronder de stand van de leningenportefeuille;
- de rentevisie;
- de financiering en liquiditeitsprognose, waarbij onder meer aandacht wordt besteed aan het risicobeheer zoals de renterisiconorm, de kasgeldlimiet en de verhouding waarin vaste activa gefinancierd zijn met vreemd en eigen vermogen, de Wet HOF en schatkistbankieren.

	3-maands euribor	10-jaars swap
Huidig	-0,54%	-0,35%
	over 1 jaar	*over 1 jaar*
BNG	-0,40%	0,50%
RABO	-0,46%	-0,10%
ABN AMRO	-0,55%	-0,40%
ING BANK	-0,40%	0,30%
gemiddeld	**-0,45%**	**0,08%**

** de euribor is de interbancaire rente voor kortlopende leningen*
*** de swap-rente wordt gezien als de basis voor de kredietverstrekking*

Tabel 1: de verwachting van de 3-maands rente en de 10-jaars rente.

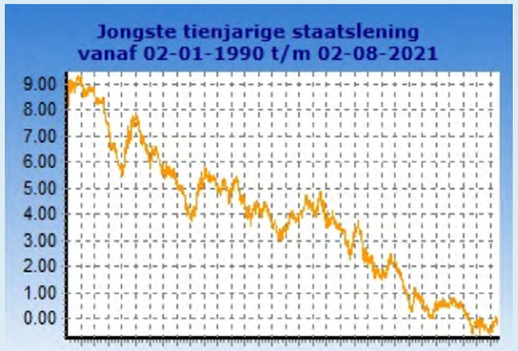
Externe en interne ontwikkelingen

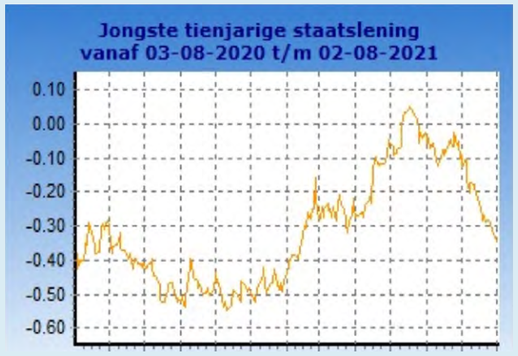
Externe ontwikkelingen

Na een wereldwijde verspreiding van het coronavirus in het jaar 2020 en de start van de corona-vaccinatie kwamen er in het tweede kwartaal van 2021 een aantal versoepelingen. Deze versoepelingen waren echter van korte duur vanwege het fors oplopend aantal coronabesmettingen. Daarnaast werd Nederland, met name Limburg, geconfronteerd met grote overstromingen. De getroffen lockdown-maatregelen hebben echter weinig impact op de Nederlandse economie, het herstel van de economie zet door. Met de verdere groei van het aantal gevaccineerden verwacht men dat de economie op het einde van het jaar weer op pre-coronaniveau is. Het aflopen van de steunpakketten kan zorgen voor een daling in de consumptie na kwartaal drie en een stijging in de werkeloosheid. Eveneens is de verwachting dat de overstromingen beperkte schade voor de Nederlandse economie veroorzaken.

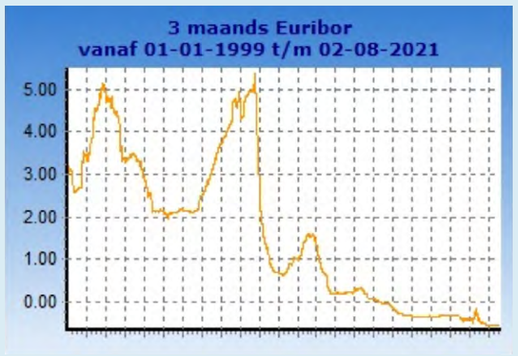
Ook in de export is het herstel en de groei zichtbaar. Wel zijn er zorgen over de beschikbaarheid en prijzen van grondstoffen, deze kan de groei in de bouw- en industriële groothandel afremmen. Een verhoging van de prijzen voor consumenten is dan ook niet uitgesloten.

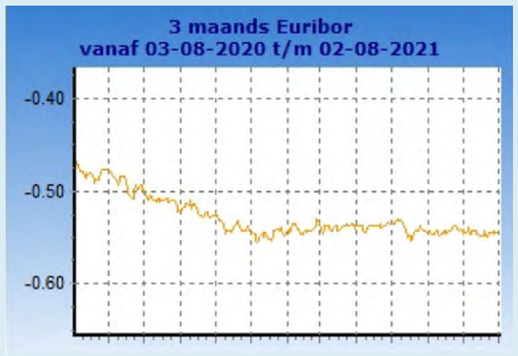
Navolgende twee grafieken laten de rente-ontwikkeling van de meest recente 10-jaars staatslening zien en van de kortlopende (3-maands euribor) rente: beide al geruime tijd negatief:

De 10-jaars laat vanaf 1992 een gestage daling zien, eveneens met negatieve renteniveau's.

Interne ontwikkelingen

Bij de opstelling van de meerjaars-rentelasten, maken wij (periodiek) een liquiditeitsprognose die resulteert in een financieringsbehoefte. Deze laatste wordt bepaald door de exploitatie van de gemeente, maar hangt natuurlijk ook sterk af van het investeringsvolume.

Leningenportefeuille

Vertrekpunt bij de analyse van de liquiditeitspositie en financieringsbehoefte is de bestaande leningenportefeuille. Om het risico van een hoge rente op het moment van (her-)financiering te beperken, hebben wij de afgelopen jaren een nivellering van de jaarlijkse herfinancieringsbehoefte (als gevolg van rente- en aflossingsverplichtingen) doorgevoerd. Daarenboven is gefaseerd geprofiteerd van de zeer lage rentestand en is de rentevaste periode van de in aanmerking komende leningen voor een lange periode vastgezet. Onze leningenportefeuille kent een goede spreiding van de netto rente- en aflossingsverplichtingen bij een zeer laag gemiddeld renteniveau. Met het oog op de dalende rente en het feit dat de leningenportefeuille al werd geherstructureerd, wordt bij de prognose van de rentelasten vanuit een voorzichtigheidsbeginsel gerekend met 0,25% voor 2022, oplopend met 0,2% per jaar voor de korte rente en met 0,50% voor 2022, oplopend met 0,25% per jaar voor de lange rente.

Binnen de regelgeving van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoorden) wordt gesteld dat de 'omslagrente' moet worden bepaald door de externe rentelasten te delen door het totaal van de activa. De door de gemeente gehanteerde omslagrente mag maximaal 0,5% afwijken van het percentage, zoals dat op basis van de bovenstaande berekening tot stand komt. Wij ronden het percentage af op 0,25% naar boven.

	Renteschema voor jaar :		2022	2023	2024	2025
a1	De externe rentelasten de bestaande lange financiering		-€ 1.683.536	-€ 1.434.476	-€ 1.149.825	-€ 958.223
a2	De geprognosticeerde rente op nieuwe lange leningen		-€ 107.069	-€ 261.252	-€ 420.255	-€ 586.999
a3	de geprognosticeerde rente op korte financiering		-€ 21.372	-€ 39.227	-€ 56.934	-€ 74.452
a4	te ontvangen rentebaten verstrekte lening SVn	-/-	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
b	De externe rentebaten -/-	-/-	€ 60.458	€ 57.725	€ 57.391	€ 28.373
A / B	**Totaal door te rekenen externe rente**		**-€ 1.741.519**	**-€ 1.667.230**	**-€ 1.559.623**	**-€ 1.581.301**
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend -/-		-€ 29.187	-€ 30.329	-€ 16.846	-€ 3.331
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend -/-		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		-/-	-€ 29.187	-€ 30.329	-€ 16.846	-€ 3.331
	Saldo door te rekenen externe rente		-€ 1.712.332	-€ 1.636.901	-€ 1.542.777	-€ 1.577.970
d1	Rente over eigen vermogen		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
d2	Rente over voorzieningen		n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		-€ 1.712.332	-€ 1.636.901	-€ 1.542.777	-€ 1.577.970
e	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
f	**Renteresultaat op het taakveld treasury €**		**-€ 1.712.332**	**-€ 1.636.901**	**-€ 1.542.777**	**-€ 1.577.970**
	Totaal van de activa per 1 januari		**€ 195.695.576**	**€ 216.990.683**	**€ 232.304.379**	**€ 235.874.103**
g	In beginsel te hanteren omslagrente-% (f / g)		0,87%	0,75%	0,66%	0,67%
	Rente-omslag afgerond (maximaal) 1/2 % :		0,75%			

Schema 1: berekening van het rente-omslagpercentage volgens de nieuwe richtlijnen van het BBV.

De omslagrente wordt verlaagd naar 0,75.
Het verloop van de verstrekte, respectievelijk opgenomen leningen tot en met 2025 ziet er als volgt uit:

Opgenomen leningen:

Opgenomen leningen (o/g)	2021	2022	Gem. Rente	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	108.707.969	101.678.728	1,71%	93.646.737	83.460.096	73.273.455
Nieuwe lening						
Aflossingen	7.029.241	-8.031.991		-10.186.641	-10.186.641	-9.186.641
Stand per 31 december	**101.678.728**	**93.646.737**	1,72%	**83.460.096**	**73.273.455**	**64.086.814**
Additioneel benodigde middellange leningen u.h.v. Liquiditeitsprognose						
	2021	2022		2023	2024	2025
Stand per 1 januari	0	13.852.791		42.135.071	62.021.421	74.344.625
Nieuwe middellange leningen	13.852.791	29.667.559		24.238.385	19.099.078	18.763.675
Aflossing nieuwe leningen	0	-1.385.279		-4.352.035	-6.775.874	-8.685.791
Totaal saldo nieuwe Leningen o/g	**13.852.791**	**42.135.071**		**62.021.421**	**74.344.625**	**84.422.509**
Saldo Leningen o/g ultimo jaar	**115.531.519**	**135.781.808**		**145.481.517**	**147.618.080**	**148.509.323**

Tabel 1: Het verloop van de opgenomen leningenportefeuille incl. geprognosticeerde nieuwe leningen.

Verstrekte geldleningen:

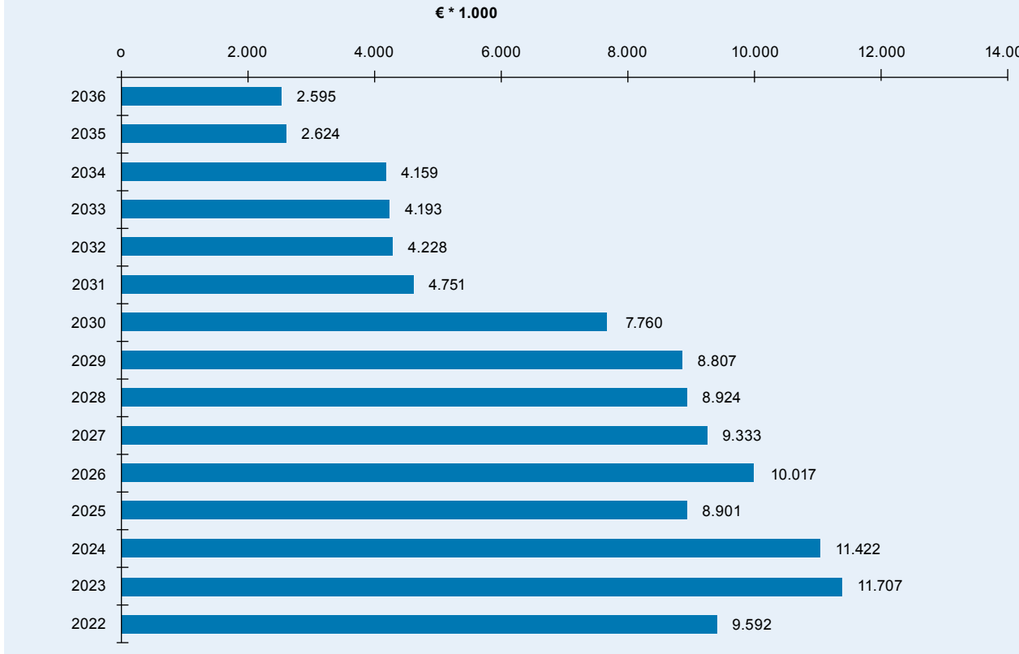
Verstrekte leningen (u/g)	2021	2022	Gem. Rente	2023	2024	2025
Stand per 1 januari	1.817.565	1.675.707	3,64%	1.530.735	1.481.580	1.432.094
Aflossingen	-141.858	-144.972		-49.155	-49.486	-1.257.619
Stand per 31 december	**1.675.707**	**1.530.735**	3,77%	**1.481.580**	**1.432.094**	**174.475**

Tabel 2: Het verloop van de verstrekte leningenportefeuille leningen.

Voor een specificatie van de leningenportefeuille wordt verwezen naar de financiële begroting (onderdelen 'Verstrekte geldleningen' en 'Opgenomen geldleningen') verderop in dit boekwerk en voor eventuele risico's uit hoofde van de verstrekte leningenportefeuille c.q. de door onze gemeente direct dan wel afgegeven garantstellingen wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing. Expliciet merken wij op dat wij géén gebruik maken van rentederivaten.

In het verlengde van bovenstaande tabel wordt bij het aantrekken van nieuwe leningen steeds gekozen voor een aflossingsschema dat leidt tot adequate meerjarige en gelijkmatige spreiding. De netto rente- en aflossingsverplichtingen van onze huidige leningenportefeuille laten het volgende beeld zien:

Netto Rente- en Aflossingsverplichting per jaar / Opgenomen en verstrekte leningen

Grafiek 1: de Netto Rente- en aflossingsverplichtingen van de (opgenomen en verstrekte) leningenportefeuille

Zoals uit de tabel blijkt, kent onze leningenportefeuille een goede spreiding. Hiermee is de impact van hogere rentelasten in geval van herfinanciering, in enig jaar, beperkt.

Rentevisie

Rente

Wij volgen de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt nauwgezet. Dit vanuit het streven steeds goed te kunnen reageren en anticiperen op ontwikkelingen en verwachtingen. De voor de komende jaren verwachte rentekosten van onze gemeente, zijn gebaseerd op de liquiditeitsbehoefte vanuit de exploitatie en houden rekening met het investeringsvolume. Enerzijds vanuit een voorzichtigheidsbeginsel, anderzijds en tegelijkertijd met het oog op de historisch lage rentetarieven, hanteren wij voor de korte rente 0,25% voor 2022, oplopend met 0,2% per jaar tot 0,85% in 2025 en voor de lange rente 0,50% voor 2022 oplopend tot 1,25% in 2025.

Financieringspositie en Liquiditeitsprognose

Het belang van een adequate beheersing van de geldstromen wordt steeds groter, temeer daar de activiteiten van de gemeente complexer worden en de bedragen die hiermee zijn gemoeid navenant groter. Een (periodieke en voortschrijdende) analyse van de bestaande liquiditeitspositie en een goed (meerjarig) inzicht in de ontwikkeling hiervan, zijn dan ook van groot belang. Hiermee kunnen we tijdig anticiperen en de juiste maatregelen treffen. Op basis van de geldstromen vanuit de huidige meerjarenbegroting wordt periodiek de meerjarige liquiditeitspositie en daarmee de financieringsbehoefte van onze gemeente opgesteld. Naast de rente- en aflossingsverplichtingen op de bestaande leningenportefeuille, wordt hierbij rekening gehouden met de geldstromen uit hoofde van voorgenomen investeringen en de reguliere (geprognosticeerde) exploitatie.

Ook wordt rekening gehouden met een 'onderuitputting' op de betreffende investeringen, gebaseerd op ervaringen uit de afgelopen jaren. De navolgende tabel laat de financieringsbehoefte en rentekosten voor de komende jaren van onze gemeente zien.

afgeleide Rentekosten	2021	2022	2023	2024	2025
Beginsaldo	0	-17.002.380	-17.097.325	-17.434.435	-17.518.075
Kasgeldlimiet	-€ 17.002.380	-€ 17.097.325	-€ 17.434.435	-€ 17.518.075	-€ 17.518.075
Financieringsbehoefte Begrotingsjaar					
Herfinancieringsbehoefte (Rente & Aflossing leningen)	-8.727.310	-10.977.180	-16.059.064	-18.197.881	-18.828.994
Gemeentelijke exploitatie	2.239.760	9.971.016	10.811.588	11.926.885	11.491.749
Investeringen (incl. grondexploitatie en onderhanden werk)	-24.367.621	-28.756.340	-19.328.019	-12.911.822	-11.426.429
Financieringsbehoefte BRUTO	-€ 30.855.171	-€ 46.764.884	-€ 41.672.820	-€ 36.617.253	-€ 36.281.750
waarvan kort :	-€ 17.002.380	-€ 17.097.325	-€ 17.434.435	-€ 17.518.075	-€ 17.518.075
rentepercentage:	*0,00%*	*0,25%*	*0,45%*	*0,65%*	*0,85%*
Rente kortlopende leningen	€ 0	-€ 21.372	-€ 39.227	-€ 56.934	-€ 74.452
waarvan lang (10 jaar lineair dalend) :	-€ 13.852.791	-€ 29.667.559	-€ 24.238.385	-€ 19.099.178	-€ 18.763.675
rentepercentage:	*0,25%*	*0,50%*	*0,75%*	*1,00%*	*1,25%*
Rente nieuwe langlopende leningen	-€ 17.316	-€ 107.069	-€ 261.252	-€ 420.255	-€ 586.999
Rente u.h.v. reeds bestaande leningovereenkomsten	-€ 1.800.571	-€ 1.683.536	-€ 1.434.476	-€ 1.149.825	-€ 958.223
Totale Rente per jaar	-€ 1.817.887	-€ 1.811.977	-€ 1.734.956	-€ 1.627.014	-€ 1.619.673

*Tabel 3: Liquiditeitsprognose 2020– 2025 en afgeleide financieringsbehoefte en rentelasten. Bedragen * € 1.000*

Ten aanzien van de financieringsbehoefte hebben wij de keuze tussen het aantrekken van (middel-) lange- en kortlopende leningen, waarbij door de wetgever kaders worden gesteld door middel van de kasgeldlimiet, respectievelijk de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet: de rentetypische looptijd van leningen als maatstaf

De Wet Financiering Decentrale overheden (FiDo) bepaalt dat in de financieringsparagraaf informatie dient te worden opgenomen over de liquiditeitspositie van de gemeente in relatie tot de kasgeldlimiet. De korte rente is momenteel lager dan de lange rente, waardoor gemeenten kunnen neigen naar het zo veel mogelijk financieren met kortlopende leningen; hierin schuilt echter het gevaar, dat als de rente stijgt, gemeenten geconfronteerd worden met hogere rentelasten.

Om dit te voorkomen, stelt de wetgever maxima aan kort aangetrokken financieringsmiddelen, de zogenaamde kasgeldlimiet. Deze limiet is afgeleid van het begrotingstotaal en bedraagt 8,5% hiervan. Het begrotingstotaal voor 2022 komt uit op € 201 miljoen, wat leidt tot een kasgeldlimiet van € 17,1 miljoen. Wij streven naar een zo optimaal mogelijke benutting van de toegestane kasgeldlimiet, waarbij structurele overschrijdingen niet worden toegestaan en derhalve ook niet voorkomen.

Kasgeldlimiet Stappen (1 - 4) *(Bedragen x EUR 1.000)*	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende midddelen	(3) Netto vlottend middelen (+) of netto schuld (-)	Kasgeld-limiet	Ruimte onder de kasgeldlimiet (6a)= (5>4)	Overschrijding kasgeldlimiet (6a= (5<4)
(1) - (2) = (3)						
3e kwartaal 2020	€ 4.959-	€ 4.125	€ 834-	€ 16.798	€ 15.964	n.v.t.
4e kwartaal 2020	€ 7.401-	€ 1.404	€ 5.997-	€ 16.798	€ 10.801	n.v.t.
1e kwartaal 2021	€ 5.965-	€ 1.647	€ 4.318-	€ 17.238	€ 12.920	n.v.t.
2e kwartaal 2021	€ 8.948-	€ 1.251	€ 7.697-	€ 17.238	€ 9.541	n.v.t.
(5)						
Berekening kasgeldlimiet (5)						
(7)	Begrotingstotaal 2020		€ 197.620			
(8)	Percentage regeling		8,50%			
(5) = (7) x (8)	**Kasgeldlimiet**		€ 16.798			
(7)	Begrotingstotaal 2021		€ 202.799			
(8)	Percentage regeling		8,50%			
(5) = (7) x (8)	**Kasgeldlimiet**		€ 17.238			

Tabel 4: kasgeldlimiet en benutting.

Renterisiconorm: de opbouw van de leningenportefeuille als maatstaf

In de Wet FIDO wordt de renterisiconorm gehanteerd als norm voor de samenstelling van de ‘lange leningen’-portefeuille. Jaarlijks mogen de renterisico’s uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel is op deze wijze afdoende spreiding aan te brengen in de rentetypische looptijden van de leningenportefeuille, waardoor jaarlijks slechts een gedeelte van de leningenportefeuille aan renteherziening (tegen de op dat moment geldende rente) toe is. Wij blijven ruimschoots binnen de renterisiconorm.

RENTERISICONORM EN RENTERISICO'S VAN DE VASTE SCHULD *(Bedragen x EUR 1.000)*	2022	2023	2024	2025
Renterisico op vaste schuld	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**	**Begroting**
1a. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b. Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
1. Netto renteherziening op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
2a. Aflossingen op opgenomen leningen o/g	-8.032	-10.187	-10.187	-10.187
2b. Aflossingen op verstrekte leningen u/g	145	49	49	1.257
2. Netto aflossingen (2a - 2b)	-7.887	-10.138	-10.138	-8.930
3. Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	-7.887	-10.138	-10.138	-8.930
Renterisiconorm				
4a. Begrotingstotaal	201.145	205.111	206.095	206.095
4b. Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm	40.229	41.022	41.219	41.219
Toets Renterisiconorm				
4. Renterisiconorm	40.229	41.022	41.219	41.219
3. Renterisico op vaste schuld	-7.887	-10.138	-10.138	-8.930
5. Ruimte(+) / Overschrijding(-) (4 - 3)	**32.342**	**30.884**	**31.081**	**32.289**

Tabel 5: renterisiconorm en benutting.

De Wet HOF (Houdbare Overheidsfinanciën) en EMU-saldo

Op 11 december 2013 is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF) officieel gepubliceerd. In die wet worden de Europese normen verankerd voor de hoogte van de overheidsschuld en de jaarlijkse groei van de overheidsschuld. Doel van de Wet HOF is om de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning te laten leveren voor het behalen van de Europese begrotingsdoelstellingen van Nederland. Die normen raken ook gemeenten, omdat de gemeenteschulden en financieringstekorten van gemeenten meetellen in de overheidsschuld. Uit dien hoofde moeten alle gemeenten een opstelling maken van het gemeentelijke EMU-saldo. In de financiële begroting treft u een meerjarige opstelling van het EMU-saldo voor onze gemeente aan.

Schatkistbankieren

Met ingang van 2014 en eveneens met het oog op het terugdringen van het EMU-saldo, is Schatkistbankieren (SKB) voor decentrale overheden verplicht gesteld. Hierbij moeten decentrale overheden hun overtollige middelen aanhouden in de Schatkist bij het ministerie van Financiën.
Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Het ministerie pretendeert dat een ander belangrijk gevolg van deelname aan schatkistbankieren een verdere vermindering van de beleggingsrisico’s is, waaraan decentrale overheden worden blootgesteld. Schatkistbankieren biedt geen leen- of roodstandfaciliteit aan.

5.5 Paragraaf Bedrijfsvoering

Doelstelling

De verschillende disciplines die samen zorgdragen voor de bedrijfsvoering van de gemeente Roermond stellen zich tot doel om door (beleids-) kaderstelling, advisering en ondersteuning de organisatie optimaal te laten functioneren.

De ontwikkeling van bedrijfsvoering als noodzaak

De wereld om ons heen is continu in beweging. Talloze ontwikkelingen, zoals digitalisering, globalisering, technologische ontwikkelingen, demografische verandering, een veranderende samenleving en ook de coronapandemie volgen elkaar in hoog tempo op. Maatschappelijke opgaven vereisen steeds vaker een integrale, opgavegerichte aanpak van overheden, waarbij ook de relatie met samenwerkingspartners en inwoners verandert. Deze snel veranderende omgeving maakt het noodzakelijk dat onze organisatie mee verandert en daarmee doorontwikkelt. Daarnaast heeft de lokale overheid er de afgelopen jaren diverse complexe taken bijgekregen. Denk aan veranderingen in het sociaal domein en binnenkort de invoering van de Omgevingswet en de Wet Open Overheid. Dat vraagt veel van onze organisatie; een organisatie die stappen moet zetten om “in control” te komen en nog niet goed in staat is om mee te bewegen met de veranderingen en ontwikkelingen.
In de beweging daar naartoe werken wij aan een organisatie die weerbaar en wendbaar is. Vanwege het meerjarig karakter van het proces kiezen we voor een scope op de langere termijn (ver vooruit denken), maar voor acties op de korte termijn (dichtbij handelen). We ontwikkelen stap voor stap: op basis van de situatie en het resultaat, wordt de volgende stap bepaald. De ontwikkeling is hiermee een proces, maar wel een met ankerpunten. Dit maakt wendbaarheid en inspelen op de feitelijke situatie en onvoorziene omstandigheden mogelijk en de kans op succes groter.
Ongeveer een jaar geleden is, als eerste stap, een structuurverandering in de organisatie doorgevoerd en is een nieuw management gestart. Vanuit die basis worden medewerkers, procedures, systemen en processen op niveau gebracht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de ICT-systemen, inzicht in personele inzet op productniveau, de Planning en Control cyclus (P&C-cyclus) en de daarvoor benodigde actuele sturingsinformatie op budgetten. In de beweging naar een overheid die een andere positie inneemt in de samenleving en aansluit bij de opgaven die op haar afkomen, zijn wij als organisatie gestart met opgavengericht werken.
In de ontwikkeling van bedrijfsvoering volgen we het ritme van de P&C-cyclus en werken we met routekaarten op basis waarvan, per kwartaal (soms voor een langere periode) de interventies en prioriteiten worden bepaald en van waaruit acties in gang worden gezet. Gedurende deze periode bewaken we de voortgang en we evalueren aan het eind van elk kwartaal. Daarbij legt iedere actie het fundament onder een volgende stap, waarna een nieuwe cyclus start.
In 2022 ontwikkelen we al ingezette interventies verder door en worden nieuwe interventies ingezet. Om een beeld te geven van interventies noemen wij er hier een aantal die in 2021 zijn opgestart:

- Het jaarlijks opstellen van clusterplannen;
- Individuele jaarplannen en sturen en monitoren door gesprekscyclus;
- Organisatie-breed implementeren van planmatig samenwerken;
- De Roermond Academie als leer en ontwikkelcentrum voor competenties, houding en gedrag;
- Aanpassen, optimaliseren en vervangen van ondersteunende systemen (HR, financiën, sturing);
- Het Verzakelijken, Verzelfstandigen en Vervreemden (VVV-traject) van onderdelen van onze organisatie, taken of voorzieningen;
- Doorontwikkelen en professionaliseren van portfolio- en projectmanagement.

De stappen die we als organisatie willen zetten vragen naast een gewijzigde organisatiestructuur en verbeterde bedrijfsvoering, een organisatiecultuur en een kwaliteit van medewerkers die deze ontwikkeling ondersteunt. Dit vereist een investering in de kwaliteit van onze ambtelijke organisatie door inzet van middelen uit het opleidingsbudget en door concernbrede leer- en ontwikkelprogramma’s die vanuit de Roermond Academie worden aangeboden.

Betekenis voor Roermond

Bedrijfsvoering is niet primair gericht op de Roermondse burger of de Roermondse bedrijven en instellingen, maar onze inwoners en ondernemers merken wel degelijk het effect van een organisatie die de systemen op orde heeft, die op tijd betaalt of antwoordt, een passende rol neemt in structuren en processen en van een organisatie die daadkrachtig kan inspelen op de nieuwe en bestaande opgaven en behoeftes. Maar bovenal stelt een professionele bedrijfsvoering de organisatie “Gemeente Roermond” in staat om ook succesvol te zijn en dat is iedere dag merkbaar in onze stad.

Onderdelen paragraaf

Binnen de paragraaf bedrijfsvoering vallen de volgende onderdelen:

- Organisatie
- Personeel
- Huisvesting en gebouwenbeheer
- Informatievoorziening en automatisering
- Financiën
- Communicatie
- Juridische zaken

Beleidskaders

- Organisatievisie - met hart en lef voor Roermond
- Informatiebeleid en -strategie
- Financiële verordeningen:
  - Verordening artikel 212 Gemeentewet
  - Verordening artikel 213 Gemeentewet
  - Verordening 213a Gemeentewet
- Nota reserves en voorzieningen
- Nota vaste activa beleid
- Treasurystatuut
- Beleidsregels publieke taak leningen en garantiestellingen
- Nota rentebeleid

Verbonden partijen

De gemeente Roermond neemt deel aan onderstaande samenwerkingsverbanden die een bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstellingen in deze paragraaf:

- Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
- N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
- ICT Noord en Midden-Limburg (ICT NML)
- Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
- Coöperatieve vereniging Dimpact
- Geo-expertise centrum (EC Geo)

Voor meer inhoudelijke informatie verwijzen we naar de paragraaf Verbonden partijen.

Wat willen we bereiken[2]

De organisatie is kostenbewust, betrouwbaar, open en zorgt goed voor haar medewerkers. Belangrijke elementen daarin zijn: een strakke en transparante bedrijfsvoering, lage overhead, werkend volgens de regels van publieke integriteit, het kennismanagement is op orde, de organisatie werkt aan deskundigheidsbevordering, zij is transparant over de inrichting en resultaten en medewerkers ervaren het werkklimaat als prettig.

Wat gaan we daarvoor doen

A. ***Organisatieontwikkeling*** *(leiderschap – strategie en beleid – management van processen en middelen)*

B. ***Bedrijfsvoering op orde***

C. ***Door ontwikkelen moderniseren P&C cyclus***

D. ***Informatiemanagement en informatievoorziening***

E. ***Optimalisatie ambtelijke huisvesting***

[2] *Hierbij volgen wij de definitie t.b.v. De Verkiezing Overheidsorganisatie van het jaar.*

A. Organisatieontwikkeling

Om de organisatie een stap dichter bij de doelstelling om meer weerbaar en wendbaar te brengen, richten we ons na wijziging van de organisatiestructuur en management de komende jaren op de doorontwikkeling en de effectuering. Dit is complex, omvangrijk, ingrijpend en daarmee onvoorspelbaar.
Het betreft namelijk een ontwikkeling die fundamenteel ingrijpt in zowel de structuur, de systemen, de cultuur en werkwijze, gedrag en houding van alle actoren. Het creëren van een nieuw fundament zal tenminste een periode van 3 jaar in beslag nemen. Als eerste stap is in de tweede helft van 2021 een breed organisatie-ontwikkelprogramma gestart dat bestaat uit en aantal trajecten:

- Implementatie opgavegericht werken. Hierbij gaat het vooral om de wijze waarop de gemeente samen met bewoners, ondernemers, instellingen of aanbieders komt tot gedragen oplossingen. Denken vanuit mogelijkheden is daarbij belangrijker dan het denken vanuit regels. De gemeente is daarbij naast samenwerkingspartner ook regisseur van het netwerk.
- Introductie van planmatige sturing binnen de clusters.
- Herontwerp en implementatie P&C-cyclus; waarbij de raad de kaders vaststelt en zowel raad, college als organisatie continu inzicht kunnen hebben in de actuele financiële situatie.
- Herinrichting HR-keten en dienstverlening op een niveau dat qua aanpak en termijnen duidelijk is voor onze inwoners.
- Inrichten en realisatie opleidings- en ontwikkelcentrum (Roermond Academie).
- Heroriëntatie op organisatie van dienstverlening en facilitering; Verzakelijking, Verzelfstandiging en Vervreemding.
- Introductie van integrale gemeente brede Nieuwe Werkwijze.

Deze trajecten zullen grotendeels doorlopen in 2022 en voor het begrotingsjaar 2022 zal het accent concreet liggen op de volgende opdrachten:

1. Herinrichting van de operatie/dienstverlening per cluster (taken, verantwoordelijkheden, inzet middelen, resultaten en beoogde effecten) aan de hand van een clusterplan.
2. Aanscherpen en actualiseren van werkprofielen en jaarplannen van medewerkers.
3. Concernbreed ontwikkelen, inrichten en implementeren planmatig samenwerken.
4. Verder inrichten van concernbrede een leer- en ontwikkelprogramma's (Roermond Academie).
5. Ontwikkelen van (zelf)sturing op eigenaar- en ondernemerschap, houding en gedrag, resultaat en ontwikkeling.
6. Aanpassen, optimaliseren en vervangen van ondersteunende systemen (HR, financiën, sturing).
7. Invoering van Nieuwe Werkwijze (optimale ondersteuning en facilitering) van de wendbare werkwijze.

B. Bedrijfsvoering op Orde

Het zorgen voor een efficiënte en optimale (administratieve) inrichting van processen, systemen en afspraken die de rest van de organisatie faciliteert en ondersteunt in haar werkzaamheden. Doelstelling is dat processen, informatievoorziening, systemen en sturingsinformatie continu op orde zijn en verbeterd worden.
In 2022 zullen we op de ingeslagen weg (waarbij het voorkomen van achterstanden en gelijktijdig verbeteren van de administratieve verwerking van gegevens op centraal niveau) verder gaan.

C. Doorontwikkelen moderniseren P&C-cyclus

Voordat je kunt moderniseren, moet allereerst je basisbedrijfsvoering qua inrichting op orde zijn. De informatie uit deze bedrijfsvoering moet betrouwbaar en actueel zijn. Hiervoor verwijzen wij naar onderdeel B. In het coalitieprogramma zijn een aantal belangrijke uitgangspunten opgenomen: het streven naar een juiste balans in taken en ambities en de inzet van middelen, een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting, voldoende weerstandscapaciteit om risico's op te vangen, de komende jaren werken aan een modernisering van de P&C-instrumenten. In overleg met de raad zal, waar de modernisering de kaderstellende en controlerende rol raakt, invulling worden gegeven aan de modernisering.
In 2021 is een basis gelegd om de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering en in het bijzonder de P&C-cyclus in 2022 een goed vervolg te geven. Per P&C document zal de doorontwikkeling als een continu proces blijven doorlopen. Daarin zal met de diverse belanghebbenden worden afgetast welke informatie- en sturingsbehoefte er is. Het jaar 2022 zal ook het jaar zijn waarin we een versnelling willen gaan aanbrengen door een aantal nieuwe applicaties te implementeren. Deze applicaties moeten het mogelijk maken om zowel de organisatie als het bestuur verder, beter en efficiënter te ondersteunen. Daarmee wordt ook een basis gelegd om een stap te maken naar continue actuele informatievoorziening en sturingsinformatie.

Blijvende aandacht zal er zijn voor de aansluiting tussen de beschikbare middelen (capaciteit en geld) en de ambities. Het cyclisch werken en de verbinding leggen tussen concern- en clusterplannen en de diverse onderdelen van de P&C-cyclus zal verder worden versterkt.
Daarnaast zal het opgavegericht werken een belangrijke basis vormen voor de opzet en inhoud van de P&C-cyclus. In 2022 wordt verder rekening gehouden met het effect van de verkiezingen, een mogelijk nieuwe coalitie en dus een nieuw coalitieprogramma wat zal moeten worden vertaald naar programma's of opgaves in de P&-cyclus.

D. Informatiemanagement & Informatievoorziening

In 2021 zijn we gestart om te bouwen aan een solide informatievoorziening- en management: een actueel beeld van het applicatielandschap, een heldere visie en nieuwe en vernieuwde functies, rollen en taken geven een scherpe focus voor een optimale I-inrichting. In 2021 is het begin gemaakt en in 2022 zal deze belangrijke basis verder vorm krijgen, om te zorgen voor een correcte en tijdige informatievoorziening en efficiënte informatie-uitwisseling - een belangrijke randvoorwaarde voor een optimale ondersteuning van de organisatie en het bestuur.
In 2022 wordt de lijn gecontinueerd om data en informatie als een strategisch middel binnen en buiten de organisatie in te bedden: gericht op samenwerking, flexibiliteit, effectiviteit en efficiency. Informatie is – net als personeel en geld – een primaire productiefactor en wordt ook als dusdanig gezien en ingezet door de lijn. De organisatie ontwikkelt zich, inzicht en grip op de informatievoorziening en is in staat vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Er is regie over werkprocessen en vanuit informatievoorziening wordt de organisatie proactief ondersteunt in dagelijkse processen, maar ook in belangrijke ontwikkelingen zoals data analyse, digitale samenwerking en slimme automatisering. Er is continue aandacht en kritische toetsing op inzet van de juiste middelen en mensen, die nodig zijn om de datagedreven, wendbare organisatie tot een vanzelfsprekendheid te maken.

E. Optimalisatie ambtelijke huisvesting

In 2022 zal de doorontwikkeling van de bestaande huisvesting naar een concept dat aansluit bij de nieuwe structuur en daarbij behorende manier van werken worden ingevoerd.

Wat levert het op

A. Organisatieontwikkeling

Als organisatie en medewerker ontwikkelen we een wendbare en weerbare organisatie die:
- het perspectief van de klanten leidend laat zijn en samenwerkt om de resultaten te bereiken;
- zijn omgeving kent en meebeweegt en aanpast aan veranderingen in deze omgeving;
- initiatief neemt en ruimte geeft aan initiatieven uit de samenleving en hierin regisseert, faciliteert of participeert;
- een standaard dienstverlening levert waar het kan en waar nodig maatwerk levert;
- Roermond als aantrekkelijke werkgever.

Dit voor een betere kwaliteit van de dienstverlening en focus op de maatschappelijke doelen en effecten.

Tastbaar resultaat van de ontwikkeling is:
- Duidelijk en actueel in- en overzicht in kwaliteit en inzetbaarheid van de formatie;
- Afspraken en sturing op ontwikkeling en inzetbaarheid van de formatie;
- Duidelijk en actueel in- en overzicht in kwaliteit en inzetbaarheid van de middelen.

B. Bedrijfsvoering op Orde
- Een actuele, betrouwbare administratie en administratieve inrichting die zorgt voor juiste en tijdige informatievoorziening en voor actuele sturingsinformatie.
- Het volledig inrichten van een nieuw bedrijf en administratie in een nieuwe moderne omgeving.
- Systemen die een bijdrage leveren aan de voorgaande punten.

C. Doorontwikkelen moderniseren P&C-cyclus
- Een efficiëntere en modern ingerichte P&C-cyclus met een nieuwe jaarplanning die aansluit op nieuwe werkwijzen en sturingsbehoeften.
- Op basis van een implementatieplan uitrollen van een moderne applicatie waarin rekening worden gehouden met de wensen en (informatie)behoefte van de diverse doelgroepen (gebruikers). In eerste instantie zal dit op basis van 'best practice' plaatvinden, wat later daar waar nodig zal worden verfijnd.
- Meer eigenaarschap, grip en samenhang in de diverse sturingsinstrumenten (concern- en clusterplannen versus instrumenten P&C).
- Een P&C-cyclus die volledig aansluit op het opgavegericht werken en het nieuwe coalitieprogramma.

D. Informatiemanagement & Informatievoorziening
- Integraal management van informatie binnen de lijn (eigenaarschap en bewustzijn), begeleidt en ondersteunt door het cluster informatievoorziening waarmee ook bij nieuwe ontwikkelingen aangesloten kan worden (bijvoorbeeld de invoering van de Omgevingswet).
- Een organisatie (bestuur, management en medewerkers) die de waarde begrijpt van en weet hoe om te gaan met informatie, applicaties en (digitale) middelen.
- Ondersteuning op basis van een integrale- en procesgerichte aanpak met oog voor zaken zoals rechtmatigheid, informatiebeveiliging en privacy en gericht op belangrijke pijlers zoals heldere applicatie-inrichting, uniforme digitale archivering, verzamelen van data, digitalisering en automatisering/ robotisering.
- Systemen zijn geen doel op zich maar ondersteunen de (interne) klant op een logische en zo eenvoudig mogelijke wijze.
- Een goede en snelle match tussen vraag en aanbod, waarbij wordt uitgegaan van generieke oplossingen ('standaard tenzij') en niet lokaal 'het wiel opnieuw uitvinden'. Standaard is het uitgangspunt, maatwerk alleen in uitzonderlijke situaties.
- Datagedreven werken is een op de juiste wijze gefaciliteerd proces waardoor het binnen een aantal jaar een 2e natuur voor de organisatie wordt. De kwalitatief van goede informatie leidt tot verbeterde inzichten en (beleids-)keuzes.
- Een omgeving waar digitaal samenwerking zonder barrières mogelijk is.
- Vergaande digitalisering en automatisering/robotisering van interne processen die bijdraagt aan een betere kwaliteit en/ of efficiency.

Op langere termijn (meerjarig) geeft het betere, snellere en actuele inzichten en daardoor betere beleidskeuzes. Toename in preventief handelen door eerder inzicht en betere voorspellingen. Nieuwe inzichten die tot nieuwe innovaties kunnen leiden. Sturing op basis van trends, verbeterde inzichten en toekomstvoorspellingen. Sturing op basis van feiten en gegevens in plaats van ad hoc sturing.

E. Optimalisatie ambtelijke huisvesting
- De voorzetting van facilitering van een veilige en gezonde (werk)omgeving voor de medewerkers en bezoekers van onze locaties volgens de richtlijnen en wettelijke verplichtingen van het RIVM.
- Een werkwijze en daarbij passende werkomgeving als onderdeel en ondersteuning van de ontwikkeling naar een weerbare- en wendbare organisatie.

Een omgeving afgestemd op de organisatiestructuur. Dit is een opmaat naar de te ontwikkelen structurele Nieuwe Werkwijze. Hierbij worden de ervaringen met hybride samenwerken, persoons-ongebonden werkplekken en thuiswerken meegenomen.

Hoe monitoren we de resultaten en / of de effecten

Verplichte BBV indicatoren / kengetallen

Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning

#	Naam indicator	Eenheid	Bron	Realisatie 2019	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Nederland 2021 (50.000 - 100.000 inw)
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,4	9,8	9,7	9,5	n.b.
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	9,1	9,7	9,1	9,8	n.b.
3	Apparaatkosten	Kosten in € per inwoner	Eigen gegevens	876	895	937	952	n.b.
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen gegevens	16,4	14,1	5,4	5,3	n.b.
5	Overhead	% totale lasten	Eigen gegevens	11,8	11,4	13,0	12,8	n.b.

De begrote indicatoren zijn bepaald op basis van de primitieve begrotingscijfers. De landelijke indicatoren zijn (nog) niet beschikbaar.

Taakveld 0. Bestuur en ondersteuning

#	Naam indicator	Toelichting
1	Formatie	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de gemeente voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari.
2	Bezetting	Het aantal fte's van het ambtelijk apparaat van de gemeente dat werkzaam is op peildatum 1 januari van het begrotingsjaar. Voor de begroting 2021 wordt gerekend met de bezetting per 1 januari 2020.
3	Apparaatkosten	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur op basis van gemiddeld aantal inwoners.
4	Externe inhuur	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van de gemeente door een private organisatie door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid zonder dat daar een arbeidsovereenkomst tussen gemeente en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
5	Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces in verhouding tot het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves).

Effect indicatoren/kengetallen

Door het benoemen van indicatoren/kengetallen wordt de ambitie uitgesproken en zal in de jaarrekening verantwoording worden afgelegd.

Indicatoren organisatieontwikkeling 2021

- Vergroting van de interne mobiliteit; doorstroompercentage van 3,9% naar > 4,5%
- Uitnutting van opleidingsbudget
- Actualisatie, vastlegging en uitvoering van alle individuele werk en ontwikkelplannen

Informatiebeveiliging

Informatiebeveiliging is het proces van vaststellen, implementeren, onderhouden en controleren van de vereiste beveiliging van informatiesystemen en de daarin opgeslagen gegevens. Informatiebeveiliging die op orde is, vormt een belangrijke basis voor de digitale dienstverlening, informatieverstrekking, digitale archivering en informatie-uitwisseling richting burgers, bedrijven en ketenpartners.
Sinds 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van toepassing als normenkader voor informatiebeveiliging binnen de overheid (rijksoverheid, provincies, waterschappen en gemeenten). De BIO is na instemming van alle overheidslagen interbestuurlijk bekrachtigd in het Overheidsbrede overleg Digitale Overheid (OBDO). Gemeenten zijn in dit overleg vertegenwoordigd door de VNG.

Het college van burgemeester en wethouders heeft een informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld dat gebaseerd is op de BIO. Hierin is onder andere opgenomen dat risicomanagement een belangrijk onderdeel is om te zorgen voor informatieveiligheid. Risicomanagement is een afwegingsproces voor het beheersen van onzekerheden en is onderdeel van de Plan-Do-Check-Act cyclus en sluit aan op de Planning en Control cyclus van de gemeente. In 2022 zal het informatiebeveiligingsbeleid worden geactualiseerd.

Het beveiligen van informatie is een continu proces en hanteert een Plan-Do-Check-Act cyclus. In 2022 zullen er risicoanalyses worden uitgevoerd in de vorm van baselinetoetsen en privacy impact analyses (PIA). Bij het maken van een risicoafweging wordt een inschatting gemaakt van mogelijke schade als informatiesystemen (tijdelijk) niet beschikbaar zijn, de informatie niet integer is en/of deze informatie in verkeerde handen valt. Ook wordt een inschatting gemaakt van de dreigingen waartegen de overheid beschermd moet worden. De inschatting van mogelijke schade en dreigingen leidt tot beveiligingseisen om het risico te beperken. Om deze eisen af te dekken worden passende maatregelen getroffen of wordt het (rest)risico, met uitleg, (tijdelijk) geaccepteerd. Bij de keuze van passende maatregelen moet worden voorkomen dat informatie en informatiesystemen te licht of te zwaar worden beveiligd. Er zit een beveiligings- en kostenaspect aan vast en dat vereist balanceren.

Over de informatieveiligheid zal verantwoording afgelegd worden aan de gemeenteraad, aan de Autoriteit Persoonsgegevens en aan die ministeries die een rol hebben in het toezicht op informatieveiligheid. Deze verantwoording als onderdeel van de bestuurlijke verantwoording over de beveiliging van informatiesystemen wordt jaarlijks gedaan vanuit het verantwoordingsstelsel ENSIA. ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige IT-audit. ENSIA helpt gemeenten in één keer verantwoording af te leggen over informatieveiligheid gebaseerd op de BIO. ENSIA structureert ook de verticale verantwoording richting de rijksoverheid over de Basisregistratie Personen (BRP) en Reisdocumenten, Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (SUWI). Met ingang van ENSIA 2021 (startdatum 1 juli 2021) zal de WOZ-vragenlijst Systeembeheer over informatiebeveiliging en informatie-architectuur voor het eerst meegaan in de ENSIA-verantwoordingscyclus.

In de eerste helft van 2022 zal vanuit ENSIA een onafhankelijk IT-auditor toetsen of de verantwoording voldoet aan de gestelde beveiligingseisen. Verbeterpunten die kunnen voortkomen uit ENSIA, de eigen interne BIO-meting, inzichten in incidenten en trends die elders kunnen optreden worden meegenomen in de PDCA-cyclus Informatiebeveiliging.

Privacybescherming

Met de komst van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in mei 2018 werd van de gemeente Roermond een aantal basisfunctionaliteiten gevraagd; een privacybeleid, een verwerkingsregister, verwerkersovereenkomsten en een Functionaris Gegevensbescherming. Nu, enkele jaren na de invoering van de AVG stelt de toezichthouder de Autoriteit Persoonsgegevens zich op het standpunt dat organisaties een professionaliseringsslag dienen te maken. Enkel de basis in orde hebben, is niet meer voldoende. De AVG geeft hiervoor de verdere normen en kaders.
Om deze professionaliseringsslag te maken zal de gemeente Roermond zorgvuldig de basis op orde dienen te krijgen, privacybescherming zal door de gehele organisatie 'geademd' moeten worden en de bescherming van de burger moet voorop staan in het handelen van de medewerkers, ambtenaren van de gemeente Roermond.

Hiervoor is het essentieel dat er aandacht wordt besteed aan dit onderwerp zowel door de FG, de Privacy Officer als het management van de organisatie. Middelen blijven nodig om Data Protection Impact Assesments uit te kunnen voeren, te meer gezien de gemeentelijke ambities op het gebied van de basis op orde, het moderniseren van de P&C-cyclus en datagedreven werken.

Collegeonderzoeken (op grond van artikel 213a Gemeentewet)

Artikel 213a van de Gemeentewet bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders periodiek onderzoek moet verrichten naar de doelmatigheid van delen van de gemeentelijke organisatie en de uitvoering van taken door de gemeente en naar de doeltreffendheid van (delen van) programma's en paragrafen. In 2020 en 2021 hebben wij, gelet op de inspanningen rondom het organisatie-ontwikkeltraject, geen aanvullende onderzoeken opgestart. Niettemin vinden er in onze organisatie jaarlijks wel onderzoeksinspanningen plaats, die we aan zouden kunnen merken als een 213a-onderzoek. Voor 2022 willen wij dan ook aansluiting zoeken bij onderzoeken die in het kader van de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering of evaluatie van beleid worden uitgevoerd. Wij zullen uw raad informeren over de onderwerpen, die we als 213a onderzoek aanmerken.

Rechtmatigheid

In de huidige situatie geeft de accountant in de controleverklaring een oordeel over de rechtmatigheid van het handelen van de gemeente. Er is bij de Tweede Kamer een wetsvoorstel ingediend waarbij voorzien is dat het college van burgemeester en wethouders rechtstreeks verantwoording af legt over de (financiële) rechtmatigheid van het gevoerde bestuur, aan de hand van de rechtmatigheids-verantwoording in de jaarrekening. De accountant controleert vervolgens de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid. De accountant kijkt dus of hetgeen het college meldt in de rechtmatigheidsverantwoording, juist en volledig is.

Het was de bedoeling dat de wetswijziging per het verslagjaar 2021 in zou gaan. Ondertussen heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties laten weten dat de ingangsdatum wordt uitgesteld tot naar verwachting het verslagjaar 2022. Het wetsvoorstel is eind juni nog niet behandeld in de Tweede Kamer.

Wij bereiden ons voor op de gevolgen van de nieuwe wetswijziging en hebben in 2020 en 2021 de auditcommissie geïnformeerd en met de commissie van gedachten gewisseld over de kaders die uw raad daarbij kan stellen. Zodra invoering definitief is, zullen wij uw raad daarover informeren. Wij willen het jaar 2021 gebruiken om enkele pilots ten aanzien van de rechtmatigheid uit te voeren. Dit doen we in afstemming met onze accountant.

5.6 Paragraaf Verbonden partijen en participaties

In deze paragraaf worden, conform artikel 15 BBV, de relaties beschreven met rechtspersonen, waarin de gemeente zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft.

De gemeente heeft een bestuurlijk belang als ze een zetel heeft in het bestuur en/of stemrecht heeft. De gemeente heeft een financieel belang als zij middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement en/of als financiële problemen bij de betreffende rechtspersoon verhaald kunnen worden op de gemeente. De gemeente Roermond heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen. Deze zijn uitgesplitst in gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen.

Alle taken die wij samen met anderen beter, efficiënter en/of effectiever kunnen doen dan zelfstandig, komen in principe voor samenwerking in aanmerking. Samenwerking is mogelijk op het gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling (overlegplatform) of voor uitvoerende taken.

Samenhangend met het in 2013 door de Rekenkamercommissie uitgevoerde onderzoek ‘Verbonden Partijen’ is de nota ‘Verbonden Partijen’ door de gemeenteraad op 9 juli 2015 vastgesteld (2015/042). De in augustus 2014 door de commissie BBV uitgebrachte ‘Notitie Verbonden Partijen’ is bij het opstellen van de gemeentelijke nota betrokken. In oktober 2016 heeft de Commissie BBV een nieuwe ‘Notitie Verbonden Partijen’ uitgebracht. Deze notitie gaat in op de governance-aspecten en instrumenten van bestuur en toezicht.

Verbonden partijen zijn belangrijk omdat zij helpen de maatschappelijke doelen van de gemeente te realiseren. Meer dan in het verleden werken gemeenten regionaal samen. Het is belangrijk om een goed afwegingskader te hebben voor het aangaan, het onderhouden en het toezicht op verbonden partijen. De nota ‘Verbonden Partijen’ geeft dit kader en geeft antwoord op de volgende vragen:

- welke criteria worden binnen de gemeente Roermond gebruikt om te besluiten over het aangaan, veranderen en verlengen van bestuurlijke én financiële relaties met derde partijen;
- welk besluitvormingstraject moet hierbij worden doorlopen;
- hoe krijgt de gemeentelijke vertegenwoordiging vorm;
- hoe wordt het beheer en de control van verbonden partijen binnen de gemeentelijke organisatie ingericht.

Verbonden partijen brengen ook financiële en bestuurlijke risico’s met zich mee. Voor een goede balans tussen de voordelen en de risico’s is grip op en sturing van de verbonden partijen belangrijk. In het overzicht van de verbonden partijen besteden we conform de geldende regelgeving (BBV)
aandacht aan het beleid inzake de sturing op financiële risico’s en de bijdrage van een verbonden partij aan de in deze begroting opgenomen programma’s. De risico’s bij verbonden partijen die onvoldoende weerstandscapaciteit hebben en verbonden partijen die de risico’s geheel of gedeeltelijk afwentelen op de deelnemers (lees gemeenten) zijn opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Lijst verbonden partijen

Hieronder treft u een totaaloverzicht aan van de in deze paragraaf opgenomen verbonden partijen.
Deze worden vervolgens uitgewerkt.

Type	Naam
Gemeenschappelijke regelingen	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
	RUD Limburg-Noord
	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
	Omnibuzz
	Westrom
	Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord
	Grenspark Maas-Swalm-Nette
	ICT Noord en Midden-Limburg (ICT NML)
	Anti-discriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
Vennootschappen en coöperaties	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg (WML)
	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.
	Enexis Holding N.V.
	CSV Amsterdam B.V.
	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
	Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
	Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
	Coöperatieve vereniging Dimpact
	Werkmaatschappij groenonderhoud en reiniging
Stichtingen en verenigingen	Stichting Keyport 2020
	Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)
Overig	Expertise Centrum Geo (ECGeo)
	Samenwerking Midden-Limburg (SML)

Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van alle deelnemende gemeenten.
Doel	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en een waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. Eén van de doelstellingen, die voortvloeien uit de missie van BsGW, is kostenreductie. Dit bij minimaal gelijkblijvend kwaliteit van de dienstverlening en het vergroten van de digitale dienstverlening.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd.
Financieel belang	Voor de dienstverlening betaalt de gemeente jaarlijks een vergoeding. Voor 2022 bedraagt deze vergoeding circa € 887.000 voor de reguliere dienstverlening.
Eigen vermogen	1 januari 2020 € 607.000 31 december 2020 € 889.000
Vreemd vermogen	1 januari 2020 € 6.750.000 31 december 2020 € 9.101.000
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2022 zijn, op 2 gemeenten na, het Waterschap Limburg en alle overige 29 Limburgse gemeenten aangesloten bij de BsGW. Het ondernemings- en ontwikkelingsplan (OOP) 2018-2020 is inmiddels volgens planning afgerond. Na een fase van groei, vraagt de consolidatie om meer herijking van de organisatie. Deze herijking zal fundamenteel ingrijpen in de huidige structuur en werkwijze, tegelijkertijd is actie vereist om de verbetering en continuïteit van de werkprocessen te borgen. Het transitieproject rondom de waardering van onroerende zaken (van kubieke meters inhoud naar vierkante meters gebruiksoppervlakte) is eind 2021 afgerond. De structurele waarborging van de kwaliteit, de beheers fase in het project ‘waarderen op gebruikersoppervlakte’ vraagt in 2022 echter nog de nodige implementaties. Een punt van grote zorg is wederom de forse stijging van de proceskosten in 2020. De stijgende tegemoetkoming proceskosten aan de zogenaamde WOZ-bureaus heeft impact op de begroting van de BsGW en de jaarlijkse vergoeding van de deelnemende gemeenten. De kritische beschouwing van het huidige beleidskader en het interne proces, maar ook een proactieve voortrekkersrol in de diverse organen (zoals het ministerie, de VNG, de Waarderingskamer) blijft aandacht vragen van de BsGW. Dit met als doel de huidige systematiek te verbeteren en een verlaging van de proceskosten te realiseren.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende waterschappen en gemeenten de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen.
Risicobeheer	BsGW is de laatste jaren tegen wat zaken aangelopen, waardoor zij haar grenzen van bezuinigen heeft bereikt. Naast de kostenontwikkelingen die BsGW in haar eigen begroting opvangt, ziet BsGW zich de afgelopen jaren ook geconfronteerd met (nieuwe) kostenontwikkelingen, die zij niet (volledig) kan beheersen. Verdere bezuinigingen tasten de continuïteit van de bedrijfsvoering aan, blokkeren de gewenste kwaliteitsverbetering en dragen bij aan een hoger risicoprofiel (rechtmatigheid, foutenmarge, fraudegevoeligheid ect.) en zijn dan ook niet verantwoord. De haalbaarheid en ontwikkeling van bovengenoemde punten heeft invloed op realiseren van de doelstelling kostenreductie. Mocht dit onverhoopt niet haalbaar blijken dan zullen ook de bijdragen van de deelnemers op termijn niet c.q. minder dalen of zelfs stijgen.

Naam	RUD Limburg-Noord
Vestigingsplaats	Venlo (statutair)/Roermond (gastheerorganisatie)
Betrokkenen	De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg en de provincie Limburg
Doel	De RUD Limburg-Noord is opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening en het toezicht en de handhaving bij de uitvoering van het milieudeel van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) te verbeteren. Dit minimaal voor zover het de taken uit het landelijk basistakenpakket betreft. De RUD is opgezet als een netwerkorganisatie die op innovatieve en kostenefficiënte wijze uitvoering geeft aan deze taken.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten en de Provincie Limburg vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit een voorzitter en twee leden (aangewezen door het algemeen bestuur). Er is een adviesraad die bestaat uit de secretarissen van de deelnemers en de directeur van de RUD Limburg-Noord.
Financieel belang	De financiële bijdrage van de gemeente Roermond bedraagt voor 2022 € 2,25 per inwoner. Deze bijdrage is opgenomen in programma 4. Kansen voor klimaat.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 118.000 31 december 2022 € 81.000
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 1.150.000 31 december 2022 € 1.150.000
Ontwikkelingen	Bij onderwerpen zoals energie en de Omgevingswet ondersteunt de RUD Limburg-Noord haar partners. Daarnaast is er doorlopend aandacht voor kwaliteitsverbetering en onderlinge afstemming.
Programma begroting	Programma 4. Kansen voor klimaat.
Bijdrage aan het programma	De RUD Limburg-Noord is opgericht om de kwaliteit van de dienstverlening en het toezicht en handhaving bij de uitvoering van de wettelijke taken te verbeteren. Dit draagt bij aan de algemene doelstelling om te komen tot een duurzaam en veilig gebruik van de ruimte. Daarnaast wordt ook de kwaliteit van dienstverlening aan burgers en bedrijven verbeterd.
Risicobeheer	Gelet op het rapport van de commissie van Aartsen (2021) moeten in 2022 en verder mogelijk maatregelen worden genomen om het functioneren en de robuustheid van de RUD Limburg-Noord te versterken. Dit kan financiële, personele en organisatorische gevolgen hebben.

Naam	Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
Vestigingsplaats	Venlo
Betrokkenen	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan tussen alle gemeenten van Noord- en Midden-Limburg (15).
Doel	De VRLN is het samenwerkingsorgaan van en voor de gemeenten en heeft tot doel de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen te behartigen op het gebied van: • de brandweerzorg; • de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; • de rampenbestrijding en crisisbeheersing; • het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; • het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; • de publieke gezondheidzorg als bedoeld in de Wet publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang	Het Algemeen bestuur van de VRLN wordt gevormd door de burgemeesters van de aangesloten gemeenten. Het bestuur van de VRLN bestaat uit het Algemeen bestuur, de bestuurscommissie Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD), de bestuurscommissie Veiligheid, het Dagelijks bestuur en de voorzitter.
Financieel belang	De financiële bijdrage voor 2022 bedraagt € 7.053.000,-. Deze bijdrage is deels opgenomen in programma 1. Zorgzame gemeente en deels in programma 9. Veilige stad van deze begroting.
Eigen vermogen	1 januari 2021 € 7,5 miljoen 31 december 2021 € 6,4 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2021 € 50,6 miljoen 31 december 2021 € 49,8 miljoen
Ontwikkelingen	In 2021 is een aanzet gegeven voor de kerntakendiscussie die dient te leiden tot een herijking van de gemeentelijke opdracht aan de veiligheidsregio. De maatschappelijke thema's gezondheid en veiligheid zijn, zoals alles in de maatschappij aan verandering onderhevig. In afwachting van de afronding van deze kerntakendiscussie is de begroting 2022 beleidsarm. Met ingang van begrotingsjaar 2017 is een systematiek voor verdeling van de kosten van de gemeenschappelijke regeling over de deelnemende gemeenten van toepassing. De VRLN beoogt nieuwe ontwikkelingen budgetneutraal door te voeren. Het weerstandvermogen is inmiddels op peil na tijdelijke ophoging van de gemeentelijke bijdrage.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente (Roermond van iedereen). Programma 9. Veilige stad (Dynamische stad).
Bijdrage aan het programma	De zorg voor veiligheid en het regelen van de publieke gezondheidszorg zijn kerntaken van de gemeenten. De VRLN levert ons snelle, adequate en kwalitatief hoogwaardige adviezen over maatregelen, voorzieningen en voorschriften om risico's (op het gebied van gezondheid en veiligheid) te beperken en te beheersen. De VRLN/ GGD voert een groot deel van de wettelijke taken uit (op grond van de Wpg) ten aanzien van: • het bewaken en bevorderen van de gezondheid van onze inwoners. • adequate controle in het kader van handhaving door middel van toezicht en inspecties (brandweerzorg). • en snelle en adequate opschaling en inzet van vakbekwame medewerkers belast met GHOR (geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio)- en multidisciplinaire processen (crisisbeheersing). Een toekomstbestendige brandweerzorg en GGD die nadrukkelijk bijdraagt aan de opgaven in het brede sociale domein blijven het uitgangspunt. De lessen uit grootschalige crisis zoals de coronapandemie en het extreme hoogwater helpen hierbij.
Risicobeheer	Vanuit onze vertegenwoordiging in het bestuur van de VRLN volgen we de VRLN kritisch in financieel opzicht waarbij begrotingsdiscipline, soberheid en doelmatigheid het uitgangspunt zijn. Een transparant gevoerde kerntakendiscussie draagt hier aan bij.

Naam	Omnibuzz
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Betrokkenen	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan tussen alle Limburgse gemeenten met uitzondering van Mook en Middelaar.
Doel	Omnibuzz is verantwoordelijk voor de uitvoering van het collectief, vraagafhankelijk vervoer in het kader van de Wmo voor 30 Limburgse gemeenten. Klanten hebben hiervoor een indicatie van hun gemeente. Het doel van Omnibuzz is: het bieden van de beste service op het gebied van (aangepast) vervoer. Omnibuzz zorgt dat klanten optimaal gebruik kunnen maken van vervoer en daardoor kunnen blijven participeren. Er wordt ingezet op het optimaliseren van OV. De flexibele organisatie maakt daarnaast de instroom van andere vervoersvormen desgewenst mogelijk. Kernwaarden: • klantgericht en betrouwbaar; • kostenefficiënt en duurzaam; • innovatief en flexibel; • kwaliteit en deskundigheid; • integriteit. De missie is: goed, veilig, betrouwbaar en betaalbaar doelgroepenvervoer voor nu en later. Deze missie is verbonden aan een motto dat centraal staat in de dienstverlening: via slim vervoer maatschappelijk blijven verbinden.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegenwoordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders van de gemeenten Venlo, Horst a/d Maas, Roermond, Maastricht, Heerlen, Beekdaelen en Sittard-Geleen. Het voorzitterschap is belegd bij de wethouder van de gemeente Roermond.
Financieel belang	De initiële bijdrage in het weerstandsvermogen bedroeg € 57.750. De financiële bijdrage is afhankelijk van de werkelijke vervoerskosten, de beheerskosten en de kosten voor regie en planning. Voor 2022 bedraagt de financiële bijdrage € 1.045.482. Daarnaast verwachten we een eigen bijdrage te ontvangen ad € 110.706,00.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 588.064 31 december 2022 € 581.939
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 3.642.796 31 december 2022 € 3.615.553
Ontwikkelingen	Om te sturen op de best passende vervoersoplossing voor de klant en een hogere efficiency in de uitvoering te realiseren, is gekozen voor het regiemodel, waarbij sprake is van een scheiding tussen regie (de mobiliteitscentrale) en de uitvoering van het vervoer. Uitgangspunt is optimaal gebruik van OV en andere voorliggende vervoersvoorzieningen. Daarnaast is de ambitie om middels een groeimodel andere vervoersvormen te laten instromen, met als doel het totale vervoersaanbod zo efficiënt mogelijk in te zetten ten gunste van kwaliteitsverbetering en kostenbeheersing. Gezien de omvang vindt implementatie gefaseerd plaats en op verzoek van individuele gemeenten of regio's. De belangrijkste ontwikkelingen zijn vertaald in het bedrijfsplan. De drie pijlers waarop alle ambities zijn gebaseerd borgen de visie op de lange termijn: • het kantelen van vervoer en het OV-gebruik stimuleren; • het efficiënter organiseren van doelgroepenvervoer; • Omnibuzz als slimme organisatie neerzetten.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente (Roermond van iedereen).

Naam	Omnibuzz
Bijdrage aan het programma	Het doelgroepenvervoer is een taak die het publiek belang dient, waarbij de binding met de gemeentelijke rol essentieel is. De gemeenten wensen een kwalitatief hoogstaande vervoersvoorziening te organiseren, waarmee ze zorgdragen voor ondersteuning van burgers met een vervoersprobleem.
Risicobeheer	Bij doelgroepenvervoer wordt onderscheid gemaakt tussen uitvoeringskosten van het vervoer en de regiekosten. De uitvoeringskosten van het vervoer (directe kosten) komen voor wat betreft het werkelijke gebruik voor rekening van de betreffende gemeente. De algemene reserve is gebaseerd op een risico-inschatting. De belangrijkste geïdentificeerde risico's voor Omnibuzz zijn: • bezuinigingen van gemeentes; • uittreden van gemeentes uit de GR; • beheersbaarheid van het vervoer; • decentralisatie van taken naar gemeenten (instroom overige vervoersstromen); • uitvoering van taken omtrent regie en planning; • beperkte bezetting leidt tot kwaliteitsrisico's • kennis van het personeel; • continuïteitrisico t.g.v. derverbeheer; • inkoop; • kwaliteit van informatie vervoerders. Het beleid van Omnibuzz is zodanig dat minimaal één keer per vijf jaar de nota 'Reserves, voorzieningen en risicomanagement' geactualiseerd dient te worden. In 2018 heeft de laatste actualisatie plaatsgevonden. Risicomanagement is een essentieel onderdeel van de P&C-cyclus binnen Omnibuzz. In dit kader wordt regelmatig getoetst of de aanwezige weerstandscapaciteit afdoende is om de risico's waarmee Omnibuzz wordt geconfronteerd af te dekken.

Naam	Westrom
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De Gemeenschappelijke Regeling is aangegaan tussen de gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond; ieder voor zover bevoegd.
Doel	Het doel van Westrom is om participatie te vergroten van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een arbeidsbeperking. Uitgangspunt is dat de doelgroep zo regulier als mogelijk aan de slag gaat en dat mensen zich vanuit passend werk kunnen ontplooien en ontwikkelen. Daarnaast is Westrom onderdeel van het Werkgevers-servicepunt met als doel de werkgeversdienstverlening en het invullen van de personeelsvraag van werkgevers. Westrom is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) en Beschut werk met de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen, gericht op het realiseren van de doelstellingen van deze wet. Naast de Wsw en Beschut werk besteden de deelnemende gemeenten een deel van de re-integratiemiddelen uit aan Westrom. Hiertoe nemen de deelnemende gemeenten producten en diensten af die aansluiten bij het beoogde gemeentelijk beleid inzake de Participatiewet.
Bestuurlijk belang	In het algemeen bestuur zijn alle deelnemende gemeenten vertegen-woordigd. Het dagelijks bestuur bestaat uit de wethouders van de aangesloten gemeenten. Het voorzitterschap is belegd bij de wethouder van Roermond.
Financieel belang	De gemeentelijke financiële bijdrage voor 2022 wordt geraamd op € 1.398.914,- voor Roermond. Met de gemeentelijke bijdrage wordt het tekort op exploitatie van de Westrom opgevangen. De afdekking van het exploitatietekort wordt naar rato van de totale loonsom van de Wsw-ers van het voorbije jaar (t-1) verdeeld in een bedrag dat per deelnemende gemeente bijgedragen moet worden. Deze bijdrage is opgenomen in programma Zorgzame gemeente van deze begroting. Naast de gemeentelijke bijdrage ontvangt Westrom het Rijksbudget Wsw voor de loonkosten Wsw, een bedrag van € 10.261.145 ,- conform de meicirculaire 2021. De Wsw subsidie is het grootste deel van de uitgaven uit het Participatiebudget. Daarnaast worden er vanuit het Participatiebudget re-integratietrajecten ingekocht bij Westrom. Voor 2022 zal de inzet van deze middelen plaatsvinden via het programma doorontwikkeling Participatiewet en de daarmee samenhangende op te richten entiteit. Hiertoe wordt eind 2021 een bedrijfsplan opgesteld, waarna de financiele gevolgen voor Westrom naar verwachting in beeld kunnen worden gebracht.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 4,1 miljoen 31 december 2022 € 4,1 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 4,0 miljoen 31 december 2022 € 3,9 miljoen
Ontwikkelingen	*Terugdringen tekort sociale werkvoorziening.* Er is meerjarig een tekort in de begroting van de Westrom. Naar aanleiding van dit tekort heeft Westrom in 2019 een onderzoek uitgevoerd naar een beter (financieel) inzicht in de bedrijfsvoering van Westrom en de mogelijkheden tot verbetering. In september 2019 is het onderzoeksrapport opgeleverd. Er zijn afspraken gemaakt over de in te zetten verbetermaatregelen voor de periode 2020 – 2024. Op basis van het onderzoeksrapport is voor 2021 en verder een aangepaste begroting opgeleverd. Op basis van de doorvoering van de verbetermaatregelen bij Westrom wordt een halvering van de gemeentelijke bijdrage gerealiseerd in 2024. Dit op basis van de doorvoering van de verbetermaatregelen uit het onderzoek van de heer Capel uit 2019. Voor 2020 was de begrote gemeentelijke bijdrage € 5.702.000,- (realisatie was € 4,85 miljoen). Een halvering binnen 5 jaar betekent een maximale gemeentelijke bijdrage in 2025 van € 2.851.000,-. In de conceptbegroting 2022 is een gemeentelijke bijdrage van € 1.680.000,- in 2025 begroot, waarmee de halvering wordt bereikt. *Doorontwikkeling Participatiewet.* Westrom blijft zich richten op het verder verbeteren van de organisatorische en financiële huishouding. In regionaal verband van de 5 gemeenten is het programma Doorontwikkeling Participatiewet in ontwikkeling voor het realiseren van extra banen met ondersteuning voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.. Naar verwachting zal het programma een positief effect hebben op de financiën van Westrom. De financiële vertaling hiervan in de begroting 2022 van Westrom en het meerjarenperspectief van Westrom heeft echter nog niet plaatsgevonden. Zodra e.e.a. is uitgewerkt in een bedrijfsplan en besluitvorming hieromtrent heeft plaatsgevonden de financiële effecten inzichtelijk worden gemaakt.

Naam	Westrom
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente (Roermond van iedereen).
Bijdrage aan het programma	Westrom levert een belangrijke bijdrage aan de participatie en arbeidstoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een arbeidsbeperking. De doelstelling van Westrom is om arbeidsdeelname en doorstroom naar (passend) werk te vergroten. Uitgangspunt hierbij is om de doelgroep zo regulier als mogelijk aan de slag te krijgen. Dit doen zij door het bieden van begeleiden en verschillende vormen van ondersteuning gericht op participatie, arbeidsontwikkeling en toeleiding naar werk. Daarnaast levert Westrom een bijdrage aan het invullen van personeelsvraag van bedrijven en de werkgeversdienstverlening vanuit het werkgeversservicepunt.
Risicobeheer	Voor Wsw is geen nieuwe instroom meer mogelijk. Echter mensen met een Wsw-dienstverband houden dit dienstverband in principe tot hun pensionering. Westrom is als werkgever verantwoordelijk voor loonbetaling. Het subsidiebedrag dat het rijk voor de Wsw loonkosten verstrekt is niet toereikend voor de werkelijke loonkosten. De kosten voor begeleiding en overhead zullen in de toekomst naar verwachting afnemen als gevolg van een kleiner wordende doelgroep. In de praktijk is echter te zien dat de daling van het Wsw budget niet gelijk oploopt met de daling van de kosten voor de uitvoering Wsw. De rijkssubsidie voor mensen met een Wsw-indicatie is afgebouwd in de komende jaren van € 24.400 (in 2017) naar € 22.500 (in 2020). Deze afbouw is zo groot dat het niet op te vangen is uit de bedrijfsvoering bij Westrom. Ook zijn de reserves ontoereikend om deze negatieve resultaten op te vangen. De tekorten die hiermee ontstaan, worden door de gemeenten gecompenseerd met een gemeentelijke bijdrage aan het Sw-bedrijf. De totale gemeentelijke bijdrage (van de 5 GR gemeenten) aan het tekort ontwikkelt zich als volgt op basis van de begroting 2022: **2022 € / 2023 € / 2024 € / 2025 €** Bijdrage infrastructuur 530.000 / 530.000 / 530.000 / 530.000 Bijdrage subsidieresultaat Wsw 2.450.000 / 1.750.000 / 1.200.000 / 1.150.000 **Totaal 2.980.000 / 2.280.000 / 1.730.000 / 1.680.000** Voor het opvangen van krimpkosten is een krimpvoorziening ingericht. Tegelijkertijd wordt – zoals aangegeven – in het kader van de doorontwikkeling Participatiewet – een nieuwe entiteit (NE) opgericht, waar werkzoekenden- en werkgeversdienstverlening van de 5 gemeenten zal worden ondergebracht. Doordat deze NE nauw verbonden zal zijn met Westrom en er uitwisseling zal plaatsvinden van middelen, personeel en materieel met Westrom is de verwachting dat hiermee frictiekosten worden beperkt. Het totale weerstandsvermogen is geprognotiseerd op € 3.230.815,- voor 2022. De risico's die Westrom in beeld heeft gebracht, bedragen voor 2022 € 1,1 miljoen en het weerstandsvermogen is voldoende om de risico's op te vangen.

Naam	Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord
Vestigingsplaats	Mönchengladbach
Betrokkenen	Van de Euregio Rijn-Maas-Noord maken 30 gemeenten en instellingen deel uit. In het Nederlandse deel van de Euregio zijn dat, de tot de regio Midden-Limburg behorende gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond en Nederweert en de tot de regio Noord-Limburg behorende gemeenten Beesel Bergen, Gennep, Peel en Maas, Horst aan de Maas, Venlo en Venray en de Kamer van Koophandel Limburg. Aan Duitse zijde gaat het om de steden Düsseldorf, Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de grensgemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Straelen, Geldern, Wegberg, Nettetal, Selfkant en Wassenberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein Krefeld-Mönchengladbach-Neuss en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg.
Doel	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de burgers in dit gebied. De Euregio Rijn-Maas-Noord is een doelcorporatie ten behoeve van het stimuleren, ondersteunen en coördineren van de regionale grensoverschrijdende samenwerking tussen bovenstaande leden. Dit gebeurt in het bijzonder op de volgende gebieden: economische ontwikkeling, opleiding en onderwijs, menselijk potentieel, verkeer en vervoer, technologie en innovatie, ruimtelijke ordening, cultuur en sport, toerisme en recreatie, milieubescherming en afvalverwerking, natuurbehoud, rampenbestrijding, communicatie, openbare orde en veiligheid. De Euregio beheert tevens de verdeling van de subsidie-middelen Interreg vierde planperiode.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is zowel in het algemeen bestuur als in diverse commissies vertegenwoordigd via leden van het college.
Financieel belang	De bijdrage per zetel bedraagt € 3.440. De gemeente Roermond heeft vier zetels dus bedraagt de bijdrage voor 2022 € 13.760.
Eigen vermogen	1 januari 2020 € 380.910 31 december 2020 € ntb
Vreemd vermogen	1 januari 2020 € 570.090 31 december 2020 € ntb
Ontwikkelingen	Medio 2020 is een nieuwe Euregiovisie 2030 vastgesteld. De visie reikt van het metaniveau tot het dagelijks leven en is opgebouwd langs zes grote thema's: 1. Wij gaan voor jouw toekomst 2. Wij planten 10 miljoen bomen 3. Wij zijn altijd mobiel en bereikbaar 4. Wij werken aan grensverleggende banen 5. Wij spreken dezelfde taal 6. Wij helpen jou de grens over.
Programma begroting	Programma 10. Moderne gemeente.
Bijdrage aan het programma	Het lidmaatschap van de Euregio levert een bijdrage aan het stimuleren van de grensoverschrijdende samenwerking op onder meer het gebied van rampenbestrijding, economie, arbeidsmarkt, onderwijs, verkeer en vervoer. De vertegenwoordigers van overheden en Kamers van Koophandel besluiten in de Euregio over gezamenlijke Duits-Nederlandse projecten en stimuleren de uitvoering ervan. Het is belangrijk dat de gemeente Roermond bestuurlijk vertegenwoordigd is in het bestuur van de Euregio. Niet alleen omdat wij grensgemeente en buren zijn maar ook omdat samenwerking niet ophoudt bij de grens. Ook samenwerking buiten de landsgrenzen kan voordelen opleveren voor onze gemeente, onze inwoners en ondernemers.
Risicobeheer	De samenwerking vraagt om een actieve toenadering tot de andere (grens)gemeenten en daarmee een investering in tijd en in capaciteit. De spreek- en vaktaal (Duits/Nederlands) is soms een barrière.

Naam	Grenspark Maas-Swalm-Nette
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De gemeente Beesel, Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen, Roermond, Venlo en het Duitse Naturpark Schwalm-Nette.
Doel	Het Openbaar Lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is in 2002 opgericht met als doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het realiseren van een regionale grensoverschrijdende identiteit, die gebaseerd is op de verscheidenheid van de natuur- en cultuurlandschappen binnen het Grenspark en het karakter van de mensen die er leven.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur vertegenwoordigd via een lid van het college.
Financieel belang	In de begroting is de Roermondse bijdrage voor 2022 van € 4.338 opgenomen.
Eigen vermogen	1 januari 2020 € 47.975 31 december 2020 € - 3.000
Vreemd vermogen	1 januari 2020 € 211.423 31 december 2020 € 122.000
Ontwikkelingen	In samenwerking met o.a. routebureau Midden-Limburg wordt de mogelijkheid onderzocht naar de haalbaarheid van een grensoverschrijdende aansluiting van ruiterroutes. Daarnaast wordt onderzocht of het project bos- en natuurbrand-preventie een vervolg kan krijgen.
Programma begroting	Programma 6. Toekomstbestendige stad (Dynamische stad).
Bijdrage aan het programma	Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren op het gebied van: • behoud en ontwikkeling van bos, natuur en landschap; • benutten en ontwikkeling van de mogelijkheden van recreatief medegebruik van bos, natuur en landschap; • educatie en voorlichting over bos, natuur en landschap, inclusief de cultuurhistorie. Het openbaar lichaam voert binnen deze taak projecten uit en regelt/beheert daarvoor de financiële middelen (waaronder Europese en nationale subsidies) en de PR. Daarnaast adviseert het openbaar lichaam (deelnemende) overheden en instellingen bij grensoverschrijdende activiteiten en problemen.
Risicobeheer	Kenmerkend voor de organisatiestructuur van het Grenspark Maas-Swalm-Nette is de beperkte reguliere bijdrage van de deelnemers. Per project worden deelnemers geselecteerd en de kosten per deelnemer middels een verdeelsleutel bepaald. Centraal hierbij staat de cofinanciering vanuit Nationale- en Europese subsidies. Door deze werkwijze is het financiële risico gering.

Naam	ICT Noord en Midden Limburg (ICT NML)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De raden en de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Venlo, Weert, Nederweert, Roermond, Asten en Someren; ieder voor zover bevoegd.
Doel	Het door middel van samenwerking efficiënter en effectiever kunnen inrichten en beheren van de steeds complexer wordende ICT.
Bestuurlijk belang	De gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten vormen het directieberaad van deze samenwerking en leggen verantwoording af aan de portefeuillehouders ICT van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	De gemeente Roermond betaalt een jaarlijkse bijdrage aan het samenwerkingsverband ICT NML. Voor het jaar 2022 wordt een bijdrage geraamd van € 2.248.000 Deze bestaat voor € 1.817.000 uit een bijdrage voor centrale lasten en voor € 431.000 uit gemeente specifieke lasten.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 310.000 (bron; begroting ICT NML 2022) 31 december 2022 € 350.000 (bron; begroting ICT NML 2022)
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 740.000 (bron; begroting ICT NML 2022) 31 december 2022 € 740.000 (bron; begroting ICT NML 2022)
Ontwikkelingen	ICT NML is een organisatie in ontwikkeling. Het is een organisatie die zich wil profileren als een gerenommeerde ICT-dienstverlener – voor zowel de lokale overheid als de ketenpartners - die maximaal ontzorgt. ICT helpt haar klanten te excelleren door snel, goed en slim gebruik te maken van technologische mogelijkheden, wat uiteindelijk voor synergie moet zorgen. De eigen juridische entiteit (zwaardere regeling) heeft in 2018 vorm gekregen. Het streven is om van een servicegerichte organisatie door te ontwikkelen naar een businessgerichte organisatie. In de december 2018 zijn de medewerkers van de deelnemende gemeenten overgestapt naar deze nieuwe organisatie. Voor het jaar 2022 is er opnieuw veel aandacht voor informatiebeveiliging. Informatiebeveiliging wordt steeds belangrijker en complexer. Het programma ICT NML 3.0 zal in 2022 vorm gaan krijgen. Het programma zal zich richten op de technische en organisatorische doorontwikkeling met als doel een continue verbetering van de ICT dienstverlening. Voor het jaar 2022 zal ICT NML zich ook richten op het professionaliseren van haar werkprocessen. Het komende jaar zal daarnaast ook in het teken staan van uitbreiding van diensten en eventueel nieuwe toetreders.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Kosten van overhead.
Bijdrage aan het programma	Het kwalitatief uitvoering geven aan de ICT-dienstverlening ter ondersteuning van het primaire proces, de veranderende rol van de gemeente en de eisen die de burger aan de dienstverlening stelt.
Risicobeheer	Het op afstand plaatsen van de ICT-dienstverlening blijft vragen om kwantitatieve en kwalitatieve eisen aan deze dienstverlening. ICT NML heeft in haar eigen risicoparagraaf diverse risico's benoemd met bijbehorende beheersmaatregelen waardoor het risico voor de deelnemende gemeenten minimaal is.

Naam	Subsidiëring Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
Vestigingsplaats	Het centraal bureau van de Stichting ADV Limburg is gevestigd in Maastricht.
Betrokkenen	Alle Limburgse gemeenten (met uitzondering van Horst aan de Maas, Gennep, Venray en Mook en Middelaar).
Doel	Regeling voor de bekostiging van een antidiscriminatievoorziening voor de inwoners van de deelnemende gemeenten in Limburg, met als taak klachtmelding en klachtbehandeling, registratie, monitoring en (beleids-)advisering en voorlichting en preventie. Hiermee voldoen we aan de wettelijke verplichting een antidiscriminatievoorziening in stand te houden.
Bestuurlijk belang	De gemeenten Roermond (namens de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten) en Maastricht (namens de Zuid-Limburgse gemeenten) treden met betrekking tot de inhoud van deze regeling op als centrumgemeenten naar de ADV Limburg.
Financieel belang	De gemeente Roermond stelt jaarlijks namens de Noord- en Midden-Limburgse gemeenten een subsidiecontract en een subsidiebeschikking vast. De gemeente Roermond maakt de bijdragen van deze gemeenten, vermeerderd met de bijdrage van Roermond en verminderd met het bedrag voor uitvoering van de centrumfunctie (€ 12.500), over aan Stichting ADV-Limburg. Het gezamenlijke bijdrage voor 2022 zou circa € 170.000 zijn en de bijdrage van Roermond zou circa € 25.500 zijn, echter de middelen die hiervoor binnen komen zijn per 2021 verhoogd (zie Ontwikkelingen).
Eigen vermogen	1 januari 2019 € 214.991 31 december 2019 € 208.461
Vreemd vermogen	1 januari 2019 € 46.729 31 december 2019 € 28.879
Ontwikkelingen	In de meicirculaire van 2021 is aangekondigd extra middelen vrij te maken voor de versterking van de antidiscriminatievoorzieningen, zijnde landelijk 6,9 miljoen (ca 0,40 ct per inwoner), toe te kennen via de algemene uitkering. Het extra bedrag voor Roermond in 2022 bedraagt € 23.716.
Programma begroting	Programma 2. Inclusieve samenleving
Bijdrage aan het programma	ADV-Limburg draagt vanuit haar taken bij aan deze randvoorwaarde en aan het verkrijgen van een integraal beeld van de problematieken in Roermond. Op basis hiervan kunnen onze capaciteit en middelen efficiënt en effectief worden ingezet.
Risicobeheer	De inzet van ADV-Limburg word jaarlijks geëvalueerd door middel van de jaarlijkse monitor, het jaarplan, de begroting en een halfjaarlijkse rapportage. Op grond van artikel 20 Algemene Subsidieverordening 2008 (Asv 2008) dient na afloop van het subsidiejaar vóór 1 mei een inhoudelijk en financieel jaarverslag ingediend te zijn.

Vennootschappen en coöperaties

Naam	BNG (N.V. Bank Nederlandse (Gemeenten)
Vestigingsplaats	Den Haag (statutair)
Betrokkenen	Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De drijfveer van de BNG Bank is maximale maatschappelijk impact en niet het behalen van zoveel mogelijk winst. De missie van BNG Bank is vertaald in de volgende strategische doelstellingen: • het bieden van financieringen van alle looptijden tegen zo laag mogelijke prijzen; • het ter beschikking stellen van financieringsoplossingen, betalingsverkeer en expertise waarmee klanten hun maatschappelijke doelstellingen behalen; • het bouwen van langdurige relaties met stakeholders • het altijd aanbieden van hun dienstverleningen ongeacht de situatie op de financiële markt.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente Roermond in de algemene vergadering van aandeelhouders en is als zodanig stemgerechtigd. De gemeente Roermond is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen.
Financieel belang	De BNG bank is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Roermond bezit 34.749 aandelen van € 2,50 nominaal per stuk. In deze begroting is het geraamde dividend van € 62.900 opgenomen, zijnde € 1,81 per aandeel van € 2,50.
Eigen vermogen	1 januari 2020 € 4.887 miljoen 31 december 2020 € 5.097 miljoen
Ontwikkelingen	De Covid-19 pandemie is in 2020 van grote invloed geweest op klanten en medewerkers van BNG en de maatschappij in het algemeen. Bij met name de zorginstellingen en gemeenten was de financiële en operationele druk als gevolg van Covid-19 hoog, hoewel de financiële compensatie van de rijksoverheid de financiële gevolgen voor gemeenten heeft beperkt. BNG heeft in 2020 geen extra individuele kredietvoorzieningen hoeven nemen. In 2020 heeft BNG haar strategie aangescherpt met het programma ***Ons Kompas Naar Impact*** met als strategische prioriteiten: 1. Focus op de publieke sector 2. Vergroten klantpartnerschap In maart 2021 heeft BNG een nieuwe topstructuur geïntroduceerd. De huidige Raad van Bestuur is aangevuld met 2 extra bestuurders om invulling te geven aan de externe speerpunten van de aangescherpte strategie en om op bestuurlijk niveau expertise en sturing te brengen op gebied van informatietechnologie. De rating van BNG is nog steeds AAA bij de drie ratingbureaus, met een stabiel vooruitzicht.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Risicobeheer	Risicomanagement is voor deze organisatie permanent een agendapunt.

Naam	WML (N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg)
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg is een niet beursgenoteerde N.V. De aandeelhouders zijn de provincie Limburg alsmede alle Limburgse gemeenten.
Doel	De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van leidingwater aan inwoners, bedrijven en (overheids-)instellingen in Limburg. Drinkwater van goede kwaliteit, in voldoende hoeveelheid en onder voldoende druk. WML stelt de openbare watervoorziening veilig, beschermt de bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Roermond is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen, die 5 leden telt.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 4,2% van de aandelen in WML (21 van de 500 geplaatste en volgestorte aandelen à € 4.538 nominaal). Voor WML is in het overzicht algemene dekkingsmiddelen geen bedrag als ontvangen dividend begroot, omdat WML conform haar statuten het resultaat jaarlijks toevoegt aan haar algemene reserve. Het resultaat 2020 na belasting bedroeg € 6,0 miljoen. Het verwachte resultaat 2022 zal door de herijking van het financieel beleid per 1-1-2021 naar verwachting toenemen.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 228,0 miljoen (prognose) 31 december 2022 € 235,0 miljoen (prognose)
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 395,0 miljoen (prognose) 31 december 2022 € 390,0 miljoen (prognose)
Ontwikkelingen	Het streven van WML is en blijft om voor de komende planjaren én daarna een acceptabele en consistente tariefstructuur te bewerkstelligen, gebaseerd op een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten. De vervanging van het waterleidingnet, de verdroging van Nederland, de klimaattransitie en de vervuiling van het oppervlaktewater vereisen de komende jaren forse investeringen om een betrouwbare en veilige drinkwatervoorziening te waarborgen. De huisbankier van WML, de BNG, heeft een beleidswijziging doorgevoerd, waardoor WML in de toekomst afhankelijker zal worden van meer commerciële financiële instellingen. Ook is WML voor de tariefbepaling afhankelijk van de voorschriften uit de Drinkwaterwet. Als gevolg van deze ontwikkelingen heeft WML per 1 januari 2021 haar financieel beleid herijkt. Dit heeft geleid tot een tariefsverhoging van 10% vanaf 2021 boven op de inflatie. Vanaf 2022 verwacht WML te kunnen volstaan met de inflatiecorrectie.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente (Roermond van iedereen). Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	De drinkwatervoorziening in Limburg moet ook in de toekomst betrouwbaar, gezond en van een hoge kwaliteit blijven. Bescherming bij de bron is daarvoor noodzakelijk.
Risicobeheer	WML kent een aantal financiële risico's die voortvloeien uit haar normale bedrijfsuitoefening. Het beleid van WML is erop gericht de negatieve gevolgen van onvoorziene omstandigheden uit de financiële risico's te mitigeren. Risicomanagement is onderdeel van de reguliere P&C-cyclus. Tweemaal per jaar wordt gerapporteerd over risico's en het bestaan en de werking van beheersmaatregelen. WML streeft naar een solvabiliteit van 30%. Sinds 2017 ligt deze solvabiliteit boven de 35%.

Naam	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	Aandeelhoudende gemeenten: Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799 aandelen), Maasgouw (533 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.180 aandelen).
Doel	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) draagt bij aan de economische ontwikkeling van Midden-Limburg en streeft daarbij naar een verbetering van de leefbaarheid. De toegevoegde waarde van OML zit in het creëren van een goed huisvestigingsklimaat voor bedrijven en hun omgeving.
Bestuurlijk belang	OML is een besloten vennootschap. De gemeente is op basis van het aandelenbezit vertegenwoordigd via de algemene vergadering van aandeelhouders. De raad van Commissarissen bestaat uit een drietal door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders benoemde leden.
Financieel belang	Het aandeel van de gemeente Roermond in het geplaatste en gestorte kapitaal bedraagt 31,9%, dit is nominaal € 531.000 (1.180 aandelen van € 450). De intrinsieke waarde per aandeel was op 31-12-2019 €4.557. De aandeelhouders van OML hebben zich voor in totaal € 2 miljoen garant gesteld voor de nieuwe herfinancieringsovereenkomst met de BNG. Voor Roermond bedraagt de garantstelling hiervoor 31,9% (gebaseerd op het percentage aandelenbezit). De borgtocht bij de BNG bedraagt tot 31-12-2021 voor de gemeente Roermond in totaal € 637.838.
Eigen vermogen	1 januari 2020 € 16,9 miljoen 31 december 2020 € 18,1 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2020 € 12,0 miljoen 31 december 2020 € 12,7 miljoen
Ontwikkelingen	In 2018 is het ondernemingsplan van OML voor de periode tot en met 2021 vastgesteld met daarin de vier kerntaken: acquisitie van bedrijven en sales van bedrijventerreinen, ontwikkeling en uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen, locatie- en gebiedsontwikkeling (waaronder herstructureringsprojecten en strategische aankopen) en advisering bij ruimtelijke economische vraagstukken. Jaarlijks wordt bekeken of het bestemmingsplan geactualiseerd moet worden, in december 2019 is dit voor het laatst gebeurd.
Programma begroting	Programma 6. Toekomstbestendige stad. Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	Voor de ontwikkeling en herstructurering van bedrijventerreinen vervult OML de één-loketfunctie en voert zij economische opdrachten uit in opdracht van de gemeente Roermond. De vestiging van nieuwe bedrijven creëert meer werkgelegenheid in de regio.
Risicobeheer	De exploitatie van OML wordt sterk beïnvloed door de ontwikkelingen in de commerciële vastgoedsector. Door de sterk aantrekkende verkoopcijfers is de totale borgtocht van de aandeelhoudende gemeenten aan de BNG in februari 2018 verlaagd naar € 2 miljoen. Daarmee staat Roermond nog garant voor € 637.838.

Naam	Enexis Holding N.V.
Vestigingsplaats	Den Bosch
Betrokkenen	Enexis Holding N.V. is een niet beursgenoteerde N.V. De aandeelhouders zijn 5 provincies (waaronder Limburg) en 88 Nederlandse gemeenten (waaronder gemeente Roermond).
Doel	Enexis beheert (via haar dochtervennootschap Enexis Netbeheer B.V.) het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,8 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met onder andere toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • betrouwbare energievoorziening; • excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. De gemeente tracht met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en onze samenleving.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders. De gemeente Roermond is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 0,18% van de aandelen in Enexis Holding N.V. Voor het totaal van de ondernemingen die aan Enexis gelieerd zijn, is in het overzicht algemene dekkingsmiddelen een bedrag van € 135.000 begroot als ontvangen dividend. Het resultaat 2020 na belasting bedroeg € 108 miljoen (de pay-out ratio bedraagt 50% en de streefwaarde voor het jaarlijks dividend bedraagt € 100 miljoen). Als gevolg van de investeringen in de energietransitie en de verhoging van de Tennet-tarieven zal de winst over 2022 naar verwachting lager zijn. Het dividend daalt in 2022 naar € 50 miljoen.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 4.140 miljoen (prognose) 31 december 2022 € 4.190 miljoen (prognose)
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 4.640 miljoen (prognose) 31 december 2022 € 4.700 miljoen (prognose)
Ontwikkelingen	De Nederlandse klimaatdoelstellingen zijn uitdagend. Tevens hebben ze een impact op de beleidsdoelen die Enexis heeft geformuleerd: excellent netbeheer en versnellen energietransitie. De belangrijkste hiervan worden toegelicht in het halfjaarbericht 2020 van Enexis. Enexis realiseert zich dat ze flinke stappen moeten zetten om het excellent netbeheer voor vandaag en morgen mogelijk te maken. In het kader van het versnellen van de energietransitie wordt gezocht naar een geschikte en betaalbare oplossing als alternatief voor aardgas. Hierbij wordt het duurzaam gebruik van de bestaande netwerken als een efficiënte manier gezien om de energietransitie te versnellen. Met Enpuls (organisatie binnen Enexis ingericht op conceptontwikkeling voor het versnellen van de energietransitie) wordt onder meer samengewerkt op het gebied van sociale innovatie en sociale inclusie in de energietransitie. Voor de uitvoering van het Klimaatakkoord zijn aanzienlijke investeringen noodzakelijk. Door een verschuiving van centrale energieproductie naar lokale duurzame energieopwekking (a.g.v. de uitvoering van de regionale energietransitie) groeit naar verwachting de netcapaciteit in 2 jaar net zo veel als in de afgelopen 30 jaar. In 2020 is daartoe op de kapitaalmarkt door Enexis additionele financiering aangetrokken, waaronder een converteerbare hybride aandeelhouderslening. De aandeelhouders voorzien Enexis hiermee van een balangrijke impuls (versterking Eigen Vermogen) die bijdraagt aan het realiseren van de energietransitie. Enexis ondersteunt gemeenten in hun regierol in de wijkgerichte aanpak. Vertegenwoordigers van Enexis nemen deel aan de ontwikkeling en uitvoering van Regionale Energiestrategieën (RES-en).
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving (Groene stad). Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.

Naam	Enexis Holding N.V.
Bijdrage aan het programma	De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Risicobeheer	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook). Het risico voor de aandeelhouders is gering omdat Enexis opereert in een gereguleerde (energie)markt, onder toezicht van de Energiekamer. Daarnaast is het risico gering in relatie tot de (intrinsieke) waarde van Enexis Holding N.V. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist. Enexis heeft eind 2020 een solvabiliteit van 47,0%. Door het aantrekken van de additionele financieringen en de uitvoering van de noodzakelijke investeringen zal dit percentage naar verwachting verder afnemen, doch ruim boven het wettelijk minimum blijven. Een aanvullend risico is dat de converteerbare hybride aandeelhouderslening in de toekomst wordt omgezet in aandelenkapitaal, waardoor de jaarlijkse dividendinkomsten voor onze gemeente kunnen dalen.

Naam	CSV Amsterdam B.V.
Vestigingsplaats	Den Bosch
Betrokkenen	De aandeelhouders zijn 5 provincies (waaronder Limburg) en 88 Nederlandse gemeenten (waaronder gemeente Roermond).
Doel	Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: • namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); • namens de verkopende aandeelhouders van Attero eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ('Waterland'); • het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 0,18% van de aandelen in CSV Amsterdam B.V. Over 2022 wordt een resultaat na belastingen verwacht van -/- € 60.000.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 320.000 31 december 2022 € 260.000
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 0 31 december 2022 € 0
Ontwikkelingen	De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims worden afgewikkeld. In 2020 is een schikking tussen de desbetreffende partijen getroffen over de afwikkeling. In deze schikking is tevens geregeld dat de vennootschap de bezwaarprocedure van Attero met betrekking tot de naheffingsaanslag afvalstoffenheffing voorlopig tegen de Belastingdienst zal voortzetten. Afhankelijk van de kans van slagen van een gerechtelijke procedure zal de procedure al dan niet worden voortgezet. Na (eventuele voortijdige) beëindiging van deze procedure zal het bestuur een voorstel besluit aan de aandeelhouders voor vereffening en definitieve ontbinding van de vennootschap kunnen voorleggen. De verwachting is dat de vennootschap in 2022 kan worden ontbonden.
Programma begroting	Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	N.v.t. (het betreft een deelneming ter afwikkeling van de verkoop Essent)
Risicobeheer	Het financiële risico is beperkt tot het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap en de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal bedrag € 20.000), artikel 2:81 BW.

Naam	Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
Vestigingsplaats	Den Bosch
Betrokkenen	De aandeelhouders zijn 5 provincies (waaronder Limburg) en 88 Nederlandse gemeenten (waaronder gemeente Roermond).
Doel	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Produktiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie van deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. RWE heeft met betrekking tot de verkoop van het 50% belang EPZ geen claim ingediend. PBE is blijven bestaan met een beperkt takenpakket. PBE wikkelt de zaken af die uit de verkoop zijn voortgekomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid.
Bestuurlijk belang	De burgemeester vertegenwoordigt de gemeente in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 0,09% van de aandelen in Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. Het resultaat na belasting over 2020 bedroeg -/- € 20.148. Over 2022 wordt een vergelijkbaar resultaat verwacht.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 1,5 miljoen 31 december 2022 € 0 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 0 31 december 2022 € 0
Ontwikkelingen	Binnen PBE is nog een bedrag van € 1,5 mln. (merendeel aandelenkapitaal) achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen. Ondanks dat het General Escrow fonds in juni 2016 is geliquideerd, dient de vennootschap als gevolg van contractuele verplichtingen nog in stand gehouden te worden. Het bestuur is in overleg met de contractuele partijen om na te gaan wanneer de contractuele verplichtingen voortijdig kunnen worden beëindigd en de vennootschap vervolgens kan worden ontbonden. De verwachting is dat de vennootschap in 2022 (doel) kan worden ontbonden en het resterende kapitaal kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders.
Programma begroting	Financieel opgenomen in Overzicht 1. Algemene dekkingsmiddelen.
Bijdrage aan het programma	N.v.t. Het betreft een deelneming ter afwikkeling van de verkoop Essent.
Risicobeheer	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt zich tot de hoogte van het bedrag dat als werkkapitaal wordt aangehouden in de vennootschap en het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal bedrag € 1,5 mln.), artikel 2.:81 BW.

Naam	Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)
Vestigingsplaats	Maastricht-Aachen Airport.
Betrokkenen	De gemeenten in de provincie Limburg.
Doel	Bodemzorg Limburg streeft ernaar om de gesloten stortplaatsen een nuttige en verantwoorde bestemming te geven.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is aandeelhouder van Bodemzorg Limburg. De wethouder van ruimte, infrastructuur, milieu en natuur neemt deel aan de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Roermond bezit 1.260 aandelen à € 0,45 nominaal. Dit is circa 2,2% van het geplaatste aandelenkapitaal.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 5,6 miljoen 31 december 2022 € 6,0 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 32,3 miljoen 31 december 2022 € 32,0 miljoen
Ontwikkelingen	Bodemzorg Limburg initieert gesprekken met gemeenten, waaronder Roermond, voor de overname van gesloten stortplaatsen. Daarnaast is Bodemzorg Limburg B.V. gestart zonneparken te exploiteren op enkele gesloten stortplaatsen.
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving (Groene stad)
Bijdrage aan het programma	Bodemzorg Limburg is namens de Limburgse gemeenten verantwoordelijk voor het duurzaam beheer van een aantal voormalige regionale stortplaatsen. Deze stortplaatsen moeten eeuwigdurend beheerd en gecontroleerd worden zodat er geen nadelige effecten voor mens en milieu ontstaan. Beheer wordt in samenspraak gedaan met gemeenten en voor zover mogelijk met lokale partijen/initiatieven.
Risicobeheer	Gesloten stortplaatsen vormen een potentieel risico voor bodemverontreiniging. Naast een milieuhygiënisch risico leidt een nieuwe bodemverontreiniging ook tot een financieel risico. Dit risico wordt beheerst door milieuhygiënische maatregelen te nemen zoals boven- en onder-afdichtingen bij de meest milieugevaarlijke stortplaatsen. Daarnaast vindt monitoring van het grondwater en beheer plaats. Mochten zich substantiële financiële kostenposten voordoen, zoals het tegengaan van een onverwachte verspreiding van verontreiniging, reparatie van de bovenafdichting of herstel van niet functionerende voorzieningen, dan is hiervoor in de totale nazorgvoorziening van Bodemzorg Limburg een risicobedrag gereserveerd. Het vermogen van Bodemzorg Limburg om de stortplaatsen te beheren, is in het verleden opgebouwd door de inzameling van afval in opdracht van alle Limburgse gemeenten. Alle directe en indirecte kosten moeten in principe betaald worden uit het rendement van het opgebouwde vermogen, aangevuld met eventuele inkomsten van de stortlocaties (pacht/huur/ energiewinning). Het vermogen is voor een deel belegd in aandelen conform de Wet FIDo (Financiële investeringen door decentrale overheden). Het risico bestaat dat de jaarlijkse opbrengsten lager zijn dan de jaarlijkse lasten. Ongeveer 9 jaar geleden is besloten dat elke gemeente, voor een periode van 10 jaar, een jaarlijkse extra bijdrage van 25 eurocent per inwoner stort. Deze bijdrage komt thans ten einde. De financiële controle wordt door de accountant uitgevoerd en de uitkomsten worden gerapporteerd aan de raad van commissarissen. Vervolgens wordt jaarlijks een rapport opgesteld en voorgelegd aan de aandeelhouderscommissie, waarna ook de afzonderlijke gemeenten op de financiële ontwikkelingen toezien. In 2022 zullen circa 15 voormalige stortplaatsen door gemeenten worden overgedragen aan Bodemzorg Limburg. Mogelijk zullen de stortplaatsen Spik te Asenray ook door de gemeente Roermond worden overgedragen. Daarnaast exploiteert Bodemzorg Limburg zonneparken op enkele gesloten stortplaatsen.

Naam	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
Vestigingsplaats	Maastricht
Betrokkenen	Alle Limburgse gemeenten m.u.v. Mook en Middelaar.
Doel	Het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten (met uitzondering van Mook en Middelaar) bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. ASL vormt de schakel in de Limburgse keten van afval tot grondstof.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in de algemene ledenvergadering van de vereniging vertegenwoordigd door een lid van het college. De vereniging heeft een acht leden tellend Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur bestaat uit 3 leden.
Financieel belang	In programma 5 van deze begroting is de financiële bijdrage van de gemeente Roermond opgenomen. De contributie 2022 wordt begroot op € 17.551 (gebaseerd op een bedrag van € 0,30 per inwoner). De gemeente Maastricht treedt op als centrumgemeente.
Eigen vermogen	1 januari 2020 € 103.314 31 december 2020 Niet bekend
Vreemd vermogen	1 januari 2020 € 0 31 december 2020 € 0
Ontwikkelingen	Gemeenten ondersteunen op de weg naar een circulaire economie, waarbij het niveau van afvalscheiding wordt verhoogd en de hoeveelheid restafval wordt teruggedrongen. Intussen is een rijksbreed programma 'Nederland circulair in 2050' opgesteld in 2021 start een regiobrede aanbesteding voor de verwerking van afval. Hierbij wordt rekening gehouden met de ambities die door de gemeenten in gezamenlijkheid zijn opgesteld.
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving (Groene stad).
Bijdrage aan het programma	Door het beperken van de hoeveelheid afval en zo veel mogelijk afval voor verwerking te scheiden, wordt een betere leefomgeving bewerkstelligd.
Risicobeheer	Het financiële risico is beperkt tot de jaarlijkse contributie aan de vereniging.

Naam	Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging
Vestigingsplaats	Echt-Susteren
Betrokkenen	Entiteiten die zich kwalificeren als aanbestedende dienst conform het Besluit aanbestedingsregels voor overheidsopdrachten (Bao), dan wel conform het Besluit aanbestedingen speciale sectoren (BASS), dan wel de regeling/wetgeving die daarvoor in de plaats komt.
Doel	Het verkrijgen van gunstige prijzen en leveringsvoorwaarden en het verlenen van (advies)diensten aan haar leden en al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in de algemene ledenvergadering van de coöperatie vertegenwoordigd door een lid van het college.
Financieel belang	Roermond heeft in 2017 een toetredingsbijdrage lidmaatschap Inkoop-centrum Zuid ter hoogte van € 9.500 voldaan aan de coöperatieve vereniging van aanbestedende diensten u.a. De jaarlijkse contributie bedraagt € 7.500.
Eigen vermogen	1 januari 2020 € 349.692 31 december 2020 € 196.963
Vreemd vermogen	1 januari 2020 € 71.560 31 december 2020 € 215.282
Ontwikkelingen	Effectief en efficiënt inkopen is voor elke organisatie van belang. Publieke instellingen hebben zich daarbij ook nog te houden aan specifieke wet- en regelgeving. Dat maakt het inkopen en aanbesteden er niet eenvoudiger op, zeker nu duurzaamheid, social return en de positie van het regionale MKB eveneens om aandacht vragen. Inkoopcentrum Zuid zorgt voor nieuwe, innovatieve en creatieve oplossingen voor inkoopvraagstukken, waarmee samen beter en slimmer kan worden ingekocht.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 2. Kosten van overhead.
Bijdrage aan het programma	Ontwikkeling en ondersteuning aan de bedrijfsvoering van Roermond door onder andere inkooptrainingen, kennisnetwerk, inkoopbegeleiding en uitvoering van het klachtenmeldpunt (in het kader van de wet- en regel-geving).
Risicobeheer	Het risico is beperkt tot de betaalde toetredingsbijdrage ter hoogte van € 9.500 en de jaarlijkse contributie aan de coöperatie.

Naam	Coöperatieve vereniging Dimpact
Vestigingsplaats	Enschede
Betrokkenen	Alle deelnemende gemeenten die lid zijn van de coöperatieve vereniging.
Doel	Dimpact is een samenwerkingsverband met de doelstelling om betere dienstverlening en efficiëntere bedrijfsvoering te realiseren voor haar deelnemende gemeenten. Landelijke programma's zoals Digitale Agenda 2020, Zaakgericht werken, Common Ground en de Basisgemeente, staan daarbij centraal. Dimpact organiseert vraagbundeling, verwerft ICT-oplossingen en fungeert als kenniscentrum, innovatieproeftuin, aanbestedende partij en belangenbehartiger voor de deelnemende gemeenten, met name gericht op de gemeentelijke informatievoorziening.
Bestuurlijk belang	Dimpact is georganiseerd als Coöperatieve vereniging en bestaat voor en door haar (ruim 35) leden. De governance structuur borgt ambassadeurschap, inspraak en invloed van alle deelnemende gemeenten in de vereniging. In de governance structuur vormt de Algemene Leden Vergadering (ALV) het hoogste orgaan van de coöperatieve vereniging. Deze bestaat uit de portefeuillehouders van alle deelnemende gemeenten.
Financieel belang	De jaarlijkse lidmaatschapskosten bedragen € 3.100 per jaar. Daarnaast worden licentie- en hostingkosten betaald voor de afgenomen informatiesystemen en bijbehorende diensten. Naar verwachting bedraagt de totale bijdrage aan Dimpact over 2022 € 447.000.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 2,1 miljoen 31 december 2022 € 1,8 miljoen
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 2,2 miljoen 31 december 2022 € 2,2 miljoen
Ontwikkelingen	Coöperatieve vereniging Dimpact beperkt zich niet langer tot het coördineren van de aanschaf en het implementeren van een gezamenlijk zaaksysteem, maar gaat ook een rol spelen op andere gemeentelijke ICT-domeinen. Deze verbreding vormt onderdeel van de nieuwe strategische koers van het samenwerkingsverband.
Programma begroting	Paragraaf 5. Bedrijfsvoering. Financieel opgenomen in Overzicht 2. Kosten van overhead.
Bijdrage aan het programma	Dimpact ondersteunt gemeenten om de dienstverlening naar burgers en bedrijven te verbeteren. De informatiesystemen die worden afgenomen via het samenwerkingsverband, faciliteren de gemeenten en haar klanten in het doen van zaken met elkaar. Voorbeelden zijn het digitaal loket, producten- en dienstencatalogus, voortgangsinformatie van lopende zaken en een klantcontact systeem.
Risicobeheer	Middels de ALV kan de gemeente Roermond invloed uitoefenen op de strategie van het samenwerkingsverband. Het financieel risico wordt gedragen door alle participerende gemeenten.

Naam	Werkmaatschappij Groenonderhoud en reiniging Roermond
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De gemeente Roermond is als enige aandeelhouder en opdrachtgever verantwoordelijk voor de overheid BV Groenonderhoud en reiniging in combinatie met arbeidsmarktdoelgroepen
Doel	Uitgangspunt is om de combinatie te maken tussen groenonderhoud en reiniging met als tweeledig doel het realiseren van de contractafspraken met de opdrachtgever en het bieden van werkgelegenheid aan de doelgroep van de Participatiewet. 1. Het verrichten van activiteiten ten behoeve van het (doen) aanleggen, beheren en onderhouden van de openbare ruimte, in de gemeente Roermond, met name gericht op het groenonderhoud, reiniging en facilitaire dienstverlening; 2. Het bieden van passende werkzaamheden aan in de Wet sociale werkvoorziening en Participatiewet bedoelde personen; 3. Het ontwikkelen, stimuleren en ondersteunen van mensen om een verbeterde positie op de arbeidsmarkt te (kunnen) verkrijgen.
Bestuurlijk belang	De vennootschap wordt bestuurd door een of meerdere bestuurders. Het aantal bestuurders alsmede hun bevoegdheid (dat wil zeggen zijn zij slechts gezamenlijk vertegenwoordigingsbevoegd dan wel individueel) wordt bepaald door de algemene vergadering van aandeelhouder(s) (AVA), zijnde in casu de gemeente. De AVA is bevoegd de bestuurders te benoemen, schorsen en te ontslaan.
Financieel belang	De businesscase (juli 2020) laat vanaf 2022 een integraal en positief financieel beeld zien, mits voldoende maatregelen worden genomen voor de genoemde risico's. We gaan voor kwalitatief onderhoud met hoge sociale opbrengst tegen acceptabele kosten. De afdekking van de exploitatiekosten geschiedt vanuit de budgetten van BOR voor groenonderhoud en reiniging en is opgenomen in programma 5, goede leefomgeving. Daarnaast worden vanuit het BUIG-budget op individuele basis loonkostensubsidies verstrekt aan Westrom en de overheid BV Groen, die op basis van reële loonwaarde gedetacheerd worden dan wel werkzaam zijn bij de overheid BV Groen. Agio reserve: De vennootschap heeft werkkapitaal nodig om haar activiteiten op te kunnen starten en investeringen te kunnen doen. Voor de financiering van dit startkapitaal wordt een agioreserve in gestort van € 500.000. De gemeente Roermond heeft dit bedrag als krediet beschikbaar gesteld. Terugbetaling van deze storting aan de gemeente kan gebeuren via de AVA mits de vennootschap aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen.
Eigen vermogen	1 januari 2022 € 500.000,- 31 december 2022 € 500.000,-
Vreemd vermogen	1 januari 2022 € 0,- 31 december 2022 € 0,-
Ontwikkelingen	Vanaf 1 januari 2022 gaat de gemeente Roermond het onderhoud van groen en reiniging zelf organiseren. Uitgangspunt is om de combinatie te maken tussen groenonderhoud en reiniging met als tweeledig doel het realiseren van de contractafspraken met de opdrachtgever en het bieden van werkgelegenheid aan de doelgroep van de Participatiewet. In eerste instantie vooral medewerkers met een SW-indicatie. In en de overheid BV Groen wordt de volledige uitvoering van de 5 percelen, inclusief alle huidige ± 110 medewerkers, onder aansturing van een de vennootschap gebracht, waarvan de gemeente Roermond enig aandeelhouder is.
Programma begroting	Programma 1. Zorgzame gemeente (Roermond van iedereen). Programma 5. Goede leefomgeving.
Bijdrage aan het programma	De vennootschap is belast met groenonderhoud en reiniging van de openbare ruimte in Roermond. Deze overheid bv levert daarnaast een belangrijke bijdrage aan de participatie en arbeidstoeleiding van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en mensen met een arbeidsbeperking. De doelstelling is ook om arbeidsdeelname en doorstroom naar (passend) werk te vergroten.

Naam	Werkmaatschappij Groenonderhoud en reiniging Roermond
Risicobeheer	De businesscase (juli 2020) laat vanaf 2022 een integraal en positief financieel beeld zien, mits voldoende maatregelen worden genomen voor de genoemde risico's. ***De groep SW-ers wordt steeds kleiner, omdat er immers alleen nog uitstroom plaatsvindt.*** Herbezetten van de SW-medewerkers met mensen vanuit de Participatiewet is een logische stap en dit is ook het streven. Vanwege een krappe arbeidsmarkt is personeel in het groenonderhoud lastig te vinden. Dit is enerzijds een kans voor de doelgroep anderzijds is er een risico dat personeel ook binnen de doelgroep van de Participatiewet moeilijk gevonden kan worden. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van het groenbedrijf, gemeenten en Westrom zullen we ervoor moeten zorgen dat er voldoende instroom is vanuit de Participatiewet. ***Ondernemersrisico Overheidsvennootschap*** Bij elke onderneming is sprake van een ondernemersrisico. Doordat de gemeente Roermond enig aandeelhouder is en tevens opdrachtgever voor alle opdrachten van de overheidsvennootschap is dit risico voor de vennootschap minimaal. De begroting is realistisch opgesteld en biedt voldoende ruimte om de overheidsvennootschap succesvol op te zetten met een meerjarig positief exploitatieresultaat. Als enig aandeelhouder lopen we als gemeente het volledige risico. Eventuele negatieve bedrijfsresultaten zullen (in de opstartfase) door de gemeente betaald moeten worden, temeer gezien de BV in beginsel nog geen reserves heeft. Doordat we echter zowel aandeelhouder als opdrachtgever zijn hebben we de regie en kunnen we zorgdragen voor voldoende opdrachten en omzet bij de vennootschap.

Stichtingen en verenigingen

Naam	Stichting Keyport 2020
Vestigingsplaats	Weert
Betrokkenen	Keyport 2020 is de samenwerking tussen bedrijven, overheden en onderwijsinstellingen (triple helix). Deelnemende overheden zijn: Weert, Nederweert, Cranendonck, Leudal, Roerdalen, Roermond en Maasgouw.
Doel	Keyport 2020 versterkt de economische groei, door het aanjagen van innovatie, ondernemerschap en arbeidsmarkt.
Bestuurlijk belang	Roermond heeft zitting in het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur van Keyport 2020.
Financieel belang	De bijdrage aan Stichting Keyport 2020 bedraagt in 2021 €2,75 per inwoner per deelnemende gemeente.
Eigen vermogen	1 januari 2020 € 61.937 31 december 2020 € 78.665
Vreemd vermogen	1 januari 2020 € 10.500 31 december 2020 € 1.029.000
Ontwikkelingen	Het Routeplan Keyport Next Level 2021-2024 is vastgesteld in 2020. In 2020 is een extra subsidie binnengehaald in de vorm van een MKB-deal. Het vreemd vermogen is vooral opgebouwd door subsidies.
Programma begroting	Programma 6. Toekomstbestendige stad (Dynamische stad).
Bijdrage aan het programma	Het Programma Economie zet in op duurzame versterking van de economische structuur en het economisch functioneren van de stad. Onderdeel daarvan is het investeren in een vestigings- en ondernemersklimaat dat concurrerend is ten opzichte van andere (economische) steden en regio's. Keyport doet dit door het aanjagen van innovatie, ondernemerschap en arbeidsmarkt. Hierdoor worden ondernemers en organisaties in staat gesteld om optimaal te ondernemen en wordt ook werkgelegenheid geboden aan de inwoners van Roermond, wat zorgt voor welvaart en (maatschappelijke) participatie.
Risicobeheer	De continuïteit van Keyport2020 is afhankelijk van de jaarlijkse bijdragen van de participerende gemeenten. Stichting Keyport 2020 verleent subsidies aan projecten waarbij de grootste investeringen door derden worden gedaan. Er wordt door Keyport 2020 niet risicodragend geïnvesteerd.

Naam	Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	Samen met vertegenwoordigers van de provincie en de sectoren Landbouw, Beheer, Recreatie en Toerisme en Bosbouw participeren de gemeenten Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond in de stichting Ons WCL.
Doel	De stichting heeft ten doel: • het geven van adviezen inzake projecten in het kader van inrichting en beheer van het landelijk gebied; • het zelfstandig uitvoeren van projecten alsmede het afmaken van lopende WCL-projecten; • het in standhouden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.
Bestuurlijk belang	De gemeente Roermond is in het algemeen en het dagelijks bestuur vertegenwoordigd via een lid van het college.
Financieel belang	De Roermondse bijdrage voor 2022 wordt begroot op € 39.500.
Eigen vermogen	1 januari 2020 € 439.575 31 december 2020 € 433.186
Vreemd vermogen	1 januari 2020 € 46.653 31 december 2020 € 32.399
Ontwikkelingen	Ons WCL heeft een prominente rol bij de transitie van het Nationaal Park de Meinweg en is aangesteld als penvoerder. Deze transitie kan op termijn ook invloed hebben op het buitengebied van Roermond.
Programma begroting	Programma 5. Goede leefomgeving (Groene stad).
Bijdrage aan het programma	Trajecten voor het ontwikkelen van het landelijk gebied worden ondersteund door Ons WCL. Ons WCL ondersteunt de regiogemeenten bij het uitvoeren van projecten.
Risicobeheer	Lopende projecten worden separaat gefinancierd waardoor grote risico's worden vermeden. Een ontwikkeling die gemonitord dient te worden, is de omvang van het eigen vermogen. Dit dient niet ongecontroleerd uit te breiden.

Overige

Naam	Expertise Centrum Geo (ECGeo)
Vestigingsplaats	Heythuysen
Betrokkenen	De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Leudal, Nederweert, Roermond en Weert.
Doel	Door middel van samenwerking een stabiele dienstverlening verzorgen, waarbij de continuïteit wordt gewaarborgd en een hogere efficiëntie wordt bereikt voor de geografische taakuitvoering. De samenwerking zorgt ervoor dat gemeentelijke processen optimaal worden ondersteund door toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige ruimtelijke informatie.
Bestuurlijk belang	De gemeentesecretarissen van de deelnemende gemeenten vormen het directieberaad van deze samenwerking en leggen verantwoording af aan de portefeuillehouders van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	N.v.t.
Eigen vermogen	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.
Ontwikkelingen	Het doorontwikkelen/borgen van de huidige processen van ECGeo t.b.v. optimalisatie van de dienstverlening. Dit ter voorbereiding op het uniformeren van de processen en applicaties ten behoeve van de Samenhangende Objecten Registratie (SOR). De SOR is de beoogde vervanger van de basisregistraties BAG, BGT en WOZ-objecten. In samenspraak met de BsGW wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van een samenwerkingssysteem gericht op verwerking van geometrie waarin alle meldingen en mutatiesignaleringen worden opgenomen (regieportaal BSGW).
Programma begroting	Programma 7. Ruimte en wonen.
Bijdrage aan het programma	Het kwalitatief uitvoering geven aan landmeetkundige- en geodiensten. Aanleveren van Geo/Gis advies ter ondersteuning van alle geo gerelateerde componenten en ontwikkelingen
Risicobeheer	Het op afstand plaatsen van deze dienstverlening vraagt om kwantitatieve en kwalitatieve eisen aan deze dienstverlening. Met dit organisatiemodel wordt optimaal gebruik gemaakt van de voordelen van samenwerking (kwaliteitsverhoging en beperken van kwetsbaarheid).

Naam	Samenwerking Midden-Limburg (SML)
Vestigingsplaats	Roermond
Betrokkenen	De zeven gemeenten in Midden-Limburg: Weert, Nederweert, Weert, Roermond, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Doel	Het verbeteren van de ruimtelijk-economische kwaliteit en het versterken van het vestigingsklimaat van Midden-Limburg.
Bestuurlijk belang	Elke gemeente heeft een bestuurder afgevaardigd in het netwerkberaad. De burgemeester van Roermond is onafhankelijk voorzitter van dit netwerkberaad. Per thema bestaan bestuurlijke werkgroepen.
Financieel belang	In programma 6 van deze begroting is de financiële bijdrage van de gemeente Roermond opgenomen. Deze bijdrage is gebaseerd op een bedrag van € 0,60 per inwoner voor proces- en organisatiekosten. De gemeente Roermond treedt op als centrumgemeente.
Eigen vermogen	N.v.t.
Vreemd vermogen	N.v.t.
Ontwikkelingen	De netwerksamenwerking is eind 2019 geëvalueerd. In het najaar van 2020 is in een bestuurlijke conferentie het Koersdocument voor de doorontwikkeling van de netwerksamenwerking vastgesteld. Op basis hiervan is de bestuursovereenkomst geactualiseerd en is eind 2021 een regionale investeringsagenda opgeleverd.
Programma begroting	Programma 10. Moderne gemeente
Bijdrage aan het programma	Het versterken van het vestigingsklimaat in Midden-Limburg door samenwerking op basis van respect voor elkaars belangen, waarbij SML optreedt als regisseur en trekker voor een aantal geprioriteerde thema's. SML is tevens een coordinatieplatform, verbinder, aanjager om de informatie-uitwisseling, beleidsafstemming en samenwerking tussen de partijen te faciliteren..
Risicobeheer	Het financieel risico is beperkt tot de jaarlijkse bijdrage aan proces- en organisatiekosten.

Artikel 15 van het BBV weerspiegelt het toegenomen belang van de informatievraag over verbonden partijen en de risico's die daarmee samenhangen. Op verzoek van de provinciale toezichthouder is daarom in de paragraaf verbonden partijen en participaties onderstaande tabel opgenomen met daarin de verschuldigde bijdragen voor iedere verbonden partij apart. Opgenomen zijn de bijdragen voor 2022.

Naam verbonden partij	Bijdrage 2022
BsGW	€ 887.000
RUD Limburg Noord	€ 2,25 per inwoner
VRLN	€ 7.053.000,-.
Omnibuzz	€ 1.045.482
Westrom	€ 1.398.914,-
Openbaar Lichaam Euregio Rijn-Maas-Noord	€ 13.760
Grenspark Maas-Swalm-Nette	€ 4.338
ICT NML	€ 2.248.000
ADV Limburg	€ 25.500
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	n.v.t.
WML (N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg)	n.v.t.
Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML) B.V.	borgtocht bij BNG € 637.838
Enexis Holding N.V.	n.v.t.
CSV Amsterdam B.V.	n.v.t.
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	n.v.t.
Nazorg Limburg B.V. (Bodemzorg Limburg)	n.v.t.
Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)	€ 17.551
Inkoopcentrum Zuid coöperatieve vereniging	€ 7.500
Coöperatieve vereniging Dimpact	€ 3.100 (lidmaatschap
Werkmaatschappij groenonderhoud en reiniging	€ 447.000 (licentie- en hostingkosten)
Stichting Keyport 2020	€2,75 per inwoner
Stichting Ons WCL (Waardevol Cultuur Landschap)	€ 39.500
Expertise Centrum Geo (ECGeo)	n.v.t.
Samenwerking Midden-Limburg (SML)	€ 0,60 per inwoner

5.7 Paragraaf Grondbeleid

5.7.1 Visie gemeentelijk grondbeleid

Op 8 april 2021 heeft de gemeenteraad de Nota Grondbeleid Gemeente Roermond 2021 vastgesteld. De gemeente Roermond heeft ambities en beleid op het gebied van ruimtelijke ordening, wonen, economie, voorzieningen, duurzaamheid, groen, mobiliteit. Dit vertaalt zich naar ruimtelijke projecten en activiteiten.
Grondbeleid is geen doel op zich, maar moet worden beschouwd als een sturingsinstrument om de realisatie van beleidsdoelstellingen mogelijk te maken, op een bestuurlijk en economisch verantwoorde wijze. Het biedt instrumenten om de regie over de ruimtelijke ontwikkelingen te voeren.
De Nota Grondbeleid biedt dan ook een “gereedschapskist” voor het door de gemeente Roermond te voeren grondbeleid. Deze gereedschapskist is noodzakelijk om de opgaven en doelstellingen uit het gemeentelijk beleid te kunnen realiseren.

Omdat ruimtelijk, economisch en maatschappelijk beleid elkaar raken in gebiedsontwikkelingen, is in deze nota de nadruk gelegd op een brede integrale afweging. Dit integrale denken - gericht op het bereiken van meerwaarde door het combineren van uiteenlopende doelen - staat centraal in de nieuwe Omgevingswet.
De komst van de Omgevingswet, maatschappelijke ontwikkelingen, wijzigende regelgeving en het feit dat ontwikkelingen steeds meer in binnenstedelijk gebied plaatsvinden, maken dat het realiseren van gebiedsontwikkelingen steeds complexer wordt. Dit vraagt om een Nota Grondbeleid met handvaten voor een goede belangenafweging. De nieuwe nota biedt daartoe een afwegingskader.
Uitgangspunt van de nieuwe nota is een voortzetting van het huidige faciliterende grondbeleid, echter met de aanvulling de mogelijkheid om voor bepaalde gebieden te kiezen voor een regie-faciliterend grondbeleid.
Dat maakt het voor de gemeente mogelijk om aan de voorkant meer te kunnen sturen. Het biedt de mogelijkheid om marktpartijen te verleiden om te investeren in deze gebieden.
Het regie-faciliterend grondbeleid past ook binnen de gewijzigde rol van de gemeente op grond van de Omgevingswet, waarbij een actievere samenwerking met de omgeving wordt verlangd.
Van een afwachtende naar een meer regie voerende rol, waarbij aan de voorkant samen met de omgeving wordt nagedacht over initiatieven. Om in die samenwerking als volwaardig partner te kunnen functioneren is het zaak dat de gemeente een helder beeld heeft voor een bepaald gebied, voordat ontwikkelingen worden geïnitieerd.

Daarnaast bevat de nieuwe nota handvaten om meer planmatig te gaan werken en het grondbeleid beter in control te brengen.
Hiertoe wordt onder andere de Jaarverantwoording Grondbeleid (nu een bijlage bij de jaarrekening) omgevormd tot een door de gemeenteraad vast te stellen Meerjarenprogramma Gebiedsontwikkelingen (MPG). Dit MPG biedt de mogelijkheid om in te gaan op trends die van belang zijn voor gebiedsontwikkelingen en ontwikkelingen meer in samenhang te zien. Ook biedt dit MPG de mogelijkheid om prioriteiten te stellen.

De doelstellingen die worden beoogd met de uitvoering van ruimtelijke plannen zijn verwoord in met name de programma’s 6 Toekomstbestendige stad en 7 Ruimte en Wonen. Hierbij gaat het dan vooral om woningbouw, herstructurering en bedrijventerreinen.

Voor de woningbouw wordt middels dit faciliterend grondbeleid uitvoering gegeven aan het beleid uit de Structuurvisie wonen Midden-Limburg 2018-2021. Doelstelling daarbij is een evenwichtige ontwikkeling van het woningaanbod in kwantitatieve en kwalitatieve zin, rekening houdend met differentiatie binnen wijken en mede gericht op versterking van leefbaarheid en economie. Specifieke aandachtspunten zijn voldoende beschikbaarheid van sociale huurwoningen alsmede duurzame, aanpasbare en levensloopbestendige woningen. Aan deze doelstelling wordt inhoud gegeven door op basis van het faciliterend grondbeleid projecten te realiseren, waarbij de gemeente met marktpartijen grondexploitatieovereenkomsten heeft gesloten. De bij deze begroting gevoegde bijlage 5 (projecten/voorraad gronden Nota Grondbeleid 2022) bevat een overzicht van deze projecten.
De doelstelling voor woningbouw en hetgeen we in 2022 willen is bereiken, is nader beschreven in het programma Ruimte en Wonen. Ter uitvoering van deze doelstelling zal in 2022 uitvoering gegeven worden aan een groot aantal projecten, waarvan hier als voorbeeld worden genoemd: Oolder Veste, Roerdelta Fase 2, Jazz City, Parkwijk ’t Ham, Neeldervelt en Sjtadshaof (Componistenbuurt Oost).

Door het faciliterend grondbeleid heeft de gemeente voor de grotere woningbouwlocaties over het algemeen geen eigen grondexploitaties. Projecten met faciliterend grondbeleid worden door en voor rekening en risico van de marktpartijen gerealiseerd, waardoor ook de risico’s van vertragingen en mogelijk niet verrekenbare kosten niet bij de gemeente liggen.

Voor de ontwikkeling van bedrijventerreinen is de Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) opgericht, een samenwerkingsverband van vijf Midden-Limburgse gemeenten.
Dit samenwerkingsverband heeft onder ander tot doel de realisering van nieuwe bedrijventerreinen. In dat kader heeft OML in Roermond een drietal bedrijventerreinen in exploitatie: Roerstreek Zuid, Zuidelijke Stadsrandzone en Oosttangent.

De doelstellingen voor de ontwikkeling van bedrijventerrein en hetgeen we in 2022 willen bereiken, zijn nader beschreven in het programma Toekomstbestendige stad. In 2022 zal OML in Roermond doorgaan met de verkoop van bedrijfskavels binnen de projecten Zuidelijke Stadsrandzone en Oosttangent.

5.7.2 Gemeentelijke grondexploitaties

In de financiële begroting (onderdeel “projecten/voorraad gronden Nota Grondbeleid 2022”) is een overzicht opgenomen van de gemeentelijke grondexploitaties.

Er is één gemeentelijke grondexploitatie: Roerdelta fase 2.
Voor dit project is in januari 2018 een anterieure grondexploitatieovereenkomst gesloten, op basis waarvan het project voor rekening en risico van de ontwikkelaar wordt gerealiseerd. Hierdoor is bij dit project in de basis sprake van faciliterend grondbeleid. Op basis van de anterieure grondexploitatieovereenkomst wordt de grond verkocht aan de ontwikkelaar.
Daarnaast heeft het project ook een aantal kenmerken van een gemeentelijke grondexploitatie. De gemeente is grotendeels eigenaar en er is sprake van een aantal werkzaamheden dat door de gemeente wordt uitgevoerd en die kunnen worden aangemerkt als bouwrijp maken.
Om deze redenen is voor dit project door de gemeenteraad bij besluit van 19 september 2019 een grondexploitatie geopend.

Project: (bedragen x € 1.000)	Looptijd:	Eindsaldo:	Toelichting:
Roerdelta Fase 2	2019-2029	131	Herontwikkeling van het gebied Roerdelta fase 2, globaal begrensd door de Ster, Voorstad St. Jacob en de jachthaven, tot een hoogwaardige woonwijk met maximaal 400 woningen.

Winstneming
In 2019 is door de commissie BBV een nieuwe notitie “Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)” uitgebracht. Deze notitie bevat onder andere uitgangspunten over de wijze van het vaststellen en berekenen van tussentijdse winstnemingen bij grondexploitaties met een verwacht positief resultaat. Op basis van deze notitie wordt naar rato van voortgang van de grondexploitatieprojecten tussentijds winst verantwoord. De voortgang van de projecten wordt berekend op naar mate waarin kosten en opbrengsten zijn gerealiseerd. Hierbij dient de Percentage of Completion (POC) methode gehanteerd te worden. Op basis van deze berekening wordt niet eerder winstneming verwacht dan bij het afsluiten van de grondexploitatie in 2029. Conform de Nota Grondbeleid zal deze winst worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Verliesnemingen
Op grond van de Nota Grondbeleid Gemeente Roermond 2021 worden voorzieningen getroffen voor exploitaties met een te verwachten tekort, op het moment dat dit verlies onafwendbaar is.
Bij grondexploitatie Roerdelta Fase 2 is geen sprake van een verwacht negatief saldo zodat er geen sprake is van een onafwendbaar verlies. Het treffen van een voorziening is derhalve niet aan de orde.

5.7.3 Faciliterend grondbeleid

In het kader van het door de gemeente Roermond gevoerde faciliterend grondbeleid worden grondexploitatieovereenkomsten gesloten met marktpartijen, die de projecten voor eigen rekening en risico realiseren. In deze overeenkomsten worden afspraken vastgelegd over exploitatiebijdragen. Deze bijdragen hebben met name betrekking op bijdragen ambtelijke kosten en bijdragen bovenwijkse voorzieningen.

Exploitatiebijdragen
In de financiële begroting (onderdeel “grondexploitatie en projecten faciliterend grondbeleid 2022”) is een overzicht opgenomen van de projecten met een grondexploitatieovereenkomst. Dezelfde bijlage bevat een tabel met daarin een overzicht dat per project inzicht geeft in de per 1 januari 2021 gerealiseerde en de nog te verwachten exploitatiebijdrage.

Bij het berekenen van de bijdrage voor ambtelijke kosten hanteren we sinds 1 januari 2020 de plankostenscan behorende bij de “Regeling plankosten exploitatieplan”. Deze scan houdt rekening met de specifieke omstandigheden van de projecten en in welke mate een ontwikkelaar zelf zorgt draagt voor het opstellen van plannen ter uitvoering van projecten.
Voor enkele na 1 januari 2021 gesloten nieuwe overeenkomsten is deze plankostenscan toegepast, hetgeen de relatief hogere bedragen bijdrage ambtelijke kosten in onderstaande tabel in 2021 en 2022 verklaart. Voor de meeste in uitvoering zijnde en nog in uitvoering te nemen projecten zijn in het verleden al overeenkomsten afgesloten.
Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal van de te verwachten exploitatiebijdragen op basis van de gesloten grondexploitatieovereenkomsten gedurende de komende jaren:

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026 e.v.
Ambtelijke kosten:	€ 130	€ 102	-	€ 24	-	€ 19
Bijdragen bovenwijkse voorzieningen:	€ 235	€ 385	€ 88	€ 205	€ 88	€ 645
Totale exploitatiebijdragen:	**€ 365**	**€ 487**	**€ 88**	**€ 229**	**€ 88**	**€ 664**

Conform de Nota Grondbeleid worden de ontvangen bijdragen voor bovenwijkse voorzieningen gestort in de Reserve Gebiedsontwikkelingen, claim bovenwijkse voorzieningen. In deze nota zijn de projecten Reconstructie Singelring fase III en de Reconstructie Oranjelaan aangeduid als te realiseren bovenwijkse voorzieningen.

Gronden binnen projecten faciliterend grondbeleid
Voor zover de gemeente gronden in eigendom heeft binnen projecten waarbij een grondexploitatieovereenkomst is gesloten met een marktpartij, zijn daarin afspraken gemaakt over grondprijs en levering van die grond. Deze gronden worden aan de marktpartijen geleverd in de huidige staat. Het bouw- en woonrijp maken vindt plaats door en voor rekening van de marktpartijen.

In de financiële begroting (onderdeel “grondexploitatie en projecten faciliterend grondbeleid 2022”) is een tabel opgenomen, die per project inzicht geeft in de gedurende de komende jaren te verwachten grondopbrengsten versus de boekwaarde.

Het gaat om gronden binnen de projecten:
- Zorgcomplex Donderhof (opbrengst verwacht in 2022);
- Jazz City (opbrengsten verwacht in 2022 en 2024);
- Peelveldlaan 60 (opbrengst verwacht in 2022).

Als gevolg van de vernietiging van het bestemmingsplan Melickerveld zijn de verkoopopbrengsten van de gemeentegronden binnen dat project vooralsnog P.M. geraamd.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal van het te verwachten saldo van de grondverkopen gereed product gedurende de komende jaren. Het saldo bestaat uit het verschil tussen de boekwaarde en de verkoopprijs. Dat is de boekwinst die de gemeente de komende jaren naar verwachting zal realiseren, afhankelijk van de voortgang van de projecten.

Conform de Nota Grondbeleid Gemeente Roermond 2021 zullen deze boekwinsten worden toegevoegd aan de Reserve Gebiedsontwikkelingen, claim risico’s grondexploitaties tot de door de raad vastgestelde minimale omvang daarvan. Is deze minimale omvang bereikt, dan worden boekwinsten toegevoegd aan de Algemene Reserve.

(bedragen x € 1.000)

Gronden projecten faciliterend grondbeleid:	2021	2022	2023	2024	2025	2026 e.v.
Saldo	-	€ 1.322	-	€ 1.290	-	-

5.7.4 Overige gronden

Dit zijn gronden die per 31 december 2015 als nog “niet in exploitatie genomen plannen” stonden geregistreerd. Hierbij gaat het om gronden waarvoor weliswaar een ruimtelijk kader is vastgesteld, maar waarvoor nog geen concreet plan beschikbaar is. In de financiële begroting (onderdeel “grondexploitatie en projecten faciliterend grondbeleid 2022”) is een overzicht van deze locaties opgenomen. Ook bevat deze bijlage een tabel die per project inzicht geeft in de boekwaarde versus de marktwaarde.

Het gaat om gronden binnen de volgende projecten:
- Sportvelden Maastrichterweg
- Noordelijke en oostelijke stadsrandzone
- Zuidelijke Stadsrandzone

Voor deze locaties is een ontwikkelingsvisie of ruimtelijk kader vastgesteld. Na indiening van een concreet plan door een marktpartij dat past binnen de visie of kader wordt een grondexploitatieovereenkomst gesloten met daarin afspraken over verkoop van de gemeentegrond.

De huidige boekwaarde van deze gronden is lager dan of gelijk aan de marktwaarde. De marktwaarde op grond van de huidige bestemmingen is opgenomen in onderstaande tabel en is gebaseerd op een waardering uit 2019 door een externe deskundige:

(bedragen x € 1.000)

Gronden zonder concreet project:	Boekwaarde 01-01-2021	Marktwaarde
Totaal	€ 606	€ 891

5.7.5 Financiële risico's en weerstandsvermogen

Onvoorziene omstandigheden kunnen zich uiteraard altijd voordoen. De aard van dergelijke risico's brengt met zich mee dat de omvang feitelijk niet is in te schatten. Bij het inzichtelijk maken van de risico's van de grondexploitaties, wordt veelal onderscheid gemaakt in twee soorten risico's. Dat zijn:

- voorzienbare risico's (risico's op planniveau, ook wel aangeduid als project specifieke risico's);
- onvoorzienbare risico's of algemene risico's (conjuncturele of marktrisico's).

De voorzienbare risico's worden jaarlijks door actualisatie van de grondexploitaties berekend. Afhankelijke van de uitkomsten van die berekening dienen maatregelen getroffen te worden.

Binnen de projecten met grondexploitatie-overeenkomsten zijn de risico's beperkt, omdat het project door en voor rekening en risico van marktpartijen wordt gerealiseerd.

Behalve dat afstemming met externe partijen door de coronamaatregelen lastiger te organiseren is en soms sprake is van een vertraagde levering van bouwmaterialen, is er in de voortgang van de projecten nog weinig te merken van stagnatie. Door de lage rentestand en de steunmaatregelen van de overheid aan bedrijven om de economische gevolgen van de coronamaatregelen te beperken is de vraag op de woningmarkt nog altijd groot. De steunmaatregelen van de overheid zullen in de loop van 2021 worden afgebouwd. Het is afwachten wat de gevolgen daarvan voor de bedrijven en de daarmee samenhangende werkgelegenheid zullen zijn.
Maar het zal duidelijk zijn dat de economische terugslag als gevolg van de coronacrisis op enig moment ook zijn uitwerking kan hebben op de voortgang van de projecten. In welke mate daarvan sprake zal zijn is vooral afhankelijk van de vraag hoe groot de economische gevolgen zullen zijn en hoe lang deze zullen duren. Door het faciliterend grondbeleid liggen de financiële risico's daarvan bij de marktpartijen.
Voor de gemeente kan een vertraging in de uitvoering van projecten in financieel opzicht betekenen, dat overeengekomen exploitatiebijdragen of verkoopopbrengsten niet of later worden ontvangen.
Voor de gemeente kan dit bovendien betekenen, dat beleidsdoelstellingen niet of pas later gerealiseerd zullen worden.

Daar waar de gemeente gronden heeft zonder concreet plan, is de boekwaarde lager dan of gelijk aan de marktwaarde conform de huidige bestemming, waardoor het risico op noodzakelijke afwaardering zeer beperkt is. Een risico ontstaat pas op het moment dat door de marktomstandigheden de waarde van de gronden conform de huidige bestemmingen daalt tot onder de boekwaarde of de gemeente besluit de bestemming te wijzigen in een bestemming die een lagere marktwaarde heeft.

Bij de grondexploitatie Roerdelta Fase 2 is sprake van een project specifiek risico. In de vergadering van 19 september 2019 heeft de gemeenteraad besloten een grondexploitatie te openen voor dit project. In de vergaderingen van 19 december 2019 en 4 juni 2020 heeft de gemeenteraad herzieningen van deze grondexploitatie vastgesteld. Zoals in het raadsvoorstel voor de op 4 juni 2020 vastgestelde herziening is vermeld, resteert binnen dit project dan nog een risico van beperkte omvang met betrekking tot de mogelijke kosten voorfinanciering ophogen waterkeringen. Dit risico kan naar verwachting binnen de grondexploitatie worden opgevangen op basis van het verwachte positieve saldo.

Voor het kwantificeren van de onvoorzienbare risico's wordt conform de Nota Grondbeleid 2021 gebruik gemaakt van de IFLO-methode (IFLO staat voor: inspectie Financiën Lagere Overheden). Volgens deze methode wordt het weerstandvermogen voor grondexploitaties berekend aan de hand van een % van het geïnvesteerd vermogen en een % van de nog te realiseren opbrengsten. Conform de Nota Grondbeleid 2021 wordt een percentage van 5% van het geïnvesteerd vermogen en 5% van de nog te realiseren opbrengsten gehanteerd.
Het risicobedrag dat wordt bepaald middels deze methode wordt gezien als de (onder)grens van het benodigde weerstandvermogen voor grondexploitaties.
Deze norm toegepast op basis van de verwachte situatie per 31 december 2021 resulteert in het volgende bedrag:

• 5% van de boekwarde ad € 3,6 miljoen	€ 180.000,00
• 5% van de nog te realiseren opbrengsten ad € 4,7 miljoen	€ 235.000,00
• **Totaal benodigd weerstandsvermogen grondexploitaties**	**€ 415.000,00**

Conform de Nota Grondbeleid 2021 is de reserve Gebiedsontwikkeling ingesteld. Dit is dus de minimale omvang van de claim risico's grondexploitaties binnen de reserve Gebiedsontwikkeling. Deze claim wordt gevoegd door de storting van boekwinsten bij de verkoop van gronden binnen projecten met een faciliterend grondbeleid, voormalige grondexploitaties en zonder concreet plan.

Beheersing risico's
Conform de Nota Grondbeleid Gemeente Roermond 2021 voert de gemeente over het algemeen een faciliterend grondbeleid. Dit betekent, dat de realisering van projecten wordt overgelaten aan marktpartijen, die derhalve ook de financiële risico's dragen. Gevolg hiervan is ook dat de gemeente relatief weinig eigen grondposities heeft.
In grondexploitatieovereenkomsten met marktpartijen worden zekerheidsstellingen opgenomen in de vorm van een bankgarantie, concerngarantie of een depot. Deze garanties zijn met name bedoeld voor het geval de ontwikkelende partij de verplichtingen tot aanleg en herinrichting van de openbare ruimte niet meer kan nakomen.
Daarnaast heeft de gemeente conform de Nota Grondbeleid een aantal beheersmaatregelen genomen, die zijn bedoeld om een juist inzicht te krijgen in de voortgang van de grondexploitaties en de grondexploitatieovereenkomsten.
Daardoor kunnen eventuele risico's tijdig worden gesignaleerd, waardoor het mogelijk is maatregelen te nemen om deze te beheersen.

6.

Financiële begroting 2022

6.1

Algemeen

6.1.1 Doelstelling

Om onze ambities te realiseren, zoeken we binnen de begroting naar de juiste financieringsmogelijkheden. Met het coalitieakkoord kiezen we voor realistisch begroten. Uitgangspunt daarbij is een meerjarenbegroting die structureel en reëel in evenwicht is. Ook dient de gemeente voldoende weerstandscapaciteit te hebben om risico's op te vangen.

6.1.2 Beleidskaders

Financiële verordening gemeente Roermond 2017
Nota vaste activabeleid gemeente Roermond 2017
Nota reserves en voorzieningen gemeente Roermond 2017
Treasury statuut en rentenota gemeente Roermond 2017
Nota Grondbeleid gemeente Roermond 2021

6.1.3 Grondslagen voor de begroting

De begroting is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.
Waardering van passiva en activa en de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde met uitzondering van de voorziening wethouderpensioenen, die wordt opgenomen tegen de contante waarde.

In de Kadernota 2022 zijn de financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting 2022 opgenomen:

- De algemene uitkering ramen we op basis van de meicirculaire gemeentefonds 2021, uitgegeven door het Ministerie van BZK.
- We gaan uit van 1,4% kostenstijging als algemeen inflatiepercentage. Dit percentage is gebaseerd op de CPB/ sector overheid op basis van de meicirculaire gemeentefonds 2021, index materiele overheidsconsumptie – IMOC.
- Voor de ontwikkeling van de loonkosten gaan we uit van 1,5% conform CPB op basis van de meicirculaire gemeentefonds 2021 en de meest recente cao voor gemeenteambtenaren.
- Het gehanteerde rente-omslagpercentage bedraagt 0,75%.

6.2

Overzicht baten en lasten en toelichting

6.2.1 *Raming baten en lasten*

Programma: (bedragen x € 1.000)	Begroting2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
D-01 Zorgzame gemeente	95.898	-30.922	64.976	94.956	-31.701	63.255	94.384	-31.701	62.683	93.934	-31.671	62.263
D-02 Inclusieve samenleving	6.832	-242	6.590	6.632	-235	6.397	6.372	-235	6.137	6.363	-235	6.128
D-03 Goed onderwijs	8.105	-3.536	4.569	8.512	-3.539	4.973	8.863	-3.539	5.324	9.094	-3.539	5.555
D-04 Kansen voor klimaat	1.453	-255	1.198	1.279	-165	1.114	1.161	-165	996	1.161	-165	996
D-05 Goede leefomgeving	30.098	-21.148	8.950	29.193	-20.568	8.625	29.736	-20.680	9.056	30.306	-20.864	9.442
D-06 Toekomstbestendige stad	3.750	-1.855	1.895	3.356	-2.555	801	3.267	-2.555	712	3.144	-2.555	589
D-07 Ruimte en wonen	8.014	-4.720	3.294	7.146	-4.402	2.744	9.064	-6.451	2.613	7.015	-4.413	2.602
D-08 Levendige stad	15.286	-4.522	10.764	12.576	-2.034	10.542	12.525	-2.034	10.491	12.592	-2.034	10.558
D-09 Veilige stad	8.962	-893	8.069	9.043	-893	8.150	9.005	-893	8.112	8.836	-855	7.981
D-10 Moderne gemeente	4.519	-729	3.790	4.616	-737	3.879	4.474	-837	3.637	4.521	-837	3.684
Totaal programma's	**182.917**	**-68.822**	**114.095**	**177.309**	**-66.829**	**110.480**	**178.851**	**-69.090**	**109.761**	**176.966**	**-67.168**	**109.798**
Overzichten:												
Algemene dekkingsmiddelen	540	-136.795	-136.255	2.412	-138.519	-136.107	4.255	-140.713	-136.458	7.404	-143.660	-136.256
Kosten van overhead	27.440	-270	27.170	27.222	-296	26.926	27.169	-296	-26.873	27.012	-296	-26.716
Heffing VPB	79	-	79	79	-	79	79	-	79	79	-	79
Onvoorzien	1	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Totaal overzichten	**28.060**	**-137.065**	**-109.005**	**29.714**	**-138.815**	**-109.101**	**31.504**	**-141.009**	**-109.505**	**34.496**	**-143.956**	**-109.460**
Totaalsaldo van baten en lasten	**210.977**	**-205.887**	**5.090**	**207.023**	**-205.644**	**1.379**	**210.355**	**-210.099**	**256**	**211.462**	**-211.124**	**338**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	513	-2.871	-2.358	98	-915	-817	98	-495	-397	98	-450	-352
Het geraamde resultaat	**211.490**	**-208.758**	**2.732**	**207.121**	**-206.559**	**562**	**210.453**	**-210.594**	**-141**	**211.560**	**-211.574**	**-14**

6.2.2 *Aanmerkelijke verschillen begroting 2022 –2021*

Toelichting aanmerkelijke verschillen begroting 2022 en 2021

In dit overzicht worden de belangrijkste verschillen tussen begroting 2022 en 2021 toegelicht.

Programma 1 Zorgzame gemeente

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	107.785	95.898	-11.887
Baten	-41.069	-31.198	9.871
Saldo	**66.716**	**64.700**	**-2.016**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Informatie, advies en toeleiding: De hogere lasten zijn grotendeels toe te rekenen aan een verschuiving van budgetten als gevolg van toekomstbestendige zorg en ondersteuning.	2.605		V
Maatschappelijke ondersteuning: De lagere lasten zijn grotendeels toe te rekenen aan een verschuiving van budgetten als gevolg van toekomstbestendige zorg en ondersteuning. De lagere baten zijn het gevolg van de bijstelling eigen bijdragen WMO.	-2.965	663	N
Beëindigen raadskader sociaal domein: Als gevolg van het beëindigen van het raadskader sociaal domein zijn de taakstellingen gerealiseerd. Dit leidt tot een verlaging van de lasten en baten.	-3.653	5.188	N
Jeugd: Er zijn minder lasten jeugd begroot als gevolg van het beëindigen van enkele pilots in 2021. Daarnaast zijn er minder baten begroot aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022.	-450	700	N
Arbeidsmarkt en participatie: Er zijn minder lasten begroot, aangezien diverse incidentele budgetten van de arbeidsmarktregio ML alleen in 2021 zijn begroot. Daarnaast zijn er minder baten begroot aangezien minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022.	-4.409	2.355	N
Inkomensregelingen en schuldhulpverlening: Er zijn minder lasten begroot aangezien diverse extra corona middelen (oa TOZO,) in 2022 niet meer begroot zijn. Daarnaast zijn er minder baten begroot aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022.	-3.019	926	N
Preventie en gezondheid: Er zijn vanuit reserves minder lasten begroot voor kansrijke start en preventie arrangementen jeugd.	-381	423	N

Programma 2 *Inclusieve samenleving*

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	6.394	6.832	438
Baten	-750	-397	353
Saldo	**5.644**	**6.435**	**791**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Samenkracht en burgerparticipatie: De hogere lasten zijn grotendeels toe te rekenen aan een verschuiving van budgetten als gevolg van toekomstbestendige zorg en ondersteuning.	458		V
Samenkracht en burgerparticipatie: Er zijn minder baten begroot aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022.		195	N
Wijkontwikkeling en wijkbeheer: Er zijn minder lasten geraamd voor wijkbeheer. Daarnaast was er in 2021 sprake van tijdelijke coronamiddelen. Daarnaast zijn er minder baten begroot aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022	-172	37	N
Diversiteit: Er zijn hogere lasten geraamd als gevolg van de nieuwe wet inburgering. Daarnaast zijn er minder baten begroot aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022	152		V

Programma 3 *Goed onderwijs*

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 20121	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	6.239	8.105	1.866
Baten	-1.940	-3730	-1.790
Saldo	**4.299**	**4.375**	**76**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Onderwijsbeleid en leerlingzaken: De lasten en baten met betrekking tot de specifieke uitkering voor onderwijsachterstandenbeleid (OAB) is opgenomen in de begroting 2022. In 2021 verliepen de mutaties via de balans.	1.879	-2.036	V
Onderwijshuisvesting: Er zijn minder baten begroot aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022.	-72	247	N

Programma 4 *Kansen voor klimaat*

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	1.648	1.453	-195
Baten	-522	-514	8
Saldo	**1.126**	**939**	**-187**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Klimaatadapatie: In het uitvoeringsplan duurzaamheid zaten voor 2021 incidenteel meer middelen dan in 2022	248		V
Bestrijding eikenprocessierups: In de begroting 2022 is er incidenteel 35.000 euro opgenomen voor de bestrijding van de eikenprocessierups.	-35		N

Programma 5 *Goede leefomgeving*

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	30.647	30.098	-549
Baten	-21.040	-21.692	-652
Saldo	**9.607**	**8.406**	**-1.201**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Mobiliteit Via resultaatbestemming is er in 2021 geld beschikbaar voor het oplossen van de trillings-problematiek rondom de Roertunnel. Vanaf 2022 zijn deze middelen niet meer beschikbaar. Daarnaast de jaarlijkse bijdrage vanuit de gemeente Roermond t.b.v. het programma “Roermond bereikbaar”. De overeenkomst loopt af per 31/12/21. Voor 2022 wordt weliswaar een nieuwe overeenkomst afgesloten. De kosten hiervan worden gedekt vanuit de niet-bestede middelen uit 2021. Tot slot is bij de begroting 2021 incidenteel 100K beschikbaar gesteld voor “onderzoek Ijzeren Rijn”, en 100K voor “onderzoek fietsverb buggenum-leeuwen” De hogere baten hebben betrekking op de onttrekking aan het coronafonds o.a. in verband met de motie en het amendement klaar voor de herstart.	-602	-112	V
Beheer openbare ruimte: Op het product openbare ruimte spelen een aantal zaken: • Autonome ontwikkelingen rondom beheerplannen, groen BV en beheer bomen • In 2021 was er binnen havens en waterwegen sprake van resultaatbestemming en een storting in de voorziening baggeren. Deze vind niet meer plaats in 2022. • In 2021 waren er incidenteel middelen beschikbaar binnen riolering voor SSW. • De stimuleringsregeling afkoppelen regenwater loopt af per 31-12-2021 Qua baten zit het voornaamste verschil in de afvalstoffenheffing. In 2021 en 2022 nemen de lasten toe, in 2022 wordt deze lastenstijging ook doorberekend in het tarief. Verder waren er in 2021 een aantal mutaties aan de reserves (o.a. groen en baggeren) en een vrijval van de voorziening riolering. In 2022 staan deze niet geraamd.	47	-540	V

Programma 6 Toekomstbestendige stad

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	4.540	3.750	-790
Baten	-2.661	-2.063	598
Saldo	**1.879**	**1.687**	**-192**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Vitale stad: Het programma Vitale stad eindigt per 31/12/2021, waardoor er voor 2022 geen middelen meer opgenomen zijn in de begroting.	200	-232	
The Passion: In 2021 zaten de incidentele middelen voor The Passion in de begroting. In 2022 zijn deze uiteraard niet meer opgenomen	536	-536	
Retail innovation centre: De middelen voor het RIC zijn in 2022 niet meer voorzien in de begroting	150		
Toeristenbelasting: De opbrengsten voor de toeristenbelasting stijgen in 2022 met 100.000 euro.		100	
Toerisme en recreatie: Uitgaven t.l.v. reserve	-85	85	
Totaal	**801**	**-583**	

Programma 7 Ruimte en wonen

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	11.477	8.013	-3.464
Baten	-7.987	-4.952	3.035
Saldo	**3.490**	**3.061**	**-429**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Ruimtelijke ordening In Klaar voor de Herstart is incidenteel budget toegekend voor Roerdelta Fase 3. Daarnaast was er in 2021 een erfpacht contract, waar zowel baten als lasten ter hoogte van € 103.359 geraamd zijn. Voor 2022 e.v. moet besluitvorming over de verlenging van dit contract nog plaatsvinden. Verder is er in 2022 geen budget meer voor Yageo.	-234	105	V
Wonen en bouwen Daling van de lasten heeft grotendeels te maken met het wegvallen van de kosten t.b.v. invoering omgevingswet Er zijn minder baten begroot aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022. Voornamelijk i.r.t. de omgevingswet.	-651	408	N
Grondexpoitatie Het verschil binnen subproduct gemeentelijke grondexploitatie wordt veroorzaakt door GREX Roerdelta. Ramingen in de grondexploitatie varieren per jaar, afhankelijk van de fase waarin de grex zich bevind. Per saldo zijn de lasten en baten ongeveer budgettair neutraal.	-2.516	2.509	V

Programma 8 Levendige stad

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	13.281	15.286	2.005
Baten	-2.770	-4.758	-1.988
Saldo	**10.511**	**10.528**	**17**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Bijdrage Theater Oranjerie middels Provinciale subsidie.	+2.500	+2.500	

Programma 9 Veilige stad

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	9.190	8.961	-229
Baten	-1336	-893	443
Saldo	**7.854**	**8.068**	**214**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Sociale veiligheid De daling van lasten en baten is grotendeels toe te rekenen aan het wegvallen van de specifieke uitkering t.b.v. handhaving a.g.v de 1,5 meter samenleving (corona) Er zijn minder baten begroot aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022.	-135	295	N
Fysieke veiligheid Er is sprake van een daling van de lasten door het wegvallen van de meerkosten t.b.v. FLO. Er zijn minder baten begroot daar er minder reserveonttrekkingen hebben plaatsgevonden.	-94	148	N

Programma 10 Moderne gemeente

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	4.454	4.518	64
Baten	-865	-728	137
Saldo	**3.589**	**3.790**	**201**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Dienstverlening aan burgers Stijging van de lasten ligt vooral in de begrote flexibele schil voor burgerzaken. De stijging wordt geremd het wegvallen van kosten voor de verkiezing.	57	-9	V
Bestuur en organisatie Er zijn minder baten begroot aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022.	7	145	N

Overzicht 1 ***Algemene dekkingsmiddelen***

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	1.026	1.053	27
Baten	-136.194	-137.546	-1.352
Saldo	**-135.168**	**-136.493**	**-1.325**

Toelichting	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Er worden meer OZB baten geraamd, door enerzijds inflatiecorrectie en anderzijds besluit Klaar voor de Herstart (OZB verhoging, met een ingroeivariant naar het Limburgs gemiddelde)	68	-1.899	V
De baten gemeentefonds Algemene Uitkering lopen ligt terug o.b.v. doorrekening Meicirculaire 2021.	-98	449	N
Er worden minder lasten organisatie begroot, o.b.v. een nieuwe taakstelling op de organisatie (besluit Klaar voor Herstart)	-500		V
De baten op deelnemingen (o.a. Essent) zijn naar beneden bijgesteld.		70	N
De Interne rekenrente is naar beneden bijgesteld (1,25% naar 0,75%), waardoor er op treasury een nadeel ontstaat, wat weer gemitigeerd wordt door lagere doorbelaste kapitaallasten.	518		N
Overig	39	-28	V

Overzicht 2 ***Kosten van overhead***

Bedragen x € 1.000	Jaarschijf 2021	Jaarschijf 2022	Verschil
Lasten	28.399	27.440	-959
Baten	- 2.722	- 285	2.437
Saldo	**25.677**	**27.155**	**1.478**

Toelichting aanmerkelijke verschillen	Lasten	Baten	Voordeel / nadeel
Er zijn minder baten Personeel en Organisatie begroot, aangezien er minder reserveonttrekkingen plaatsvinden in 2022, dus meer structurele dekking i.p.v. incidentele dekking (Klaar voor Herstart)	26	1.348	N
In 2022 minder lasten begroot voor verzekeringen op huisvesting. Dit voordeel wordt gemitigeerd door hogere verzekeringskosten binnen de programma's. Daarnaast is er in 2022 geen budget meer begroot voor Routekaart Gemeentelijk Vastgoed.	-208		V
In 2022 vervalt de incidentele reservedekking i.v.m. Raadsvoorstel omzetting ICT investeringsruimte. Vanaf dat moment is in structurele dekking voorzien. Het voordeel op lasten is vertekend en wordt veroorzaakt door overheveling ongebruikt budget 2020 naar 2021.	-924	1.086	N
In 2022 zijn er extra lasten begroot voor de uitvoering Wet Open Overheid. Tevens zijn hiervoor middelen ontvangen in de Meicirculaire 2021 Gemeentefonds	138		N
Overig	11	3	N

6.2.3 Incidentele lasten en baten

Bij de aanpassing van de Gemeentewet en Provinciewet in 2013 is meer nadrukkelijk benoemd, dat in de begroting structurele lasten gedekt dienen te worden door structurele baten. Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. In het algemeen geldt dat een gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele baten en lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn dus de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering. Het BBV geeft geen scherpe definitie wat incidenteel of structureel is en laat ruimte aan de decentrale overheden omdat dit past bij de eigen beoordeling van de lokale omstandigheden (principle based). Dit kan tot verschillende interpretaties leiden tussen gemeenten onderling en de gemeente en de toezichthouder. Om deze discussies te beperken hebben de gezamenlijke provincies een handreiking verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten gepubliceerd. Op basis van deze handreiking is het overzicht van incidentele baten en lasten samengesteld.

De incidentele lasten en baten groter dan € 50.000 worden toegelicht.

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000)	Lasten 2022	Baten 2022	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025
Programma 1. Zorgzame gemeente								
Taakstelling jeugd. Tekort in begroting 2022, dit is opgenomen als een taakstelling.	-486		-77					
Implementatie regionaal werkbedrijfs midden-Limburg. Middelen geraamd in 2022 vanuit reserveclaim. Deze zijn incidenteel.	217	-217						
Doorontwikkeling beschermd wonen	385	-385						
	116	**-602**	**-77**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Programma 2. Inclusieve samenleving								
Sociale benadering dementie. Betreft een pilot welke eindigt in 2022.	71							
Roermond fonds. Dekking vanuit reserve.	25	-25						
Fase 2 Wijkontwikkeling Donderberg. Deze eindigt ultimo 2021 waarbij fase 3 volgend jaar van start zal gaan.	222		222					
Diversiteit. Betreft incidentele middelen tot en met 2022. Dekking vanuit algemene reserve.	100	-100						
	418	**-125**	**222**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Programma 3. Goed onderwijs								
Geen incidentele lasten of baten > 50.000								
	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000)	Lasten 2022	Baten 2022	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025
Programma 4. Kansen voor klimaat								
RES bijdrage: Betreft een budgettair neutrale ophoging van budget o.b.v. een aanvraag Rijksmiddelen. Deze wordt verwerkt middels de circulaire Gemeentefonds.	90	--90						
Uitvoeringsprogramma duurzaamheid: Betreft uitvoering van incidentele projecten in 2022 voortvloeiend uit het uitvoeringsprogramma duurzaamheid.	100							
	190	**-90**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Programma 5. Goede leefomgeving								
Dit betreft een incidentele onttrekking uit het Coronafonds ter dekking van het parkeren in de blauwe zone en de rijwielstalling.		-440						
MUP Groen 2019-2020 Dit betreft een budgettair neutrale ophoging van het budget o.b.v. een onttrekking aan de reserve. Deze middelen worden ingezet voor het meerjarenuitvoeringsprogramma Groen 2019-2020.	36	-36						
	36	**-476**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Programma 6. Toekomstbestendige stad								
V&D Onderzoek Er is voor 2022 incidenteel 120.000 euro beschikbaar gesteld voor herontwikkeling van de V&D locatie in de binnenstad van Roermond.	120							
Meer ondernemers in de binnenstad: Incidentele middelen ten behoeve van Streetwise. Dekking vindt plaats middels de reserve Vitale stad	41	-41						
Economisch actieprogramma Betreft het project hoogwaterbescherming bedrijventerrein Willem-Alexander, waarin de mogelijkheden worden verkend om kades te voorzien die zowel water keren en als logistieke kade kunnen functioneren. Het multimodaal vervoer krijgt op deze manier een stimulans.	80							
	241	**-41**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Incidentele lasten en baten (bedragen x € 1.000)	Lasten 2021	Baten 2021	Lasten 2022	Baten 2022	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024
Programma 7. Ruimte en wonen								
Tijdelijk beheer gronden Dit betreft een budgettair neutrale ophoging van het budget o.b.v. een onttrekking aan de reserve. Deze middelen worden ingezet voor het tijdelijk beheer gronden / ruimtelijke plannen	19	-19						
Grondexploitatie Roerdelta Dit betreft de grondexploitatie Roerdelta fase 2. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie dient in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen te worden. De mutatie met de balanspost voorraden, is afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.	76	0	77	0	103	-2.103	87	0
Mutatie balanspost voorraden Met deze mutatie wordt het saldo € 0 gerealiseerd in de grondexploitatie. Deze wordt afzonderlijk opgenomen in het overzicht van incidentele baten en lasten.		-76		-77	2.019	-22		-87
	95	**-95**	**77**	**-77**	**2.122**	**-2.125**	**87**	**-87**
Programma 8. Levendige stad								
Incidentele bijdrage renovatie Theater Oranjerie, middels incidentele ontvangen provinciale subsidie	2.500	-2.500						
	2.500	**-2.500**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Programma 9. Veilige stad								
Geen incidentele lasten of baten > 50.000	0	0						
	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Programma 10. Moderne gemeente								
Geen incidentele lasten of baten > 50.000	0	0						
	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Incidentele lasten en baten (bedragen x €1.000)	Lasten 2022	Baten 2022	Lasten 2023	Baten 2023	Lasten 2024	Baten 2024	Lasten 2025	Baten 2025
Overzicht algemene dekkingsmiddelen								
Negatief begrotingssaldo wordt middels Algemene Reserve aangevuld.	0	-2.732		-561				
	0	**-2.732**	**0**	**-561**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overzicht kosten van overhead								
Betreffen incidentele lasten Transitiekosten organisatieontwikkeling	330	0	146					
	330	**0**	**146**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overzicht onvoorzien								
Geen incidentele lasten of baten > 50.000	0	0						
	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Overzicht heffing VBP								
Geen incidentele lasten of baten > 50.000	0	0						
	0	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo incidentele lasten en baten (bedragen x €1.000)	**3.926**	**-6.661**	**368**	**-638**	**2.122**	**-2.125**	**87**	**-87**

6.2.4 *Recapitulatie begrotingsevenwicht*

** - is een nadeel*

Recapitulatie begrotingsevenwicht (bedragen x € 1.000)	2022 totaal	inciden-reel	structu-teel	2023 totaal	inciden-teel	structu-reel	2024 totaal	inciden-reel	structu-teel	2025 totaal	inciden-teel	structu-reel
Programma 1: Zorgzame gemeente	95.898	116	95.782	94.956	-77	95.033	94.384	0	94.384	93.934	0	93.934
Programma 2: Inclusieve samenleving	6.832	418	6.414	6.632	222	6.410	6.372	0	6.372	6.363	0	6.363
Programma 3: Goed onderwijs	8.105	0	8.105	8.512	0	8.512	8.863	0	8.863	9.094	0	9.094
Programma 4: Kansen voor klimaat	1.453	190	1.263	1.279	0	1.279	1.161	0	1.161	1.161	0	1.161
Programma 5: Goede leefomgeving	30.098	36	30.062	29.193	0	29.193	29.736	0	29.736	30.306	0	30.306
Programma 6: Toekomstbestendige stad	3.750	241	3.509	3.356	0	3.356	3.267	0	3.267	3.144	0	3.144
Programma 7: Ruimte en wonen	8.014	95	7.919	7.146	77	7.069	9.064	2.122	6.942	7.015	87	6.928
Programma 8: Levendige stad	15.286	2.500	12.786	12.576	0	12.576	12.525	0	12.525	12.592	0	12.592
Programma 9: Veilige stad	8.962	0	8.962	9.043	0	9.043	9.005	0	9.005	8.836	0	8.836
Programma 10: Moderne gemeente	4.519	0	4.519	4.615	0	4.615	4.474	0	4.474	4.521	0	4.521
Totaal lasten programma's	**182.917**	**3.596**	**179.321**	**177.308**	**222**	**177.086**	**178.851**	**2.122**	**176.729**	**176.966**	**87**	**176.879**
Programma 1: Zorgzame gemeente	30.922	602	30.320	31.701	0	31.701	31.701	0	31.701	31.671	0	31.671
Programma 2: Inclusieve samenleving	242	125	117	235	0	235	235	0	235	235	0	235
Programma 3: Goed onderwijs	3.536	0	3.536	3.539	0	3.539	3.539	0	3.539	3.539	0	3.539
Programma 4: Kansen voor klimaat	255	90	165	165	0	165	165	0	165	165	0	165
Programma 5: Goede leefomgeving	21.148	476	20.672	20.568	0	20.568	20.680	0	20.680	20.864	0	20.864
Programma 6: Toekomstbestendige stad	1.855	41	1.814	2.555	0	2.555	2.555	0	2.555	2.555	0	2.555
Programma 7: Ruimte en wonen	4.720	95	4.625	4.402	77	4.325	6.451	2.125	4.326	4.413	87	4.326
Programma 8: Levendige stad	4.522	2.500	2.022	2.034	0	2.034	2.034	0	2.034	2.034	0	2.034
Programma 9: Veilige stad	893	0	893	893	0	893	893	0	893	855	0	855
Programma 10: Moderne gemeente	729	0	729	737	0	737	837	0	837	837	0	837
Totaal baten programma's	**68.822**	**3.929**	**64.893**	**66.829**	**77**	**66.752**	**69.090**	**2.125**	**66.965**	**67.168**	**87**	**67.081**
Saldo van baten en lasten programma's*	**-114.095**	**333**	**-114.428**	**-110.479**	**-145**	**-110.334**	**-109.761**	**3**	**-109.764**	**-109.798**	**0**	**-109.798**

Recapitulatie begrotingsevenwicht (bedragen x € 1.000)	2022 totaal	inciden-reel	structu-teel	2023 totaal	inciden-teel	structu-reel	2024 totaal	inciden-reel	structu-teel	2025 totaal	inciden-teel	structu-reel
Lasten algemene dekkingsmiddelen	540	0	540	2.412	0	2.412	4.255	0	4.255	7.404	0	7.404
Lasten overhead	27.440	330	27.110	27.222	146	27.076	27.169	0	27.169	27.012	0	27.012
Lasten vennootschapsbelasting	79	0	79	79	0	79	79	0	79	79	0	79
Lasten onvoorzien	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1
Totaal lasten overzichten	**28.060**	**330**	**27.730**	**29.714**	**146**	**29.568**	**31.504**	**0**	**31.504**	**34.496**	**0**	**34.496**
Baten algemeen dekkingsmiddelen	136.795	2.732	134.063	138.519	561	137.958	140.713	0	140.713	143.660	0	143.660
Baten overhead	270	0	270	296	0	296	296	0	296	296	0	296
Baten onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Baten vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten overzichten	**137.065**	**2.732**	**134.333**	**138.815**	**561**	**138.254**	**141.009**	**0**	**141.009**	**143.956**	**0**	**143.956**
Saldo van overzichten	**109.005**	**2.402**	**106.603**	**109.101**	**415**	**108.686**	**109.505**	**0**	**109.505**	**109.460**	**0**	**109.460**
Totale saldo van baten en lasten van de programma's en overzichten*	**-5.090**	**2.735**	**-7.825**	**-1.378**	**270**	**-1.648**	**-256**	**3**	**-259**	**-338**	**0**	**-338**
Stortingen in reserves	513	0	513	98	0	98	98	0	98	98	0	98
Onttrekkingen uit reserves	2.871	-2.732	5.603	915	-561	1.476	495	0	495	450	0	450
Saldo van reserves	**2.358**	**-2.732**	**5.090**	**817**	**-561**	**1.378**	**397**	**0**	**397**	**352**	**0**	**352**
Geraamd resultaat*	**-2.732**	**3**	**-2.735**	**-561**	**-291**	**-270**	**141**	**3**	**138**	**14**	**0**	**14**
Totaal structurele lasten			207.564			206.752			208.331			211.473
Totaal structurele baten			204.829			206.482			208.469			211.487
Structurele baten - structurele lasten	**0**	**0**	**-2.735**	**0**	**0**	**-270**	**0**	**0**	**138**	**0**	**0**	**14**

6.3

Uiteenzetting financiële positie en toelichting

6.3.1 Geprognotiseerde begin- en eindbalans

Omschrijving	Realisatie	Prognose 31-12				
(bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Activa						
Vaste activa:						
(Im)Materiele vaste activa	176.401	193.309	209.617	225.695	237.499	240.939
Financiële vaste activa:						
• Kapitaalverstrekkingen	749	749	749	749	749	749
• Leningen	3.647	3.504	3.359	3.311	3.262	3.218
• Uitzettingen > 1 jaar	6	6	6	6	6	6
Totaal vaste activa	**180.803**	**196.568**	**213.731**	**229.761**	**241.516**	**244.912**
Vlottende activa:						
Voorraden:						
• Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	0	0	0	0	0	0
• Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	3.182	3.712	3.714	3.723	2.001	2.109
Uitzettingen <1 jaar	43.323	43.323	43.323	43.323	43.323	43.323
Liquide middelen	2.391	2.391	2.391	2.391	2.391	2.391
Overlopende activa	6.182	6.182	6.182	6.182	6.182	6.182
Totaal vlottende activa	**55.078**	**55.608**	**55.610**	**55.619**	**53.897**	**54.005**
Totaal activa	**235.881**	**252.176**	**269.341**	**285.380**	**295.413**	**298.917**
Passiva						
Vaste passiva:						
Eigen vermogen:	55.810	37.182	32.093	30.714	30.458	30.120
Voorzieningen	14.980	15.214	15.398	16.471	17.489	18.457
Langlopende leningen	108.709	115.532	135.782	145.482	147.618	148.509
Totaal vaste passiva	**179.499**	**167.928**	**182.273**	**192.667**	**195.565**	**197.086**
Vlottende passiva:						
Vlottende schulden	20.432	48.298	50.118	56.763	63.898	65.881
Overige vlottende passiva	35.950	35.950	35.950	35.950	35.950	35.950
Totaal vlottende passiva	**56.382**	**82.248**	**86.068**	**92.713**	**99.848**	**101.831**
Totaal passiva	**235.881**	**252.176**	**269.341**	**285.380**	**295.413**	**298.917**

6.3.2 EMU-saldo

Omschrijving (bedragen x € 1.000)			Prognose 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1	+	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	-18.628	-5.089	-1.379	-256	-338
2	-/-	Mutatie (im)materiële vaste activa.	15.908	17.308	16.078	11.804	3.440
3	+	Mutatie voorzieningen.	234	184	1.073	1.018	968
4	-/-	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie).	530	2	9	-1.722	108
5	-/-	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa.	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo			**-34.832**	**-22.215**	**-16.393**	**-9.320**	**-2.918**

6.3.3 Investeringsplanning 2022-2025

				Uitgaven			
			*	2022	2023	2024	2025
D-01 Zorgzame gemeente	D-0120 Maatschappelijke ondersteuning	WMO hulpmiddelen	1	790	790	790	790
		WMO hulpmiddelen voor sporters	1	10	10	10	10
Totaal programma 1 Zorgzame gemeente				**800**	**800**	**800**	**800**
D-02 Inclusieve samenleving	D-0220 Wijkontwikkeling en wijkbeheer	Wijkgebouwen	4	42	0	0	0
Totaal programma 2 Inclusieve samenleving				**42**	**0**	**0**	**0**
D-03 Goed Onderwijs	D-0320 Onderwijshuisvesting	Schoolgebouwen	1	7.900	8.560	7.000	7.000
Totaal programma 3 Goed Onderwijs				**7.900**	**8.560**	**7.000**	**7.000**
D-05 Goede leefomgeving	D-0510 Mobiliteit	Kunstwerken	2	0	200	200	200
		Parkeergarages	2	170	0	147	0
		Verhardingen	2	2.872	4.742	105	472
		Verkeersinstallaties	2	1.046	0	0	0
		Verkeersmaatregelen	2	371	412	149	354
		Verlichting	2	182	200	200	200
	D-0530 Beheer openbare ruimte	Aanleg en onderhoud riolering	3	3.732	1.945	4.837	1.120
		Afvalinzameling	3	36	0	0	0
		Openbaar groen	2	383	488	129	259
		Spelen	2	200	200	200	200
		WOP Donderberg	2	2.000	4.000	0	0
Totaal programma 5 Goede leefomgeving				**10.991**	**12.187**	**5.967**	**2.805**
D-06 Toekomst-bestendige stad	D-0620 Economie	Toerisme	1	86	0	0	0
Totaal programma 6 Toekomstbestendige stad				**86**	**0**	**0**	**0**
D-08 Levendige stad	D-0820 Sportaccommodaties	Sportaccommodaties	1	210	276	165	783
	D-0840 Culturele organisaties en instellingen	ECI inventaris	1	0	0	756	0
Totaal programma 8 Levendige stad		Oranjerie		**210**	**276**	**921**	**783**
D-09 Veilige stad	D-0910 Sociale veiligheid	ICT	1	25	0	0	0
Totaal programma 9 Veilige stad				**25**	**0**	**0**	**0**
Bedrijfsvoering	D-1210 Kosten van overhead	ICT	1	121	65	65	65
		Kantoorinrichting en interieur	1	600	100	100	100
Totaal paragraaf bedrijfsvoering				**721**	**165**	**165**	**165**
Totaal				**20.775**	**21.988**	**14.853**	**11.553**

* *1. Investeringen met een economisch nut*
2. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
3. Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven
4. Financiële Vaste Activa

6.3.4 Verstrekte geldleningen

Verstrekte geldleningen (bedragen x € 1.000)															
Nr.	Geld-nemer	Looptijd in jaren	Aflossing	Betaal-datum	Initiële hoofdsom	Aflossing < 1/1/'22	Saldo per 1/1/2021	Nieuw in 2021	Rente-%	Rente-bedrag 2022	Aflossing in 2022	Aflossing t/m 2022	Totaal rente & aflossing	Schuld-rest per 31/12/'22	
Verstrekte leningen woningcorporaties															
124	WSR	30	ANN	1-nov	€ 1.588	€ 1.399	€ 96		3,020%	€ 3	€ 96		€ 99	€ 0	
168	WSR	10	LIN	1-nov	€ 436	€ 44	€ 348		0,000%	€ 0	€ 44		€ 43	€ 305	
Totaal leningen woningcorporaties					**€ 2.024**	**€ 1.443**	**€ 444**	**€ 0**		**€ 3**	**€ 140**		**€ 142**	**€ 305**	
Verstrekte leningen overige															
72	Stations-park BV	15	FIX	1-jan	€ 1.214	€ 0	€ 1.214		4,700%	€ 57	€ 0		€ 85	€ 1.214	
155	TCV	21	ANN	12-dec	€ 73	€ 51	€ 17		6,000%	€ 1	€ 5		€ 6	€ 11	
Startersleningen					€ 0	€ 0	€ 1.829			€ 0	€ 0		€ 0	€ 1.829	
Totaal overige verstrekte leningen					**€ 1.287**	**€ 51**	**€ 3.060**	**€ 0**		**€ 58**	**€ 5**		**€ 92**	**€ 3.054**	
Totaal verstrekte leningen					**€ 3.312**	**€ 1.494**	**€ 3.504**	**€ 0**		**€ 61**	**€ 144**		**€ 234**	**€ 3.359**	

6.3.5 Exploitatieovereenkomsten en gronden

Grondexploitatie Roerdelta fase 2

Gemeentelijke grond-exploitaties (bedragen x € 1.000)	Boek-waarde 1-1-'21	Mutatie 2021	Boek-waarde 31-12-'21	Mutatie 2022	Boek-waarde 31-12-'22	Mutatie 2023	Boek-waarde 31-12-'23	Mutatie 2024	Boek-waarde 31-12-'24	Mutatie 2025	Boek-waarde 31-12-'25
Roerdelta fase 2	3.165	530	3.694	2	3.696	9	3.704	-1.722	1.982	108	2.090

Exploitatieovereenkomsten

Exploitatieovereenkomsten: (bedragen x € 1.000)	Exploitatie-bijdrage	Gerealiseerd 1 jan 2021	Nog te realiseren 1 jan 2021	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Merum Zuid	259	254	5	5	-	-	-	-	-
Jazz City	508	413	95	-	32	-	63	-	-
Zuidelijke Stadsrandzone	2.336	983	672	26	206	50	50	50	290
Neeldervelt (Tegelarijeveld Oost)	300	180	120	60	60	-	-	-	-
Melickerveld	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Bedrijventerrein Oosttangent	951	92	417	30	15	38	38	38	259
Roerdelta Fase 2	64	-	193	-	-	-	78	-	115
Parkwijk 't Ham	224	-	224	224	-	-	-	-	-
Zorgvilla Oudeborg	-	37	-	-	-	-	-	-	-
Bosstraat 51a en 51b Swalmen	-	10	10	10	-	-	-	-	-
Peelveldlaan 60 Swalmen	-	26	86	-	86	-	-	-	-
Zorgappartementen Heinsbergerweg	-	8	8	8	-	-	-	-	-
Herontwikkeling locatie eiermijn	-	-	89	-	89	-	-	-	-
Totaal:	**4.642**	**2.003**	**1.919**	**363**	**488**	**88**	**229**	**88**	**664**
Bijdrage ambtelijke kosten			275	130	102	-	24	-	-
Bijdrage bovenwijkse voorzieningen			1.645	235	385	88	205	88	645

Gereed product (bedragen x € 1.000)	Totaal	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Gronden exploitatie-overeenkomsten:							
Boekwaarde:							
Melickerveld	6	0	0	0	0	0	6
Woonzorgcomplex Donderhof	0	0	0	0	0	0	0
Peelveldlaan 60 Swalmen	8	0	8	0	0	0	0
Totaal	**14**	**0**	**8**	**0**	**0**	**0**	**6**
Verkoop opbrengst							
Melickerveld	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Woonzorgcomplex Donderhof	400	0	400	0	0	0	0
Jazz City	1.697	0	407	0	1.290	0	0
Peelveldlaan 60 Swalmen	532	0	532	0	0	0	0
Totaal	**2.630**	**0**	**1.339**	**0**	**1.290**	**0**	**0**
Saldo	**2.616**	**0**	**1.332**	**0**	**1.290**	**0**	**-6**

Gronden zonder concreet plan

Gronden zonder concreet plan:	Boekwaarde 1 januari 2021	Marktwaarde	Saldo
N en O Stadsrandzone	1	177.800	177.799
Zuidelijke Stadsrandzone	170.364	277.300	106.936
Sportvelden Maastrichterweg	435.600	435.600	-
Totaal:	**605.965**	**890.700**	**284.735**

6.3.6 Reserves

Reserves (bedragen x € 1.000)	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 31/12
	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025
1. Algemene reserve													
Algemene reserve	18.267	0	0	18.267	0	0	18.267	0	0	18.267	0	0	18.267
Besluitvorming resultaatbestemming 2020	-3.793			-3.793	0	0	-3.793	0	0	-3.793	0	0	-3.793
Besluitvorming begroting 2020	-1.116	0	200	-1.316	0	0	-1.316	0	0	-1.316	0	0	-1.316
Totaal algemene reserve middels besluitvorming	**13.358**	**0**	**200**	**13.158**	**0**	**0**	**13.158**	**0**	**0**	**13.158**	**0**	**0**	**13.158**
(verwachte toevoeging overschot reserve sociaal domein	0	10.000	0	10.000	0	0	10.000	0	0	10.000	0	0	10.000
Besluitpunt dekking meerjarenplanning 2022+2023	0	0	2.732	-2.732	0	562	-3.294	141	0	-3.153	14	0	-3.139
Begrotingssaldo 2021 Klaar voor de Herstart	-5.260	0	0	-5.260	0	0	-5.260	0	0	-5.260	0	0	-5.260
Prognose stand algemene reserve	**8.098 ***	**10.000**	**2.932**	**15.166**	**0**	**562**	**14.604**	**141**	**0**	**14.745**	**14**	**0**	**14.759**
2. Bestemmingsreserves per Cluster:													
Cluster Wijkontwikkeling													
Wijkontwikkelingsplannen	1.748	0	46	1.703	0	55	1.648	0	55	1.593	0	55	1.538
Aanpak duurz.verb.Donderberg	238	0	0	238	0	0	238	0	0	238	0	0	238
Knelpunten Swalmen	190	0	0	190	0	0	190	0	0	190	0	0	190
Cluster Sociaal Domein													
Egalisatiereserve sociaal domein	14.694	0	257	14.437	0	20	14.417	0	0	14.417	0	0	14.417
(verwachte overheveling overschot reserve sociaal domein	0	0	10.000	-10.000	0	0	-10.000	0	0	-10.000	0	0	-10.000
Prognose stand reserve sociaal domein	**14.694**	**0**	**10.257**	**4.437**	**0**	**20**	**4.417**	**0**	**0**	**4.417**	**0**	**0**	**4.417**

** exclusief toevoeging van € 444 uit de meicirculaire 2021*

Reserves (bedragen x € 1.000)	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 31/12
	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025
Cluster Rijksregelingen													
Decentralisatie uitkeringen circulaire	1.128	513	562	1.079	98	525	652	98	318	432	98	272	258
Maatschappelijke begeleiding statushouder	42	0	0	42	0	0	42	0	0	42	0	0	42
Cluster Claims < 500.000													
Claims < 500.000	1.099	0	191	908	0	191	717	0	0	717	0	0	717
Cluster Sociaal Verbindend													
Sociaal verbindend	64	0	25	39	0	0	39	0	0	39	0	0	39
Cluster Econom. stimulerend													
Economisch stimulerend	304	0	0	304	0	0	304	0	0	304	0	0	304
Vitale Stad	816	0	42	774	0	2	772	0	2	770	0	2	768
Cluster Natuurontwikkeling													
Natuurontwikkeling Groen v. Groen	83	0	36	47	0	0	47	0	0	47	0	0	47
Bos- en natuurbeheer	110	0	0	110	0	0	110	0	0	110	0	0	110
Cluster Bedrijfsvoering													
Reserve bedrijfsvoering	235	0	0	235	0	0	235	0	0	235	0	0	235
Dekking exploitatielasten													
ECI	43	0	11	32	0	11	21	0	10	11	0	11	0
Maatschappelijk nut	2.149	0	0	2.149	0	0	2.149	0	0	2.149	0	0	2.149
Kapitaalslasten	2.830	0	126	2.704	0	111	2.593	0	110	2.483	0	110	2.373
Onderhoudskosten areaaluitbreiding	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Afwikkeling afsl. grondexploitaties	44	0	19	25	0	0	25	0	0	25	0	0	25
Coronafonds	3.266	1.355	2.710	1.911	0	0	1.911	0	0	1.911	0	0	1.911
Totaal bestemmingsreserves	**29.083**	**1.868**	**14.025**	**16.927**	**98**	**915**	**16.110**	**98**	**495**	**15.713**	**98**	**450**	**15.361**
Totaal reserves	**37.182**	**11.868**	**16.957**	**32.093**	**98**	**1.477**	**30.714**	**239**	**495**	**30.458**	**112**	**450**	**30.120**

Waarvan structurele stortingen en onttrekkingen (onttrekkingen ter dekking van kapitaallasten van investeringen met economisch nut):

(bedragen x € 1.000)	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 31/12
	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025
Kapitaallasten	2.830	0	127	2.703	0	111	2.592	0	109	2.483	0	109	2.374
Afwikkeling afsl. grondexploitaties	44	0	19	25	0	0	25	0	0	25	0	0	25
Totaal	**2.874**	**0**	**146**	**2.728**	**0**	**111**	**2.617**	**0**	**109**	**2.508**	**0**	**109**	**2.399**

6.3.7 *Voorzieningen*

Voorzieningen (bedragen x € 1.000)	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 1/1	Ver-meerd.	Ver-mind.	Stand 31/12
	2022	2022	2022	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's (BBV art. 44.1a en 1b)													
Herbezetting	72	0	0	72	0	0	72	0	0	72	0	0	72
Wethouders pensioenen	1.585	0	95	1.490	0	105	1.385	0	105	1.280	0	105	1.175
Weth.pensioenen (actieven)	3.444	255	0	3.699	256	0	3.955	255	0	4.210	255	0	4.465
Wachtgeld wethouders	272	0	0	272	0	0	272	0	0	272	0	0	272
Reorganisatievoorziening	161	0	0	161	0	0	161	0	0	161	0	0	161
Vaststellingsovereenkomst personeel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sportvelden Maastrichterweg	5	0	0	5	0	0	5	0	0	5	0	0	5
Sportparklaan 9	14	0	0	14	0	0	14	0	0	14	0	0	14
Bob Boumanstraat	4	0	0	4	0	0	4	0	0	4	0	0	4
Jazz City	465	0	0	465	0	0	465	0	0	465	0	0	465
Baggeren industriële haven	340	108	0	448	108	0	556	108	0	664	108	0	772
Oolder Veste	32	0	11	21	0	10	11	0	0	11	0	0	11
Roerdelta fase 1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal onderhoudsfondsen	**6.394**	**363**	**106**	**6.651**	**364**	**115**	**6.900**	**363**	**105**	**7.158**	**363**	**105**	**7.416**
Voorzieningen ter egalisering van kosten (BBV art 44.1c)													
Onderhoud gebouwen	7.646	1.282	1.732	7.196	1.284	934	7.546	1.285	990	7.841	1.285	990	8.136
Beelden, fonteinen, monumenten	42	11	0	53	12	0	65	11	0	76	11	0	87
ZBB Sport	14	30	0	44	30	0	74	30	0	104	30	0	134
Totaal overige voorzieningen	**7.702**	**1.323**	**1.732**	**7.293**	**1.326**	**934**	**7.685**	**1.326**	**990**	**8.021**	**1.326**	**990**	**8.357**
Middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is (BBV art 44.2)													
Probleemjongeren (legaat)	91	0	0	91	0	0	91	0	0	91	0	0	91
Afvalstoffenheffing	0	28	3	25	26	3	48	25	4	69	23	4	88
Riolering	1.027	311	0	1.338	409	0	1.747	403	0	2.150	355	0	2.505
Totaal	**1.118**	**339**	**3**	**1.454**	**435**	**3**	**1.886**	**428**	**4**	**2.310**	**378**	**4**	**2.684**
Totaal	**15.214**	**2.025**	**1.841**	**15.398**	**2.125**	**1.052**	**16.471**	**2.117**	**1.099**	**17.489**	**2.067**	**1.099**	**18.457**

6.3.8 Opgenomen geldleningen

Verstrekte geldleningen (bedragen x € 1.000)												
Nr.	Looptijd in jaren	Aflossing	Betaal-datum	Initiële hoofdsom	Aflossing < 1/1/'22	Saldo per 1/1/2022	Rente-%	Rente-bedrag 2022	Aflossing in 2022	Aflossing t/m 2022	Totaal rente & aflossing	Schuld-rest per 31/12/'22
48	20	ANN	2-nov	1.380	1.285	95	2,970%	2.832	95	1.380	2.927	0
79	12	FIX	31-jan	7.000	0	7.000	3,400%	238	0	0	238	7.000
80	14	DYN	28-sep	5.000	0	5.000	2,900%	145	1.000	1.000	1.145	4.000
81	15	DYN	27-dec	5.000	0	5.000	2,890%	144	0	0	144	5.000
82	10	LIN	1-jul	5.000	3.500	1.500	0,890%	13	500	4.000	513	1.000
83	14	LIN	2-feb	13.036	5.587	7.449	2,590%	193	931	6.518	1.124	6.518
84	16	LIN	2-feb	7.650	2.869	4.781	2,200%	105	478	3.347	583	4.303
85	15	LIN	28-jan	13.760	5.504	8.256	2,840%	234	917	6.421	1.151	7.339
86	12	LIN	15-apr	11.000	5.500	5.500	2,090%	115	917	6.417	1.032	4.583
87	20	LIN	1-nov	18.000	4.500	13.500	2,650%	358	900	5.400	1.258	12.600
88	12	DYN	15-jan	5.000	0	5.000	0,940%	47	0	0	47	5.000
89	4	LIN	15-jan	5.000	3.750	1.250	-0,120%	-1.500	1.250	5.000	-250	0
90	4	LIN	15-feb	4.000	3.000	1.000	0,010%	100	1.000	4.000	1.100	0
91	12	DYN	15-feb	6.000	0	6.000	1,170%	70	0	0	70	6.000
92	10	LIN	1-okt	434	86	347	-0,050%	-174	43	130	-131	304
93	15	DYN	30-jun	15.000	0	15.000	0,380%	57	0	0	57	15.000
94	16	DYN	13-aug	15.000	0	15.000	0,295%	44	0	0	44	15.000
Totaal opgenomen leningen				**137.260**	**35.581**	**101.678**		**3.021**	**8.031**	**43.613**	**11.052**	**93.647**

6.4

Geraamde baten en lasten per taakveld

6.4.1 Geraamde baten en lasten per taakveld

Taakveld:	Begroting2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.0 - Bestuur en ondersteuning												
0.1 Bestuur	2.918	-143	2.775	2.915	-143	2.772	2.915	-143	2.772	2.915	-143	2.772
0.2 Burgerzaken	1.808	-586	1.222	1.909	-594	1.315	1.766	-694	1.072	1.814	-694	1.120
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.189	-2.229	-40	2.190	-2.210	-20	2.190	-2.210	-20	2.189	-2.210	-21
0.4 Overhead	26.940	-270	26.670	26.222	-296	25.926	25.669	-296	25.373	25.512	-296	25.216
0.5 Treasury	217	-416	-199	36	-413	-377	-118	-413	-531	-125	-384	-509
0.61 OZB woningen	270	-8.827	-8.557	281	-9.332	-9.051	286	-9.385	9.099	290	-9.385	-9.095
0.62 OZB niet-woningen	214	-7.665	-7.451	222	-8.089	-7.867	227	-8.110	7.883	234	-8.110	-7.876
0.63 Parkeerbelasting	88	-2.525	-2.437	90	-2.945	-2.855	88	-2.945	2.857	91	-2.945	-2.854
0.64 Belastingen overig	18	-735	-717	20	-769	-749	23	-769	-746	24	-769	-745
0.7 Algem-overig uitkering Gemeentefonds	0	-119.048	-119.048	0	-119.411	-119.411	0	-121.050	-121.050	0	-123.549	-123.549
0.8 Overige baten en lasten	10	-106	-96	2.257	-1.686	571	4.709	-2.164	2.545	8.082	-2.642	5.440
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	79	0	79	79	0	79	79	0	79	79	0	79
0.10 Mutaties reserves	513	-2.870	-2.357	98	-915	-817	98	-495	-397	98	-450	-352
0.11 Resultaat rekening baten en lasten	-2.732	0	-2.732	-562	0	-562	141	0	141	14	0	14
Totaal 0.0 - Bestuur en ondersteuning	**32.532**	**-145.420**	**-112.888**	**35.757**	**-146.803**	**-111.046**	**38.073**	**-148.674**	**-110.601**	**41.217**	**-151.577**	**-110.360**

Taakveld:	Begroting2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1.0 - Veiligheid												
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	4.508	0	4.508	4.564	0	4.564	4.564	0	4.564	4.564	0	4.564
1.2 Openbare orde en veiligheid	4.321	-885	3.436	4.347	-885	3.462	4.309	-885	3.424	4.141	-847	3.294
Totaal 1.0 – Veiligheid	**8.829**	**-885**	**7.944**	**8.911**	**-885**	**8.026**	**8.873**	**-885**	**7.988**	**8.705**	**-847**	**7.858**
2.0 - Verkeer, vervoer en waterstaat												
2.1 Verkeer en vervoer	10.189	-850	9.339	10.527	-795	9.732	11.010	-795	10.215	11.081	-795	10.286
2.2 Parkeren	1.957	-1.173	784	2.003	-1.500	503	2.001	-1.535	466	2.026	-1.535	491
2.3 Recreatieve havens	174	-6	168	173	-6	167	172	-6	166	172	-6	166
2.4 Economische havens en waterwegen	237	-462	-225	237	-468	-231	237	-468	-231	237	-468	-231
2.5 Openbaar vervoer	112	0	112	112	0	112	112	0	112	112	0	112
Totaal 2.0 - Verkeer, vervoer en waterstaat	**12.669**	**-2.491**	**10.178**	**13.052**	**-2.769**	**10.283**	**13.532**	**-2.804**	**10.728**	**13.628**	**-2.804**	**10.824**
3.0 - Economie												
3.1 Economische ontwikkeling	867	0	867	667	0	667	577	0	577	577	0	577
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	89	0	89	48	0	48	47	0	47	47	0	47
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1.455	-928	527	1.455	-929	526	1.455	-929	526	1.333	-929	404
3.4 Economische promotie	1.330	-926	404	1.177	-1.626	-449	1.179	-1.626	-447	1.177	-1.626	-449
Totaal 3.0 – Economie	**3.741**	**-1.854**	**1.887**	**3.347**	**-2.555**	**792**	**3.258**	**-2.555**	**703**	**3.134**	**-2.555**	**579**

Taakveld:	Begroting2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
4.0 - Onderwijs												
4.1 Openbaar basisonderwijs	52	0	52	52	0	52	52	0	52	52	0	52
4.2 Onderwijshuisvesting	3.244	-188	3.056	3.588	-190	3.398	3.938	-190	3.748	4.170	-190	3.980
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.668	-3.348	1.320	4.731	-3.348	1.383	4.731	-3.348	1.383	4.731	-3.348	1.383
Totaal 4.0 - Onderwijs	**7.964**	**-3.536**	**4.428**	**8.371**	**-3.538**	**4.833**	**8.721**	**-3.538**	**5.183**	**8.953**	**-3.538**	**5.415**
5.0 - Sport, cultuur en recreatie												
5.1 Sportbeleid en activering	2.458	-607	1.851	2.450	-607	1.843	2.460	-607	1.853	2.449	-607	1.842
5.2 Sportaccommodaties	3.104	-972	2.132	3.045	-979	2.066	3.025	-979	2.046	3.010	-979	2.031
5.3 Cultuurpresent. -Prod. -Participatie	6.279	-2.500	3.779	3.623	0	3.623	3.622	0	3.622	3.702	0	3.702
5.4 Musea	1.167	-147	1.020	1.180	-147	1.033	1.140	-147	993	1.152	-147	1.005
5.5 Cultureel erfgoed	301	-3	298	301	-3	298	301	-3	298	301	-3	298
5.6 Media	1.906	-296	1.610	1.906	-301	1.605	1.906	-301	1.605	1.906	-301	1.605
5.7 Openbaar groen (openlucht) recreatie	4.595	-34	4.561	4.662	-34	4.628	4.724	-34	4.690	4.817	-35	4.782
Totaal 5.0 - Sport, cultuur en recreatie	**19.810**	**-4.559**	**15.251**	**17.167**	**-2.071**	**15.096**	**17.178**	**-2.071**	**15.107**	**17.337**	**-2.072**	**15.265**

Taakveld:	Begroting2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
(bedragen x € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
6.0 - Sociaal domein												
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	13.632	-636	12.996	13.038	-244	12.794	12.785	-244	12.541	12.825	-244	12.581
6.2 Wijkteams	3.998	0	3.998	4.032	0	4.032	4.032	0	4.032	4.032	0	4.032
6.3 Inkomensregelingen	34.603	-29.231	5.372	34.604	-29.231	5.373	34.604	-29.231	5.373	34.604	-29.231	5.373
6.4 Begeleide participatie	15.474	-37	15.437	14.797	-37	14.760	14.084	-37	14.047	13.654	-37	13.617
6.5 Arbeidsparticipatie	2.448	-124	2.324	2.220	-124	2.096	2.213	-124	2.089	2.206	-124	2.082
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.392	-131	3.261	3.383	-131	3.252	3.389	-131	3.258	3.363	-131	3.232
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	8.475	-598	7.877	8.490	-599	7.891	8.505	-600	7.905	8.517	-601	7.916
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	15.932	-201	15.731	16.235	-184	16.051	16.354	-184	16.170	16.381	-184	16.197
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	178	0	178	178	0	178	178	0	178	178	0	178
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	2.660	-184	2.476	2.660	-184	2.476	2.660	-184	2.476	2.659	-184	2.475
Totaal 6.0 - Sociaal domein	**100.792**	**-31.142**	**69.650**	**99.637**	**-30.734**	**68.903**	**98.804**	**-30.735**	**68.069**	**98.419**	**-30.736**	**67.683**
7.0 - Volksgezondheid en milieu												
7.1 Volksgezondheid	2.848	-31	2.817	2.860	-31	2.829	2.861	-31	2.830	2.787	0	2.787
7.2 Riolering	4.384	-5.861	-1.477	4.567	-6.011	-1.444	4.634	-6.032	-1.398	4.783	-6.127	-1.344
7.3 Afval	7.381	-9.968	-2.587	6.126	-8.540	-2.414	6.095	-8.596	-2.501	6.094	-8.685	-2.591
7.4 Milieubeheer	1.667	-255	1.412	1.493	-165	1.328	1.177	-165	1.012	1.178	-165	1.013
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	522	-266	256	522	-266	256	522	-266	256	522	-266	256
Totaal 7.0 - Volksgezondheid en milieu	**16.802**	**-16.381**	**421**	**15.568**	**-15.013**	**555**	**15.289**	**-15.090**	**199**	**15.364**	**-15.243**	**121**

Taakveld: (bedragen x € 1.000)	Begroting2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
8.0 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing												
8.1 Ruimtelijke ordening	2.222	-523	1.699	1.953	-523	1.430	2.027	-523	1.504	2.018	-523	1.495
8.2 Grondexpl. (Niet-bedrijventerreinen)	76	-76	0	77	-77	0	2.122	-2.126	-4	87	-87	0
8.3 Wonen en bouwen	3.322	-1.892	1.430	2.721	-1.593	1.128	2.717	-1.593	1.124	2.713	-1.593	1.120
Totaal 8.0 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**5.620**	**-2.491**	**3.129**	**4.751**	**-2.193**	**2.558**	**6.866**	**-4.242**	**2.624**	**4.818**	**-2.203**	**2.615**
Totaal taakvelden	**208.759**	**-208.759**	**0**	**206.561**	**-206.561**	**0**	**210.594**	**-210.594**	**0**	**211.575**	**-211.575**	**0**

6.4.2 *Geraamde baten en lasten taakveld per programma*

Taakveld / programma (bedragen x € 1.000)	MJB 2022			MJB 2023			MJB 2024			MJB 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.0 - Bestuur en ondersteuning												
D-01 Zorgzame gemeente	0	-276	-276	0	-1.223	-1.223	0	-1.223	-1.223	0	-1.179	-1.179
D-02 Inclusieve samenleving	0	-155	-155	0	-30	-30	0	0	0	0	0	0
D-03 Goed Onderwijs	0	-194	-194	0	-193	-193	0	-120	-120	0	-119	-119
D-04 Kansen voor klimaat	0	-260	-260	0	-118	-118	0	0	0	0	0	0
D-05 Goede leefomgeving	-13	-3.069	-3.082	-297	-3.023	-3.320	-331	-3.023	-3.354	-98	-3.023	-3.121
D-06 Toekomstbestendige stad	0	-208	-208	0	-2	-2	0	-2	-2	0	-2	-2
D-07 Ruimte en wonen	2.189	-2.462	-273	2.190	-2.423	-233	2.190	-2.225	-35	2.189	-2.225	-36
D-08 Levendige stad	0	-236	-236	0	-236	-236	0	-236	-236	0	-235	-235
D-09 Veilige stad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D-10 Moderne gemeente	4.516	-729	3.787	4.613	-737	3.876	4.471	-837	3.634	4.518	-837	3.681
D-11 Overzicht 1: Kosten van overhead	1.052	-137.545	-136.493	2.510	-138.519	-136.009	4.353	-140.713	-136.360	7.502	-143.660	-136.158
D-12 Overzicht 2: Algemene Dekkingsmiddelen	27.440	-285	27.155	27.222	-296	26.926	27.169	-296	26.873	27.011	-296	26.715
D-13 Overzicht 3: Onvoorziene uitgaven	79	0	79	79	0	79	79	0	79	79	0	79
D-14 Overzicht 4: Heffing vennootsch.belast.	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1
D-15 Overzicht 5: Resultaat	-2.732	0	-2.732	-562	0	-562	141	0	141	14	0	14
Totaal 0.0 - Bestuur en ondersteuning	**32.532**	**-145.419**	**-112.887**	**35.756**	**-146.800**	**-111.044**	**38.073**	**-148.675**	**-110.602**	**41.216**	**-151.576**	**-110.360**
1.0 - Veiligheid												
D-06 Toekomstbestendige stad	9	0	9	9	0	9	9	0	9	9	0	9
D-09 Veilige stad	8.821	-885	7.936	8.902	-885	8.017	8.865	-885	7.980	8.696	-847	7.849
Totaal 1.0 - Veiligheid	**8.830**	**-885**	**7.945**	**8.911**	**-885**	**8.026**	**8.874**	**-885**	**7.989**	**8.705**	**-847**	**7.858**
2.0 - Verkeer, vervoer en waterstaat												
D-05 Goede leefomgeving	12.669	-2.491	10.178	13.053	-2.769	10.284	13.532	-2.804	10.728	13.628	-2.804	10.824
Totaal 2.0 - Verkeer, vervoer en waterstaat	**12.669**	**-2.491**	**10.178**	**13.053**	**-2.769**	**10.284**	**13.532**	**-2.804**	**10.728**	**13.628**	**-2.804**	**10.824**

Taakveld / programma (bedragen x € 1.000)	MJB 2022			MJB 2023			MJB 2024			MJB 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
3.0 - Economie												
D-06 Toekomstbestendige stad	3.741	-1.855	1.886	3.347	-2.555	792	3.258	-2.555	703	3.135	-2.555	579
Totaal 3.0 - Economie	**3.741**	**-1.855**	**1.886**	**3.347**	**-2.555**	**792**	**3.258**	**-2.555**	**703**	**3.135**	**-2.555**	**579**
4.0 - Onderwijs												
D-03 Goed onderwijs	7.964	-3.535	4.429	8.371	-3.538	4.833	8.721	-3.538	5.183	8.953	-3.538	5.415
Totaal 4.0 - Onderwijs	**7.964**	**-3.535**	**4.429**	**8.371**	**-3.538**	**4.833**	**8.721**	**-3.538**	**5.183**	**8.953**	**-3.538**	**5.415**
5.0 - Sport, cultuur en recreatie												
D-02 Inclusieve samenleving	5	0	5	5	0	5	5	0	5	5	0	5
D-05 Goede leefomgeving	4.595	-38	4.557	4.662	-38	4.624	4.724	-38	4.686	4.817	-38	4.779
D-08 Levendige stad	15.207	-4.522	10.685	12.496	-2.034	10.462	12.445	-2.034	10.411	12.513	-2.034	10.479
D-10 Moderne gemeente	3	0	3	3	0	3	3	0	3	3	0	3
Totaal 5.0 - Sport, cultuur en recreatie	**19.810**	**-4.560**	**15.250**	**17.166**	**-2.072**	**15.094**	**17.177**	**-2.072**	**15.105**	**17.338**	**-2.072**	**15.266**
6.0 - Sociaal Domein												
D-01 Zorgzame gemeente	93.050	-30.891	62.159	92.096	-30.491	61.605	91.524	-30.492	61.032	91.146	-30.493	60.653
D-02 Inclusieve samenleving	6.818	-242	6.576	6.618	-235	6.383	6.358	-235	6.123	6.350	-235	6.115
D-03 Goed onderwijs	141	-1	140	142	-1	141	142	-1	141	142	-1	141
D-05 Goede leefomgeving	560	0	560	560	0	560	560	0	560	560	0	560
D-06 Toekomstbestendige stad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
D-08 Levendige stad	80	0	80	80	0	80	80	0	80	80	0	80
D-09 Veilige stad	141	-8	133	141	-8	133	141	-8	133	141	-8	133
Totaal 6.0 - Sociaal Domein	**100.790**	**-31.142**	**69.648**	**99.637**	**-30.735**	**68.902**	**98.805**	**-30.736**	**68.069**	**98.419**	**-30.737**	**67.682**

Taakveld / programma (bedragen x € 1.000)	MJB 2022			MJB 2023			MJB 2024			MJB 2025		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
7.0 - Volksgezondheid en milieu												
D-01 Zorgzame gemeente	2.848	-31	2.817	2.860	-31	2.829	2.861	-31	2.830	2.787	0	2.787
D-04 Kansen voor klimaat	1.453	-255	1.198	1.279	-165	1.114	1.161	-165	996	1.161	-165	996
D-05 Goede leefomgeving	12.288	-16.094	-3.806	11.215	-14.817	-3.602	11.252	-14.894	-3.642	11.399	-15.078	-3.679
D-07 Ruimte en wonen	214	0	214	214	0	214	16	0	16	16	0	16
D-08 Levendige stad	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 7.0 - Volksgezondheid en milieu	**16.803**	**-16.380**	**423**	**15.568**	**-15.013**	**555**	**15.290**	**-15.090**	**200**	**15.363**	**-15.243**	**120**
8.0 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing												
D-02 Inclusieve samenleving	8	0	8	8	0	8	8	0	8	8	0	8
D-07 Ruimte en wonen	5.611	-2.491	3.120	4.742	-2.192	2.550	6.858	-4.241	2.617	4.810	-2.203	2.607
Totaal 8.0 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	**5.619**	**-2.491**	**3.128**	**4.750**	**-2.192**	**2.558**	**6.866**	**-4.241**	**2.625**	**4.818**	**-2.203**	**2.615**
Eindtotaal	**208.758**	**-208.758**	**0**	**206.559**	**-206.559**	**0**	**210.596**	**-210.596**	**0**	**211.575**	**211.575**	**0**

Colofon

Uitgave
Gemeente Roermond

Datum
1 oktober 2021

Vormgeving
Luc Jansen - Ask for Graphics

Fotografie
Obie Oberholzer, X-CAGO b.v.
PAGE FACTORY | petra lenssen |
Henri Gubbels

Informatie
Gemeente Roermond

Bezoekadres
Kazerneplein 7
6041 TG Roermond
tel: 14 0475
WhatsApp: 06-10465487

Postadres
Postbus 900
6040 AX Roermond

Stadhuis, Markt 31 | Postbus 900 | 6040 AX Roermond